

ΒΙΒΛΙΟΘΕΤΕΙΟΝ
ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ
ΜΕΘ. ΠΕΡΑΝ. ΤΕΚΕ

ΚΟΡΝΗΛΙΑΣ Δ. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ
ΚΑΙ
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Τ. ΤΑΒΑΝΙΩΤΟΥ

1499

ΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΟΥ

1905

ΕΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ «ΝΟΜΙΚΗΣ»
ΛΟΥΚΑ Χ. ΒΕΡΓΙΑΝΙΤΟΥ
Ὁδὸς Ὀφθαλμιατρείου Ἀριθ. 5.
1904

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἑτέρου τῶν πονησάντων θεωρεῖται κλεψίτυπον.

Θεμ. Γ. Ταβατούλης

ΠΑΣΧΑΛΙΟΝ
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1905

Ἰνδικτιῶνος	3	Νομικὸν Φάσκα Ἀπριλίου .	10
Ἡλίου Κύκλοι	21	Λατίνων Πάσχα Ἀπριλίου	10
Σελήνης Κύκλοι . . .	3	Τὸ Ἅγιον Πάσχα Ἀπριλ.	17
Σελήνης θεμέλιον . . .	8	Ἡ Ἀνάληψις Μαΐου . .	26
Κρεωφαγίας ἡμέραι . . .	58	Ἡ Πεντηκοστὴ Ἰουνίου .	5
Τὸ Τριῴδιον ἄρχεται Φεβρ.	6	Κυρ. τῶν ἁγ. Πάντων Ἰουν.	12
Ἡ Ἀπόκρεως Φεβρουαρίου	20	Ἡ νηστ. τῶν Ἁγ. Ἀπ. ἡμ.	16
Ὁ Εὐαγ. τῇ παρασκευῇ τῆς δ'. ἑβδομάδος		Ἡ μνήμη αὐτῶν ἡμέρᾳ Τετάρτῃ Παρ. τῶν Χριστουγέν. ἡμ. Σάβ.	

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΙ

Ἀπὸ κτίσεως κόσμου κατὰ τοὺς Ο'.	7413
» » » κατὰ τοὺς Λατίνους	5939
» » κατὰ τοὺς Ἑβραίους.	5665
» τῆς ἱδρύσεως τῶν Ὀλυμπιάδων	2681
» κτίσεως Ρώμης	2659
» » Κωνσταντινουπόλεως	1582
» γεννήσεως τοῦ Μωάμεθ	1327
» τῆς ἁλώσεως τῆς Κων)πόλεως	452
» » ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς	413
» τοῦ χωρισμοῦ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκ. ἀπὸ τῆς Δυτικῆς	848
» τῆς ἀναρρήσεως τοῦ Βασιλ. Γεωργίου τοῦ Α'. . .	42

Ἀπὸ τῆς ἐνθρονίσεως τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου
ΑΒΔΟΥΛ ΧΑΜΙΤ ΧΑΝ τοῦ Β'. 29

ΕΚΛΕΙΨΕΙΣ ΤΟΥ 1905

1) Τῇ 22 Φεβρουαρίου Δακτυλιοειδὴς ἔκλ. Ἡλίου ἀόρατος ἐκ Κων)πόλεως.
2) Τῇ 17ῃ Αὐγούστου ὁλ. ἔκλειψις Ἡλίου ὁρατὴ ἐν Κων)πόλει.

ΕΟΡΤΑΙ ΜΩΑΜΕΘΑΝΙΚΑΙ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΑΙ

Τὰ γενέθλια τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος τοῦ Σουλτάνου
ΑΒΔΟΥΛ ΧΑΜΙΤ ΧΑΝ ΤΟΥ Β'.
2 Ὀκτωβρίου

Ἡ εἰς τὸν θρόνον ἀνάρρησις τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος 19 Αὐγούστου

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑΙ

Κουρμπὰν Βαϊρὰμ Φεβρουαρ.	2
Μουχαρρὲμ (Νέον ἔτος) Φεβρ.	22
Μεβλοὺτ (Γέν. Μωάμεθ) Μαΐου	3
Οὔτς ἀΐλὰρ Αὐγούστου	18
Λεϊλεΐ Μιρὰτς σερὶφ Σεπτεμ.	14
Λεϊλεΐ Μπερὰτ Ὀκτωβρ.	1
Ραμαζὰν Ὀκτωβρ.	16
Χιρκαΐ σερὶφ Ὀκτωβρίου	30
Λεϊλεΐ-οὐλ-κὰδρ Νοεμβρ.	11
Βαϊρὰμ Νοεμβρίου	16

ΓΕΝΕΘΛΙΑ ΗΓΕΜΟΝΩΝ

Βασιλ. τῆς Σουηδίας Ἰανουαρ.	8	Βασιλ. τῆς Σερβίας Αὐγ.	2
Αὐτοκρ. τῆς Γερμανίας »	14	Αὐτοκρ. τῆς Αὐστρ. »	5
Ἡγεμ. τῆς Βουλγαρίας Φεβρ.	14	Βασιλίσ. τῆς Ὁλλαν. »	18
Σάχου τῆς Περσίας Μαρτ.	13	Βασιλ. τῆς Πορτογαλ. Σεπτ.	15
Βασιλ. τῆς Δανίας »	26	Ἡγεμόν. τοῦ Μαυροβ. »	24
Βασιλ. τοῦ Βελγίου »	27	Βασιλ. τῆς Ἀγγλ. Ὀκτωβρ.	28
Βασιλ. τῆς Ρουμαν. Ἀπριλ.	8	Βασιλ. τῆς Ἰταλίας »	31
Βασιλ. τῆς Ἱσπανίας Μαΐου	4	Αὐτοκρ. τῆς Ἰαπωνίας Νοεμ.	22
Αὐτοκρ. τῆς Ρωσίας »	6	Βασιλ. τῆς Ἑλλάδος Δεκεμ.	12

ΑΝΑΡΡΗΣΕΙΣ ΗΓΕΜΟΝΩΝ

Βασιλ. τῆς Ἀγγλ. Ἰανουαρ.	11	Βασιλ. τῆς Πορτογαλ. Ὀκτ.	6
Βασιλ. τῆς Ρουμαν. Μαρτίου	14	Αὐτοκράτ. τῆς Ρωσίας »	20
Σάχου τῆς Περσίας Ἀπριλίου	19	Βασιλ τῆς Δανίας Νοεμβρ.	2
Βασιλ. τῆς Ἱσπανίας Μαΐου	4	Βασιλίσ. τῆς Ὁλλανδ. »	10
Βασιλ. τῆς Ἑλλάδος Μαΐου	25	Αὐτοκρ. τῆς Αὐστρ. »	19
Αὐτοκρ. τῆς Γερμαν. Ἰουν.	2	Βασιλ. τοῦ Βελγίου Δεκεμβρ.	27
Βασιλ. τῆς Σερβίας Ἰουνίου	7	Αὐτοκρ. τῆς Ἰαπων. »	30
Βασιλ. τῆς Σουηδίας Σεπτεμ.	5		

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

Ὁ Ἥλιος εἰς τὸν Ὑδροχόον
Ἔχει ἡμέρας 31.
Ἡμέρα ὥρας 10. Νὺξ ὥρ. 14.

1	Σ.	Βασιλείου τοῦ Μεγάλου
2	Κ	Ἁγίου Σιλβέστρου
3	Δ.	Ἁγίου Μαλαχίου
4	Τ	Σύναξις τῶν 70 Ἀποστόλ.
5	Τ.	Παραμ. τῶν Θεοφ. Νηστ.
6	Π.	Τὰ Ἅγια Θεοφάνεια
7	Π.	Προδρ Βαπτ. Ἰωάννου
8	Σ.	Ὁσίας Δομνίκης
9	Κ	Μάρτυρος Πολυεύκτου
10	Δ	Ἁγ. Γρηγ. Ἐπ. Νύσσης
11	Τ.	Ἁγίου Θεοδοσίου
12	Τ	Μάρτυρος Τατιανῆς
13	Π.	Μάρτυρος Ἑρμύλου
14	Π.	Τῶν ἐν Σινᾷ ἁγ. Πατέρ.
15	Σ	Ἰωάννου Καλυβίτου
16	Κ.	Προσκ. ἀλύσ. Ἀπ Πέτρου
17	Δ.	Ἁγίου Ἀντωνίου
18	Τ	Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου
19	Τ.	Ἁγίου Μακαρίου
20	Π.	Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου
21	Π.	Ἁγίου Μαξίμου
22	Σ.	Τιμοθέου τοῦ ἀποστόλου
23	Κ.	Ἁγίου Κλήμεντος
24	Δ	Ὁσίας Ξένης
25	Τ.	Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου
26	Τ.	Ὁσίου Ξενοφῶντος
27	Π.	Ἁγ Ἰωάννου Χρυσοστ.
28	Π	Ἐφραὶμ ὁσίου τοῦ Σύρου
29	Σ.	Ἁγίου Ἰγνατίου
30	Κ	Τριῶν Ἱεραρχῶν
31	Δ.	Ἁγ Ἀναργύρων

24 Νέα Σελήνη.
9 Πανσέληνος.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

Ὁ Ἥλιος εἰς τοὺς Ἰχθῦς.
Ἔχει ἡμέρας 29.
Ἡμέρα ὥρ. 11. Νὺξ ὥρ. 13.

1	Τ.	Μάρτυρος Τρύφωνος
2	Τ.	Ὑπαπαντὴ
3	Π.	Συμεὼν τοῦ Θεοδόχου
4	Π.	Ἁγίου Ἰσιδώρου
5	Σ.	Ἀγάθης Μάρτυρος
6	Κ.	Γελ., Φαρ. Βουκόλου ἐπ.
7	Δ.	Ἁγίου Παρθενίου
8	Τ	Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτ.
9	Τ.	Νικηφόρου μάρτυρος
10	Π	Χαραλάμπους ἱερομάρτυρος
11	Π.	Βλασίου ἱερομάρτυρος
12	Σ.	Μελετίου Ἀντιοχείας
13	Κ.	Γοῦ Ἀσώτου
14	Δ.	Αὐξεντίου ὁσίου
15	Τ.	Ὀνησίμου ἀπ.
16	Τ	Παμφίλου μάρτυρος
17	Π	Θεοδώρου μεγαλομάρτυρος
18	Π.	Κόνωνος μάρτυρος
19	Σ.	Τῶν Ψυχῶν Ἀρχίπ. Ἀπ.
20	Κ.	Λέοντος Ἐπισκ. Κατάνης
21	Δ.	Τιμοθέου καὶ Εὐσταθίου
22	Τ.	Ἀνθούσης μάρτυρος
23	Τ.	Πολυκάρπου καὶ Πολυχρον.
24	Π.	Α' καὶ Β' εὕρ. Κεφ. Προδρ.
25	Π.	Ταρασίου ἀρχιεπισκόπου
26	Σ.	Πορφυρίου ἐπισκ Γάζης
27	Κ.	Τῆς Τυρινῆς Προκ. Δεκ.
28	Δ.	Καθαρὰ Δευτέρα

22 Νέα Σελήνη.
6 Πανσέληνος.

SISMANOGLIO

ΜΑΡΤΙΟΣ

Ὁ Ἥλιος εἰς τὸν Κριόν.
Ἔχει ἡμέρας 31.
Ἡμέρα ὥρας 12. Νὺξ ὥρας 12.

1	Τ	Ὁσιομάρτ. Εὐδοκίας
2	Τ.	Μάρτυρος Εὐθαλίας
3	Π.	Εὐτροπίου, Κλεονίκου μ.
4	Π.	Ὁσίου Γερασίμου
5	Σ.	Κόνωνος καὶ Ἀρχελάου
6	Κ.	Τῆς Ὀρθοδοξίας
7	Δ.	Βασιλέως ἐπισκ. Χερσῶνος
8	Τ.	Θεοφυλάκτου Νικομηδ.
9	Τ.	Τῶν 40 μαρτύρων
10	Π.	Μάρτυρος Κοδράτου
11	Π	Σωφρονίου Ἱεροσολύμων
12	Σ.	Θεοφάνους τοῦ Ὁμολ.
13	Κ.	Β' Τῶν Νηστειῶν Γρηγορ.
14	Δ	Ὁσίου Βενεδίκτου
15	Τ.	Μάρτυρος Ἀγαπίου
16	Τ	Σαβίνου μάρτυρος
17	Π.	Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρ. τοῦ Θεοῦ
18	Π.	Κυρίλλου Ἱεροσολύμων
19	Σ.	Χρυσάνθου καὶ Δαρείας
20	Κ.	Σταυροπροσκύνησις
21	Δ	Ἰακώβου Ὁμολογ.
22	Τ	Βασιλείου ἱερομάρτυρος
23	Τ.	Νίκωνος ἱερομάρτυρος
24	Π.	Ζαχαρίου τοῦ ὁσίου
25	Π.	Εὐαγγ. τῆς Θεοτόκου
26	Σ	Σύναξ. Ἀρχαγ. Γαβριὴλ
27	Κ.	Δ' Τῶν Νηστειῶν Ματρ.
28	Δ	Ἰλαρίωνος τοῦ Νέου
29	Τ.	Μάρκου Ἐπισκόπου
30	Τ.	Ἁγ. Ἰωάν. τῆς Κλίμ.
31	Π.	Ὑπατίου ἱερομάρτυρος

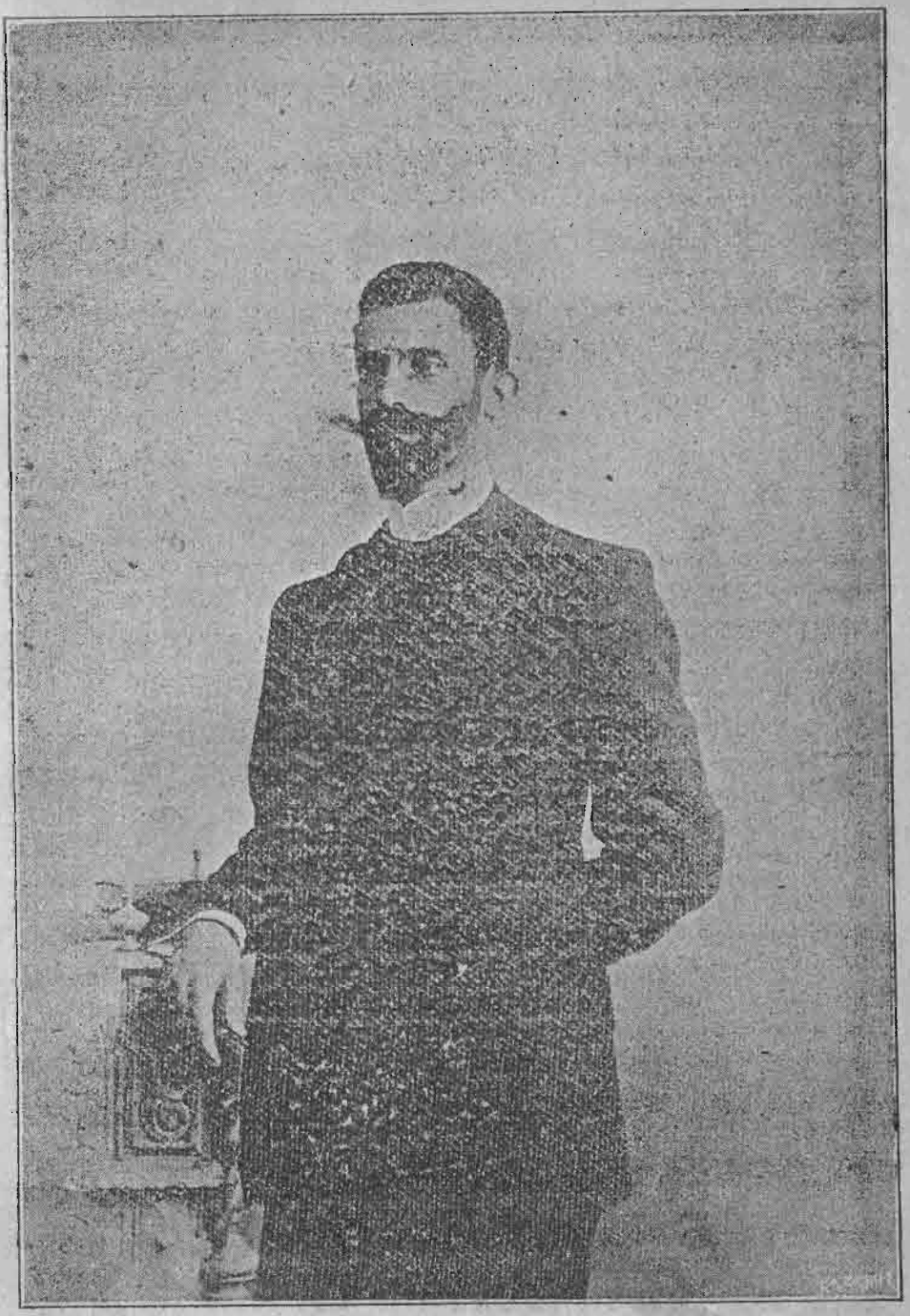
24 Νέα Σελήνη.
9 Πανσέληνος.

ΑΠΡΙΔΙΟΣ

Ὁ Ἥλιος εἰς τὸν Ταῦρον.
Ἔχει ἡμέρας 30.
Ἡμέρα ὥρας 13. Νὺξ ὥρας 11.

1	Π.	Μαρίας τῆς Αἰγυπτ/ας
2	Σ.	Ὁσίου Τίτου
3	Κ	Ε' Τῶν Νηστειῶν Νικήτ.
4	Δ	Γεωργίου τοῦ ὁσίου
5	Τ	Μάρτυρος Κλαυδίου
6	Τ.	Εὐτυχίου μάρτυρος
7	Π.	Γεωργίου ἐπισκόπου
8	Π	Ἡρωδίωνος ἀποστόλου
9	Σ.	Τοῦ Λαζάρου. Εὐψυχ. μ.
10	Κ.	Τῶν Βαΐων. Τερεντίου μ.
11	Δ.	Ἀντίππα ἱερομ.
12	Τ.	Βασιλείου ὁμολογητοῦ
13	Τ.	Μαρτίνου Πάπα Ρώμης
14	Π.	Ἀριστάρχου, Πούδη Τροφ.
15	Π	Κορήσκεντος Λεωνίδου
16	Σ.	Ἀγάπης, Εἰρήνης, Χιονίας
17	Κ.	ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ
18	Δ.	Ἰωάννου τοῦ ὁσίου
19	Τ.	Παφνουτίου ἱερομάρτυρος
20	Τ.	Θεοδώρου ὁσίου Τριχινᾶ
21	Π.	Ἰανουαρίου μάρτυρος
22	Π.	Τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς
23	Σ.	Γεωργίου μεγαλομάρτ.
24	Κ.	Τοῦ Θωμᾶ. Ἐλισάβετ ὁσ.
25	Δ.	Μάρκου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ
26	Τ.	Βασιλέως Ἐπ. Ἀμασείας
27	Τ.	Συμεὼν ἱερομάρτυρος
28	Π.	Τῶν ἐν Κυζίκῳ 9 μαρτύρων
29	Π.	Ἰάσωνος, Σωσιπάτρου
30	Σ.	Ἰακώβου Ἀποστόλου

22 Νέα Σελήνη.
7 Πανσέληνος.

Σ. Γ. ΒΛΑΒΙΑΝΟΣ

Ἀσμένως συγκαταριθμοῦντες εἰς τὴν ἐπίλεκτον χορείαν τῶν συνεργατῶν τοῦ ἡμερολογίου ἡμῶν τὸν ἐν Ἀθήναις διαπρεπῆ νευρολόγον καὶ ψυχίατρον

κ. Σ. Βλαβιανόν, τὸν κεκτημένον ἀρίγνωτον ἐπιστημονικὴν φήμην διά τε τοῦ λαμπροῦ αὐτοῦ ἰατρικοῦ περιοδικοῦ, τῆς Ψυχιατρ Ἐπιθεωρήσεως καὶ τοῦ ἄρτι ὑπ' αὐτοῦ ἱδρυθέντος αὐτόθι Νοσοκομείου νευρικῶν καὶ ψρενικῶν νοσημάτων, ἐπισυνάπτομεν ἅμα καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, ἣν πρὸς τοῦτο ἐζητήσαμεν.

Η ΜΟΥΣΙΚΗ

ΚΑΙ Η ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΕΠΙΔΡΑΣΙΣ ΑΥΤΗΣ

ΥΠΟ

Σ. Γ. ΒΛΑΒΙΑΝΟΥ

ΙΑΤΡΟΥ

ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΥ

Ἀρχισυντάκτου καὶ Διευθυντοῦ τῆς « Ψυχιατρικῆς καὶ Νευρολογικῆς Ἐπιθεωρήσεως », Διευθυντοῦ τῶν ἐν Πατησίοις Ἀθηνῶν Νοσοκομείου Νευρικῶν Νοσημάτων (Maison de Santé), κλπ.

Οὐ μόνον ὁ ἄνθρωπος, τὸ τελειότερον τῆς μητρὸς Φύσεως πλάσμα, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ ἔτι τὰ ζῷα, αἰσθάνονται, παθαίνονται εἰς τὸ ἄκουσμα τῆς μουσικῆς, τοῦ ρυθμοῦ καὶ τῆς μελῳδίας. Ὁ Lombroso ἐδημοσιευσεν ἐν τῷ ἐγκριτῳ περιοδικῷ Rivista Musicale (1898 μ. 526) περὶ τῆς ἐπιδράσεως τῆς μουσικῆς ἐπὶ των ἀγρίων θηρίων, εἰδικὴν δὲ μελέτην ἐπὶ τοῦ θέματος ἔφερεν εἰς φῶς περιεργοτάτην ὁ ἀμερικανὸς Frans-Colliny Baker· ἀλλ' ἔτι περιεργοτέρα καὶ παράδοξον ἀπίστευτος ἐκ πρώτης ὄψεως τυγχάνει ἡ ἀνακάλυψις ἑτέρου ἀμερικανοῦ, τοῦ καθηγητοῦ Hans Teitgen, ὅστις παρετήρησε ὅτι τὰ φυτὰ εἰσι λιαν εὐαίσθητα εἰς τὴν μουσικήν, ἐξαιρουμένης τῆς νεωτέρας μουσικῆς, ἥτις οὐδαμῶς ἐπηρεάζει ταῦτα. Ἡ μουσικὴ τοῦ Wagner ἐπὶ παραδείγματι οὐδὲν ἔχει θελγητρον δι' αὐτά. Ὁ Teitgen παρετήρησεν ὅτι

ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἀνθέων ἐπεταχύνετο διὰ τῆς μουσικῆς, ἁπλῆ δέ τις συμφωνία ἐπέφερε τὴν ἀνέῳξιν τριανταφύλλου. Ὁ μνημονευών πάντων τούτων Bergmans, ἀντιπρόεδρος τοῦ Ὠδείου τῆς Γάνδης, ἐν τῷ ἐξόχῳ συγγράμματι αὐτοῦ La musique et les musiciens (Paris. Librairie Fischbaker Rue de Seine 33) διϊσχυρίζεται καὶ πιστεύει, ὅτι ἡ ἀνακάλυψις αὕτη δύναται νὰ γείνῃ ἡ ἀφετηρία σπουδαίας μεταμορφώσεως τῆς φυτοκομίας. Μένομεν ἡμεῖς τοὐλάχιστον σκεπτικοὶ ὡς πρὸς τὰς νέας ταύτας ἀνακαλύψεις καὶ μάλιστα Ἀμερικανῶν, οἵτινες, ὡς γνωστόν, πολλὰ τὰ παράδοξα ἐπαγγέλλονται· ἀλλ' οὐδεὶς ὁ μὴ πιστεύων ὅτι *ἡ μοῦσα* μεγίστην ἀσκεῖ τὴν ἐπίδρασιν ἐπί τε τῶν ζώων καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τοῦτο διαφέρει ἡμῖν πρὸς τὸ παρόν.

Ἡ μουσικὴ ἔχει διττὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου, *αἰσθητικὴν καὶ κινητικήν*· τὰ δὲ ἀποτελέσματα αὐτῆς εἰσιν ἀναλογα τῇ καταστάσει τῇ τε σωματικῇ καὶ ψυχικῇ ἑκάστου ἐξ ἡμῶν· ἡ κατάστασις δὲ αὕτη κυρίως ἤρτηται ἐκ τῆς νευρικῆς ἢ μὴ ἰδιοσυγκρασίας τοῦ ἀτόμου, τῆς προσοχῆς, τοῦ ἀνεπτυγμένου ἢ μὴ τῆς φαντασίας καὶ τῆς μουσικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἥτις τὰ μέγιστα συμβάλλεται χωρὶς καὶ νὰ ᾖναι ὁ κύριος μοχλὸς τῆς ἐφ' ἡμῶν ἐπιδράσεως τῆς μουσικῆς.

Ὁ ἦχος, ὁ μουσικὸς ἦχος, ὁ μελῳδικός, ἁρμονικός, ρυθμικός, διὰ τῆς ἀκοῆς πλήττει τὰ ψυχοκινητικὰ καὶ ψυχο-αἰσθητικὰ κέντρα τοῦ ἐγκεφάλου, δηλονότι πρῶτον γίνονται ἀντιληπτοὶ οἱ ἦχοι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἀκοῆς, ὅπερ ἑδράζει εἰς τὴν κροταφικὴν μοῖραν τοῦ προσθίου ἐγκεφάλου, εἶτα δὲ καὶ δὴ διὰ τῶν συνδετικῶν ἰνῶν συμμετέχουσι τὰ κινητικὰ κέντρα, ἅτινα κεῖνται εἰς τὴν μετωποβρεγματικὴν χώραν κατὰ μῆκος τῆς αὔλακος τοῦ Rolande καὶ εἰς ἣν ἑδράζει τὸ Ὑπουργεῖον τῶν κινήσεων ὅλου τοῦ σώματος· ἡ

συνδόνησις δὲ τῶν ψυχικῶν κυττάρων, ἅτινα κεῖνται εἰς τοὺς μετωπικοὺς λοβούς, ἀποφέρει τὰ ἡδέα συναισθήματα, ὅσα ἀπὸ τῆς μουσικῆς ἀπορρέουσι καὶ καθηδύνουτι τὴν ψυχὴν ἡμῶν τὴν ὑγιᾶ ἢ πάσχουσαν.

Ἡ ἐπίδρασις τῆς μουτικῆς κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἀφικομένη εἰς τὸν ἐγκέφαλον, ἐπιφέρει διττὰ ἀποτελέσματα, *δυναμογόνα* ἢ *ἐνισχυτικά*. Ἀναλόγως τοῦ μέλους καὶ τῆς συγκινητικῆς ἀντιδράσεως τοῦ ἀκούοντος ἐπέρχονται τονωτικὰ ἀποτελέσματα καὶ ἐξεγερτικὰ ἢ ἀδυναμικὰ καὶ κατευναστικά. Τὸ θούριον ᾄσμα εἶνε δυναμογόνον, ἐν ᾧ ἡ ἐπικήδεια ἀνάκρουσις εἶνε ἐνισχυτική. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ τινες ἕτεροι συνδυασμοὶ περιεργότατοι, ὡς ὁ συνδυασμὸς τοῦ χρωματικοῦ κέντρου τῆς ὁράσεως μετὰ τοῦ ἀκουστικοῦ τῶν ἤχων. Οὕτω τινές, καὶ δὴ μουσικοί, εἰς ἕκαστον ἦχον μουσικόν, οὗ ἀκροῶνται, ἔχουσι καὶ μίαν ὀπτικὴν ἢ χρωματικὴν ἀντίληψιν περιεργοτάτην καὶ ἀκατανόητον, ἣν ἄλλοι μὲν ἀποδίδουσιν εἰς τελειοποίησιν, ἄλλοι δὲ εἰς ἀτέλειαν τῶν ψυχικῶν κέντρων.

Παραδείγματά τινα τῆς ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ψυχο-φυσιολογικῆς ἐπιδράσεως θέλουσι σαφηνίσει τὰς ὡς ἄνω ἐκτεθείσας ἀρχάς. Ταῦτα διατρανοῦσι τὴν μεγάλην τῆς μουσικῆς ἰσχύν, τὴν ἀπὸ τῶν παλαιοτάτων χρόνων ἀναγνωρισθεῖσαν, ἀναγραφεῖσαν καὶ ποικίλως χρησιμεύουσαν. Παραλαμβάνομεν τὰ πλεῖστα ἐκ τοῦ προμνημονευθέντος ἔργου τοῦ Bergmanns, ἰδιαίτατα ἐγκύψαντος εἰς τὰς παραπλησίας μελέτας καὶ συναγαγόντος πᾶν ὅ,τι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπέβλεπε.

Ὑπάρχει ἐν Ἑλβετίᾳ, ὡς καὶ ἐν Ἑλλάδι, ὁ ποιητικὸς αὐλός, ὑπάρχουσι δὲ καὶ τὰ ποιμενικὰ ᾄσματα γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα Rang des vaches, ἅτινα παίζονται ἐπὶ τοῦ αὐλοῦ κατὰ τὴν ὁδηγίαν τῶν ποιμνίων ἀνὰ τὰ ὄρη. Λοιπὸν διὰ θανατικῆς ποινῆς ἐτιμωρεῖτο, ὅστις ἐξετέλει ἐνώπιον Ἑλβετῶν

στρατιωτῶν δουλευόντων ἐν τῇ ξένῃ, τὰ τοιαῦτα ᾄσματα, διότι οἱ στρατιῶται εὐθὺς ἀνελύοντο εἰς δάκρυα, ἐλιποτάκτουν καί τινες καὶ ἔθνησκον ἐκ λύπης καὶ νοσταλγίας. Ἡ μουσικὴ ἐξήγειρεν ἐν αὐτοῖς τοιοῦτο συναίσθημα βαθὺ ἐπισχετικόν, ὥστε παρέλυεν ἐν αὐτοῖς πᾶσαν δρᾶσιν καὶ σκέψιν, ὁ δὲ πόθος τῆς πατρίδος ἐπέφερεν ὅλην τὴν ἀντίδρασιν καὶ διηύθυνε τὰς σκέψεις καὶ πράξεις των.

Ἐν ἔτει 1760 εἰς τὴν μάχην τοῦ Québec οἱ Σκῶτοι ἐσταμάτησαν ἐν τῷ πανικῷ καὶ τῇ φυγῇ διὰ τῶν ἤχων ἀσκοῦ (γάϊδας, κοινῶς cornemuse), ὅστις ἦν τὸ ἐθνικὸν αὐτῶν ὄργανον.

Ὁ Πλούταρχος γράφει περί νέου τινος, ὅστις διὰ Φρυγίου μέλους εἶχεν ἐξέγερσιν μεγίστην, διὰ Δωρίου δὲ κατεύνασιν.

Εἶνε ἱστορικῶς βέβαιον, ὅτι ὁ βασιλεὺς τῆς Ἱσπανίας Φίλιππος ὁ πέμπτος (1700—1783) ἰάθη τῇ ἰσχυρᾷ ἐπιδράσει τοῦ ᾄσματος τοῦ Farinelli.

Τὰ *Χρονικὰ τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν* τῶν Παρισίων ἀναφέρουσι τὴν θεραπείαν μουσικοῦ τινος ἐκ σφοδροτάτου πυρετοῦ διὰ μουσικῆς συναυλίας, ἐκτελεσθείσης ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ θαλάμῳ τοῦ ἀσθενοῦς.

Οἱ Ἰνδοὶ χρῶνται τῷ τυμπάνῳ, ὅπως πραύνωσι τὰς ὀδύνας τῶν νοσούντων καὶ ἀνακαλῶσι τοὺς θνήσκοντας εἰς τὴν ζωήν.

Ἐν ἔτει 1900 εἰς Dublin Φιλανθρωπικὴ Ἕνωσις συνέστη σκοποῦσα τὴν θεραπείαν τῶν νευρικὰς νόσους πασχόντων διὰ τῆς μουσικῆς.

Ὁ Ἰατρὸς Antonio de Gordon ἀναφέρει περιπτώσεις θεραπευθείσας διὰ τῆς μουσικῆς· ἕκαστον νευρικὸν ἢ φρενικὸν νόσημα ἔχει εἰδικὴν ἔνδειξιν μουσικῆς καὶ παρίσταται ἀνάγκη εἰδικοῦ ὀργάνου· ἡ ἅρπα εἶνε κατευναστική, τὸ τετράχορδον

διὰ τοὺς ὑποχονδριακούς, ὁ ὀξυβόας τονωτικός, ἡ σάλπιγξ διὰ τὴν μανίαν καταδιώξεως, τὸ κλειδοκύμβαλον διὰ τὴν ὑστερίαν, τὸ τύμπανον διὰ τὴν νευροπάθειαν, κλπ. κλπ. Πάντα ταῦτα δέονται ἐλέγχου καὶ ἐπαληθεύσεως, ἀνάγκη δὲ πρὸς τοῦτο ὁ νευρολόγος ἢ φρενολόγος ὅστις θὰ ἐπιχειρήσῃ παραπλήσια πειράματα, νὰ ᾖ καὶ συνθέτης καὶ μουσικὸς καλός, συνάμα δὲ βαθὺς ψυχολόγος, καὶ φυσιογνωμιστής· ἀνάγκη προσέτι νὰ ἐκτελεσθῶσι πειράματα ἐπὶ μεγάλης κλίμακος πασχόντων καὶ ἐπὶ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς νόσου ἢ ἐπὶ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πάσχοντος νὰ παρελάσωσιν ὅλα τὰ εἴδη τῆς μουσικῆς (θλιβερᾶς, φαιδρᾶς, ἐνθουσιώδους, ἐκκλησιαστικῆς κλπ. κλπ.) καὶ ἡ ἐκτέλεσις νὰ γένηται ἀλληλοδιαδόχως δι' ὅλων τῶν ὀργάνων μεμονωμένων καὶ ἐν συνδυασμῷ (ὀρχήστρα), ἵνα προσποριοθῇ ἡ νέα αὕτη ἐπιστήμη τῆς Μουσικοθεραπείας κῦρος ἐπιστημονικὸν τὸ προσῆκον καὶ ἐπεκταθῇ ἡ χρῆσις αὐτῆς παγκοίνως. Ἄχρι τότε πρέπει νὰ ὦμεθα λίαν σκεπτικοὶ ὡς πρὸς τὰ ἀναγγελλόμενα ἀποτελέσματα καὶ νὰ προσπαθῶμεν ἡμεῖς αὐτοὶ νὰ ἐξακριβῶμεν τὴν ἀλήθειαν τῶν ἀναγινωσκομένων.

Ἐπὶ προσώπων οὐχ' ἧττον ὑπνωτισμένων πολλὰ ἐγένοντο πειράματα διὰ τῆς Μουσικῆς καὶ ὁ συνθέτης Jarog ἐπὶ τοῦ ὑποκειμένου Νίκα ἐξετέλεσεν ὡραίαν σειρὰν πειραμάτων διὰ κλειδοκυμβάλου καὶ διὰ τοῦ ᾄσματος τῆς Δος Jane Hatto τοῦ Ὠδείου τῶν Παρισίων. Ὁ γνωστὸς ὑπνωτιστὴς Colonel de Rochas ὡσαύτως ἐξετέλεσε πειράματα ἐπὶ *μεσάζοντος* πνευματιστικοῦ ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τοῦ Ζωγραφείου Musta, σπουδάζων τὰς σχέσεις τῆς Μουσικῆς καὶ τῶν διαφόρων στάσεων. (Année Scientifique. 43e année. p. 181 cité par Bergmanns).

Ὁ Ferrari ἐν τῇ Rivista Musicale (1896 p. 186 cité par Bergmanns) ἐδημοσίευσε σπανιωτάτην περίπτωσιν μουσικῆς ὑποβολῆς, ὁ δὲ Καθηγητὴς Vabrigi (idi p. 275) πειράματα ἐπὶ τῆς ἐπιδράσεως τῆς μουσικῆς ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡμεῖς αὐτοὶ ἐξετελέσαμεν σειρὰν πειραμάτων μετὰ τοῦ σοφοῦ πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Dijon καὶ Καθηγητοῦ τῆς ἐν Παρισίοις περιδόξου Sorbonne κ. Lionel Dauriac, φωτογροφίαι δὲ ληφθεῖσαι ἐκ τοῦ φυσικοῦ ἀπετέλεσαν ὡραιότατον καὶ λίαν ἐνδιαφέρον Album, ὅπερ εἶχεν ἐκτεθῇ εἰς οἰκεῖον τμῆμα εἰς τὴν ἐν Παρισίοις Διεθνῆ Ἔκθεσιν τοῦ 1900 καὶ εἰς τὸ Διεθνὲς Συνέδριον Ἰατρικῆς. Εἰκὼν τοιαύτη μουσικοθεραπείας ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ ἡμετέρῳ περιοδικῷ (Ψυχιατρικὴ καὶ Νευρολογικὴ Ἐπιθεώρησις. Ἔτος Γον, Σ)βριος 1904, Σελὶς 27) ἐν περισπουδάστῳ ἄρθρῳ τῆς κ. Σερεμέτη.

Εἰς προγενεστέρους χρόνους θὰ ἦν χίμαιρα ἡ ἐπιδίωξις τῆς διὰ μουσικῆς θεραπείας πασχόντων, σήμερον ὅμως ἂν δὲν εἶνε γενικευμένη ἡ χρῆσις αὐτῆς, λόγῳ τοῦ πολυδαπάνου αὐτῆς, οὐχ' ἧττον εἶνε εἰσηγμένη εἰς τοὺς καλλιτέρους Maisons de santé τῆς ὑφηλίου καὶ νῦν εἰσάγεται ὁλονὲν καὶ εἰς τὰ λοιπὰ Νοσοκομεῖα, ἔνθα μεγίστην ἀσκεῖ τὴν ἐπὶ τῶν νοσούντων ὠφέλειαν. Οὕτως ἐπ' ἐσχάτων ἔτι εἰσήχθη εἰς τὸ Νοσοκομεῖον τῆς Votie ἐν Παρισίοις. Ἡμεῖς εἰσαγαγόντες τὴν *Μουσικοθεραπείαν*, ὡς ἓν τῶν θεραπευτικῶν μέσων τῶν Νευρώσεων καὶ Ψυχώσεων, εἰς τὸ ἀρτισύστατον ἡμῶν Νοσοκομεῖον Νευρικῶν νοσημάτων (Maison de Santé) ἐν Πατησίοις, θέλομεν συστηματικῶς μελετήσει τὰ σχετικὰ πάντα πρὸς τὴν ἐπίδρασιν τῆς μουσικῆς, τόσον ἐφ' ὑγιῶν, ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν πασχόντων καὶ χάρις εἰς τὴν εὐγενῆ σύμπραξιν τῶν διασημοτέρων ἐν Ἀθήναις καλλιτεχνῶν ἀμφοτέρων τῶν Ὠδείων καὶ

ἄλλων, θὰ δυνηθῶμεν ἴσως τὸ ἑπόμενον ἔτος νὰ καταστήσωμεν γνωστὰ τὰ ἀτομικὰ ἡμῶν συμπεράσματα ἐπὶ τοῦ προκειμένου σπουδαιοτάτου ζητήματος. Ἄχρι τότε θὰ ἤμεθα λίαν εὐγνώμονες, ἂν οἱ ἀναγνῶσται ἀμφοτέρων τῶν φύλων τοῦ παρόντος ὡραιοτάτου Ἡμερολογίου ἔπεμπον ἡμῖν τὴν ἀντιπαρατήρησίν των, δηλονότι ποίαν ἐπίδρασιν ἀσκεῖ ἐπ' αὐτῶν ἡ μουσική, ποία μουσική, πότε καὶ τί ἀκριβῶς αἰσθάνονται κατὰ τὰς διαφόρους περιστάσεις καὶ διαθέσεις τόσον σωματικὰς ὅσον καὶ ψυχικάς, διότι εἶνε πολὺ ὠφέλιμον, πρὸς τῇ ἀντικειμενικῇ παρατηρήσει, νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψει καὶ ἡ ὑποκειμενική, ὅπως ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μεθόδων, ἀτελῶν καθ' ἑαυτάς, προκύψῃ τι τέλειον σχετικῶς καὶ πλῆρες.

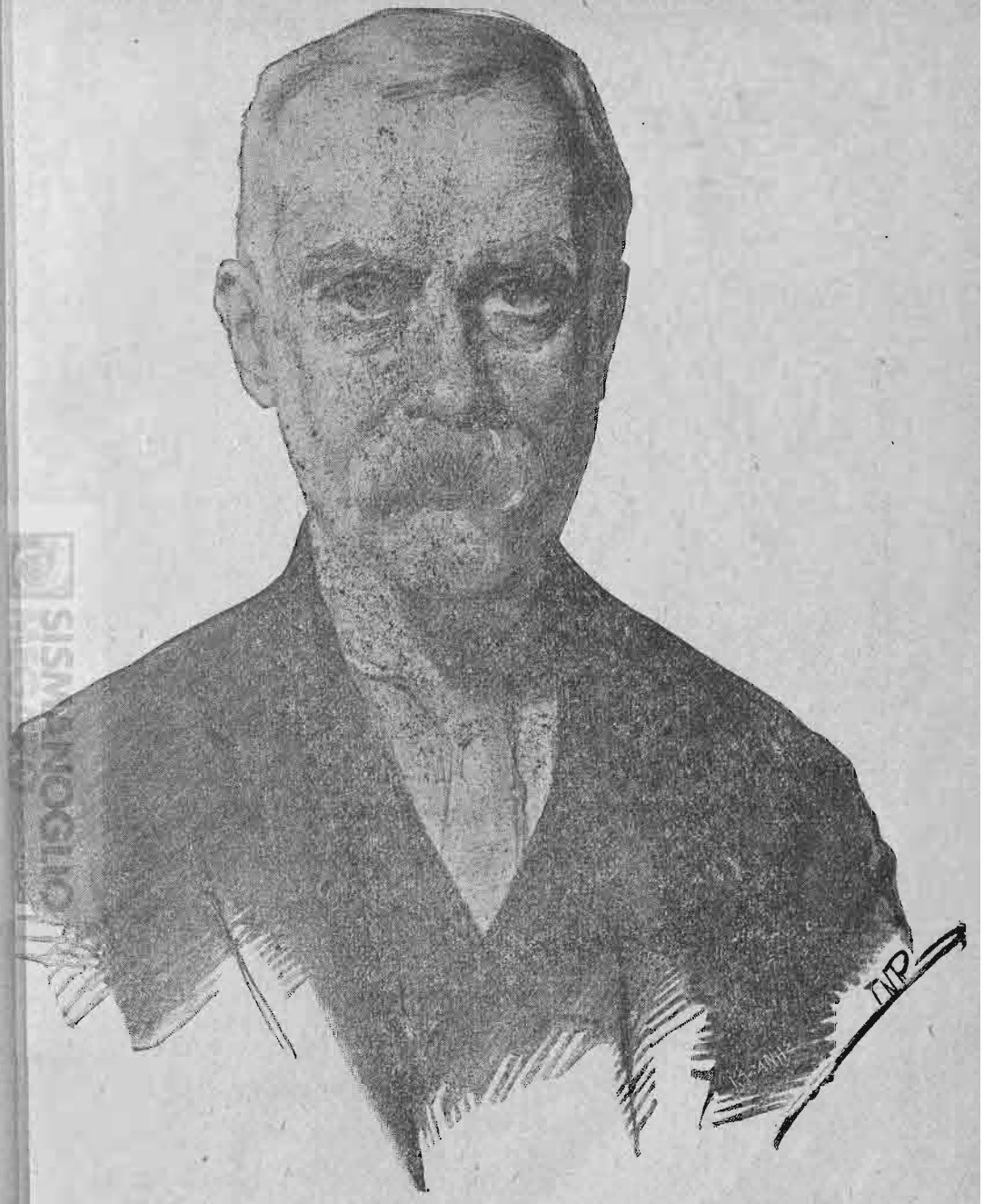
Ἀθήνησι 15 Ὀκτωβρίου 1904

Σ. Γ. ΒΛΑΒΙΑΝΟΣ

Ὑπόσχεσις διὰ τὸ μέλλον.

— Ἄχ! ποῦσαι, μωρὲ Γιαννακό μου, νά με διῇς ποῦ δέρνω ἔτσι αὐτὸ τὸ χαλὶ καὶ νὰ καταλάβῃς πῶς ἐγὼ εἶμαι ἡ γυναῖκα ποῦ σε πρέπει!...

ΑΓΓ. ΒΛΑΧΟΣ

Τὴν μερίστην εἰς τὰς Ἀναμνήσεις τιμὴν περιποιοῦσαν γλαφυρὰν ποιητικὴν συμβολὴν τοῦ ἐκ τῶν ἀριγνώτων ἀριστέων τῆς νέας ἡμῶν φιλολογίας κ. Ἀγγ. Βλάχου μετὰ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ, μετὰ πολλῆς τῆς χαρᾶς περιάπτομεν εἰς τὰς ἡμετέρας σελίδας.

ΟΤΑΝ ΑΝΟΙΓΑΝ ΤΑ ΡΟΔΑ

('Εκ τῶν τοῦ Heine)

ταν ἄνοιγαν τὰ ῥόδα
καὶ τ' ἀηδόνι τραγουδοῦσε,
μ' ἔσφιγγε ἡ ἀγκαλιά σου,
καὶ τὸ στόμα σου φιλοῦσε.

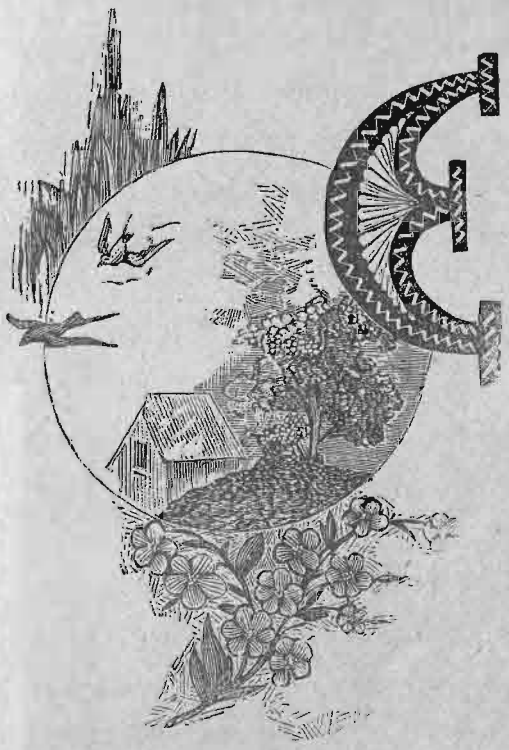
Ἦλθε κρύο, πᾶν τὰ ῥόδα,
πάει τ' ἀηδόνι κρυωμένο,
πᾷς καὶ σύ.... ποῦ πᾷς δὲν ξέρω,
μὰ μονάχος ἐγὼ μένω.

Τί μακρυαὶς ποῦ εἶν' ἡ νύχταις!
Πές μου, πότε θἄρθῃς πίσω;
Ἢ θαρρεῖς τὰ περασμένα
πῶς μὲ φτάνουν γιὰ νὰ ζήσω;

Ἀθῆναι.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ

ΕΝ ΛΕΙΨΑΝΟΝ

ν λευκὸν βιβλίον, ἐρριμμένον ἐντὸς παλαιοῦ συρταρίου. Ἀντικείμενα ἀναμιμνήσκοντα σεσθεῖσαν παρθενικὴν ὕπαρξιν συμφύρονται γύρω. Ἐπὶ ἔτη ἦσαν ἐνταφιασμένα εἰς τὴν κρύπτην ἐκείνην λησμονημένα. Τὸ ἀποχρωματισμένον βελοῦδον τοῦ βιβλίου ἐνθυμίζει μίαν παρελθοῦσαν εὐδαιμονίαν δέκα ἑπτὰ ἐτῶν, ὅπως οἱ ὠχροὶ λίθοι τῶν ἐρειπίων ἀναμιμνήσκουν μίαν ἐποχὴν δόξης.

Ἔπειτα ἀπὸ τόσα ἔτη, σήμερον, ἐν ἡμέραις ἄλγους καὶ ἀπογοητεύσεως, εἰς μίαν τυχαίαν ἀνασκάλευτιν, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ φῶς τῆς ζωῆς, ἀνελκυσθὲν ἀπὸ τὰ σκότη ἑνὸς κιβωτίου, τὸ λευκὸν βιβλίον.

Τὸ ἤνοιξα μὲ τὴν εὐλάβειαν, μὲ τὴν ὁποίαν θὰ ἤνοιγα τάφον. Κάθε σελίς του κρύπτει μέσα εἰς τὴν ὀσμὴν τοῦ περασμένου καιροῦ μίαν ἀνάμνησιν ἀπὸ τὰ ὡραῖα ἐκεῖνα ἔτη. τὰ ὁποῖα ἐπλησιοῦντο ἀπὸ ἄνθη καὶ ἀρώματα, ἀπὸ πτηνὰ χρώματα.

Καὶ τὸ βιβλίον αὐτὸ τὸ λησμονημένον εἶνε ἓν *Λεύκωμα*.

Ἦτο ἡ ἐποχὴ ἐκείνη, καθ' ἣν δὲν εἶχον εἰσέτι ἐξευτελισθῇ

τὰ αἰσθήματα καὶ συνεπῶς ἤνθουν τὰ Λευκώματα. Ἦτο ἡ ἐποχὴ τῆς ὀνειροπολήσεως, τῆς εἰλικρινοῦς φιλίας, τῶν ποιητικῶν ἐξάρσεων. Ἦτο ἐποχή, καθ' ἣν ἡ ποίησις ἦτο ποίησις καὶ ὄχι γλωσσολογία, ποίησις τῶν γνωρίμων προτώπων, τῶν ἀγνῶν ἐρώτων. Ἦλθε κατόπιν ὁ γρόνθος τοῦ θετικισμοῦ καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ἄνθη τοῦ πνεύματος ἐφυλλορρόησαν. Καὶ μένουν ναυάγια τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μερικαὶ συλλογαὶ λυρικῶν ποιήσεων καὶ μερικὰ λευκώματα.

Ξεφυλλίζω τὸ λευκὸν βιβλίον Εἰς τὰς σελίδας του ἄνθη καὶ ποιήματα, ἡμερομηνίαι καὶ ὑπογραφαί. Πόσαι ἀπὸ τὰς γραφούσας εἶνε βυθισμέναι εἰς τὸν ἄνευ ἐγέρτεως ὕπνον τῆς λήθης, πόσοι κλυδωνισθέντες εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου, ἐτράπησαν εἰς τὰς ἀτραποὺς τῆς πραγματικότητος.

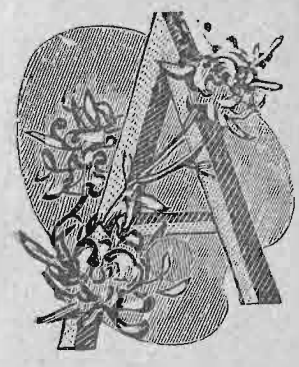
Μοῦ φαίνεται ὅτι, βλέπων τὸ παλαιὸν αὐτὸ λεύκωμα, βλέπω λείψανον, ἄρτι ἐκταφέν, μὲ τοὺς ἀρμοὺς λελυμένους, ὀστᾶ ἄνευ σαρκῶν καὶ σιαγόνας ἀπαισίως γελώσας. Τὰ ἐλεγεῖα καὶ οἱ ποιητικοὶ θρῆνοι, οὓς ἔγραψαν χεῖρες ἄγνωστοι, εἶνε θρῆνοι ὁλοκλήρου ἐποχῆς.

Κλείω τὸ βιβλίον, τὴν δύσιν μιᾶς ὡραίας ἐποχῆς, ἥτις οὔτε τὸ ψιμμύθιον τῆς ἀπάτης ἐγνώρισεν, οὔτε τὸν ἰὸν τοῦ φθόνου. Ἡ κόρη, ἡ ὁποία εἰς τὸ λεύκωμα αὐτὸ εὗρισκε τὴν εὐτυχίαν ἐν μέσῳ ἐνδείξεων ἀγάπης, δὲν ὑπάρχει. Ὑπάρχουν ὅμως δύο τάφοι δι' αὐτήν. Ὁ εἷς ἐν τῷ νεκροταφείῳ, ὁ ἄλλος ἐν τῷ λευκώματι.

Ἀθῆναι

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΑΚΡΥΑ ΚΑΙ ΜΥΡΑ

Φ' τὸ πλατύ σου βλέφαρο
Κι' ἀφ' τὸ γλαυκὸ τὸ μάτι
Μαργαριτάρια δὲ ζητοῦν
Τὰ γαλαζένια πλάτη.

Κι' οὔτε τὸ χῶμα, ποῦ πατεῖς
Σοῦ ζήτησε τὴ χάρι
Ν' ἀνθίσῃ μὲ τὸ δάκρυ σου
Τὸ πλειὸ χλωρὸ βλαστάρι.

Κι' ἂν πῇ κανεὶς πῶς σοὔπρεπε
Στὸ μάτι σου τὸ κλάμα,
Γιὰ μιὰ μετάνοια τῆς ψυχῆς
Καὶ γιὰ στολίδι ἀντάμα,

Πὲς πῶς ἡ μοῖρα τὤγραψε,
ἡ πλειὸ ζηλιάρα μοῖρα,
Τὰ ρόδα σου στοῦ πόνου μου
Ν' ἀνοίγουν τὴν πληγμύρα.

Γιὰ νὰ μποροῦνε τ' ἄπλαστα
Μαζὶ μὲ τὰ πλασμένα,
Δάκρυ ἀπὸ μὲ νὰ πέρνουνε
Κι' ἀρώματα ἀπὸ σένα.

ΣΤΗΝ ΑΓΑΠΗΤΗ ΜΟΥ ΣΥΝΑΔΕΛΦΗ

ΕΛΕΝΗ Σ. ΛΑΜΑΡΗ

Θὲ νᾶσαι κ' ἐσὺ πλάσμα
Τοῦ πλειὸ γαλάζιου κόσμου,
Καὶ μόλις, σ' εἶδα ἐμπρός μου
Σ' ὠνόμασα ἀδελφή.

Θὲ νᾶζησες μ' ἐμένα
Κ' αἰσθάνθηκα σὰ βρύον
Στὰ στήθεια ν' ἀναβρύσῃ
Ἡ πλειὸ λευκὴ στροφή.

Γιὰ σένα ἀφ' τὸ τραγοῦδι,
Ποῦ ψάλλουν κόσμοι χίλιοι
Κι' ὅπου μυριάδες ἥλιοι
Τ' ἀνοίγουν τὴν αὐγή,

Σὰ σπίθα μεσ' στὴ στάχτη,
Στὸ φτερωτό μου στῖχο
Ἐκράτησα ἕναν ἦχο,
Γιὰ νὰ σὲ βρῶ 'στὴ γῆ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

ΤΑ ΨΙΜΜΥΘΙΑ

'Αφιεροῦται εἰς τὴν ἁγνὴν νεότητα

Ν. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

Φιλολογικὸς παράγων τῆς ἡμετέρας πόλεως ἐκ τῶν ὀλίγων διὰ τὴν χάριν καὶ τὴν εὐγενῆ ἀφέλειαν, μεθ' ἧς χειρίζεται τὸν κάλαμον, γνωστὸς ἄλλως τε ἀνὰ τὸ πανελλήνιον, ὁ κ. Ν. Βασιλειάδης, μόλις μετ' ἐπανειλημμένας αἰτήσεις ἐπείσθη νὰ παραχωρήσῃ ἡμῖν τὴν εἰκόνα του, ὅπως ἐπισυνάψωμεν αὐτὴν εἰς τὴν κάτωθι ἀξιόλογον αὐτοῦ πραγματείαν.

Ὅλοι λέγουν ὅτι ἡ γυνὴ ἐπλάσθη ἵνα ἀρέσκῃ. Καὶ τίς τὸ ἀρνεῖται; Ἀφοῦ καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ζῷα προσπαθεῖ τὸ τρυφερὸν ἥμισυ μὲ χιλίους ἀκκισμοὺς καὶ ἐρωτοτροπίας νὰ ἀρέσῃ. Δι' αὐτὴν δὲ καὶ ἐφευρέθησαν ὅλα τὰ στολίδια καὶ οἱ πολύτιμοι λίθοι καὶ τὰ ζωηρὰ χρώματα καὶ τὰ πτερὰ τῶν πτηνῶν· καὶ αἱ ποικίλαι ἀμφιέσεις καὶ αἱ κομμώσεις καὶ ὅτι δήποτε τεχνητὸν κόσμημα ἡ φαντασία ἐφεῦρεν, ἵνα πλουτίσῃ καὶ αὐξήσῃ τὰ εὐθυβόλα βέλη, ἅτινα ἡ γυνὴ κατέταξεν εἰς τὴν φαρέτραν της, ἵνα κατακτήσῃ τὸ σκληρόν της ἥμισυ.

Καὶ ὅμως ἡ κατάκτησις μένει πάντοτε, φεῦ, δυσχερής!

Εἶνε λοιπὸν φυσικὸν ἡ ἀτυχὴς νὰ πολλαπλασιάσῃ τὰς δυνάμεις της, νὰ ἀγωνισθῇ μὲ τὸν τελευταῖον νεωτερισμόν, μὲ

τὸ μᾶλλον ἐρωτύλον βλέμμα, μὲ τὸ τάκτ, ὅπερ τῇ ἐχάρισεν ἡ φυσική της καλαισθησία καὶ ἐτελειοποίησεν ἡ ἀνάγκη, ὅπως κάλλιον δυνηθῇ ἀγωνιζομένη ν' ἀρέσῃ. Ὁ αὐστηρὸς φιλόσοφος τὴν ὑβρίζει δι' αὐτὸ καὶ ἡ σεμνοτυφία τὴν χλευάζει. Καὶ ὅμως εἶνε δίκαιον; Ὁ ἀνδρικὸς ἐγωϊσμὸς ἐνίοτε δὲν ἔχει ὅρια. Θέλει τὸ εἴδωλον, ὅπερ θὰ λατρεύσῃ, νὰ σταθῇ ὡραῖον καὶ μεγαλοπρεπὲς ἐπὶ λαμπροῦ στυλοβάτου. Θεωρεῖ περιφρόνησιν τὸ ἀντίθετον. Καὶ ὅμως ὅταν κρίνῃ μακρόθεν τὰ πράγματα, εἴτε διὰ ξένον λογαριασμόν, παντοτεινὰ μουρμουρίζει! Ἐγωϊσμός!

Ἡ γυνὴ λοιπὸν ἐκ φύσεως καὶ ἐκ καθήκοντος πρὸς τὸν προορισμόν της ὀφείλει ν' ἀρέσκῃ. Ἀλλὰ πῶς; Ἐδῶ εἶνε τὸ σπουδαῖον ζήτημα. Διότι τὴν μὲν ἀνάγκην αἰσθάνεται πᾶσα γυνή, εἴτε πεπολιτισμένη εἴτε ἀγρία, ἀλλὰ τὸ πῶς πρέπει νὰ ἀρέσκῃ εἶνε ζήτημα ἀτομικῆς καλαισθησίας καὶ μεγάλης ἀναπτύξεως. Ἂς ἀναφέρωμεν τὰς ἰαπωνίδας τῶν ὁποίων τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα ἀποτελοῦσι τὸ θέμα τοῦ συρμοῦ τῆς σήμερον. Ὁ Maxime de Camp ἀναφέρει ὅτι αἱ ἰαπωνίδες τὴν παλαιὰν ἐποχὴν ἔβαφον τὰς βλεφαρίδας μαύρας, τὸ πρόσωπον χιονῶδες, τὸ ἄνω χεῖλος κόκκινον καὶ τὸ κάτω μαῦρον, αἱ δὲ ὑπάνδροι ἔβαφον καὶ μαύρους τοὺς ὀδόντας. Μία αἰσθητικὴ τοιαύτη ἁρμόζει βέβαια εἰς καρναβάλια. Ἡ σημερινὴ ὅμως ἰαπωνὶς ζητεῖ τὴν κόμην μαύρην ὡς τὸν ἔβενον, τὸ μέτωπον ὡς τὸ ἀλάβαστρον, τοὺς ὀφθαλμοὺς ὡς τὴν' πίσαν, τὰ χείλη κοράλινα καὶ λαιμὸν τοῦ κύκνου. Δηλαδὴ τὴν σήμερον ἡ θυγατηρ τοῦ ἀνατέλλοντος Ἡλίου ἐτελειοποίησε τὴν αἰσθητικήν της, ἢ μᾶλλον ἐτελειοποίησε τὸν πολιτισμόν της. Τὰ δύο ταῦτα συμβαδίζουν. Ἡ ἱστορία τῆς γυναικὸς εἶνε ἐν πολλοῖς ἱστορία αὐτῶν τούτων τῶν ψιμυθίων.

Ἂς ρίψωμεν ἓν βλέμμα εἰς τὴν ἱστορίαν.

Οἱ προφῆται Ἱερεμίας καὶ Ἰεζεκιὴλ μέμφονται τῶν θυγατέρων τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι ψιμυθιοῦνται ἵνα ἀρέσωσιν εἰς τοὺς ξένους. Ἡ βαφή των ἦτο ὀξείδιον τοῦ ἀντιμονίου, δι' οὗ ἔβαφον ὀφρῦς καὶ βλεφαρίδας. Φαντασθῆτε τοὺς προφήτας τούτους θεωμένους τὰς σημερινὰς ἑβραίας! Οἱ Μῆδοι ἦσαν διάσημοι καλλωπισταί. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐξώδευον τὴν περισσοτέραν ἡμέραν καθ' ἑκάστην βάφοντες τρίχας καὶ πρόσωπον. Οἱ σημερινοί των ἀπόγονοι τηροῦσιν ἐν πολλοῖς τὰ πατρῷα εἰς τοῦτο. Μετέδωκαν ὅμως καὶ εἰς τοὺς περιοίκους λαοὺς τὰς συνηθείας των. Ἐκ τῶν ἀρχαίων ἑλλήνων μόνον οἱ σπαρτιᾶται εἶχον αὐτὰ περιφρονήσει, ἐνῷ ἡ Ἀσπασία τοῦ Περικλέους συνέγραψε μάλιστα εἰς δύο βιβλία τὴν τέχνην τοῦ διατηρεῖν τὴν ὡραιότητα. Αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Κόρινθος ἐγένοντο διάσημοι εἰς τὰ μῦρα, τὰ ἀρώματα καὶ τὰ ψιμμύθια. Κατόπιν οἱ ρωμαῖοι δὲν ὑστέρησαν εἰς τὸ βάφεσθαι. Ἐβάφοντο μάλιστα καὶ οἱ ἄνδρες. Ὁ Ὀβίδιος λέγει ὅτι πᾶσα γυνὴ ἀγαπῶσα εἶνε ὠχρά, ὁ δὲ Ὁράτιος ἀπαιτεῖ κατὰ τὴν νύκτα ἐρυθρὸν χρῶμα, κατὰ τὸ δεῖγμα τῆς συζύγου τοῦ Νέρωνος. Ὁ ἐκπεσμὸς δὲ τῆς αἰσθητικῆς κατέστησεν ἀτάσθαλα τὰ πρόσωπα καὶ τὰ ψιμμύθια τοῦ Μεσαίωνος. Οἱ χρόνοι παρήρχοντο οὕσωσι μέχρι τῆς Ἀναγεννήσεως. Ἔκτοτε οἱ εὐκλεεῖς χρόνοι τῆς Ἰταλίας σημειοῦσιν εὔκλειαν καὶ εἰς τὴν καλλιτεχνίαν. Αἱ κόνεις, τὰ σμήγματα, αἱ ἀλοιφαί, τὰ γαλακτώματα, τὰ ἀρωματικὰ χειρόκτια ἔφθασαν εἰς μεγάλην τεχνικὴν ἀνάπτυξιν. Ἐν δὲ τῇ Γαλλίᾳ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς μάλιστα Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ' μεγάλοι τοῦ νεωτερισμοῦ τεχνῖται καὶ χημικοὶ εἰργάσθησαν καὶ ἐφεῦρον τὰς ἡδυπαθεστέρας συνθέσεις, ἀφιεροῦντες αὐτὰς εἰς ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν πριγκήπισσαν. Αἱ περοῦκαι, αἱ καθημεριναὶ ταινίαι, τὰ ἀρωματικὰ λουτρὰ μὲ γάλα αἰγὸς πρὸ πάντων, αἱ κόνεις

τῶν κογχυλίων καὶ τοῦ κροκοδείλου, αἱ στιλπνωτικαὶ βαφαί, πλεῖστα μηχανήματα διὰ τὰ σγουρὰ καὶ τοὺς ἕλικας, διὰ τὴν γενειάδα καὶ τοὺς μύστακας ἐτέθησαν ἐν ἡμερησίᾳ διατάξει. Ἡ Ninon de Langlos διετείνετο ὅτι κατεῖχε συνταγήν, δι' ἧς ἐτήρησεν ἀμετάπτωτον τὴν ὡραιότητά της ἐπὶ 80 ἔτη. Καὶ σήμερον δὲ ἐν Παρισίοις ὀνομαστὸς μυροπώλης διατείνεται ὅτι κατέχει μυστικὴν συνταγὴν γαλακτώματος τοῦ προσώπου, ὅπερ μετεχειρίζετο ἡ μαρκησία Πομπαδοὺρ καὶ τὴν μυστικότητα τῆς ὁποίας κατεῖχεν ἡ θαλαμηπόλος τῆς μαρκησίας Manon Foissy. Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἡ Madame Pallien ἐφεύρισκε τὰ λουτρὰ τῆς Ἀφροδίτης, ἅτινα καθ' ἡμέραν τότε ἐλάμβανον αἱ ὡραῖαι τῆς ἀριστοκρατίας. Τὰ λουτρὰ ταῦτα ἐγίνοντο διὰ χλιαροῦ ὕδατος, ὅπου ἐπιέζοντο 20 λίτραι φράουλας καὶ σμέουρα εἰς δύο λίτρας. Μετὰ τὴν ἔξοδον ἠκολούθει ἐντριβὴ διὰ σφόγγου ποτισθέντος εἰς γάλα καὶ ἀρώματα. Οἱ χρόνοι ὅμως οὗτοι δὲν διαφέρουσι ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῶν ψιμυθίων καὶ ἀρωμάτων ἀπὸ τοὺς σημερινοὺς τῆς ἐποχῆς μας. Ἡ διαφορὰ μόνον εἶνε ὅτι τὴν σήμερον ἡ αἰσθητικὴ ἐγένετο ἁπλουστέρα, ἡ καλλιτεχνία φυσικωτέρα καὶ ἡ πρακτικότης τοῦ νεωτέρου βίου ἐχαλάρωσε τὴν τάσιν τοῦ ἐπιζητεῖν καὶ καταφορτόνειν. Ἴσως δὲ εἶνε τὸ μόνον σημεῖον τοῦ νεωτέρου καλλιτεχνικοῦ πνεύματος, ὅπερ εἶνε ἧττον ἔκφυλον.

Καὶ τί λοιπὸν εἶνε τὰ ψιμύθια;

Εἶνε σκευασίαι παρέχουσαι χρῶμα καὶ λάμψιν. Δύνανται δὲ νὰ ἦναι κόνεις, ἀλοιφαί, ὑγρὰ εἴδη εἴτε καὶ λεπτὰ ὑφάσματα ἀφίνοντα χρῶμα δι' ἐντριβῆς. Τὰ ψιμύθια ἔχουσι τέσσαρα χρώματα. Λευκόν, ἐρυθρόν, κυανοῦν καὶ μαῦρον.

Τὸ λευκὸν ψιμύθιον δίδει τὸ χρῶμα χιόνος εἴτε γάλακτος ἐπὶ τοῦ μετώπου, τῆς ρινός, τῶν ὤμων καὶ τοῦ στή-

θους. Καλύπτει δὲ καὶ τὰς κηλῖδας καὶ ἐρυθρώσεις τοῦ δέρματος. Χημικὴν βάσιν ἔχει τὸν μόλυβδον καὶ ἐντεῦθεν ἡ ἐλαφρὰ ἀλλὰ χρονία δηλητηρίασις, ἣν προκαλεῖ, μάλιστα ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος. Ἐντεῦθεν ἔχουσι τὴν ἀρχὴν πολλαὶ κεφαλαλγίαι, σπασμοὶ καὶ τρόμοι καὶ βαθεῖαι ἀναιμίαι. Ἐλαφρότερον εἶδος εἶνε τὸ λευκὸν τοῦ Thénard, τῶν ὁποίων ἡ βάσις εἶνε τάλκ, ὀξείδιον ψευδαργύρου καὶ κιμωλία τοῦ Briançon.

Τὸ ἐρυθρὸν ψιμύθιον δυναμόνει τὴν ἐρυθρότητα τῶν χειλέων καὶ τῆς παρειᾶς. Πρώτην θέσιν ἔχει τὸ καλούμενον vermillon, ὅπερ εἶνε μίγμα ὑδραργύρου καὶ κιμωλίας τοῦ Briançon. Ἀποτελέσματα ἔχει στοματίτιδα, καταστροφὴν ὀδόντων καὶ καχεξίαν. Ἐλαφρότερα δηλητήρια εἶνε τὸ καλούμενον rouge de toilette, ὅπερ κατασκευάζεται ἐξ ἀνθέων carthame δι' ἀμμωνίας, λεμονίου καὶ κιμωλίας Briançon καὶ τὸ καλούμενον ἐρυθρὸν ὄξος, συγγενεῦον πρὸς τὸ ὄξος τῆς Ἀφροδίτης, τῶν ὁποίων συστατικὰ εἶνε καρμίνιον, ὄξος, κόμμι καὶ ἀρώματα.

Τὸ κυανοῦν ψιμύθιον διαγραμματίζει τὰς ἐπιπολαίους φλέβας τοῦ δέρματος καὶ ἀπαιτεῖ δι' αὐτὸ πολλὴν προσοχὴν καὶ πολλὴν ὥραν εἰς τὴν ἐφαρμογήν. Ἐντεῦθεν εἶνε καὶ σπάνιον. Χημικὴν βάσιν ἔχει τὸ ἰνδικὸν καὶ τὸ ἀρσενικοῦχον κοβάλτιον, ὅπερ κοινῶς καλεῖται bleu d'azur. Εἶνε καὶ τοῦτο δηλητήριον.

Τὸ μαῦρον ψιμύθιον βάφει τὴν κόμην, τοὺς μύστακας, τὴν γενειάδα, τὰς ὀφρῦς καὶ τὰς βλεφαρίδας πρὸς ἐπίδειξιν ὀφθαλμῶν μεγάλων. Χημικὴ βάσις εἶνε ἡ καπνιά, εἴτε τὸ θειοῦχον ἀντιμόνιον. Ἡ ἐλαφρὰ δηλητηρίασις εἶνε ἀποτέλεσμα τοῦ τελευταίου, ἐνῷ τὰ ἀκίνδυνα ὑγρὰ τοῦ ἄνθρακος, τοῦ ὀξυγονούχου ὕδατος καὶ ἄλλα εὐκόλως ἀποχρωματίζονται εἰς τὸν

ἀέρα καὶ εἰς τὴν ὑγρασίαν. Πλειστάκις δὲ θεᾶται τις τριχώματα κεφαλῆς καὶ γενείων ἀλλάξαντα πολλαπλῆν ὄψιν εἰς σανζὰν καὶ περιρρέοντας ἱδρῶτας μαυρισμένους μεταβάλλοντας τὸ πρόσωπον εἰς γεωγραφικὸν χάρτην.

Αὐτὰ εἶνε κυρίαι καὶ κύριοι τὰ ψιμμύθιά σας!

Καὶ λοιπόν; Ἀφοῦ ἡ γυνὴ ἐπλάσθη ἵνα ἀρέσκῃ;

Μὰ ἐρωτῶ καὶ ἐγώ. Μήπως ἡ ὡραιότης τῆς γυναικὸς κεῖται εἰς τὰ χρώματα, ὅπως καὶ ὅλος ὁ καλλωπισμός της;

Ὅταν ἡ κόρη διατρέχῃ τὰ ἔτη τῶν δεκαπέντε μέχρις εἴκοσι πέντε, τότε ἔχει τὰ φυσικά της χρώματα εἰς τὴν μεγίστην αὐτῶν ἔντασιν. Τὸ χρῶμα ἔχει ὅλην τὴν δρόσον καὶ λεπτότητά του. Τὸ δέρμα ὅλον τὸ βελούδινον καὶ τὸ στιλπνόν του. Τοῦ κόσμου αἱ ἡδοναὶ καὶ καταχρήσεις δὲν ἐξήραναν τὴν ἐλαστικότητα, δὲν ἐξήντλησαν τὸ σπάργος τῆς ζωῆς καὶ αἱ θλίψεις τῆς μητρότητος δὲν ἐστέγνωσαν τὴν φυσικὴν δρόσον. Ἡ ἀσχημοτέρα κόρη ἔχει τὸ θέλγητρον τῆς φυσικῆς ἀκμῆς. Πρέπει σατανικὴ ἐνέργεια νὰ ὁπλίσῃ τῆς κόρης τὴν χεῖρα καὶ ἀκαλαισθησία χονδροειδεστάτη, ἵνα καταφύγῃ εἰς τὰ χρώματα τῶν ψιμμυθίων. Θὰ δείξῃ παχυλὴν τοῦ νοῦ βαρβαρότητα καὶ ψυχῆς ἀτίθασσον ἀκολασίαν. Πιθανῶς εἰς μερικὰς τὸ ἐλαφρὸν καὶ ἐντελῶς ἀφανὲς ἐπίπασμα τῆς ἀθώας πούδρας κἄτι νὰ ἀφαιρῇ καὶ κἄτι νὰ προσθέτῃ. Ἀλλ' αὕτη πρέπει νὰ ἐφαρμόζηται κυρίως τὴν νύκτα καὶ ὅταν ἐκτίθεται τὸ πρόσωπον εἰς σφοδρὸν ἀέρα. Συνιστῶμεν δὲ τὴν ἀγνὴν πούδραν ὑπὸ τὸν τίτλον «Κόσμος». Εὐτυχῶς δὲ ὅτι ἡ σημερινὴ ἀντίληψις τῆς ἠθικῆς καὶ ὑψηλῆς ἀριστοκρατίας συμφωνεῖ εἰς τοῦτο. Τὰ εὐγενῆ καὶ ὡραῖα πρόσωπα προβάλλουσι καθαρὰν καὶ λεπτὴν τὴν ὄψιν των, ἐντελῶς ἀγνήν. Τὸ ὕδωρ τῆς Κολωνίας ἔσεται ἐν ὀλίγῃ χρήσει καὶ πάλιν προτιμᾶται ἡ τοῦ Ἄτκινσον εἴτε ἡ ὑπὸ τὸν τίτλον «Κόσμος».

Ἀλλ' ὅταν ἡ γυνὴ περάσῃ τὰ τεσσαράκοντα;

Ἡ ματαιότης τοῦ κόσμου παντὸς θέτει τὴν σφραγίδα της. Τὸ δέρμα χάνει τὴν ἐλαστικότητά του, τὰ χείλη ὠχριῶσιν, οἱ ὀφθαλμοὶ σχηματίζουσι περὶ ἑαυτοὺς γῦρον, ὠχριῶσιν αἱ παρειαὶ καὶ ἐρυθροῦται ἡ μύτη, κοκκινάδες ἀναφαίνονται ἐπὶ τῶν βραχιόνων καὶ τοῦ στήθους καὶ συνάμα, θεοὶ ἀνήλεοι! ρητίδες χαρακόνονται. Ἐν τούτοις ἡ γυνὴ ἐὰν ἔχῃ ἀνάγκην θαυμαστῶν; ἢ ἂν διεξάγῃ ἀγῶνα μεταξὺ τῶν συναγωνιστριῶν της;

Εἶνε ἀπηνὴς ἡ φύσις. Ὅ,τι προδιαγράφει δὲν ἀποσοβεῖται δι' οὐδενὸς μέσου τεχνητοῦ. Ὅ,τι δήποτε ψιμμύθιον καλῦπτον τὰ ἴχνη τοῦ χρόνου ἐπιτυγχάνει προσωρινῶς, ἐξ ἀποστάσεως καὶ ἐξ ἐπιπολαίας ἀπόψεως. Πράγματι χαρακόνει αὐτὰ ἐναργέστερον. Ὅστις εἶδε γυναῖκα τοῦ θεάτρου ἐκ τοῦ πλησίον, τὴν στιγμὴν μάλιστα, καθ' ἣν ἀτημέλητος ἐξηγέρθη τῆς κλίνης, ὅστις εἶδε παρήλικα τοιαύτην, μὲ τὰ ἀπόγυμνα χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου της, ἀλλόκοτα, ἄγρια, ἀηδῆ καὶ ἡμίγδαρτα, ἐκεῖνος μόνος δύναται νὰ φαντασθῇ πρόσωπον μεγαίρας. Ἡ ἀθλία ἀκαταπαύστως ἐρεθίζουσα μὲ δηλητηριώδεις καὶ ἐρεθιστικὰς ἀρωματικὰς οὐσίας ἐσκλήρυνε τὸ δέρμα της καὶ ἐδηλητηρίασε τὰ νεῦρά της, συνεχῶς δὲ μὲ ἀλοιφὰς καὶ κολκρὲμ ἀλειφομένη καὶ κλείουσα τοὺς πόρους τοῦ δέρματος κατέστρεψε τὴν ὀξυγόνωσιν τοῦ ὀργανισμοῦ της καὶ ἐμάρανε τὸ σπάργος τῆς ὑγείας της. Ἐκτὸς δὲ τούτου αἱ οὐσίαι αὗται, ὡς παχέα σώματα, συνεχῶς ἀποσυνετίθεντο ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ ἐλαφρὰ τοῦ σώματος κακοσμία μετὰ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς σήψεως ἀπῄτουν συνεχῆ καὶ ἰσχυρότερα ἀρώματα. Ὁ φαῦλος κύκλος ἀπέβαινε χειρότερος, ἵνα καταντήσῃ τὸ σῶμα ἐκεῖνο εἰς πτῶμα.

Θὰ ἐρωτηθῶ λοιπὸν ἀπὸ ὅλας καὶ ἀπὸ ὅλους. Ἐὰν ἡ γυνὴ ἡλικιωθῇ τότε πρέπει νὰ χάσῃ τὸν προορισμόν της, ἀφοῦ προορισμός της εἶνε νὰ ἀρέσκῃ;

Ἡ ἀπάντησις εἶνε πολὺ ἁπλῆ. Ἡ γυνὴ ὀφείλει νὰ ἀρέσκῃ καὶ ὅταν εἶνε ὀγδοηκοντοῦτις. Πάντοτε ἀπεστράφην τὰς ἀτιμελήτους, ἀκαθάρτους καὶ ἐλεεινὰς γραίας. Νομίζω μάλιστα ὅτι κατὰ τὴν ἡλικίαν ταύτην ἡ γυνὴ ὀφείλει ἐν ἐπιγνώσει νὰ πολλαπλασιάζῃ τὴν φροντίδα της ὅπως παραστῇ εὐπρόσωπος, ἀφοῦ ὁ χρόνος τῇ ἀφήρεσε κάμποσα πλεονεκτήματά της. Καὶ συμπαθεῖ κανεὶς μερικὰς καθαρίους, εὐσχήμους καὶ περιποιημένας γραίας πολὺ περισσότερον παρ' ὅσον ἀτασθάλους νεαρωτέρας.

Καὶ λοιπὸν πῶς πρέπει ἡ γυνὴ νὰ ἀρέσκῃ;

Τὰ μόνα ψιμύθια τοῦ καλλωπισμοῦ της παρασκευάζουσιν ἡ Ὑγιεινή, ἡ Καλαισθησία καὶ ἡ Ἠθική. Εἶνε αἱ τρεῖς ἀδελφαί, αἵτινες δίδουσι λάμψιν ἀνέκφραστον εἰς τὴν ὡραίαν, δίδουσι συμπάθειαν εἰς ἐκείνην, τὴν ὁποίαν δὲν ηὐνόησεν ἡ Ἀφροδίτη καὶ γλυκύτητα κατακτῶσαν εἰς τὴν οἰκοδέσποιναν. Αἱ συμβουλαὶ τῆς μητρὸς ἔστωσαν αἱ πρῶται συνταγαὶ τῆς παιδικῆς ὡραιότητός της. Νὰ ἐπιζητῇ ἀκαθέκτως τὴν καθαριότητα. Νὰ σχηματίζῃ ἐν ἑαυτῇ ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας ἓν ἰδεῶδες τοῦ ὡραίου ἐν τῇ ἁπλότητι. Νὰ ἀηδιάζῃ τὰ παραφορτωμένα στολίδια. Νὰ γυμνάζεται εἰς τὸ νὰ βλέπῃ, νὰ ἐκτιμᾷ καὶ νὰ κρίνῃ ἔργα τῶν ἀληθινῶν καλλιτεχνῶν. Ἐν τῇ φυσιολογικῇ ὑγείᾳ ἔγκειται τὸ ἀληθινὸν τῆς ὡραιότητος σπάργος. Νὰ μὴ φορτόνῃ ποτὲ τὸν στόμαχον καὶ νὰ μὴ πίνῃ ὅ,τι τύχῃ. Νὰ μὴ ἐκτίθεται εἰς τὸν φλέγοντα ἥλιον καὶ εἰς τὸν σφοδρὸν ἄνεμον. Νὰ ἀποφεύγῃ τὸ δριμὺ ψῦχος ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ ἀποχαυνῶται μέσα εἰς πολλὰ καλύμματα καὶ εἰς ὑψηλὴν θερμοκρασίαν κατὰ τὸν χειμῶνα. Νὰ μὴ σφίγγῃ τὴν

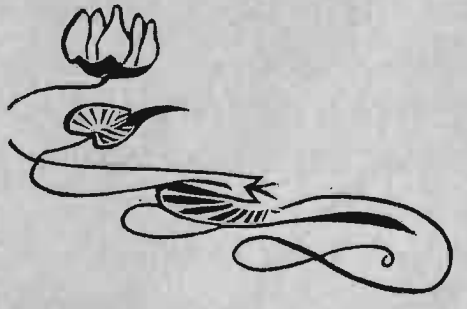
μέσην, τὸν λαιμὸν καὶ τὸ στῆθος. Νὰ πλύνηται τοὐλάχιστον τρὶς τῆς ἡμέρας· πρωί, μεσημβρίαν καὶ πρὸ τοῦ ὕπνου μὲ μετρίως χλιαρὸν ὕδωρ. Πολὺ ὀλίγη ἡ χρῆσις τῆς Κολωνίας «Κόσμος». Νὰ μὴ ὑποβάλληται εἰς ὑπερβολικοὺς κόπους εἴτε ἐργασίας εἴτε διασκεδάσεων καὶ χοροῦ. Ἠθικῶς νὰ μὴ ἦναι εὐερέθιστος καὶ ὀργίλη. Νὰ μὴ ὑποβάλληται εἰς κατάχρησιν λύπης, φροντίδων, ἀκαταπαύστου μελέτης καὶ ἄλλου τιτρώσκοντος πάθους. Ἐπὶ πᾶσι δὲ νὰ ἦναι αὐτάρκης διὰ νὰ ἔχῃ πάντοτε ἐσωτερικὴν εὐχαρίστησιν καὶ γαλήνην, ἥτις νὰ ἀνταναλλᾷ ἐπὶ τοῦ προσώπου της.

Αὗται εἶνε αἱ συνταγαὶ τῶν ψιμυθίων τῆς ὡραιότητος.

Γυνὴ δέ, ἥτις πάντα ταῦτα τηρεῖ μὲ πεποίθησιν πίστεως, ἥτις παντοτεινὰ ἔχει εὐγενεῖς ἰδέας καὶ σκέψεις ἐν νῷ, ἥτις τρέφει ὑψηλὰ αἰσθήματα εἰς τοὺς πόθους της, ἥτις, ἀνεπτυγμένη τὴν καλαισθησίαν, γνωρίζει νὰ συνδυάζῃ πρὸς τὰς ὥρας τοῦ ἔτους καὶ τὰς ὥρας τῆς ἡμέρας χρῶμα καὶ ρυθμὸν περιβολῆς, ἥτις ἔχει ἐν ἑαυτῇ σχηματίσῃ ἀμιγὲς καλλιτεχνικὸν πνεῦμα τοῦ ὡραίου καὶ τῆς ἁπλότητος, πρὸ πάντων δὲ ἥτις στολίζεται μὲ τὰ ἐκλεκτότερα χρώματα τῆς ἀρετῆς, ἡ γυνὴ αὕτη ἔχει τὰ θαυμασιώτερα ψιμύθια εἰς τὴν διάθεσίν της.

Φανάριον

Ν. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ
ἰατρὸς

ΚΑΡΠΕΡΙΑ

(Ἰουδαϊκὴ παραβολή)

Κ. Ν. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

Ὁ Αἰδ. κ. Κ. Καλλίνικος, τιμῶν τὰς τάξεις τῶν λογίων κληρικῶν μας, μεταξὺ τῶν ὁποίων διαπρέπει ὡς ἔνθεος καὶ καλλιεπέστατος ἱεροκῆρυξ τιμᾷ ἐπίσης τὸ ἡμερολόγιον ἡμῶν διὰ τοῦ ἄνωθι τόσῳ γλαφυροῦ ἐν τῇ ἁπλότητι αὐτοῦ μικροῦ αὐτοῦ ἔργου.

Ὁ Ραββὶ Ἰωνάθαν παρέμεινεν ὁλόκληρον τὴν ἡμέραν τοῦ ἡγιασμένου Σαββάτου διδάσκων ἐν τῇ συναγωγῇ τὸν λαόν, κατὰ δὲ τὴν ἐκ τοῦ οἴκου ἀπουσίαν του οἱ δύο υἱοί του, οἱ πλήρεις καλλονῆς καὶ μέλλοντος, ἀπέθανον. Ἡ σύζυγός του ἔφερεν αὐτοὺς εἰς τὸν κοιτῶνα καὶ ἀπέθηκεν ἐπὶ τῆς γαμηλίου παστάδος, ἐφ' ἧς ἄλλοτε εἶχον ἴδει τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Πρὸς τὸ ἑσπέρας ὁ Ραββὶ ἐπέστρεφεν, ὅπως εὐλογήσῃ τὴν ἑστίαν του.

— Ποῦ εἶνε οἱ προσφιλεῖς μου υἱοί, εἶπεν ἀμέσως πρὸς τὴν γυναῖκά του, πατῶν τὸν οὐδὸν τῆς ἐξωθύρας· ποῦ εἶνε διὰ νὰ τοὺς ἀσπασθῶ καὶ τοὺς εὐλογήσω ;

Μετέβησαν εἰς τὸ σχολεῖον, ἐκείνη ἀπήντησε.

— Ἀλλ' ἐγὼ δὲν τοὺς εἶδον· παρετήρησεν ὁ Ραββί.

Ἡ σύζυγός του ἀντὶ πάσης ἄλλης ἐξηγήσεως τῷ ἐνεχείρισεν ἀμφικύπελλον δέπας καὶ ἐκεῖνος, λαβὼν τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας, ἔπιε καὶ ἐδοξολόγησε τὸν Θεόν, ὡς συνήθως. Ἀλλ' αἱ ὧραι παρήρχοντο καὶ ὁ Ἰωνάθαν ἀνήσυχος ἠρώτησε τὴν γυναῖκά του καὶ πάλιν, προσβλέπων πέριξ.

— Ποῦ εἶνε οἱ υἱοί μου, διὰ νὰ πίωσι καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ;

— Δὲν θὰ εἶνε μακράν· εἶπεν ἡ ἀπορφανισθεῖσα γυνή· καὶ παρέθηκε τροφὴν ἐνώπιον τοῦ συζύγου της.

Ἀφοῦ δὲ ὁ Ραββὶ ἔφαγε καὶ ἐνεπλήσθη καὶ ἀπήγγειλε τὴν προσευχὴν τῆς εὐχαριστίας, ἐκείνη τὸν ἐπλησίασε καὶ μετὰ σεβασμοῦ τὸν ἠρώτησε :

— Διδάσκαλε τοῦ Ἰσραήλ, ἐπεθύμουν νὰ σοὶ ἀποτείνω μίαν ἐρώτησιν.

— Λέγε ἀγαπητή μου Ρεβέκκα· ἀπήντησεν ὁ Ραββῖνος.

— Πρό τινων ἡμερῶν ἄνθρωπός τίς μοι ἐνεπιστεύθη πολύτιμα κοσμήματα πρὸς φύλαξιν. Τώρα δὲ ἦλθε καὶ μοῦ τὰ ζητεῖ. Ὀφείλω ἆρά γε νὰ τῷ τὰ ἐπιστρέψω ;

— Καὶ εἶνε ἀνάγκη ἡ γυνὴ τοῦ Ραββὶ Ἰωνάθαν νὰ κάμνῃ τοιαύτας ἐρωτήσεις ; ἀπήντησε μετ' ἐκπλήξεως ὁ σύζυγος.

— Ναί· Ἀλλ' ἔκρινα καλὸν προηγουμένως νά σε συμβουλευθῶ, εἶπεν ἡ γυνή. Καὶ μάλιστα, ἂν μοὶ ἐπιτρέπῃς, ἐπιθυμῶ νὰ σοὶ δείξω αὐτὰ τὰ πολύτιμα κοσμήματα.

Καὶ λαβοῦσα ἀπὸ τῆς χειρὸς τὸν Ραββί, ὡδήγησεν αὐτὸν εἰς τὸν νυμφικὸν θάλαμον, ὅπου προχωρήσασα πρὸς τὴν κλίνην, ἀνεσήκωσε τὸ λευκὸν κάλυμμα, δι' οὗ εἶχε σκεπάσει τὰ πάγκαλα σώματα τῶν τεθνεώτων υἱῶν της.

— Ἆ, τέκνα μου, τέκνα μου ! ἤρχισε νὰ θρηνῇ ὁ δυστυχὴς πατήρ. Τέκνα μου ἀγαπητὰ καὶ πεφιλημένα ! Φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου καὶ χάρμα τῆς καρδίας μου ! Σεῖς, ἅτινα ὑπήρξατε πεφωτισμένα ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ ἐστάθητε ὑπόδειγ-

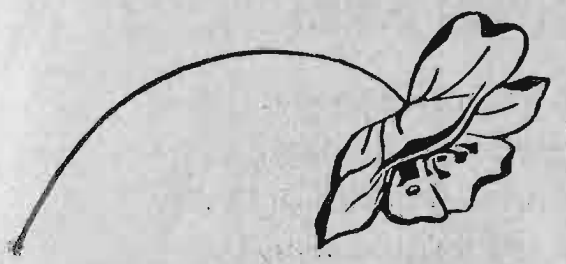
μα ἀρετῆς πρὸς τὴν νεολαίαν τῆς συναγωγῆς μας, σεῖς λοιπὸν ἔπρεπε νὰ γείνητε οἱ διδάσκαλοι τοῦ ἐρημωμένου πατρός σας εἰς τὸ μαῦρον τοῦ θανάτου μάθημα;

Ἡ πτωχὴ μήτηρ, μεθ' ὅλην της τὴν καρτερίαν, δὲν ἠδυνήθη ν' ἀντιστῇ. Ἔστρεψε καὶ αὐτὴ τὸ πρόσωπόν της πρὸς τὸν τοῖχον καὶ ἔκλαιε πικρῶς. Ἐπὶ τέλους δὲ λαβοῦσα τρυφερῶς τὰς χεῖρας τοῦ Ραββὶ μεταξὺ τῶν τρεμουσῶν ἰδικῶν της καὶ ἀπομακρύνασα αὐτὸν τῆς κλίνης, τῷ εἶπε:

— Διδάσκαλε τοῦ Ἰσραήλ, δέν με ἐδίδαξας σὺ διὰ διδασκαλίας καὶ παραδείγματος, ὅτι χρεωστοῦμεν νὰ μὴ ἐναντιούμεθα εἰς τὴν ἀπόδοσιν παντὸς ὅ,τι μᾶς ἐνεπιστεύθησαν ἄλλοι; Καὶ τὰ τέκνα ταῦτα, τὰ ὡραῖα ὑπὲρ θησαυρούς, μᾶς τὰ ἐνεπιστεύθη ὁ Κύριος καὶ σήμερον μᾶς τὰ ζητεῖ. Ὁ Κύριος ἔδωκεν, ὁ Κύριος ἀφείλετο. Πρέπει ἆρά γε νὰ ἐναντιωθῶμεν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου, ἢ νὰ εἴπωμεν τό: «εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον»;

— Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον· ἀντήχησεν ἡ πνιγομένη φωνὴ τοῦ δυστυχοῦς Ραββί. Καὶ εὐλογημένον ἔστω καὶ ὑπερύμνητον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διότι πρὸς τοῖς ἄλλοις μοι ἔδωκε γυναῖκα ἐνάρετον καὶ συνετήν, ἥτις ἀποτελεῖ «στέφανον τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς» ὑπὲρ λίθους τιμίους! Ρεβέκκα! Ἠνέῳξας τὸ στόμα σου μετὰ σοφίας, ἐν δὲ τῇ γλώσσῃ σου ἐνοικεῖ ἀγαθωσύνη. Πολλαὶ θυγατέρες τοῦ Ἰσραὴλ ἐποίησαν δύναμιν, σὺ δὲ ὑπέρκεισαι πασῶν καὶ ὑπερῆρας ὅλας. Θαρσεῖ ἡ καρδία τοῦ ἀνδρός σου ἐπὶ σοί. Σὺ κρείσσων μοι εἶσαι δέκα υἱῶν. Ὁ Κύριός με ἐμαστίγωσεν, ἀλλ' αὐτὸς οὗτος καί μοι ἔστειλε διὰ σοῦ τὴν παρηγορίαν. Ὦ Ἐλναθάν! Ὦ Ἰαδωέ! Σεῖς δὲν θὰ ἐπιστρέψητε πλέον πρὸς ἡμᾶς, ἀλλ' ἡμεῖς θὰ ἔλθωμεν νὰ σᾶς εὕρωμεν. Ἐλθέ, Ρεβέκκα, ἀποξήρανον τὰ δάκρυά σου ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ συζύγου σου!

ΚΩΝΣΤ. Ν. ΚΑΛΑΙΝΙΚΟΣ
Πρωτοπρεσβύτερος τοῦ Οἰκ. Θρόνου

Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Λευκή μου κόρη, ἡ πάναγνη πνοή σου,
Ποῦ ἀγκάλιαζε τὴς πλειὸ χρυσές μου μέρες,
Κι' ἀπὸ τὰ χείλη μου ἔτρεχε ἡ πνοή σου,
Ἀστέρευτη πηγὴ 'σ' οὐράνιες σφαῖρες,

Κάθε πνοή σου, ποῦ τὸν Πλάστη ὑμνοῦσε,
'Στὰ χείλη τώρα σβένει νεκρωμένη.
Κ' ἡ ἀγνὴ ματιά μου, ποῦ τὸ γέλοιο ἀνθοῦσε,
Ὑψώνεται μπροστά Του δακρυσμένη.

Παρθένα μου, ἂν τὰ χείλη δὲ μυρόνεις,
'Στὰ σπλάχνα μου τὸ φῶς σου λαμπυρίζει·
Μ' ἐπιθυμία σὺ τὴ ψυχή μου ἑνώνεις
'Στὸ βλέμμα, ποῦ παρήγορα φωτίζει.

Τὰ κάλλη σου σὲ μένα ξεσκεπάζεις,
Μὰ εἶναι τὸ μάτι τόσο θολωμένο,
Ποῦ ἐνῷ μὲ τὰ φτερά σου μ' ἀνεβάζεις,
'Στὸ Θεῖο τὸ βλέμμα μένει καρφωμένο.

Ἀθῆναι 7 Ἰανουαρίου 1904.

ΕΛΕΝΗ Σ. ΛΑΜΑΡΗ

ΧΑΩΜΗ ΔΥΣΙ

Ἡ τόσο ποθητὴ γιὰ μὲ ἐμμορφιά σου,
Ποῦ τὴ στερνή μας ὄψι μοῦ θυμίζει,
Σφιχτὰ μὲ δένει, κ' ἡ ἀπαλὴ θωριά σου
Λὲς τὴ ζωὴ στὰ στήθη μου κοιμίζει.

Τόσο κοιμίζεις τὸ φτωχὸ τὸ σῶμα,
Ποῦ ἐνῷ ἡ καρδιὰ 'στὰ στήθη ἀκόμη πάλλει,
Μοιάζει μ' ἀρχαῖο κορμό, π' ἀνθίζει ἀκόμα
Μὰ τῆς ζωῆς του σβύσθηκαν τὰ κάλλη.

Πόσες φορὲς 'στὴν παγωμένη μέρα
Σ' ἐλάτρεψα πιστά, νύφη θλιμμένη!
Πόσες φορὲς τὸ μάτι πέρα ὡς πέρα
Μεσ' ἀπ' τὰ νέφη σ' εἶδε κουρασμένη.

Πόσες φορὲς τῆς γῆς μας ὁ νυμφίος
Μὲ λαχτάρα κρυμμένος σὲ θωροῦσε,
Κ' ἐνῷ ὁ βοριᾶς σ' ἐσπάραζεν ὁ κρύος,
Μιὰ σπλαχνική του ἀχτῖδα σὲ σκορποῦσε.

Ἄχ..... πόσοι πόνοι ἄφωνα κοιλᾶνε
Μὲ σένα, ποῦ νεκρὴ τώρα διαβαίνεις·
Τῆς ἀπονιᾶς τὰ νέφη πῶς βογγᾶνε!
Μὰ σὺ περνᾷς καὶ πλειότερο χλωμαίνεις...

Ἀθῆναι 12 Ἰανουρίου 1904.

ΕΛΕΝΗ Σ. ΛΑΜΑΡΗ

ΣΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗ ΣΤΕΦΑΝΟ ΜΑΡΤΖΩΚΗ

Σὰν μεῖπες ἀδελφή σου,
Εἶδα ν' ἀστράψῃ ἐμπρός μου
Ἄλλου γαλάζιου κόσμου
Ἡ ἀπόκρυφη ὠμορφιά.

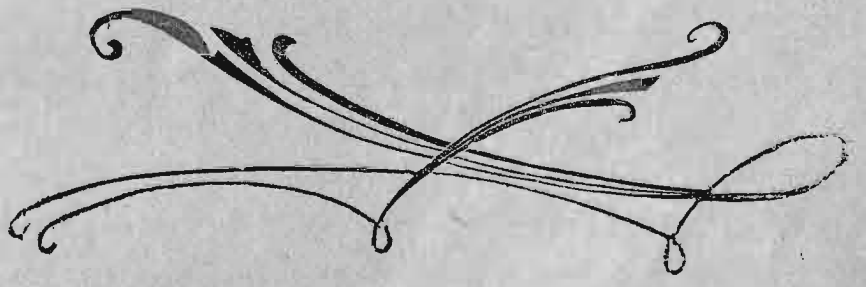
Καὶ γροίκησα τοὺς ἤχους
Ποῦ ψάλλουν κόσμοι χίλιοι,
Κ' εἶδα νὰ λάμψουν ἥλιοι
Κι' ἀστέρια πειὸ λευκά.

Κι' ἂν 'στὴ μεγάλη ὀργή της
θνητοὺς μᾶς θέλει ἡ φύσι
Κ' εἶναι γραφτὸ 'στὴ χτίσι
Νὰ ζοῦμε ταπεινά,

Ἐσὲ φτερὰ χαρίζει
Ἡ μαγική σου λύρα,
Κ' ἐμένα δίνει ἡ μοῖρα
Τὸν πόνο 'στὴν καρδιά.

Ἀθῆναι, Ἰούλιος 1901

ΕΛΕΝΗ Σ. ΛΑΜΑΡΗ

ΑΝΑΓΚΗ ΝΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΘΩΣΙΝ ΟΙ ΕΡΓΑΤΑΙ

Θ. Ν. ΦΛΟΓΑΪΤΗΣ

Μετὰ τῆς κάτωθι ἀξιαναγνώστου πραγματείας τοῦ ἐν Ἀθήναις διαπρεποῦς πολιτικοῦ κ. Θ. Φλογαΐτου, εὐμενῶς παραχωρηθείσης ἡμῖν, παραθέτομεν καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, ἵνα κάλλιον γνωρίσωμεν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις τὴν ἐνδιαφέρουσαν ταύτην φυσιογνωμίαν τῆς συγχρόνου Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας.

Οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι διὰ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς εἰρήνης πολλαπλασιάζονται τὰ κεφάλαια, παγιοῦται ἡ δημοσία καὶ ἡ ἰδιωτικὴ πίστις, ἐμψυχοῦνται αἱ συναλλαγαὶ καὶ προάγεται ὁ ὑλικὸς πλοῦτος. Ἀλλὰ πάντα ταῦτα τὰ ἀγαθὰ δὲν ἐξουδετεροῦσι τὴν ἀθλιότητα τῶν ἐργατικῶν τάξεων, ὅπου δὲν καταβάλλεται εἰς τὴν ἐξουδετέρωσιν ταύτην ἡ προσήκουσα δημοσία καὶ ἰδιωτικὴ μέριμνα.

Κατάδηλον δὲ εἶναι ὅτι οὐδεμία βιομηχανικὴ ἐπιχείρησις δύναται ν' ἀκμάσῃ ἢ νὰ εὐδοκιμήσῃ ἄνευ ἄθρῶν κεφαλαίων, ἄνευ τοῦ καταμερισμοῦ τῶν ἔργων καὶ τῆς συνδρομῆς πολυαρίθμων ἐργατῶν. Ἡ χρῆσις μηχανικῶν δυνάμεων, ὧν ἡ κατάρτισις ὑποτίθησι τὴν διὰ συνεταιρισμοῦ συμπύκνωσιν τῶν κεφαλαίων, ἐπάγει τὸν καταμερισμὸν τῶν ἔργων καὶ τὴν

συγκέντρωσιν πολυαρίθμων ἐργατῶν εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ σημεῖον. Ἀλλ' οἱ ἐργάται οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶν ἐκτεθειμένοι εἰς τὰς περιπετείας τοῦ πρὸς ἀλλήλους διαγωνισμοῦ, ἀλλὰ καὶ πολλάκις καθίστανται θύματα τῆς ἀφροσύνης τῶν κεφαλαιούχων, εἰς ὧν τὰς πράξεις οὐδαμῶς συνετέλεσαν. Ἕνεκα δὲ τούτου, ἐπερχομένης ἀργίας ἢ ἀζητησίας τῆς ἐργασίας, ἀσφαλὲς ἄσυλον ἔχουσι μόνον τὰ ταμιευτήρια, ἂν ἐγκαίρως ἐλήφθη φροντὶς νὰ καταθέσωσιν ἐν αὐτοῖς τὰ μικρὰ αὐτῶν ἀποταμιεύματα.

Ἡ ἀνθρωπίνη κοινωνία εἶναι μέγα καὶ κολοσσιαῖον ἐργοστάσιον, ἐν ᾧ ἅπαντες φιλοπονοῦσιν ὡς αἱ ἐργατικαὶ μέλισσαι πρὸς θεραπείαν τῶν βιωτικῶν ἀναγκῶν. Ἡ κυριωτάτη δὲ τοῦ ἀνθρώπου ἀσχολία εἶναι ἡ διὰ τῆς φιλοπονίας αὐτοῦ παραγωγὴ τῶν μέσων τῆς εὐζωίας. Ἀλλ' οἱ κυρίως ἐργαζόμενοι εἶναι οἱ γνωστοὶ διὰ τῆς λέξεως *ἐργάται*, ἤτοι οἱ μεταλλευταί, φρεατωρύκται, κτίσται κτλ., οἵτινες διατρέχουσι μυρίους κινδύνους ἐν τῇ ἐξασκήσει τοῦ ἐπιτηδεύματος αὐτῶν. Διὸ ἡ φιλανθρωπία ἐπιβάλλει, ἀλλὰ καὶ τὸ μέγα τῆς ἀνθρωπότητος ἠθικὸν καὶ ὑλικὸν συμφέρον ὑπαγορεύει, νὰ καταρτίζωνται συνεταιρισμοὶ τείνοντες εἰς πρόληψιν τῆς ἐνδεχομένης πείνης τῶν ἐργατῶν.

Ἀπὸ πολλοῦ συνεστάθησαν πολλαχοῦ *ἀσφαλιστικαὶ ἑταιρεῖαι*, ἀσφαλίζουσαι διά τινος ὀλιγοδράχμου ἐτησίας καταβολῆς τοὺς ἐργάτας κατὰ τοῦτο: ὅτι, ἐὰν μὲν ἐξ ἀτυχημάτων προΰκυψε βλάβη σωματικὴ ἐπάγουσα ἀνικανότητα, ὁ παθὼν ἐργάτης λαμβάνει σύνταξιν ὡρισμένην, ἐὰν δ' ἐπῆλθε θάνατος, ἡ σύνταξις καταβάλλεται εἰς τὴν ἐπιζῶσαν σύζυγον ἢ εἰς τὰ ἀνήλικα αὐτῶν τέκνα. Ἐπίσης συνεστάθησαν αἱ καλούμεναι *ἑταιρεῖαι τῆς ἀμοιβαίας βοηθείας* (sociétés de secoures mutuel), ἀποτελούμεναι ἐκ τῆς ὑπὸ τῶν

συνεταίρων καταθέσεως μικρῶν ποσῶν, δι' ὧν ἀσφαλίζουσιν ἑαυτοῖς βοηθήματα ἐν καιρῷ ἀσθενείας, ἀνικανότητος περὶ τὸ ἐργάζεσθαι, θανάτου κτλ. τοῦ ἑταίρου ἢ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ. Εἰρήσθω δ' ἐν παρόδῳ ὅτι αἱ ἑταιρεῖαι αὗται, ἄξιαι νὰ στηριχθῶσι καὶ νὰ πολλαπλασιασθῶσιν ὅπου ὑπάρχουσι, νὰ συστηθῶσι δὲ ὅπου δὲν εἰσήχθησαν εἰσέτι, ἢ νὰ ἀναπτυχθῶσιν, ὅπου μικρὰ σπέρματα τοιούτου συνεταιρισμοῦ ὑφίστανται, δὲν ἦσαν ἄγνωστοι τοῖς ἡμετέροις προπάτορσι. Ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ ἀναφέρει ὅτι ὑπῆρχον παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις καὶ παρ' ἄλλοις Ἕλλησιν ἑταιρεῖαι ἔχουσαι κοινὸν ταμεῖον διὰ συνεισφορῶν, ὧν τὸ προϊὸν ἐχρησίμευεν εἰς τὸ συντρέχειν τοὺς περιπεσόντας εἰς συμφορὰς συνεταίρους.

Οὐχ ἧττον συνεστάθησαν ἀπὸ πολλοῦ πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης *ταμεῖα τῆς ἀμοιβαίας ἀρωγῆς*, ὑπὸ ἐργατῶν καταρτιζόμενα, σπουδαίως συντελέσαντα εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ πνεύματος τοῦ συνεταιρισμοῦ καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐργατικῶν τάξεων. Ἕκαστος τῶν ἑταίρων, καταβάλλων ὡρισμένην συνδρομήν, κτᾶται τὸ δικαίωμα νὰ συντρέχηται ὑπὸ τῆς ἑταιρίας, ἐὰν ἀσθενήσῃ, καὶ νὰ ἐνταφιασθῇ εὐπρεπῶς, ὅταν ἀποθάνῃ.

Ἐπίσης παραγωγικὰ μεγάλων ὠφελημάτων ὑπῆρξαν τὰ *ταμιευτήρια* (caisses d' épargne) πιστωτικὰ καταστήματα προωρισμένα νὰ δέχωνται τὰς οἰκονομίας τῶν πτωχῶν, τὰ εὐτελῆ περισσεύματα, νὰ προφυλάττωσιν αὐτὰ ἀπὸ τοῦ πειρασμοῦ τῆς καθημερινῆς δαπάνης, νὰ διατηρῶσιν αὐτὰ ἐν ἀσφαλεῖ καὶ αὐξανόμενα διὰ τόκου νὰ ἀποδίδωσιν αὐτὰ εἰς τὸν καταθέτην. Τὸ ταμιευτήριον, παρέχον τὰ μέσα νὰ θυσιάζωμεν τὰς παρούσας καὶ ἐφημέρους εὐχαριστήσεις, ἀσφαλίζει τὸ μέλλον τοῦ ἀνθρώπου ἢ τῆς οἰκογενείας, θεραπεύει

ἢ ἀνακουφίζει τὰς ἐπερχομένας νόσους καὶ γηροκομεῖ τὴν ἀτονίαν τῆς προβεβηκυίας ἡλικίας. Ἀλλὰ δὲν χορηγεῖ τοῦτο μόνον τὸ πλεονέκτημα, διότι διὰ τῆς ταμιεύσεως μικρῶν ἑκάστοτε ποσῶν σχηματίζει ὁ ἐργάτης μικρὸν κεφάλαιον, δι' οὗ καθίσταται αὐτὸς οὗτος ἀνεξάρτητος ἐπιχειριστὴς ἔργου ἢ ἀνατρέφει μετ' ἐπιμελείας τὰ ἑαυτοῦ τέκνα καὶ παρασκευάζει τὴν κρατίστην τῶν γηροκομιῶν, ὡς παρέχουσαν ἀγαθὰ καὶ ἐργατικὰ τέκνα.

Ἀναγκαῖον λοιπὸν εἶναι νὰ ἐργασθῶσιν οἱ ἠθικῶς καὶ οἰκονομικῶς προέχοντες εἰς τὴν σύστασιν τοιούτου εἴδους καταστημάτων, οὐ μόνον ὑπείκοντες εἰς τῆς φιλανθρωπίας τὸ αἴσθημα, ἀλλὰ καὶ παρέχοντες μεγάλην ὤθησιν εἰς τὴν οἰκονομικὴν πρόοδον τῆς Πατρίδος αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ν. ΦΛΟΓΑΪΤΗΣ

Εἰς τὸ γαμήλιον δεῖπνον.

Εἷς τῶν προσκεκλημένων πρὸς τὴν νύμφην.

— Ἐλπίζω, κυρία, ὅτι ἡ εὐτυχὴς αὕτη ἡμέρα θὰ ἀνανεωθῇ πολλάκις ἐν τῷ βίῳ σας.

ΚΑΙ ΕΞΕΛΕΓΗΝ ΤΑΜΙΑΣ!...

(Ἀνοικτὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὴν Φιλόπτωχον Ἀδελφότητα τοῦ ἁγίου... Μαϋπλίου, ἐκλέξασάν με ταμίαν αὐτῆς)

Ἀξιότιμον Προεδρεῖον.

Ἔλαβον τὴν ἐπιστολήν, δι' ἧς μοι ἀναγγέλλετε ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν γενικὴν συνέλευσιν τῆς Ὑμετέρας Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος ἐξελέγην ταμίας αὐτῆς. Εὐχαριστῶ θερμῶς διὰ τὴν γενομένην μοι τιμήν· μετὰ λύπης ὅμως ἀναγκάζομαι νὰ δηλώσω Ὑμῖν ὅτι ἀδυνατῶ ν' ἀποδεχθῶ τὸ ὑψηλὸν ἀξίωμα τοῦ ταμίου διὰ λόγους, τοὺς ὁποίους θέλετε εὕρει ἐν τῇ ἐπισυνημμένῃ ὧδε δικαιολογητικῇ ἐκθέσει μου.

Δέξασθε, παρακαλῶ, κτλ.

Ὅλως πρόθυμος

Ἔχιδνα

Ὅταν ἤμην φοιτητής... Ἄ! πόσαι ἀναμνήσεις δὲν ἐγκλείονται εἰς τὰς τρεῖς ταύτας λέξεις!... Ζωὴ ὁλόκληρος, ζωὴ θλίψεων καὶ στερήσεων, ζωὴ τέρψεων καὶ διαχύσεων ἀλησμονήτων, ζωὴ ἐν τούτοις, τῆς ὁποίας καὶ αἱ θλιβερώτεραι σελίδες παραμένουσιν ἐν τῇ μνήμῃ τοῦ ζήσαντος αὐτὴν ὡς εἰκόνες χαρίεσσαι, μὲ φχιδρὰ τὰ χρώματα καὶ ὁλόχρυσα τὰ πλαίσια. Εἶναι τὰ ὡραιότερα ἔτη τῆς ζωῆς μας, τὰ ἔτη ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα καὶ γέρων ἀκόμη ἐξακολουθεῖ τις νὰ ποθῇ καὶ χαίρων πάντοτε ν' ἀναπολῇ.

* * *

Ὅταν λοιπὸν ἤμην φοιτητὴς ἔτυχέ ποτε νὰ μείνω ἀπένταρος. Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶχε βεβαίως τίποτε τὸ ἀσύνηθες. Δι' ἕνα φοιτητήν, ἄ-

ξιον τοῦ ὀνόματός του, ἦτο πολὺ φυσικὸν καὶ πολὺ σύνηθες· τὸ ἐναντίον ἴσως θ' ἀπετέλει ἔκτακτον φαινόμενον. Ὅπότε πρέπει νὰ γνωρίζετε ὅτι τὸ φοιτητικὸν βαλάντιον ἔχει καταπληκτικὴν ὁμοιότητα πρὸς τὸ ὠχρὸν τῆς νυκτὸς ἄστρον, πρὸς τὴν φίλην τῶν ἐρωτευμένων Σελήνην. Τὴν ἀκολουθεῖ πιστῶς εἰς τὰς διαφόρους φάσεις της μὲ μόνην τὴν διαφοράν, ὅτι, καθ' ὃν χρόνον ἐκείνη εἶναι πλήρης, τὸ βαλάντιον τοῦ φοιτητοῦ εἶναι κενόν, ὅταν δὲ τοὐναντίον ἐν τῷ δίσκῳ της μόλις διαφαίνεται χρυσῆ τις λωρίς, τὸ βαλάντιον τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ πολίτου διέρχεται ἡμέρας πανσελήνου, ἰδίᾳ ὅταν ἔχῃ τὰς προσόδους εἰς σελίνια.

Ταχέως ὅμως ἡ πανσέληνος αὕτη περιπίπτει εἰς τὸ ἔσχατον τέταρτον. Μία ἔφοδος εἰς τὸ δωμάτιόν του, ἐκτελουμένη καθ' ὅλους τοὺς κανόνας τῆς στρατηγικῆς ὑπὸ τοῦ σπιτονοικοκύρη ἢ τῆς ἐρασμίας συμβίας του, ἢ—ἀσφαλέστερον τὸ μέσον—ὑπὸ τῆς χαριτωμένης νοικοκυροπούλας, καὶ μία γενναία ἀφαίμαξις τοῦ ξενοδόχου, ἀρκοῦσι νὰ τὸ καταστήσωσιν καχεκτικὸν ὡς πρότερον καὶ ἰσχνὸν ὡς αἱ ἑπτὰ ἐκεῖναι ἀγελάδες τοῦ Φαραώ.

Καὶ ἐπακολουθοῦσι τότε ἡμέραι, τὰς ὁποίας θὰ ἐφθόνει καὶ αὐτὸς ὁ Ἰωάννης ὁ Νηστευτής, ἢ ἡμέραι μικροδανείων καὶ ἡμέραι πιστώσεων καὶ διασκεδάσεων ἀδιακόπων. Διότι ὁ φοιτητὴς τότε μόνον διασκεδάζει ἀληθινά, ὅταν δὲν ἔχῃ λεπτὰ καὶ ἀναγράφῃ τὰ ἔξοδα τῆς διασκεδάσεως εἰς τὸ λαβεῖν τοῦ μὲν καὶ τοῦ δέ. Ὅταν αἴφνης τρώγῃ τοῖς μετρητοῖς, ἀρκεῖται εἰς δύο φαγητά, τὰ οἰκονομικώτερα τοῦ καταλόγου, ἐνῷ ὅταν παρέχῃ εἰς τὸν ξενοδόχον του τὴν τιμὴν νὰ τρώγῃ εἰς τὸ ἐστιατόριόν του ἐπὶ πιστώσει, ἐννοεῖ νὰ γευματίσῃ ὡς ἄγγλος περιηγητής, καταβροχθίζων εὔχυμα ροσμπὶφ καὶ προτιμῶν τῆς χυδαίας ρετσίνας, οἶνον τοῦ Σκουζέ, Φίλερι, Μαυροδάφνην ἢ Μοσχᾶτον.

Ἐπίσης ὅταν ἀγοράζῃ σιγαρέττα ἐπὶ πληρωμῇ, προτιμᾷ κατὰ κανόνα τὰ τῶν 30 λεπτῶν, ἐρωτῶν ἐὰν ὑπάρχωσι καὶ τῶν 25, ἐνῷ, ὅταν πρόκειται νὰ γραφοῦν εἰς τὸν λογαριασμόν, δεικνύει ἀκαταμάχητον συμπάθειαν πρὸς τὰ μὲ χρυσοῦν ἐπιστόμιον, πρὸς τὰ Αἰγυπτιακὰ τοῦ Τσανακλῆ ἢ πρὸς τὰ εὔοσμα ποῦρα τῆς Χαβάνας.

* * *

Ἔτυχέ ποτε νὰ εὑρεθῶ ἐν ἡμέραις πανσελήνου, μὴ ἔχων ἐν τῷ θυλακίῳ εἰμὴ «δραχμὴν χαρτίνην μίαν ὅλην καὶ λεπτὰ νικέλινα

εἴκοσιν ὅλα ἐν συνόλῳ καὶ καθ' ὁλοκληρίαν». Ὁ μὴν εἶχε προχωρήσει ἀρκετά, ἡ Σελήνη ἤγγιζεν εἰς τὸ ἔσχατον τέταρτον καὶ τὰ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ταχυδρομεῖα ἤρχοντο καὶ παρήρχοντο, μὴ φέροντα ἐπ' ὀνόματί μου εἰ μὴ ἐφημερίδας καὶ πάλιν ἐφημερίδας καὶ αἰωνίως ἐφημερίδας, μηδὲ σκιὰν δὲ συστημένης ἢ ταχυδρομικῆς τινος ἐπιταγῆς. Τὸ πρᾶγμα ἤρχισε νὰ καθίσταται ὀχληρόν, ὄχι τόσῳ δι' ἐμέ, ὅσον διὰ τοὺς στενοὺς τῶν φίλων μου, ἀπὸ τὰ στενώτερα τῶν ὁποίων θυλάκια ἤρχισα καθημερινῶς ν' ἀντλῶ μικροδάνεια. Ἐδανείσθην ὅμως ἀπὸ ὅλους καὶ κατὰ συνέπειαν τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου εἶχον πλέον ἀναθέσει εἰς τὸ ταχυδρομεῖον τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἦλθε καὶ διενεμήθη χωρὶς νὰ φθάσῃ τι μέχρι τῆς ταπεινῆς μου κατοικίας.

Νὰ ἔρχωνται εἰς τὸ κεντρικὸν ταχυδρομεῖον κάρρα σάκκων ταχυδρομικῶν καὶ σὺ νὰ μὴ ἔχῃς τίποτε μεταξὺ αὐτῶν, εἶναι μὰ τὴν ἀλήθειαν ὑπεραπελπιστικόν. Ἐὰν ἤξευρα τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὅτι τὴν αὐτοκτονίαν τὴν λέγουν ἰαπωνιστὶ χαρικίρι... ἀφεύκτως θὰ ἔκαμνα χαρικίρι!...

* * *

Καὶ τώρα... νέαι σκέψεις πρὸς ἐξεύρεσιν νέου μικροδανείου.

Ἀλλ' ὁ νοικοκύρης μου; Ἄ! ἦτο πρωτότυπος ἄνθρωπος ὁ Κὺρ Γιάννης. Τὸ κατὰ τὴν ὁδὸν Σόλωνος «σπῆτί» του ἦτο ἐξακουστὸν εἰς ὅλην τὴν Νεάπολιν. Εἶχεν εἴκοσι δύο δωμάτια, κάθε δωμάτιον καὶ φοιτητής, ὧν πολλοὶ συμπατριῶται τοῦ Κὺρ Γιάννη, οἱ ἐκ Κερκύρας δηλονότι φοιτηταί, ὅλοι εὐγενεῖς νέοι, εὔθυμοι, προσηνεῖς, ὑποχρεωτικοὶ ἀλλά... μουσικοὶ καὶ κανταδόροι. Τὸ τελευταῖον τοῦτο σημειῶ καὶ σᾶς ἀφίνω ἐλευθέρους νὰ φαντασθῆτε εἰς τί μετεβάλλετο τὴν κυριακήν, τὰς ἑορτὰς ἢ καὶ αὐτὰς τὰς καθημερινὰς τὸ «σπῆτι» τοῦ Κὺρ Γιάννη, ὅταν οἱ Κερκυραῖοι ἔνοικοί του κατελαμβάνοντο ἐξαίφνης ὑπὸ τοῦ μουσικοῦ των οἴστρου.

* * *

Ἡμερολόγιον ἐν τῷ δωματίῳ μου δὲν εἶχον. Καὶ δὲν ὑπῆρχεν ἀνάγκη διότι τὴν πρόοδον τοῦ μηνὸς ἐνόουν ἀπὸ τὴν προϊοῦσαν ἐξάντλησιν τοῦ θυλακίου μου, τὴν δὲ ἀρχὴν ἀπὸ τοὺς ἐκφραστικωτάτους βηματισμοὺς τοῦ Κὺρ Γιάννη ἔξωθεν τοῦ δωματίου μου. Πράγματι

δὲ ὅταν εἰσήρχετο ὁ νέος μὴν καὶ δὲν εἰσήρχοντο εἰς τὰ θυλάκια τοῦ Κὺρ Γιάννη τὰ ἐνοίκια, ἤρχιζαν οἱ ρυθμικοὶ αὐτοὶ βηματισμοί του εἰς τοὺς διαδρόμους, χαρακτηριστικώτεροι γινόμενοι, καθ' ὅσον παρήρχοντο αἱ ἡμέραι. Τὴν πρώτην τοῦ μηνὸς ἔκρινε κατὰ κανόνα νὰ παρέλθῃ ἐν σιωπῇ, τὴν δευτέραν κατελαμβάνετο ἔξωθεν τοῦ δωματίου μου ὑπὸ βηχός, τὴν τρίτην ὠργίζετο μὲ τὴν ὑπηρέτην του καὶ ὕβριζε τὸ χωρίς του, τὴν τετάρτην ἀπεκήρυσσε καὶ αὐτὸν τὸν Κόντε Θεοτόκην, ὅταν δὲ παρήρχετο καὶ ἡ δεκάτη χωρὶς νὰ πληρωθῇ ἔχανε πλέον τὴν ὑπομονήν, εἰσώρμα εἰς τὸ δωμάτιόν μου καί... μοὶ ἐπρότεινε θάνειον!... Διότι, παρ' ὅλην τὴν φαινομενικὴν ἀγριότητά του, ὁ Κὺρ Γιάννης ἦτο καλός. Ἐνόει τὴν θέσιν μου καλλίτερον καὶ ἐμοῦ ἀκόμη.

— Δὲν θὰ σοῦρθαν λεφτὰ ἀπὸ τὴν Πόλι... Μπᾶς κι' εἶσαι στενοχωρημένος;... Ἂν ἦσαι, πές το....

Καὶ πρὶν ἡ ἀναμείνῃ νὰ τὸ πῶ, ἄφινε ἐπὶ τοῦ γραφείου μου δέκα ἢ δεκαπέντε δραχμὰς καὶ ἀπήρχετο ὅπως ἐξακολουθήσῃ τὸν χαρακτηριστικὸν περίπατόν του ἔξωθεν τοῦ δωματίου τοῦ γείτονός μου φοιτητοῦ, ἀποζημιόνων ἴσως καὶ αὐτὸν διὰ τὴν ὀλιγωρίαν τῶν συγγενῶν του ἢ τὴν βραδύτητα τῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας...

* * *

Τὴν ἡμέραν ὅμως ἐκείνην ὁ Κὺρ Γιάννης εἰσέβαλεν εἰς τὸ δωμάτιόν μου μὲ ἄλλα σχέδια. Ἐκράτει εἰς χεῖρας φύλλον κυανοῦν χάρτου, διὰ τοῦ ὁποίου μὲ ἔκαμε νὰ σκιρτήσω.

— Καμμιὰ ἐπιταγὴ εἶναι, Κὺρ Γιάννη;

— Σὰν ἐπιταγὴ εἶναι κι' αὐτό.

Ἔλαβον τὸ χαρτί. Ἦτο πρόσκλησις εἰς συνεδρίαν τοῦ Μικρασιατικοῦ Συλλόγου, οὗ ἤμην μέλος ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς εἰς Ἀθήνας μεταβάσεώς μου. Μὲ ἐξέλεξαν χωρὶς νά με ἐρωτήσουν καί μοι ἔστειλαν τρισκαιδεκάπηχυ δίπλωμα. Ἠναγκάσθην νὰ διαμαρτυρηθῶ, παρατηρήσας εἰς τὸν Σύλλογον, ὅτι ἡ Θράκη, ἐξ ἧς κατάγομαι, ἐξακολουθεῖ ν' ἀποτελῇ μέρος τῆς Εὐρώπης, μακρόθεν μόνον βλέπουσα τὴν Μικρὰν Ἀσίαν. Ἀλλ' ἀτυχῶς αἱ διαμαρτυρίαι μου δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν οὔτε ὑπὸ τοῦ προεδρείου, οὔτε ὑπὸ τοῦ εἰσπράκτορος τοῦ Συλλόγου, τακτικῶς ἐρχομένου καὶ εἰσπράττοντος τὴν συνδρομήν μου. Ἐννοεῖται ὅτι οὐδέποτε συνέβαλον τὰ φῶτά μου εἰς τὴν διακόσμησιν τοῦ σωματείου, διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον, ὅτι οὐδ' ἐγὼ

κατώρθωσα νὰ μεταβῶ εἰς τὰς συνεδρίας του. Τὰ προσκλητήρια ἤρχοντο τακτικά, ἀλλὰ δέν με συνεκίνουν, πολλάκις δὲ δὲν ἔφθανον καὶ μέχρι τοῦ δωματίου μου. Ὁ Κὺρ Γιάννης ἐνωρὶς εἶχεν ἐννοήσει τὴν πρὸς τὸν Σύλλογον ἀδιαφορίαν μου καὶ δὲν ἐλάμβανε κἂν τὸν κόπον νά μοι τὰ φέρῃ.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους περίεργος μοὶ ἐφάνη ἡ εἴσοδος τοῦ Κὺρ Γιάννη μὲ τὸ προσκλητήριον εἰς χεῖρας, περισσότερον δὲ περίεργον τὸ μυστηριῶδες ἐκεῖνο ὕφος, τὸ ὁποῖον εἶχε προσλάβει, ὅταν, δίδων μοι τὸ προσκλητήριον, μοὶ εἶπε.

— «Σὰν ἐπιταγὴ εἶναι κι' αὐτό».

— Ὄρεξι ἔχεις Κὺρ Γιάννη, τῷ ἀπήντησε... Κανένα ρουσφέτι θὰ πῆγες πάλι ἀπὸ τὸν Κόντε καὶ εἶσαι στὰ κέφια σου.

— Μὰ διάβασε καλὰ τί γράφει.

— Δὲν βλέπω τίποτε. Μία πρόσκλησις διὰ τὸν Μικρασιατικὸν Σύλλογον ὅπως τόσαι ἄλλαι. Τί τὸ ἰδιαίτερον βλέπεις 'ς αὐτήν.

— Χμ! ἐκείνη ἡ σημείωσις κάτω... τί σου λέγει;...

Ἀνέγνωσα καὶ τὴν σημείωσιν. Ἦτο ἡ ἑξῆς· «Πρόκειται περὶ ἐκλογῆς ταμίου».

— Καὶ μὲ τοῦτο τί;

— Χρήματα ἀπὸ τὴν Πόλιν δὲν ἔλαβες βέβαια...

— Δὲν ἔλαβα.

— Νὰ σὲ δανείσω αὐτὸν τὸν μῆνα δὲν θὰ μπορέσω.

— Λυπηρὸν αὐτό... γιατί δὲν ξεύρω τί νὰ κάμω...

— Νὰ γείνῃς ταμίας.

Τὸν παρετήρησα περιέργως. Ἀλλ' ἐκεῖνος ἔστριψε τοὺς μύστακας, προσέλαβεν ὕφος Διός, ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ ὁποίου θὰ ἐξήρχετο ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ἐξηκολούθησε.

— Τὸ ταμεῖον αὐτὸ τοῦ Συλλόγου, ὅσῳ πτωχὸν καὶ ἂν εἶναι, θὰ ἔχῃ μέσα καμμιὰ διακοσαριὰ φράγκα. Πηγαίνεις λοιπὸν τὸ βράδυ εἰς τὴν συνεδρίαν, ἐκλέγεσαι ταμίας, περιλαμβάνεις ἀμέσως τὸ ταμεῖον καὶ ἐξοικονομεῖς μιὰ χαρὰ τὰς ἀνάγκας σου, ἕως ὅτου φθάσουν ἀπὸ τὴν Πόλιν χρήματα. Ἔτσι εὐκολύνεσαι καὶ σύ, εὐκολύνεις κι' ἐμένα. Πῶς τὰ βρίσκεις ὅλα αὐτά;

— Καλὰ καί... ἅγια, Κὺρ Γιάννη, μὰ δύσκολα πράγματα. Δὲν μὲ κάμουν ταμίαν... Εἶμαι ἄγνωστος σχεδὸν εἰς τὸν Σύλλογον...

Ποτὲ δὲν πάτησα εἰς τὰς συνεδρίας... Ποιὸς θὰ βρεθῇ νὰ μοῦ δώσῃ ψῆφον!...

— Αὐτὴ εἶναι ὅλη ἡ δυσκολία;

— Καὶ τὴν εὑρίσκεις μικράν;

— Δὲν ἀξίζει τὸν κόπον καὶ νά την σκέπτεσαι. Ὁ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου, ξεύρεις, ποῦ κάθεται 'στὸ σπῆτί μου. Γραμματεὺς εἶναι ἐκεῖνος ὁ νέος ἀπὸ τὴν Σμύρνην, ποῦ κρατεῖ τὸ 8. Οἱ ἄλλοι ὅλοι, ὅσοι εἶναι ἀπὸ τὴν Πόλιν κι' ἀπὸ τὴν Σμύρνην, εἶναι μέλη. Τὸ ξεύρω γιατὶ καὶ σ' αὐτοὺς φέρουν τακτικὰ προσκλητήρια. Δυὸ λόγια νὰ 'πῶ 'ς τὸν καθένα τελείωσε.

— Δὲν γίνεται, Κὺρ Γιάννη... δὲν γίνονται αὐτά.

— Στάσου νὰ 'δῇς πῶς γίνονται.

Μετὰ μίαν στιγμὴν ὁ Κὺρ Γιάννης εὑρίσκετο εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ κυρίου Προέδρου συνηγορῶν ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ ἐξαίρων τὴν ταμιευτικήν μου δεινότητα.

— Τί τὰ θέλετε, κύριε Πρόεδρε... Εἶναι ὁ μόνος ποῦ μὲ πληρόνει τακτικά....

Φαίνεται ὅτι ὁ κύριος Πρόεδρος ἐπείσθη, διότι ἤκουσα τὸν Κὺρ Γιάννη μὲ περισσότερον θάρρος συνηγοροῦντα ὑπὲρ τῆς ἐκλογῆς μου εἰς τὰ δωμάτια τοῦ Γεν. Γραμματέως καὶ τῶν ἄλλων μελῶν. Ἡ ἐκλογικὴ αὐτὴ περιοδεία του ἐξηκολούθησε πλέον τῆς ὥρας, μεθ' ὃ ἀνεφάνη ἐνώπιόν μου μὲ ὕφος ἐπιτακτικὸν πλέον, ὡς ἄλλος Δεληγιάννης ἐξωθῶν τοὺς ἀρχαρίους εἰς τὴν ἐκλογικὴν κονίστραν.

— Ὅλα τελειωμένα. Θὰ βγῇς ταμίας παμψηφεί... Ἡ δουλειὰ θὰ πάῃ κορδόνι... Δὲν ἔχεις παρὰ νὰ παρουσιασθῇς ἐκεῖ καὶ ἀμέσως θὰ περιλάβῃς τὸ ταμεῖο.

* * *

Τί τὰ θέλετε... ἐπείσθην... Τὸ ἀξίωμα τοῦ ταμίου καὶ ἡ ἰδέα τοῦ ταμείου καὶ δὴ τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ μὲ ἠλέκτρισαν καὶ μοὶ ἔδωκαν πτερά. Δὲν εἶναι ἄσχημον πρᾶγμα ἐν ᾧ εἶσαι ἀπένταρος νὰ ἐκλέγεσαι ἐξαπίνης ταμίας!..

Μία παλαιὰ ρεδιγκόττα, ἡ ὁποία εἶχε τὴν πρόνοιαν νὰ μὲ συνοδεύσῃ ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀνεκλήθη ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ κιβωτίου μου εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, ἐκαθαρίσθη καὶ πρὸς ἑσπέραν, ὅτε ἐπλησίαζεν ἡ ὥρα τῆς συνεδρίας, ἐφηρμόσθη ἐπὶ τῆς βαχεώς μου.

Ἔρριψα ἓν βλέμμα εἰς τὸ κάτοπτρον καὶ ὑπερηφάνως διεπίστωσα ὅτι εἶχον ὅλα τὰ προσόντα ταμίου. Σοβαρός, ὀλίγον μελαγχολικὸς καὶ κατηφής, ἀπὸ τὸ βάρος βεβαίως, τὸ ὁποῖον ἔμελλον νὰ ἀναλάβω, μὲ βλέμμα καμμύον ἐλαφρῶς καὶ μαρτυροῦν βαθεῖς καὶ ποικίλους οἰκονομολογικοὺς καὶ ταμιευτικοὺς συνδυασμούς, τοὺς ὁποίους ἦτο πρόθυμος ὁ ἐγκέφαλός μου νὰ ἐπινοήσῃ χάριν τοῦ Συλλόγου, εἶχον πεισθῇ ὅτι καλλίτερον θησαυροφύλακα δὲν ἠδύνατο νὰ εὕρῃ τὸ σωματεῖον, εἶχον δ' ἀποφασίσει ἐνδομύχως νὰ ψηφίσω καὶ ἐγὼ ὑπὲρ τοῦ ἑαυτοῦ μου.

Ἀπέναντι τοῦ κατόπτρου εὑρισκόμενος, ἤρχισα νὰ λαμβάνω καὶ ρητορικὰς στάσεις, προαλειφόμενος εἰς τὸν εὐχαριστήριον «λόγον», τὸν ὁποῖον θὰ ἐξεφώνουν μετὰ τὴν ἐκλογήν μου. Ἤρχισα μάλιστα καὶ νὰ σχεδιάζω αὐτόν... ἀλλὰ μὲ διέκοψεν ὁ Κὺρ Γιάννης εἰσελθὼν ὁρμητικῶς καὶ πάλιν καὶ διατάσσων με νὰ ἐκκινήσω διότι ἡ ὥρα ἤγγιζε.

Παραζαλισμένος ἐκίνησα νὰ ἐξέλθω, ἀλλ' ἐπέστρεψα καὶ πάλιν ἀναμνησθεὶς τὴν 1 καὶ 20, τὴν ὅλην δηλαδὴ κινητὴν καὶ ἀκίνητον περιουσίαν, ἣν εἶχα λησμονήσει εἰς τὴν καθημερινήν μου ἐνδυμασίαν.

— Τί ζητεῖς πάλιν ;

— Κάτι λεπτὰ ἔχω ἐδῶ... Ἄς τὰ πάρω μαζύ μου γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακό.

— Δὲν πιάνουν τόπο αὐτά... Κύταξε σὺ νὰ γυρίσῃς μὲ κάμποσα ἑκατοστάρικα 'στὴν τσέπη.

* * *

Ὁ Κὺρ Γιάννης ζηλώσας φαίνεται, ζῆλον ἀνώτερον καὶ Ἡλιοὺ τοῦ Ζηλωτοῦ, μὲ εἶχεν ἀπατήσει εἰς τὴν ὥραν. Μὲ εἶχεν ἐξαποστείλει εἰς τὴν συνεδρίαν μίαν τουλάχιστον ὥραν ἐνωρίτερον, εἰς τρόπον ὥστε, ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Συλλόγου, δὲν εὗρον κανένα. Γέρων τις μόνον, ὁ φύλαξ τῆς αἰθούσης, μὲ ὑπεδέχθη μὲ ἓν βλέμμα ἐκπλήξεως.

— Τί ζητεῖ ὁ κύριος ;

— Ἦλθον διὰ νὰ ἐκλεγῶ ταμίας !... Τῷ ἀπήντησα ἀφῃρημένος.

— Ἄ ! ἤλθετε διὰ τὴν συνεδρίασιν ;

— Μάλιστα... Δὲν θὰ γείνῃ ;

— Θὰ γείνῃ... Ἀλλ' ἀκόμη δὲν εἶναι ὥρα... Εἶναι μέλος ὁ κύριος ;

— Βέβαια.

— Νὰ δοῦμε ποιὸς θὰ ἐκλεγῇ ταμίας... μοὶ εἶπε.

— Ἐγώ, τῷ ἀπήντησα μὲ τὸν ἐγωϊστικώτερον τρόπον.

Ἔσπευσε νά μοι ὑποβάλῃ προκαταβολικῶς τὰ συγχαρητήριά του, ἅμα δὲ μίαν παράκλησιν, μίαν θερμήν, πολὺ θερμὴν παράκλησιν, ὅπως, ἀναλαμβάνων τὰ ὑψηλὰ καθήκοντά μου, φροντίσω νὰ τῷ μετρήσω ὅσῳ τὸ δυνατὸν ταχύτερον τὰ καθυστερούμενα μηνιαῖά του.

— Μπᾶ !... καὶ ἔχεις νὰ λαμβάνῃς πολλά ;

— Καμμιὰ ὀγδονταριὰ δραχμάς.

— Καὶ διατί δὲν σοῦ τὰ πλήρωναν ; Μήπως δὲν ἔχει χρήματα τὸ ταμεῖον ; ἠρώτησα μὲ ἀγωνίαν ἀπηλπισμένου ἐραστοῦ.

— Τί νὰ θέλετε... Τὸ ταμεῖον ἔχει χρήματα, αὐτὸ δὲν 'μπορεῖ νὰ τ' ἀρνηθῇ κανείς. Μὰ ἐκεῖνος ὁ εὐλογημένος ὁ ταμίας τὰ φταίει... Καλὸ παιδί... δὲν λέγω τὸ ἐναντίον... μὰ ἀκατάστατο καὶ ἀνέμελο.

Καὶ ἐξηκολούθησε μὲ πένθιμον τόνον νὰ ψάλλῃ τὸν ἐξάψαλμον τοῦ ἀξιοτίμου... μέλλοντος προκατόχου μου, καταλήξας εἰς θερμὸν ἐγκώμιον τῆς ἐμῆς ἐξόχου ταμιευτικῆς περινοίας.

Ἐν τῇ καρδίᾳ του ἤμην ἤδη ἐκλελεγμένος ταμίας. Ὁ Κὺρ Γιάννης μὲ εἶχε προεκλελεγμένον ἐν τῇ ἰδικῇ του. Δὲν ὑπελείπετο πλέον εἰμὴ νὰ ἐκλεγῶ καὶ ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἑταίρων τοῦ Συλλόγου.

* * *

Οὗτοι ἤρξαντο μικρὸν κατὰ μικρὸν νὰ προσέρχωνται. Ἄλλοι μὲ ἐγνώριζον καὶ ἐξέφραζον ἀπροκαλύπτως τὴν ἔκπληξίν των ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ μου ἐκεῖ, ἄλλοι δὲ ἤκουον τὸ ὄνομά μου καὶ μὲ παρετήρουν μὲ βλέμμα ἐταστικόν. Μετ' ὀλίγον κατέφθασε καὶ ὁ πρόεδρος, ὃν ἐχαιρέτισα μὲ τὸν προσηνέστερον τρόπον τοῦ κόσμου. Ὁ γενικὸς γραμματεύς, ὁ ἀξιότιμος ταμίας καὶ τὰ λοιπὰ τιμιώτατα μέλη τοῦ προεδρείου ἠκολούθουν τὸν πρόεδρον ὡς οἱ διάκονοι τὸν δεσπότην. Ἐφ' ὅσον ἡ αἴθουσα ἐπληροῦτο, ἐπὶ τοσοῦτον ηὔξανον καὶ αἱ προεκλογικαὶ συνεννοήσεις. Κρυφομιλήματα ἐδῶ, συσκέψεις μυστικαὶ καὶ βλέμματα πανταχόθεν διασταυρούμενα ἐπ' ἐμοῦ, καθημένου εἰς μίαν γωνίαν καὶ ἀναγινώσκοντος κάποιαν ἐφημερίδα μὲ ὑποκρισίαν, διὰ τὴν ὁποίαν πολλάκις συνεχάρην ἐμαυτὸν ἐνδομύχως. Ἡ περὶ τὸ προεδρεῖον συγκέντρωσις ὡγκοῦτο βαθμηδὸν καὶ μετὰ μικρὸν ἤρξατο ψιθυριζόμενον τὸ ὄνομά μου.

Ἡ ἐκλογὴ βεβαία !

Ἐντύπωσιν μόνον μικράν μοι προυξένησε ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον ὑπεδέχθη τὴν γνωριμίαν μου ὁ μέλλων προκάτοχός μου. Ἀνέμενον παρ' αὐτοῦ βλέμματα βλοσυρά, βλέμματα πάθους καὶ ὀδόντας προβάλλοντας ἀπειλητικῶς κατ' ἐμοῦ, τοῦ ἐπιδιώκοντος νὰ τοῦ ἁρπάσω τὴν θέσιν. Ἀλλ' ἐκεῖνος ἐξεδήλωσε μεγάλην καὶ εἰλικρινῆ χαράν, ἔσφιγξε μὲ θέρμην τὴν δεξιάν μου καὶ κύψας εἰς τὸ οὖς μὲ συνεχάρη.

Ὁπωσδήποτε ἡ συνεδρία ἤρχισε. Ὁ πρόεδρος ἔκρουσε τὸν κώδωνα, γενομένης δὲ σιγῆς καὶ διαπιστωθείσης τῆς ἀπαρτίας, ἀνέφερε τὸν σκοπὸν τῆς συνεδρίας.

— Πρόκειται, κύριοι, περὶ ἐκλογῆς ταμίου· δὲν ἀμφιβάλλω δὲ ὅτι ἡ ψῆφος ἡμῶν θέλει ἀναδείξει εἰς τὸ δυσχερὲς τοῦτο ἀξίωμα τὸν καταλληλότερον. Πρὸ τῆς ἐκλογῆς ὅμως, τὸν λόγον ἔχει ὁ ἀποχωρῶν ταμίας, μέλλων νὰ λογοδοτήσῃ.

Ὁ ἀποχωρῶν ἠγέρθη ἀμέσως, ἐξήγαγεν ἀπὸ τοῦ θυλακίου του δέσμην χαρτίων ὀγκωδεστέραν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους καὶ μὲ φωνὴν μονότονον ἤρχισε ν' ἀναγινώσκῃ.

Κατ' ἀρχὰς προσεπάθησα νὰ τὸν παρακολουθήσω. Ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατον. Ἡ ἀτελεύτητος ἐκείνη παράταξις ἀριθμῶν καὶ ἑκατοστῶν μὲ ἐζάλισε. Εἶχον ἀποφασίσει νὰ συγκεντρώσω τὴν προσοχήν μου ὅτε θὰ ἀνεγινώσκετο ὁ ἰσολογισμός· ἀλλ' ἡ ζάλη μου τόσον εἶχε κορυφωθῆ, ὥστε καὶ αὐτὸς μὲ διέφυγε. Συνῆλθον, ὅτε ὑπὸ τὰ γενικὰ χειροκροτήματα, ὁ ἀποχωρῶν ταμίας κατέπαυε τὸν λόγον μὲ τὰς συνήθεις εὐχάς, ὅπως ὁ διάδοχός του φανῇ εὐτυχέστερος αὐτοῦ εἰς τὸ ἔργον τῆς καλῆς διοικήσεως τῶν οἰκονομικῶν τοῦ σωματείου. Συνεκέντρωσα τότε τὰ βλέμματα ὅλων κατορθώσας ἐν τούτοις νὰ διατηρήσω τὴν ψυχραιμίαν μου.

— Καὶ τώρα, κύριοι, ἄρχεται ἡ ἐκλογή, ἀνεφώνησεν ὁ πρόεδρος. Ὅτε ἤρχισαν νὰ συστρέφωνται τὰ ψηφοδέλτια καὶ νὰ ρίπτωνται εἰς τὴν κάλπην, ὁ νοῦς μου ἐπτερύγιζε πρὸς τὰ χρυσᾶ τοῦ ταμείου στρώματα. Εἶχον ὅμως τὴν περιέργειαν νὰ μάθω καὶ τὸ πάχος τῶν στρωμάτων τούτων. Ἔκλινα λοιπὸν πρὸς τὸν γείτονά μου καὶ χαμηλῇ τῇ φωνῇ τὸν ἠρώτησα.

— Μὲ τί περίσσευμα ἔκλεισε τὸ ἔτος, παρακαλῶ;.... Δὲν ἐπρόσεξα εἰς τὴν λογοδοσίαν...

— Περίσσευμα δὲν εἴχομεν... ἔλλειμμα μᾶλλον.

Πῶς ἐκρατήθην εἰς τὴν θέσιν μου καὶ δὲν κατέπεσα κεραυνόπληκτος ἀποτελεῖ ἀκόμη δι' ἐμὲ τὸ ὄγδοον θαῦμα τοῦ κόσμου. Ἐκείνη ἡ λέξις «ἔλλειμμα» ἀκόμη ἀντηχεῖ θανασίμως ἐν ἐμοί. Ὅλα τὰ ὄνειρά μου διελύθησαν ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ στιγμῇ, ἐνόμισα δὲ ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ ἀὴρ εἶχεν ἐκλείψει ἀπὸ τῆς γῆς, μὴ εὑρίσκων ἱκανὴν ποσότητα ν' ἀναπνεύσω.

Ἡ ἐκλογὴ ὅμως προυχώρει. Ἡ διαλογὴ τῶν ψήφων ἔβαινε μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος καὶ ὁ ψηφολέκτης ἤνοιγε καὶ ἔκλειε μηχανικῶς τὰς ψήφους, ἐκφωνῶν τὸ ὄνομά μου καὶ πάλιν τὸ ὄνομά μου καὶ αἰωνίως τὸ ὄνομά μου ἀντηχοῦν ἐν ἐμοὶ ὡς ἄλλη φωνὴ τοῦ ὑπερτάτου κριτοῦ ἀπαγγέλλουσα τὰ ἄρθρα τῆς κατηγορίας μου.

Ἐπὶ τέλους ἐσιώπησα. Ἐξελέγην ταμίας παμψηφεί. Ἤρχισα νὰ δέχωμαι συγχαρητήρια, νὰ σφίγγω μηχανικῶς τὰς χεῖρας τῶν ἐκλογέων καὶ νὰ ψιθυρίζω φράσεις εὐγνωμοσύνης, ὅτε ὁ Πρόεδρος κρούσας πάλιν ἰσχυρῶς τὸν κώδωνα κατέπαυσε τὴν χασμῳδίαν ἐκείνην καὶ εἶπε.

— Κύριοι, ὁ Σύλλογός μας δικαιοῦται νομίζω, νὰ θεωρῇ ἑαυτὸν εὐτυχῆ ἐπὶ τῇ σημερινῇ ἐκλογῇ, ἐμπιστευθεὶς τὴν διαχείρισιν τῶν πόρων αὐτοῦ εἰς ἄνδρα ἀντάξιον τοῦ προκατόχου του. Ὡς ἠκούσατε ἐν τῇ ἀναγνωσθείσῃ λογοδοσίᾳ τὸ συλλογικὸν ἔτος ἔκλεισε μὲ ἐλάχιστον ἔλλειμα δραχμῶν 2 καὶ 40 λεπτῶν. Εὔχομαι ὅπως τὸ προσεχὲς παρουσιάσῃ περίσσευμα. Ἀλλ' ὅπως ἐκλείψῃ καὶ τὸ ἐλάχιστον τοῦτο ἔλλειμμα καὶ δυνηθῶμεν νὰ κηρύξωμεν εἰς πάντας τοὺς παρακολουθοῦντας τὴν δρᾶσιν τοῦ ἡμετέρου σωματείου ὅτι ἐφθάσαμεν τὸ ἰσοζύγιον, προτείνω ὅπως ὁ τέως καὶ ὁ νέος ταμίας καλύψωσι τὸ ὑπάρχον ἀσήμαντον ἔλλειμμα καὶ καταβάλλοντες ἕκαστος ἀνὰ μίαν δραχμὴν καὶ 20 λεπτά...

Παταγώδη χειροκροτήματα ἐπέστεψαν τὴν πρότασιν τοῦ Προέδρου. Ὁ ἀξιότιμος προκάτοχός μου ἔσπευσε νὰ συμμορφωθῇ ῥίψας ἐπὶ τῆς τραπέζης τὴν μίαν καὶ 20. Ἠναγκάσθην νὰ τὸν μιμηθῶ. Μὲ τρεμούσας χεῖρας ἐξήγαγον καὶ ἐγὼ τὴν ὅλην περιουσίαν μου τὴν μίαν καὶ 20 καὶ μετὰ συντριβῆς καρδίας καὶ τῶν ἄλλων εὐγενῶν καὶ ἀγενῶν σπλάγχνων μου τὴν κατέθεσα ἐπὶ τῆς τραπέζης. Διὰ δευτέρας προτάσεως τοῦ Προέδρου τὸ ὅλον ποσὸν ἐδόθη τῷ γέροντι φρουρῷ τῆς αἰθούσης ἀπέναντι τῶν ὀφειλομένων αὐτῷ μηνιαίων καὶ παρεκλήθη ὁ νέος ταμίας νὰ λάβῃ πρόχειρον σημείωσιν τῆς πληρωμῆς ταύτης.

Ἐπὶ τούτοις ἡ συνεδρίασις ἐλύθη λυομένων καὶ τῶν γονάτων μου. Ὁ ἀξιότιμος προκάτοχός μου μοὶ παρέδωκε τὰ λογιστικὰ βιβλία καὶ σωρὸν παληοχάρτων καὶ σημειώσεων, ἀναπέμψας στεναγμὸν ἀνακουφίσεως, τὸν ὁποῖον ἥρπασα ἐγὼ καὶ τὸν μετέτρεψα εἰς στεναγμὸν ἀπελπισίας.

— Θὰ κεράσῃ ὁ νέος ταμίας; ἠκούσθη δειλά, δειλὰ μία πρότασις ἐκ μέρους φίλου μου.

— Βέβαια, βέβαια, ἐπανέλαβον τὰ μέλη ἐν χορῷ . . . τὸ κέρασμα εἶνκι ἀναπόφευκτον. Ἀποτελεῖ ἄγραφον ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ τῆς ἐκλογῆς.

Νὰ τοὺς κεράσω! . . . Μὲ τί; . . . Νέα πληγὴ αὐτή! . . . Ἀλλ' ἀμέσως συνέλαβον τὸ καταχθόνιον σχέδιον, σχέδιον ἐγκλεῖον κέρασμα καὶ ἐκδίκησιν κατὰ τοῦ Κὺρ Γιάννη, τὴν αἰτίαν ὅλης αὐτῆς τῆς συμφορᾶς μου.

Ἀπεδέχθην ἀμέσως τὴν περὶ κεράσματος πρότασιν καὶ τοὺς παρεκάλεσα νὰ μὲ συνοδεύσουν εἰς τὸ δωμάτιόν μου. Μὲ ἠκολούθησαν περὶ τοὺς 10, οἱ γνωστότεροι τῶν φίλων. Ὁ Κὺρ Γιάννης μὲ ἀνέμενεν εἰς τὴν ἐξώθυραν. Μόλις μὲ εἶδεν, ὡς ἄλλον ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν περιστοιχιζόμενον ὑπὸ τῶν τμηματαρχῶν του, κρατοῦντα δὲ καὶ εἰς χεῖρας τὸ χαρτοφυλάκιον, ἔσπευσε καὶ μὲ συνεχάρη.

— Μ' ἔκαμαν ταμίαν, Κὺρ Γιάννη, τῷ εἶπον μὲ προσποιητὴν φαιδρότητα.

— Τὸ κατάλαβα δά . . . τὸ κατάλαβα . . .

— Ναί, ἀλλὰ θέλουν κέρασμα τώρα οἱ φίλοι.

— Τοὺς πρέπει, μὰ τὴν ἀλήθεια.

— Ἀφοῦ τοὺς πρέπει, λάβε παρακαλῶ τὸν κόπον νὰ φροντίσῃς διὰ τὰ κεράσματα. Θέλουμε καλὸ κρασί, μῆλα, ψωμί, τυρὶ καὶ ὅτι ἄλλο ξεύρεις.

Κλίνας δὲ εἰς τὸ οὖς τῷ ἐψιθύρισα.

— Ἀγόρασέ τα καὶ βλέπουμε κατόπιν.

— Μπράβο! μένε ἥσυχος σύ. . . .

Ὡς ἀστραπὴ ἐφρόντισε τὰ τοῦ κεράσματος, προσθέσας σωρείαν ἄλλων μεζέδων καὶ ὀπωρῶν, πρὸς δὲ καὶ μίαν φιάλην οἴνου τῆς Κερκύρας, ἐξ ἐκείνων τὰς ὁποίας μόνον διὰ τὸν λάρυγγά του ἐπεφύλασσε.

Τὸ γλέντι μετὰ μικρὸν ἤρχισε. Οἱ κερκυραῖοι ἔνοικοι ἀφῆκαν τὰ

δωμάτιά των καὶ ἔσπευσαν νὰ μετάσχουν φέροντες μανδολῖνα, κιθάρας, βιολιά, φλαοῦτα. Τὰ ἄσματα ἤρχισαν καὶ αὐτὰ καὶ ἐξηκολούθησαν ν' ἀντειχῶσι μέχρι τῆς δευτέρας μετὰ τὸ μεσονύκτιον. Αἱ προπόσεις ἔπιπτον βροχηδόν, ἐν μέσῳ δ' αὐτῶν εὗρον κ' ἐγὼ καιρὸν νὰ ἐκφωνήσω εὐχαριστήριον λόγον ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ μου. Ὡς κατακλεὶς ἐχρησίμευσε πανηγυρικὴ ἀποθέωσις τοῦ Κὺρ Γιάννη, τὸν ὁποῖον ἐσηκώσαμεν εἰς τὰς χεῖρας, ἕως οὗ μᾶς εἶπε ἕνα κερκυραϊκὸν τραγουδάκι.

Τὴν νύκτα ἐκείνην εἶδον κατ' ὄναρ ὅτι ἤμην ποντικὸς καὶ ἐχόρευα εἰς τὰς κενὰς ἐκτάσεις τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου!

* * *

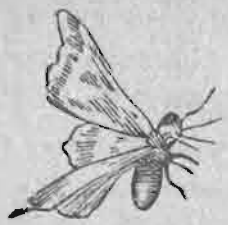
Ἰδού, ἀξιότιμον προεδρεῖον τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τοῦ Ἁγίου Μανδηλίου, οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους ἀδυνατῶ νὰ δεχθῶ τὴν ἐκλογήν μου ὡς ταμίου. Ὅποιος καῇ στὴν μουσταλευριά, φυσᾷ καὶ τὸ γιαοῦρτι. Ἐὰν τοὐλάχιστον ἐφροντίζετε νά μοι δηλώσητε καὶ τὸ ποσόν, ὅπερ ἐγκλείει τὸ ταμεῖον σας, κάτι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ....

ΕΧΙΔΝΑ

Μετὰ τὴν εὐωχίαν.

— Περίεργο πρᾶγμα! . . . τώρα τὴν ἀποχρηά . . . . . δὲν εἶναι ποτέ . . . στερεά . . . τὰ φκνάρια . . .

ΤΟ ΤΑΜΑ ΤΗΣ ΤΥΦΛΗΣ

Α΄

Σκεπάζει τὴν αὐλὴ τὸ κλῆμα ἑφτάκοιλο
γύρω μὲ ὁλόπλεχτα κλαδιὰ 'σὰν φείδια,
καὶ κάτω ἡ λεμονιὰ φουντώνει πράσινη
μὲ νειόδετα λεμόνια γιὰ στολίδια.

Καὶ ἡ Ρήνα, ἡ μονάκριβη πεντάμορφη,
μιᾶς χήρας μάνας κόρη ὠρφανεμένη,
ἀνάμεσα 'σὲ γλάστραις γλυκοκάθεται
'ς τὸ ἀσύγκριτό της κέντημα σκυμμένη.

Τὸ χέρι της, ποῦ ἀστράφτει 'σὰν ἀλάβαστρο
κρατῶντας τὴν ὁλόχρυση βελόνα,
σκορπίζει λίγο λίγο ἕνα μυστήριο
'στοῦ ἁγίου Δημήτρη τὴν εἰκόνα.

Κεντᾷ τὸν Καβαλλάρη καὶ τὸν Μάρτυρα
μὲ ἀνόθευτο πολύχρωμο μετάξι,
καὶ κάπου κάπου κόφτει ἀπ' τὶς πλεξίδες της,
γιατὶ 'ς τὴν ἐκκλησιὰ τὸν ἔχει τάξει.

Κι' ἔτσι, ἐν ᾧ σκυφτὰ δουλεύει ἀδιάκοπα
καὶ μὲ ψαλμὸ τὸ εἰκόνισμα μυρόνει,
τὰ λόγια της φτερόνονται 'σὰν γήτεμμια
Νεράϊδας, ποῦ Ρηγόπουλα σκλαβόνει.

---

* Ἀπηγγέλθη κατὰ τὴν Ἐπέτειον τῆς ἐν Σμύρνῃ Ἀδελφότητος « Ἐκκλ. Εὐπρεπείας ».

Πολλοὶ περνοῦν καὶ στέκουν 'ς τὸ κατῶφλί της
κι' ἄλλοι γυρίζουν πάλι πλανεμένοι,
νὰ ἰδοῦν τὰ 'μάτια τῆς Ρηνιῶς ποῦ ἀστράφτουνε·
μά, ἀλλοίμονο! ἡ τύφλωσις τὰ δένει.

Β΄

—« Σήκω νὰ ἰδῇς, μανοῦλα, ποιὸς σταμάτησε
'στὴν πόρτα μας ἀπ' ἔξω καβαλλάρης; »
—« Εἶνε ὁ τρανὸς λεβέντης, ποῦ σὲ γύρεψε
κι' ἀρνήθηκες, παιδί μου, νὰ τὸν πάρῃς.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ ἀπ' τὴν πόρτα μὲ τὰ μάτια του
σοῦ 'χάϊδεψε τὰ μαῦρά σου τά μάτια
καὶ φεύγει πάλι, ῥαίνοντας τὸ δάκρυ του
'ς τὰ ἀπάτητα τῆς χώρας μονοπάτια ».

—« Ἄχ! μάνα, τί γυρεύει ἕνα τριαντάφυλλο
σιμὰ 'ς τὸ ἀνευώδιαστο λουλοῦδι;
Καὶ πῶς θὰ συντροφέψῃ τὰ παράπονα
χαρούμενο τῆς νειότης τὸ τραγοῦδι;

»Τί κι' ἂν γελοῦν γιὰ μὲ τἀστέρια ὁλόλαμπρα,
διαμάντια 'σὲ γαλάζια ἢ μαύρη σκέπη;
Τί κι' ἂν χρυσώνῃ ἡ λάμψι τους τὸ πέλαγο;
ἡ Ρήνα σου δὲν βλέπει, δὲν τὰ βλέπει!..»

Πνιγμένη ἡ κόρη μέσα 'ς τὸ παράπονο,
ἀκούμπησε 'ς τὸν τοῖχο τὸ κεφάλι·
μὰ ὁλόθερμο τῆς μάνας ἕνα φίλημα
ἐφτέρωσε τὰ χέρια της καὶ πάλι.

Γ΄

Βραδυάζει καὶ νυχτόνει. Καὶ τὸ κέντημα
κοντεύει μὲ τὴ νύχτα νὰ τελειώσῃ·

ISMANOGLIO

κι' ἔτσι αὔριο πανώρηο καὶ μυριόπλουμο
ἡ Ρήνα 'στὸ ἐξωκκλῆσι θὰ τὸ δώσῃ.

—« Ξύπνα νὰ ἰδῇς καὶ σύ, γλυκειὰ μανοῦλά μου,
ξύπνα νὰ ἰδῇς τὸν Ἅγιο Καβαλλάρη ».
—« Παιδί μου, 'ς τὸ σκοτάδι δὲν ἐνύσταξες;
γιατί νὰ 'οδῇς, Ρηνιώ μου, τὸ λυχνάρι; »

—« Ἔλα ἄναψε καὶ φώτισε(μανοῦλά μου,
καὶ κύτταξε νὰ ἰδῇς τὸ κάθε χρῶμα·
δὲν εἶνε 'σὰν τὸ εἰκόνισμα, ποῦ μοῦδειχνες
σὰν ἤμουνα πολὺ μικροῦλα ἀκόμη; »

—«Μὲ τί ἀρχοντιά, φτωχό μου, 'ποῦ τὸ ἐπλούμισες
Τί ὠμορφιά, τί τέχνη καὶ τί χάρι!
Ἂν εἶχες τὰ ματάκια σου, θὲ νἄλεγες
πῶς 'μοιάζει . . . τοῦ πανώρηου καβαλλάρη!...

Δ΄

Ἀργὰ ἠχολογάει — Σαββατόβραδο —
γλυκόφωνη τοῦ ἑσπερινοῦ ἡ καμπάνα,
καὶ ἡ Ρήνα μὲ κατάλευκα φορέματα
πηγαίνει 'ς τὸ ἐξωκκλῆσι μὲ τὴ μάνα.

'Στὴν Πύλη τοῦ Ἱεροῦ κρεμᾷ τὸ τάξιμο
κι' ἐμπρὸς ἐκεῖ μ' εὐλάβεια γονατίζει
κι' ἐν ᾧ ἡ προσευχή της πάει θυμίαμα,
'ς τὰ μάρμαρα τὸ δάκρυ ψιχαλίζει.

Καὶ νά! προβάλλει τότε λεβεντόπουλο
μὲ ροῦχα μέσ' 'ς τὸ πλῆθος χρυσαφένια,
ποῦ τάμα του βαρὺ κρεμᾷ 'στὸ εἰκόνισμα,
καρδιὰ πελεκημένη διαμαντένια.

Ἐλᾶτε τώρα ἐσεῖς νὰ ψάλετε, Ἄγγελοι,
τὸ θαῦμα τὸ ὑπερούσιο καὶ μεγάλο,
καὶ σύ, ψυχὴ πανώρηα, δός μου δύναμι
τέτοια στιγμὴ ἀπερίγραπτη νὰ ψάλω!

Λαχταριστὰ τὰ χέρια της ἐσήκωσεν
ἡ κόρη καὶ ἀνεστέναξε ἀπ' τὰ βύθη,
καὶ τρομασμένη ἐσκέπασε τὴν ὄψι της
'ς τὴ λάμψι ποῦ τριγύρω της ἐχύθη!

Κι' ἐν ᾧ βουβός, σκυμμένος μὲ κατάνυξι,
ὁ κόσμος ὁ πιστὸς σταυροκοπιέται,
κι' ἐν ᾧ γλυκειά, 'σὰν προσευχῆς μυστήριο,
φωνὴ σιμά της γνώριμη γροικιέται,

γυρίζει καὶ θωρεῖ ἕνα λεβεντόπουλο,
καὶ βλέποντας ἐμπρός της τέτοια κάλλη,
'ς τῆς μάνας της, ποῦ τρέμει ἀπὸ συγκίνησι,
κρεμιέται μαγεμμένη τὴν ἀγκάλη.

Ε΄

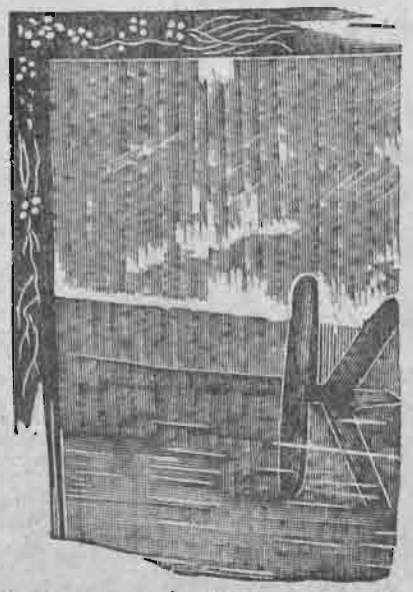
Γιὰ τί τὴν ἄλλη μέρα ἡλιοβασίλεμμα
χαρμόσυνα σημαίνουν ἡ καμπάνες
καὶ τόσα διαλεμμένα σφάζουν πρόβατα
καὶ γίδια ἀπ' τὶς καλλίτερες τὶς στάνες;

Γιὰ τί τουφέκια πέφτουνε ἀδιάκοπα
κι' εἶνε ὅλη πέρα ἡ χώρα 'ς τὸ ποδάρι;
— Μιὰ κόρη χαϊδεμένη στεφανώνουνε
μ' ἀσύγκριτο 'ς τὰ πλούτη παλληκάρι.

Ἐν Σμύρνῃ. **ΣΤΥΛ. Γ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ**

ΑΙ ΩΡΑΙΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΑ

. . . . . .

. . . . . .

αλημέρα, Ἐσθήρ!

Ἐφίλησα τὴν ἐξ εὐρείας χειρίδος ἐκ κερασοχρόου ὁλοσηρικοῦ προβαλοῦσαν μικράν, γλαφυράν, ἁπαλὴν ὡς ἐκ τιλτοῦ βάμβακος χεῖρα καὶ ἐκάθησα εἰς τὴν ὑποδειχθεῖσαν πλησίον της ἕδραν.

. . . . . .

— Λοιπόν;

Εἶσθε ὡραία Ἐσθήρ. Ἀρρήτως ὡραία. Εἶσθε γυνὴ ἐξαισίας καλλονῆς. Εἶσθε ἡ ἀβροτέρα, ἡ χαριεστέρα κυρία τοῦ Πέρα. Ἡ πανευμορφωτέρα ἐν Κωνσταν)πόλει γυνή. Οἱ γλυκεῖς ὀφθαλμοί σας κρύπτουν εἰς τὰ βάθη των τοῦ Βεζουβίου τὴν φλόγα. Ἔχετε τὴν γλυκύτητα τῶν σταφυλῶν τῆς Κορίνθου εἰς τὸ ἐρατεινὸν μικκύλον σας στόμα. Εἶσθε ἐν τῷ δριμεῖ χειμῶνι τὸ ἔαρ μὲ ὅλα τὰ ἄνθη του. Σᾶς ἀγαπῶ, Ἐσθήρ. Σᾶς ἀγαπῶ μέχρι θανάτου. Δὲν θέλω νὰ βλέπω ἄλλην, παρὰ μόνον ὑμᾶς. Δὲν θέλω νὰ ζῶ, νὰ ὑπάρχω, νὰ μένω, παρὰ μόνον πλησίον ὑμῶν. Ἀφ' ὅτου σᾶς εἶδον, δὲν δύναμαι νὰ ἐπανεύρω τὴν ἰσορροπίαν τοῦ ἑαυτοῦ μου. Μία ἐπανάστασις ἐπετελέσθη ἐντός μου· ἡ κανονικότης τοῦ βίου μου διεκόπη καὶ κατεστράφη. Ἐγώ, ὁ σιωπηλὸς ἐνώπιον τῶν γυναικῶν, ἐγώ, Ἐσθήρ, δὲν

δύναμαι νὰ ὑποφέρω πλέον, κρύπτων ἀφ' ἡμῶν τὴν πληγήν μου. Λύω τὴν σιωπὴν καὶ ἱκετεύω.... Ἡ Ἐσθὴρ συνοφρυοῦται· καὶ μὲ κάποιαν ἀριστοκρατορικὴν νωχέλειαν:

— Ἔπειτα; λέγει—ἔπειτα;

Συνοφρυοῦμαι καὶ ἐγὼ καὶ σκέπτομαι: Ἔπειτα!

— Τί ἔπειτα! ἐρωτῶ.

— Εἴπατε «λύω τὴν σιωπὴν καὶ ἱκετεύω!»

— Ναί.

— Πῶς! δὲν ἐνθυμεῖσθε τί μοι ἐλέγετε χθές, προχθές, πρὸ μιᾶς ἑβδομάδος, πρὸ μηνός, πρὸ τριῶν μηνῶν, πρὸ ἑνὸς ἔτους;

— Ἐγώ!

— Σεῖς!

— Δὲν ἐνθυμοῦμαι . . . . . .

Ἡ Ἐσθὴρ ἐγείρεται ἐν σπουδῇ ἐκ τῆς θέσεώς της, πλησιάζει εἰς μικρὰν τράπεζαν, ἐξάγει κομψὸν χαρτοφυλάκιον, σύρει δεσμίδα ἐπιστολῶν καὶ μὲ βλέμμα αὐστηροῦ Δικαστοῦ:

—Λοιπόν, θά σας ἐνθυμίσω ἐγώ· γνωρίζετε τὸ γράψιμόν σας;

Ἐγὼ σιωπῶ, περιρρέομαι ὑπὸ ἱδρῶτος· ἐν ᾧ ἡ Ἐσθήρ, ἀπομιμουμένη ὀλίγον τὸ ὕφος μου, ἀναγινώσκει.

Α'.

«Εἶσθε, Ἐσθήρ, αἰθερίως μαγικὴ καὶ ὡραία!—Εἶναι θαυμασίως ὡραῖος ὁ ἥλιος. Ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοί σας—ὁποῖοι, Θεέ! θριαμβεύοντες ὀφθαλμοί!—Εἶναι δύο ἄστρα φωτεινότερα καὶ μαγικώτερα τοῦ ἡλίου. Εἶναι ἐξαισίως ὡραῖαι αἱ πορφύραι τῆς δύσεως· ἀλλ' αἱ πορφύραι αὗται εἶναι ὠχρὰ χρώματα πρὸ τῆς πορφυρότητος τῶν παρειῶν σας, πρὸ τῆς βύσσου τῶν ἰδικῶν σας χειλέων».

«Τὸ μειδίαμά σας εἶναι θεσπέσιον· εἶναι ὅτι εἶναι ὁμοῦ τὸ ἄρωμα τοῦ ῥόδου καὶ αἱ μαγεῖαι τῶν ψιθύρων τῶν ὑακίνθων

καὶ αἱ φρίκαι τῶν νερῶν τῶν σπηλαίων εἰς τὰ κρυφὰ φιλήματα τοῦ Ἑσπέρου.—Ἐάν τις ἐτόλμα ποτὲ ἐνώπιόν μου νὰ ἀποβλέψῃ πρὸς τὸ ὡραῖον καὶ ζειδωρον τοῦτο μειδίαμα, θά τον ἥρπαζον ἀπὸ τὸν λαιμόν.... καὶ δὲν θὰ ὠπισθοχώρουν οὐδὲ πρὸ ἐγκλήματος διὰ νὰ τιμωρήσω τὸν αὐθάδη τοῦτον, Ἐσθήρ. Σᾶς ἀγαπῶ ἐμμανῶς. Σᾶς λατρεύω.»

Β΄.

«Εἶσθε, Ἐσθήρ, ἡ τελειοτέρα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ γυνή. Εἶσθε πολυτίμητος μάργαρος κόχλος μὲ μοναδικοὺς μαργαρίτας. Ὡραῖος μῦθος, λέγει, ὅτι εὐεργετικὴ καὶ γόησσα Μοῖρα κατέρχεται εἰς τὸ λίκνον ἑκάστου βρέφους καὶ φέρει διάφορα δῶρα εὐτυχίας. Περὶ τὸ ἰδικόν σας βρεφικὸν λίκνον, Ἐσθήρ, ἀναμφισβητήτως οὐχὶ μία, ἀλλὰ δωδεκὰς τοιούτων δωροφόρων Μοιρῶν ἐσκόρπισαν διὰ τῆς μαγικῆς αὐτῶν ῥάβδου σπανιώτατα δῶρα. Εὐφυΐαν, τάλαντον, ὡραιότητα, ἀπείρους χάριτας. Ὦ Ἐσθήρ! Οὐδέποτε ἡ αἴθουσα τοῦ Συλλόγου τῶν ἐρασιμόλπων συνεκέντρωσε τοσοῦτον ὑψηλὸν καὶ εὐγενῆ κόσμον καὶ οὐδέποτε ἠκροάσθη οὗτος τοσοῦτον ἀψόγου καὶ καλῆς ἐκτελέσεως, ὅσον προχθὲς εἰς τὴν φιλανθρωπικὴν συναυλίαν τοῦ Σαββάτου. Καὶ ἡ ἐπιτυχία ὀφείλεται εἰς σᾶς καὶ μόνην. Διεκρίθητε ὡς ὁ ἀδάμας μεταξὺ πάντων καὶ πασῶν. Διεπρέψατε εἰς ὅλα τὰ συνθέματα. Ἀλλ' εἰς τὴν πομπὴν πρὸ πάντων *πρὸς τὴν ἐκκλησίαν* τοῦ Λόεγκριν ἀνεδείχθητε μοναδικὴ καλλιτέχνις. Ἐξετελέσατε τὸ μέρος σας μὲ ἀραχνούραντον λεπτότητα, μὲ πρωτότυπον δυναμικὸν καὶ ρυθμικὸν χρωματισμόν· μὲ πρωτοφανῆ καὶ ἰδιαιτέραν ἀντίληψιν τῆς ὑποθέσεως τοῦ μελοδράματος. Συνηρπάσατε, ἐνεθουσιάσατε καὶ ἐμαγεύσατε ὅλον τὸν κόσμον.—Καὶ ἔπειτα ποῖοι τόνοι φωνῆς! Εἰς τὸ ἀπείρως γαληνιαῖον καὶ χαριτωμένον ἀριστούργημα τοῦ

Χάϋδν ἀπὸ τὰς «*ἐποχάς του*» εἰς τὸ λικνιστικὸν αὐτὸ τερέτισμα, τὸ ὁποῖον ἐχρειάζετο ὅλην τὴν ἰδικήν σας τέχνην διὰ νὰ μείνῃ ἕνα ᾆσμα σοφῶς ἁπλοῦν καὶ τόσον γλυκύ, ἐτρελλάνατε γυναῖκας καὶ ἄνδρας. Αἱ ἀηδόνες ἐσίγησαν εἰς τὰ φυλλώματα. Ἡ ὑπέρωος ἀργυρᾶ Σελήνη ἀνέκοψε τὴν εἰς Λάτμον πορείαν της. Καὶ οἱ ἄγγελοι ἔπαυσαν τὸ ἰδικόν των ᾆσμα διὰ ν' ἀκούσωσι καὶ θαυμάσωσι σᾶς. Ἀφοσιουμένη εἰς τὴν μουσικὴν τέχνην, Ἐσθήρ, θὰ ἀνοίξητε νέους καλλιτεχνικοὺς ὁρίζοντας. Εὐλαβεῖς τῆς μουσικῆς λάτραι θά σας στήσουν ἐκ πορφυρίτου ὑπόβαθρον καὶ θὰ σᾶς λατρεύσουν ὡς θεάν. Κρῖμα, ὅτι ὁ σύζυγός σας ὁ βάρβαρος δὲν ἐννοεῖ ἀπὸ μουσικὴν καὶ θάπτει ἓν τοιοῦτον ἔξοχον τάλαντον» . . . . . .

Τῆς Ἐσθὴρ οἱ ὀφθαλμοὶ ἐδῶ βάλλουν κατ' ἐμοῦ ἄγριον, σοβαρὸν βλέμμα.»

Γ΄.

«Εἶσθε ἀπείρως θελκτική.

»Εἶσθε ὡραία ὡς πρωΐα Μαΐου.

»Εἶσθε μαγικὴ ὡς ἡ ἀνατέλλουτα αὐγή.

»Ἂν εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ ῥόδον εἶναι ὡραῖον, σεῖς, Ἐσθήρ, εἶσθε ἑκατοντάκις ὡραιοτέρα τοῦ ῥόδου.—Ἂν ἤθελον νὰ σᾶς παραβάλω κατὰ χρόνους πρὸς τὰς ὡραίας, διὰ τὰς ὁποίας ὑψώθησαν βωμοὶ καὶ ναοί, αἱ ὁποῖαι ἐσκόρπισαν τὸ διονυσιακὸν μέθυ τῆς χαρᾶς τῆς ζωῆς, καὶ ἐξήγειραν τοὺς τρελλοὺς ἱμέρους καὶ ἐνεθουσίασαν καὶ ἥναψαν ἡφαιστειώδεις τοὺς πόθους τοῦ ἔρωτος, θὰ ἦσθε ἡ θαυμασιωτέρα εἰκών, τὸ καλλίστευμα τῶν ἐκλεκτῶν τοῦ παρελθόντος γυναικῶν.—Μειδιᾶτε τὸ μειδίαμα τῶν ἀνοιγομένων καλύκων. Τὸ φίλημα ἀπὸ τὰ χείλη σας,—χείλη, τὰ ὁποῖα ἐνθυμίζουν ἓν αἰώνιον διαρκὲς φυλλορρόημα ἀνθέων ροιᾶς,—φέρει εἰς τὸν νοῦν ὡς κάτι τι ἀ-

παράμιλλον πρὸς τὰ ὡραῖα πράγματα τοῦ κόσμου. Ἐὰν ἠσθένουν ἐπικινδύνως μέχρι θανάτου, ἐν φιλημά σας, Ἐσθήρ θὰ ἤρκει διὰ νά μου δώσῃ τὴν ἴκσιν καὶ τὴν ζωήν».

Δ'.

«Ἡ ἐμφάνισίς σας χθὲς εἰς τὴν χορευτικὴν ἑσπερίδα τοῦ Συλλόγου Ἑρμοῦ ἦτο, Ἐσθήρ, ἐμφάνισις Ὀλυμπίας θεαίνης. Οἱ ἀγαλματώδεις βραχιονές σας, λευκοὶ ὡς ὁ ἀφρὸς τοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ ὁ λαιμός σας ὁ κύκνειος, ὡραῖος ὡς ὁ λωτός, ἐνεθύμιζον τὰ θαύματα τῶν μαρμάρων καὶ ἀνεδημιούργουν τὴν Ἀφροδίτην τῆς Μήλου. Οὐδέποτε πλουσιωτέρα ἐβενίνη κόμη ἐστόλισε κεφαλὴν γυναικός. Οὐδέποτε χαριτωμένα μικρὰ μετάξινα πέδιλα περιέκλεισαν ἁβρότερον καὶ μικκυλότερον πόδα. Οὐδέποτε ἐσθὴς ὡραία περιέσφιγξεν ἀνάστημα μᾶλλον εὔκαμπτον καὶ μᾶλλον ἡγεμονικὸν καὶ αἰθέριον. Ἐν τῇ καλλονῇ σας τῇ μεγαλοπρεπεῖ ἐφάνητε ἐκκύπτουσα ὡς ἡ Αὐγή. Ἐπροχωρήσατε ὡς ἡ Ἥρα, εἰσερχομένη εἰς τὴν ἀναμένουσαν αὐτὴν ὁμήγυριν ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου. Ἐμειδιᾶτε διὰ τῶν χειλέων σας, διὰ τῶν ὀφθαλμῶν σας, δι' ὅλου τοῦ προσώπου σας. Πᾶσα ἄλλη ὡρκιότης ἐσβέσθη πρὸ ὑμῶν, ὡς σβύνονται οἱ ἀστέρες εἰς τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ἡλίου. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἔστρεψαν τὰ βλέμματά των πρὸς σᾶς. Ψίθυρος θαυμασμοῦ ἐπλήρωσε τὴν αἴθουσαν. Ἡ γλυκύτης σας ἐτάραττε πάντας. Εἰς ὅλα σας τὰ βήματα καὶ τὰς στάσεις καὶ ὅταν ὡμιλεῖτε καὶ ὅταν ἐσιωπᾶτε εἴχετε τὴν μυστικὴν ἐπισημότητα γοήσσης. Διεχύνετε τὸ μυστηριῶδες, τὸ μαγευτικὸν, τὸ ἀχαρακτήριστον ἐκεῖνο ἄρωμα, τὸ parfum de femme, μεθῦσκον μέχρις ὑπνωτισμοῦ καὶ αὐθοποβολῆς τοὺς ἄνδρας, ὥστε πᾶς τις νὰ νομίζῃ ἑαυτὸν νεανίαν, καὶ κάμνον τὰς γυναῖκας νὰ δάκνουν ἐκ φθόνου μέχρις αἵματος τὰ χείλη των. Ὅ,τι ἠσθάνθην κατὰ τὴν

ἑσπέραν ταύτην, Ἐσθήρ, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκφράσω διὰ λέξεων. Οὐδέποτε εἶδον τοιαύτην ὡραιότητα. Ἀνεπόλησα τὸ ἄρωμα τοῦ Σολομῶντος, ἄρωμα πάθους καὶ καλλονῆς. Σᾶς παρέβαλον πρὸς τὴν Σουλαμίτιδα. Ὅπως ἐκείνη, καὶ σεῖς ὡς ὄρθρος, θάμβος ἐφαίνεσθε, ὡς τεταγμέναι, ὡς στρατὸς ἐν παρατάξει φοβερός. Οὐδέποτε εἰς τὴν ζωήν μου ἠσθάνθην τόσην εὐτυχίαν. Ἤσθε τόσον πλησίον μου, σᾶς ὡμίλουν, ἤκουον τὴν κρυσταλλίνην φωνήν σας καὶ ἤκουον κροτοῦσαν ἰσχυρῶς εἰς τὸ στῆθος τὴν καρδίαν μου. Καὶ ὅταν εἰς τοὺς χορούς ἤγγιζεν ἡ χεῖρ μου τὴν χεῖρά σας καὶ περιέβαλλον διὰ τῆς χειρός μου τὴν ἡγεμονικήν σας ὀσφύν, ὦ Ἐσθήρ, ὅλη ἡ ψυχή μου ἐφλέγετο. Ἴλιγγος κατέλαβε τὸ πνεῦμά μου. Ἐνώπιον ὅλου τοῦ κόσμου μοὶ ἐπήρχετο νὰ κύψω καὶ νὰ φιλήσω καὶ αὐτῶν τῶν παγκαλομόρφων ποδῶν σας τὰ ἴχνη. Ἐάν μοι ἐλέγετε «ρίψου ἀπὸ τὸ ὑπερῷον» θὰ κατεκρημνιζόμην κατὰ κεφαλῆς πρὶν προφθάσητε νὰ εἴπητε τὴν τελευταίαν σας λέξιν. Σᾶς ἀγαπῶ, Ἐσθήρ, δι' ὅλων τῶν ἐρώτων, ὡς ἰδανικόν, ὡς θεότητα καὶ ὡς γυναῖκα» . . . . . .

Ε'.

«Ἂν μ' ἠγαπᾶτε καὶ σεῖς ὡς ἐγώ, Ἐσθήρ! Ὁ ἔρως ἡμῶν θ' ἀπετέλει τὸ ἐναρμονιώτερον τῆς ζωῆς ἄρσμα. Ἤρκει νὰ τὸ ἠθέλετε, διὰ νὰ μείνω αἰωνίως πρὸ τῶν ποδῶν σας. Θὰ σᾶς ἐλάτρευον ὡς θεάν. Εἰς τοὺς ὡραίους ὀφθαλμούς σας θὰ ὑπῆρχεν αἰωνία χαρὰ καὶ ἐπὶ τῶν κερασίνων χειλέων σας γέλως καὶ ἄρσμα. Θὰ σᾶς περιέβαλλον μὲ ἀγάπην καὶ πολυτέλειαν, τὴν ὁποίαν νὰ ζηλοτυποῦν ὅλαι αἱ ὡραῖαι τοῦ Πέρα. Ἂν ἐκ σφάλματός μου ἔρρεέ ποτε καὶ ἓν καὶ μόνον δάκρυ σας θὰ ἦτο τοῦτο διὰ τὴν καρδίαν μου ἀνίατον τραῦμα. Ἡ θέλησίς σας θὰ ἦτο δι' ἐμὲ προσταγή. Ἡ προσταγή σας νόμος. Κρῖμα ὅτι

ἔχετε σύζυγον βάρβαρον, ἀνίκανον νὰ σᾶς ἐκτιμήσῃ καὶ σᾶς ἀγαπήσῃ ὡς ἐγώ.....» —Αὐστηρὰ τῆς Ἐσθὴρ συνοφρύωσις μὲ κάμνει νὰ ταπεινώσω τοὺς ὀφθαλμούς.

— Δὲν ἀξίζει τὸν κόπον νὰ προχωρήσω· εἶναι ὅλαι αἱ ἴδιαι. . . . . .

— Λοιπόν ;

— Δὲν μαντεύετε ;

— Ὄχι.

— Μὰ εἶναι ἁπλοῦν, ἁπλούστατον φίλε μου. Ἡ ἐπανάληψις ὁμοίων καὶ τῶν αὐτῶν φράσεων εἶναι κάτι τι, τὸ ὁποῖον φέρει κούρασιν, τὸ ὁποῖον προξενεῖ ἀηδίαν εἰς τὴν γυναῖκα. Δὲν ἐβαρύνθητε νὰ ἐπαναλαμβάνητε αἰωνίως τὰς αὐτὰς φράσεις ; Πῆτέ μου κάτι τι, τὸ ὁποῖον δὲν ἤκουσα πρίν. Κάτι τι δροσερόν, νέον, ὅλως διόλου νέον. Μίαν ὥραν πρὶν ἀπὸ σᾶς ἦτο ἐδῶ ὁ κ. Προσποιητόπουλος. Καὶ ἐκεῖνός μου ἀνεμάσησεν ὅσα ἕως τώρα μου ἐπανέλαβε χίλιες φορές. Πρὸ αὐτοῦ ὁ κ. Κοπλιμεντίδης, πληκτικώτερος καὶ ἀπὸ τὸν κ. Προσποιητόπουλον. Σᾶς ἐκτιμῶ ὡς ἄνθρωπον ἀνώτερον κατὰ τὴν φαντασίαν καὶ τὴν εὐγλωττίαν καὶ τῶν δύο ἄλλων. Ἀπαιτῶ λοιπὸν ἀπὸ σᾶς κάτι τι νέον, δροσερόν, ὡραῖον, ὡραιότερον καὶ αὐτοῦ τοῦ ῥόδου, διὰ νὰ μεταχειρισθῶ τὴν γλῶσσάν σας, ἀλλὰ δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ ! νέον !!—

Ἀναπνέω.

— Νέον ; Ἀλλ' ὅ,τι ὡραῖον δὲν εἶναι καὶ νέον καὶ ὅ,τι νέον δὲν δύναται νὰ εἶναι καὶ ὡραῖον. Δὲν εἶναι λόγοι ἰδικοί μου, Ἐσθήρ. Εἶναι μεγάλου φιλοσόφου, τοῦ Λέστιγγ. Πολὺ πιθανὸν νὰ ἔχω τὴν δύναμιν νὰ εἴπω πολλὰς νέας λέξεις καὶ φράσεις. Ἀλλὰ πολὺ φοβοῦμαι, ὅτι δὲν θὰ σᾶς εὐχαριστήσω, Ἐσθήρ.

— Προφάσεις ! !

— Σᾶς βεβαιῶ!...

— Αἱ βεβαιώσεις σας με ὑποχρεοῦν· ἀλλά....

— Σᾶς ἀγαπῶ, Ἐσθήρ, δι' ὅλων τῶν ἐρώτων· ὡς ἰδανικόν, ὡς θεότητα καὶ ὡς γυναῖκα. Εἶσθε....

— Οὔφ !! τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια !

—.....Λοιπὸν καλά. Θὰ σᾶς εἴπω περὶ νέων πραγμάτων καὶ διὰ νέων ὅλως φράσεων. Ἀλλὰ μὴ λησμονήσητε, Ἐσθήρ, ὅτι σεῖς τὸ ἠθελήσατε.

— Λέτε !....

—.....Δὲν εἶσθε, Ἐσθήρ, ἡ ἀβροτέρα καὶ χαριεστέρα κυρία τοῦ Πέρα. Εἶναι ψεῦδος, ὅτι εἶσθε ἡ πανευμορφωτέρα τῆς Κων)πόλεως γυνή· Ἐν Κων)πόλει εἶναι ἑκατοντάδες γυναικῶν πολὺ ὡραιότεραι καὶ θελκτικώτεραι ἀπὸ σᾶς.

— Πῶς ! Πῶς !

Ἡ Ἐσθὴρ διαστέλλει ὑπερμέτρως τοὺς ὀφθαλμούς μετ' ἐκπλήξεως καὶ δυσαρεσκείας.

— Βεβαίως δὲν εἶσθε ἄσχημος. Μπορεῖ κανεὶς νὰ σας ὀνομάσῃ νόστιμον, συμπαθῆ, εὐπαρουσίαστον.....ὡραίαν. Ἀλλ' ἡ Ἐράστη Εὐμορφοπούλου εἶναι ὡραιοτέρα ἀπὸ σᾶς. Ἡ Ἀφρογένεια Κλαδέου ὡραιοτέρα. Ἡ Κλειὼ Ἀνθεμίδου ὡραιοτέρα.

— Ἡ Κλειὼ Ἀνθεμίδου ! τρελλαθήκατε ;

— Ἡ Κλειὼ Ἀνθεμίδου—ἐπαναλαμβάνω μετ' ἐπιμονῆς καὶ ψυχρότητος—ὡραιοτέρα ἀπὸ σᾶς.

— Ἡ Χρυσάνθη Ροδίου.....

— Τί ! αὐτὴ ἡ γύφτισσα ὡραιοτέρα ἀπὸ μένα!!

— Αὐτὴ ἡ γύφτισσα ὡραιοτέρα ἀπὸ σᾶς.

— Ἡ Κυμοθόη Γεωργιάδου ὡραιοτέρα.

— Οὔφ! μάννα καὶ κόρες γιὰ κάδρα. Τί θὰ πῇ ! Ὠμορφιές.

— Ἡ Θάλεια Χρυσανθέμου θελκτικωτέρα ἀπὸ σᾶς.

SISMANOGLIO

— Τί; αὐτὴ μὲ τὴν μύτη τὴν.....

— Αὐτὴ μὲ τὴν μύτη τὴν....θελκτικωτέρα ἀπὸ σᾶς.

— Ἡ Ἰάσμη Βάρδα χαριεστέρα ἀπὸ σᾶς.

— Τί-τί! αὐτὴ ἡ σουσουράδα! αὐτὴ ποῦ κάνει σὰν δαιμονισμένη 'ς τὰ σαλόνια!....

— Αὐτὴ ἡ σουσουράδα, χαριεστέρα ἀπὸ σᾶς. Ἡ Εὐάδνη Κρίνου δροσερωτέρα ἀπὸ σᾶς.

— Αὐτὴ ἡ ξεκάρφωτη! ποῦ περπατεῖ σὰν χήνα;

— Αὐτὴ ποῦ περπατεῖ σὰν χήνα, δροσερωτέρα καὶ ὡραιοτέρα ἀπὸ σᾶς. Σᾶς ὠνόμασα ὡραίαν ὡς πρωΐαν Μαΐου. Λάθος τῆς γλώσσης. Ὡς ψυχρὰν καὶ συννεφώδη πρωΐαν Μαρτίου, ἤθελα νὰ εἴπω. Ἔπειτα μετ᾽ξύ μας, Ἐσθήρ—νὰ ὁμιλήσωμεν εἰλικρινῶς... Εἰς τὴν χορευτικὴν ἐσπερίδα τοῦ Συλλόγου Ἑρμοῦ δὲν ἦσθε καθόλου Ὀλυμπία θέαινα καὶ βασίλισσα τοῦ χοροῦ. Ἡ ὡραιοτερα εἰς ὅλα της ἦτο ἡ Μαρία Λωτιάδου. Ὡραία ὡς ἄνθος, ὡς φῶς, ὡς ἄρωμα. Τὸ στῆθός της, οἱ ὦμοί της ἐνεθύμιζον τὰ θαύματα τῆς γλυπτικῆς τῆς ἑλληνικῆς Ἀρχαιότητος. Αἱ χεῖρές της—αἱ ὡραιότεραι γυναικεῖαι χεῖρες· ἔφερον εἰς τὸν νοῦν τὰς χεῖρας τῆς Φορναρίνας τοῦ Ραφαήλου, καὶ ἡ κόμη της τὴν κόμην τῆς Ἰουδὶθ τοῦ Ἀλλόρι. Ἡ τουαλέτα της θαῦμα θαυμάτων. Ἦτο θεά, ἦτο ἡ βασίλισσα τοῦ χοροῦ.

— Ἡ Μαρία Λωτιάδου βασίλισσα τοῦ χοροῦ! Δὲν εἶσθε, χριστιανέ, 'ς τὰ καλά σας...

— Ὡς πρὸς τὰς Μοίρας, Ἐσθήρ, εἶναι ὑπερβολὴ ποιητική, ὅτι δώδεκα δωροφόροι Μοῖραι προσῆλθον τὴν ὥραν τῆς γεννήσεώς σας εἰς τὸ λίκνον σας. Πιθανὸν μία...τὸ πολὺ...δύο.

— Δύο;...ἀστεΐζεσθε;

— Λοιπὸν ἂς εἶναι τρεῖς. Ἀλλ᾽ ὄχι περισσότεραι ἀπὸ τρεῖς Μοίρας.

— Ὡς πρὸς τὴν μουσικήν σας ἱκανότητα, αὕτη εἶναι μεγ

τρία, ἀναξία λόγου. Εἶναι ἀναμφιβήτητον ὅτι ἡ ἐρασιτεχνία συντελεῖ εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς τέχνης. Ἡ εὐεργετικὴ ἐκείνη συναυλία τοῦ Σαββάτου κάθε ἄλλο ἦτο παρὰ ἐπιτυχία. Ἡ πομπὴ πρὸ πάντων τεῦ Λόεγκριν ἀπέτυχεν ἐντελῶς. Καὶ ὁ λόγος εἶναι, ὅτι δὲν κατείχετε καὶ εἰς τὰς κοινοτέρας λεπτομερείας τὸ ἔργον· Καὶ ἂν ἡ πρὸς τὸν Νυμφίον πορεία τῆς αἰθερίας καὶ ἀθώας Ἔλσης μετέπεσεν εἰς παρῳδίαν, ἡ αἰτία εἶναι ὅτι τοιαῦτα ἔργα εἶναι πολὺ ἀνώτερα τῶν μουσικῶν σας δυνάμεων. Ἔχουν δίκαιον οἱ Γάλλοι—ὁ διλετανισμὸς φονεύει τὴν τέχνην.

Ὡς πρὸς τὴν φωνήν σας: Δὲν ἀρνοῦμαι, ὅτι αὕτη πρὸς τοὺς ἄνω τόνους δὲν στερεῖται κἄποιας ἐντάσεως· ἀλλ᾽ εἶναι ἐν τούτοις φωνὴ κοινὴ χωρὶς καμμίαν καλλιτεχνικὴν ἀξίαν. Βέβαια καὶ σεῖς δὲν θὰ ἐπιστεύσατε, ὅταν σᾶς εἶπα, ὅτι δύνασθε νὰ ἀνοίξητε νέους καλλιτεχνικοὺς ὁρίζοντας καὶ νὰ ἀναδειχθῆτε μοναδικὴ μουσουργός. Αἱ ἀντιρρήσεις τοῦ συζύγου σας εἰς τὸ νὰ ἐμφανίζεσθε ὡς μουσικὸς ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ, εἶναι λογικαὶ καὶ δίκαιαι. Κοκκινίζω ἀπὸ ἐντροπήν, διότι ὠνόμασα τὸν σύζυγόν σας βάρβαρον. Δὲν ἠξεύρω ἂν σκοπεύητε νὰ ἀφοσιωθῆτε εἰς τὴν μουσικήν. Ἀλλ᾽ ἂν εἶσθε ἀποφασισμένη νὰ τὸ πράξητε, θά σας συνεβούλευα μὲ ὅλην τὴν δειλίαν καὶ τὴν εἰλικρίνειαν νὰ μὴ τὸ πράξητε. Θὰ χάσητε πολὺν χρόνον ἀδίκως καὶ ἡ μουσικὴ δὲν θὰ κερδήσῃ τίποτε.

Δὲν σᾶς ἀγαπῶ, Ἐσθήρ, δι᾽ ὅλων τῶν ἐρώτων· ὡς θεότητα καὶ ὡς γυναῖκα. Δὲν θά το κρύψω, ὅτι μου ἀρέσκετε, ὅτι σᾶς συμπαθῶ.... Ἀλλά σας βεβαιῶ, ὅτι ποτὲ δὲν θ᾽ ἀπεφάσιζα νὰ γείνω τόσον γελοῖος, ὥστε νὰ πέσω καὶ νὰ φιλήσω ἐνώπιον τοῦ κόσμου τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν σας. Οὐδὲ θὰ ἔφθανά ποτε εἰς τὴν τρέλλαν νὰ πέσω ἀπὸ τὸ ὑπερῷον, διότι

θὰ ἀπήτει ἴσως ἡ ἰδιοτροπία σας καὶ ὁ γυναικεῖος ἐγωϊσμός σας μίαν τοιαύτην θριαμβευτικὴν θυσίαν.

Τὸ βλέμμα σας—δὲν λέγω τὸ ἐναντίον—εἶναι γλυκύ, πολὺ εὐχάριστον, καὶ τὸ φίλημά σας θεῖον. Ἀλλὰ βεβαίως οὐδεμίαν ἔχει δύναμιν τὸ φίλημά σας εἰς θαύματα, οἷον ἡ ἀνάστασις νεκρῶν. Οἱ χρόνοι τῆς πίστεως εἰς τὴν μυστικὴν δύναμιν τῶν βλεμμάτων καὶ τῶν φιλημάτων παρῆλθεν, Ἐσθήρ! Εὑρισκόμεθα εἰς τὸν εἰκοστὸν αἰῶνα καὶ ἀσθενῶν ἐπικινδύνως θὰ προσέφευγον εἰς ἰατρικὰ ἐλιξίρια καὶ κόνεις παρὰ εἰς τὸ βαλσαμῶδες φάρμακον τοῦ φιλήματος ὡραίας γυναικός.

— Ὡραίας γυναικός! Μὰ ἴσως καὶ τοῦτο κατὰ τὴν γνώμην σας εἶναι πολὺ δι' ἐμέ!

— Σᾶς εἶπα ὅτι εἶσθε γυνὴ ἐξαισίας καλλονῆς. Ὅτι ἀφ' ὅτου σᾶς εἶδον, πάσχω καὶ τήκομαι ὡς κηρός. Ὅτι δὲν θέλω νὰ βλέπω ἄλλην παρὰ μόνον ὑμᾶς, ὅτι δὲν θέλω νὰ ζῶ, νὰ ὑπάρχω παρὰ μόνον πλησίον ὑμῶν, νὰ ἀποθάνω δι' ὑμᾶς..... Τὰ εἶπα, ναί. Ἀλλά.... ὡμίλησα ὡς ποιητής. Καὶ οἱ ποιηταὶ διαστρέφουν πολλάκις τὴν ἀλήθειαν. Ἂν ἔρως τοιοῦτος εἶναι τιμὴ διὰ τὴν γυναῖκα, διὰ τὸν ἄνδρα εἶναι ψόγος. Ἀνὴρ ἀφιερῶν τὴν ζωήν του ὁλόκληρον εἰς τὴν λατρείαν μιᾶς γυναικός, γινόμενος δοῦλος αὐτῆς, εἶναι ἀνάξιος καὶ νὰ λέγηται ἀνήρ. Ἔπειτα τί τα θέλετε, Ἐσθήρ. Δι' ἐμὲ αἱ γυναῖκες εἶναι ὅλαι ὅμοιαι. Ὅλαι εἶναι ἄλλοτε ἄγγελοι καὶ ἄλλοτε δαίμονες, μεταξύ των καμμία διαφορὰ δὲν ὑπάρχει. Ὥστε δὲν εὑρίσκω λογικὸν νὰ σκοτίζηται καὶ νὰ ἀναστενάζῃ κάνεις διὰ μίαν γυναῖκα. Ἐγὼ τοὐλάχιστον προσέχω νὰ μὴ πληγώνωμαι ποτε. Μέτωπα, ποῦ τα θωπεύουν ὡραῖα δάκτυλα γυναικὸς συχνὰ πυκνὰ στεφανόνονται ἀπὸ μαύρους θανάτους. Δι' αὐτό, ὅταν συναντῶμαι μὲ ὡραίαν γυναῖκα, ἔχω τὴν ἀγωνίαν ποντικοῦ, ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται ὑπὸ τὰ ἁπαλὰ πέλματα τῆς

γάτας. Ἀνησυχῶ καὶ προσέχω. Μὴ λησμονεῖτε, Ἐσθήρ, ὅτι ἡ Ἑλένη ἐξηφάνισε τὴν Τροίαν, ὅτι ἡ Δαλιδὰ κατέστρεψε τὴν δύναμιν τοῦ Σαμψών, ὅτι ἡ Σκλομὲ ἐζήτησε τὴν κεφαφὴν τοῦ Βαπτιστοῦ :...

— Θεέ μου, τί ψεύστης !.....

Εἶναι ἀληθές, σᾶς ὠνόμασα μάργαρον. Ἀλλὰ πόσαι κόχλοι δὲν ἐγκλείουν ἀντὶ μαργάρων ἁλμυρὸν μόνον ἀφρόν !

— Ὦ ! μὰ αὐτὸ εἶναι πάρα πολύ, διακόψατε τὰς νέας σας αὐτὰς φράσεις, σιωπήσατε πλέον.

— Ἀκόμη δύο λέξεις, Ἐσθήρ. Ἐντρέπομαι διότι οὐχὶ μίαν, ἀλλὰ δύο φορὰς ὠνόμασα τὸν εὐγενῆ καὶ καλὸν σύζυγόν σας βάρβαρον.....

— Ἀλλὰ σιωπήσατε δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ !

— Δύο λέξεις μόνον. Ὀνομάσατέ με ὅπως θέλετε. Δὲν ἀρνοῦμαι, ὅτι ὡραῖον εἶναι τὸ μειδίαμά σας, ἀλλὰ χάριν ἑνὸς μειδιάματος τῶν χειλέων σας, ποτέ, μὰ ποτὲ δὲν θ' ἀπεφάσιζα νὰ διαπράξω ἔγκλημα. Ἐλέχθη, ναί, ἀλλὰ ποιητικῇ ἀδείᾳ καὶ ὑπερβολῇ.

— Θὰ σιωπήσητε ἢ ὄχι ;

— Μὲ συγχωρεῖτε· ἀλλὰ δύναμαι νὰ σιωπήσω ;

— Ἀλλ' ἂν δὲν δύνασθε νὰ σιωπήσητε, διατί τότε εἰς τὴν θέσιν τῶν ἀνοήτων νέων σας φράσεων δὲν λέγετε τὰς παλαιάς σας ὡραίας φράσεις ; Τὰ ματάκια τῆς Ἐσθὴρ ἐκπέμπουν ἀστραπάς.

— Ὅπως θέλετε, Ἐσθήρ. Ἡ ἐπιθυμία σας εἶναι δι' ἐμὲ ἱερά. Ἡ θέλησίς σας προσταγή. Καὶ ἡ προσταγή σας νόμος.

Ὑψόνω τὴν κεφαλήν, βλέπω εἰς τὰ θυμωμένα ματάκια τῆς Ἐσθὴρ καὶ λέγω εὐκρινῶς καὶ ἠρέμα:

— Εἶσθε ὡραία, Ἐσθήρ.

— Εἶσθε αἰθερίως μαγικὴ καὶ ὡραία.

Εἶσθε ἡ ἁβροτέρα καὶ χαριεστέρα κυρία τοῦ Πέρα.

Εἶσθε ἡ πανευμορφωτέρα ἐν Κων)πόλει γυνή.

Εἶσθε δροσερὰ καὶ γλυκεῖα, ὡς πρωΐα Μαΐου.

Εἶσθε ἐξαισία ὡς ἡ ἀνατέλλουσα Αὐγή.

Εἶσθε ἀρρήτως γοητευτική.

Οἱ γλυκεῖς ὀφθαλμοί σας κρύπτουν εἰς τὰ βάθη των τοῦ Βεζουβίου τὴν φλόγα.

Ἔχετε τὴν γλυκύτητα τῶν σταφυλῶν τῆς Σάμου εἰς τὰ κεράσινα χείλη σας.

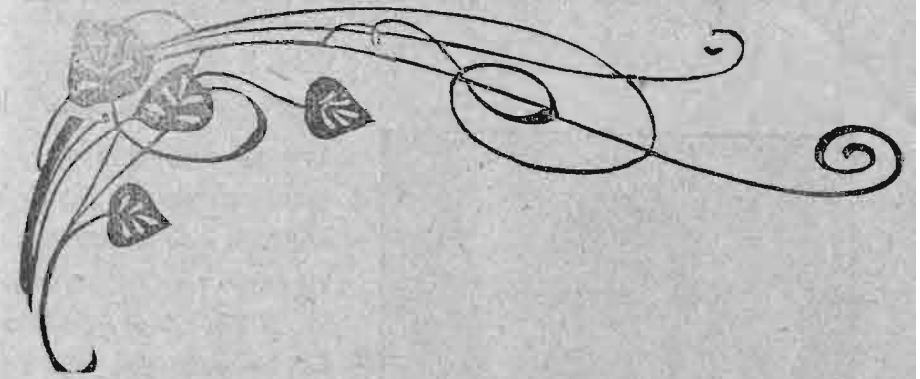
Μειδιᾶτε τὸ μειδίαμα τῶν ἀνοιγομένων καλύκων.

Ἂν εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ ῥόδον εἶναι ὡραῖον, σεῖς, Ἐσθήρ, εἶσθε ἑκατοντάκις ὡραιοτέρα τοῦ ῥόδου. . . . . .

. . . . . .

ΚΛΕΑΝΘΗΣ Α. ΒΑΣΣΑΡΔΑΚΙΣ

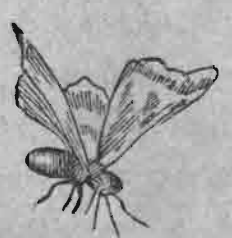

Ο ΦΟΙΤΗΤΗΣ

Νὰ ἕνας τύπος φοιτητοῦ. Λιγνὸς καὶ μαυρομάλλης·
'ς τὸ στόμα τὸ σιγάρον του, μὲ ῥάβδον ὑπὸ μάλης,
ἐφημερίδας μελετᾷ 'ς τοὺς δρόμους κ' εἰς τὸν κῆπον.
Ὅλοι τὸν βλέπουν φοιτητὴς πῶς εἶνε γιὰ τὸν τύπον.
Ὅπως ὁ τέττιξ τρέφεται μὲ δρόσον, κι' αὐτός, δός του
μὲ τὸν ἱδρῶτα τρέφεται τοῦ γέροντος πατρός του.
Σχέσεις στενὰς διατηρῶν μ' ὅλας τὰς γειτονίσσας,
τριτοετὴς καὶ τὴν Σχολὴν ἀκόμα μὴ γνωρίσας.
πιστὸς ἐκ παραδόσεως ἐχθρὸς τῶν παραδόσεων,
θαμὼν Χαφτείων, θηρευτὴς ὑπαίθρων ἐντυπώσεων
μὲ μουσικὴν καὶ μ' ἔρωτας καὶ μ' ὁμιλον εὐθύμων
διασκεδάζων, σκέπτεται νὰ γείνῃ ἐπιστήμων.
Περιπατῶν καὶ συζητῶν 'ς τοὺς δρόμους, 'ς τὰς πλατείας
εἶνε πολίτης τέλειος Νεφελοκοκκυγίας.

Ἐν Κ/πόλει.

Γ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΕΝΘΕΡΑΣ

Ν. ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ

Εἶναι λίαν γνωστὸς ἀνὰ τὸν καθ' ἡμᾶς δημοσιογραφικὸν κόσμον ὁ γλαφυρὸς κάλαμος τοῦ τακτικοῦ συνεργάτου τῶν Ἀναμνήσεων κ. Νικηφ. Μοσχοπούλου, ἐκ τῶν συντακτῶν τοῦ «Ταχυδρόμου» καὶ τοῦ Moniteur Oriental καὶ ἀνταποκριτοῦ ἐνταῦθα τῆς Publisher 's Press Association, τηλεγραφικοῦ πρακτορείου ἐν Ἀμερικῇ ἀριθμοῦντος συνδρομητὰς ὑπὲρ τὰς 400 ἐφημερίδας ἀνὰ τὴν ὑφήλιον. Ἤδη μετὰ τῆς λίαν ἐνδιαφερούσης καὶ γλαφυρᾶς αὐτὸν πραγματείας ἀσμένως καταχωρίζομεν καὶ τὴν προσωπογραφίαν του.

Ὁ τίτλος θὰ προκαλέσῃ βεβαίως τὰ σκωπτικὰ μειδιάματα, ἴσως δὲ καὶ τὴν ἀγανάκτησιν τῶν ἀναγνωστριῶν μου, ὅσαι ἔχουσι τὸ εὐτύχημα νὰ τιτλοφορῶνται πενθεραὶ καὶ νὰ διαβιῶσιν ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην μετὰ τοῦ προσφιλοῦς των γαμβροῦ ἢ μετὰ τῆς ἔτι προσφιλεστέρας νύμφης των. Καὶ εἰς τὸ βάθος τῆς πολιότριχος αὐτῶν κεφαλῆς—συγγνώμην ἂν ἡ κόμη διατηρῇ καθ' οἱονδήποτε τρόπον τὸ χρῶμα τῆς νεότητος—θὰ μερμηρίζωσι πολλὰ κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν ἐναντίον τοῦ γράφοντος τὰς γραμμὰς ταύτας. Φαντάζομαι μάλιστα αὐτὰς μετ' ἀδημονίας διανοουμένας:

— Ἡ φυσιολογία τῆς πενθερᾶς!! Καὶ τί θέλετε, παρακαλῶ, κύριε, νὰ εἰπῆτε μὲ αὐτὸν τὸν τίτλον; Ἐπιθυμεῖτε νὰ μᾶς ὑποβάλητε εἰς φυσιολογικὴν ἐξέτασιν; Καὶ ποῖος σᾶς ἔδωκε τὸ δικαίωμα αὐτό;

Ἀλλ' ἡσυχάσατε, παρακαλῶ, ὅσαι φέρετε τὸν σεβαστὸν τίτλον τῆς πενθερᾶς. Ἡ λέξις φυσιολογία δὲν συνεπάγεται κατ' ἀνάγκην καὶ τὴν ἐξέτασιν τῆς ὑφῆς τῆς πενθερᾶς ὑπὸ φυσιολογικὴν ἔποψιν. Καὶ ὁ ἀείμνηστος Βαλζάκ, τοῦ ὁποίου πρὸ ἔτους ἐπανηγύρισεν ἡ Γαλλία τὴν ἑκατονταετηρίδα, ἔθεσεν ἐπὶ τοῦ περιπύστου περὶ γάμου ἔργου του τὸν τίτλον «*Φυσιολογία τοῦ γάμου*», ἐνῷ οὐδ' ὁ ἐλάχιστος γίνεται λόγος ἐν αὐτῷ περὶ τῆς φυσιολογικῆς ἀπόψεως τοῦ ζητήματος. Ὡς λοιπὸν θὰ ἤρμοζε κάλλιον εἰς τὸ ἔργον τοῦ Βαλζὰκ ὁ τίτλος «*Ψυχολογία τοῦ γάμου*» καὶ ὑμεῖς, κυρίαι πενθεραί, δύνασθε ν' ἀντικαταστήσητε τὸ ἐμὸν διὰ τοῦ «*Ψυχολογία τῆς πενθερᾶς*». Θ' ἀντιτείνω ὀλίγον, διότι δὲν προτίθεμαι νὰ διεξερευνήσω τὰ μύχια καὶ ἀδιεξήγητα βάθη τῆς πενθερικῆς ψυχῆς, ὅπως ἀνεύρω τὰ αἴτια, ἅτινα γεννῶσι τὴν μεταξὺ πενθερᾶς ἀφ' ἑνὸς καὶ γαμβροῦ ἢ νύμφης ἀφ' ἑτέρου διάστασιν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι πάντες συχνάκις διερωτώμεθα ποῖοι οἱ λόγοι, δι' οὓς ἡ «*αἰδοίη*» καθ' Ὅμηρον μήτηρ τοῦ ἀνδρὸς ἢ τῆς γυναικὸς μετατρέπεται ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς συνάψεως τοῦ γάμου εἰς ἀληθῆ ἐνίοτε μέγαιραν διὰ τὸ τέως ξένον πρὸς αὐτὴν μέλος τῆς συζυγικῆς ξυνωρίδος. Εἶναι λοιπὸν τόσον ὀξεῖα ἡ ἀντίθεσις τῶν ἑκατέρωθεν συμφερόντων, ὥστε νὰ γεννᾶται ἐξ αὐτῆς συχνάκις μῖσος τόσον ἀδιάλλακτον;

Τὸ κατ' ἐμέ, ὁμολογῶ ὅτι μὴ λαβὼν εἰσέτι πεῖραν τοῦ πράγματος δὲν ἔχω τ' ἀπαιτούμενα στοιχεῖα, ὅπως ἀναλύσω τὰ ψυχολογικὰ αἴτια τοῦ πολυθρυλήτου ζητήματος τῆς πενθερᾶς. Ἐπειδὴ ὅμως, προθυμοποιούμενος νὰ συνεισφέρω κἄτι

εἰς τὰς «Ἀναμνήσεις» ἀγνοῶ διατί,—ἴσως ἐκ μοιραίου τινὸς προαισθήματος μελλουσῶν συμφορῶν,— διενοήθην νὰ γράψω ὁπωσδήποτε περὶ πενθερᾶς, καὶ ἐζήτησα νὰ φωτισθῶ ἐκ τῆς σχετικῆς φιλολογίας. Εἶναι πτωχὴ δυστυχῶς, διότι πολλοὶ μὲν ἐγκατέσπειραν εἰς τὰ ἔργα των πικροχόλους περὶ πενθερᾶς περικοπάς, ἢ καὶ σκηνὰς ὁλοκλήρους, ἄλλοι δὲ καὶ ὁλόκληρα δραματικὰ ἔργα ἀνεβίβασαν ἐπὶ τῆς σκηνῆς, οὐδεὶς ὅμως διενοήθη νὰ γράψῃ συστηματικὴν περὶ πενθερᾶς μονογραφίαν. Θὰ ἐγκατέλειπον δὲ ἴσως τὴν πρόθεσίν μου ἂν μή, φυλλομετρῶν, τυχαίως γερμανικοὺς βιβλιοκαταλόγους νέων ἐκδόσεων, ἀπήντων τὸν τὸν τίτλον: Die Schwiegermutter und der Hagestolz «eine Studie aus der Geschichte unserer Familiä, 1904» ἤτοι: «Ἡ πενθερὰ καὶ ὁ μισόγαμος» «μελέτη ἐκ τῆς οἰκογενείας». Συγγραφεὺς τοῦ ἔργου τούτου εἶναι ὁ Ὄθων Σράδερ (Schrader), καθηγητὴς γνωστότατος τοῦ Πανεπιστημίου Ἰένης, καὶ δὴ καὶ ἐθνολόγος καὶ γλωσσολόγος διάσημος.

Εὐνόητον ὅτι ἀνέκραξα τὸ «Εὕρηκα» μετὰ χαρᾶς μείζονος, ἢ ὁ Ἀρχιμήδης, ὅτε ἐπαφέθη νὰ ἐπιπλέῃ νωχελῶς ἐντὸς τοῦ λουτῆρός του καὶ ὅτι ἔσπευσα ν' ἀναγνώσω τὴν τοιαύτην περὶ πενθερᾶς μελέτην, ἥτις ὡς ἐκ τῆς προσωπικότητος τοῦ συγγραφέως περιβάλλεται χαρακτῆρα καὶ ἀξίωσιν ἐπιστημονικότητος.

*
* *

Πρωτίστως πρέπει μετὰ τοῦ Schrader νὰ διαστείλωμεν τὰ δύο εἴδη πενθερῶν Ἄλλως τε καὶ οἱ προπάτορες ἡμῶν, κατὰ τὴν ὁμηρικὴν ἰδίᾳ ἐποχήν, σαφῆ διάκρισιν ποιούμενοι τῆς ψυχολογίας τῶν δύο πενθερῶν, ὠνόμαζον πενθερὰν μόνον τὴν τῆς γυναικὸς μητέρα, διότι διὰ τὴν τοῦ ἀνδρὸς μητέρα εἶχον τὴν λέξιν «ἑκυρὰ» ἢ ἑκυρή. Καὶ παρ' ἡμῖν τοῖς νεωτέροις Ἕλλησι

σιν ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ ἡ διάκρισις αὕτη, διότι, ἂν παρ' Εὐρωπαίοις μισητὴ εἶναι ἰδίᾳ ἡ τῆς γυναικὸς μήτηρ, παρ' ἡμῖν τὸ μῖσος τοῦτο οὐδέποτε ἐξισοῦται πρὸς τὴν φυσικὴν πλέον καταντήσασαν ἀντιπάθειαν μεταξὺ νύμφης καὶ ἑκυρᾶς, ἤτοι μητρὸς τοῦ ἀνδρός.

Κατὰ τὰς ἐθνολογικὰς μελέτας τοῦ Σράδερ ὁ τύπος τῆς ἑκυρᾶς, ἤτοι τῆς μητρὸς τοῦ ἀνδρός, διατηρεῖται κυρίως εἰς τὰς λαϊκὰς παραδόσεις τῶν λαῶν τῆς ἀνατολικῆς Εὐρώπης, διότι ἐνταῦθα διεσώθησαν πιστότεραι καὶ μᾶλλον ἀναλλοίωτοι αἱ παραδόσεις τῶν ἀρχαιοτέρων χρόνων, ἢ ἐν τῇ Δύσει. Ἐν τοῖς δημοτικοῖς ᾄσμασι τῆς Ρωσίας ἰδίᾳ ἀνευρίσκεται θησαυρὸς λαϊκῶν ἰδεῶν, αἵτινες δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς βάσις διὰ πᾶσαν σχετικὴν μελέτην. Εἰς τὰ δημοτικὰ ταῦτα ρωσικὰ ᾄσματα διαγράφεται μετὰ πλαστικῆς ἐναργείας καὶ ὁ τύπος τῆς πενθερᾶς (τῆς ἐξ ἀνδρός). Ὁ Σράδερ, βαθὺς γνώστης τῆς ρωσικῆς, περισυνέλεξεν ἐκ τῶν ᾀσμάτων τούτων ἄφθονον ὑλικόν, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ἐξάγει συμπεράσματα ἀναμφισβήτητα. Καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν διαζωγραφίζει τὴν πενθεράν, εἶαν παριστᾷ αὐτὴν τὸ δημοτικὸν ρωσικὸν ᾆσμα ἐν σχέσει πρὸς τὴν νύμφην. «*Ὅ,τι εἶναι ὁ εἰς τὴν ἄλυσον δεδεμένος κύων εἶναι καὶ ἡ παρὰ τὴν ἑστίαν πενθερά*», λέγει τὸ ρωσικὸν δημοτικὸν ᾆσμα, ὑποδεικνύον συνάμα καὶ τὴν θέσιν ἀπὸ τῆς ὁποίας «εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτηρῆται ὁλόκληρον τὸ δωμάτιον. Ἡ πενθερὰ εἶναι πάντοτε κατὰ τὸ ρωσικὸν δημοτικὸν ᾆσμα, «στρυφνὴ» «κακὴ» «γογγύστρια,» «σκληρά», γραῖα διαβόλισσα». Συμβουλεύει εἰς τὸν υἱὸν πάντοτε νὰ ξυλίζῃ τὴν σύζυγόν του καὶ τὸν ἐμπαίζει, ὅταν δὲν θεωρεῖ τὸν ξυλισμὸν ἐπαρκῆ. Ὁ Σράδερ ὅμως ἀποδεικνύει ὅτι τὴν τοιαύτην περὶ πενθερᾶς ἀντίληψιν ἔχουσιν οὐ μόνον οἱ Ρῶσοι, ἀλλὰ καὶ οἱ Λιθουανοί, οἱ Σέρβοι, οἱ Ἀλβανοὶ καὶ

SISMANOGLIO

ἄλλοι λαοί. Καὶ ἐν τῇ Δύσει ἀκόμη, παρὰ τοῖς Κελτοῖς καὶ Γερμανοῖς, ἔτι δὲ παρὰ τοῖς Ἕλλησι, τοῖς Ρωμαίοις καὶ ἀρχαιότερον παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς φαίνεται ὅτι ἡ αὐτὴ πάντοτε ἐχθρότης ὑπῆρχε μεταξὺ πενθερᾶς καὶ νύμφης. Ὁ Τερέντιος καὶ ὁ Ὀβίδιος, ὁ Ὅμηρος καὶ οἱ ἐπικοὶ ποιηταὶ τῶν Ἰνδιῶν ὁ Χὰνς Σὰξ καὶ ὁ Σίσαρτ (1) διαζωγραφοῦσι τὴν πενθεράν, ἐπ' ἐσχάτων δὲ ἀνεκαλύφθη τυχαίως ἐν Ἀθήναις, εἰς τοὺς πρόποδας τῆς Ἀκροπόλεως, ἀγαλμάτιον ἐξ ὀπτῆς γῆς, ἐκ τοῦ ὁποίου μανθάνομεν ὅτι καὶ κατὰ τὸν 3ον π.Χ. αἰῶνα ἀνεβιβάσθη ἐπὶ τῆς σκηνῆς δραματικὸν ἔργον ὑπὸ τὸν τίτλον *ἡ πενθερά*.

Ἅπασαι αὗται αἱ παραδόσεις διεσώθησαν καὶ σήμερον εἰσέτι, δὲν ἔχομεν δὲ ἀνάγκην τοῦ γερμανοῦ σοφοῦ, ὅπως ἀνεύρωμεν τὴν τόσον συχνὴν ἐχθρότητα πενθερᾶς καὶ νύμφης, ἥτις ἐκ τῆς ἀρχαιότητος μετεδόθη καὶ εἰς τὰς σημερινὰς πενθερὰς καὶ νύμφας. Ἀλλ' ὁ Σράδερ προβαίνει περαιτέρω, ζητῶν νὰ ἐξετάσῃ τὰ αἴτια τῆς ἐχθρότητος ταύτης. Καὶ πρωτίστως διαβλέπει ἐν αὐτῇ νόμον φυσικόν. Τὸ γῆρας ἀναγκάζεται νὰ παραχωρήσῃ τὴν θέσιν εἰς τὴν νεότητα καὶ δυσανασχετεῖ διὰ τοῦτο. Εἰς τὰ νεώτερα ἑλληνικὰ ἤσματα ἡ νύμφη εἰσερχομένη εἰς τὴν ἀνδρικὴν οἰκίαν ζητεῖ παρὰ τῆς πενθερᾶς τὰς κλεῖδας, τοῦθ' ὅπερ εἰκονίζει συμβολικῶς τὴν παραχώρησιν τῆς ἐξουσίας. Ἐκτὸς τούτου ὁ υἱὸς ἀφαιρεῖ ἀπὸ τῆς στιγμῆς τοῦ γάμου παρὰ τῆς μητρὸς ὅλην τὴν στοργὴν καὶ ἀγάπην, τὴν ὁποίαν ὀφείλει νὰ ἐκδηλώσῃ καὶ νὰ αἰσθανθῇ πρὸς τὴν σύνευνον. Ἔτι βαθύτερα αἴτια τοῦ μίσους τῶν δύο τούτων γυναικῶν ἀνευρίσκει ὁ γερμανὸς σοφὸς εἰς τὰ ρωσικὰ δημοτικὰ ἤσματα. Ἐν τῇ κοινῇ τῶν διαφόρων διακλαδώσεων τῆς οἰκο-

(1) Γερμανοὶ ποιηταὶ τοῦ 16ου αἰῶνος.

γενείας συνοικήσει, ὅπου ὑπάρχουσι πολλαὶ γυναῖκες— θυγατέρες, νύμφαι, θεῖαι, ἀπαιτεῖται μία ἀνωτέρα ἀρχή, ἥτις νὰ ἐπιβληθῇ εἰς ὅλας τὰς ἄλλας γυναῖκας. Ἡ «ἀρχὴ» αὕτη ἀντιπροσωπεύεται ἐν τῇ οἰκίᾳ ὑπὸ τῆς πενθερᾶς, ἢ ἀκριβέστερον τῆς ἐκυρᾶς, ἤτοι τῆς μητρὸς τοῦ ἀνδρός, πόσον δὲ ἀναγκαία εἶναι ἡ «ἀρχὴ» αὕτη ἀποδεικνύει αὐτὸ πάλιν τὸ ρωσικὸν δημοτικὸν ᾆσμα ἐξεικονίζον τὸν ἀντίθετον τῆς νύμφης χαρακτῆρα. Αἱ νύμφαι εἶναι φιλήδονοι, φίλαι τῶν δικσκεδάσεων, ἐρωτότροποι, σπάταλοι. Ἡ πενθερὰ ὀφείλει νὰ τὰς συγκρατῇ ὅπως ἐξασφαλίζῃ τὴν οἰκιακὴν τάξιν. Ἀλλ' ἐκ τοιαύτης δικαίας ἄλλης ἐξασκήσεως τῶν μητρικῶν καθηκόντων, ἐξασκουμένης ἐνίοτε μετ' αὐστηρότητος, ἐξηγεῖται τὸ πρὸς τὴν πενθερὰν μῖσος τῆς νύμφης. Ἐνίοτε ὅμως ἐπικρατεῖ καὶ μῖσος ἀδιάλλακτον τῆς πενθερᾶς πρὸς τὴν νύμφην. Αἴτιον τούτου εἶναι,—σπανίως ὑποθέτω,—ἰδιαιτέρα ζηλοτυπία τῆς πενθερᾶς πρὸς τὴν νύμφην, ὡς νεωτέραν, ἐκ φόβου ἀναπτύξεως ἀθεμίτου τινὸς συμπαθείας μεταξὺ πενθεροῦ καὶ νύμφης! Εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις ταύτας ὁμολογητέον, παρὰ πᾶσαν ἀντίρρησιν τῶν νυμφῶν, ὅτι ἡ πενθερὰ ἐμφανίζεται ὡς ἡ φρουρὸς δικαίων συμφερόντων καὶ τῆς αὐστηρᾶς ἠθικῆς, διὰ τοῦτο δέ, ὡς ὁ Σράδερ ἀναφέρει, εὑρίσκομεν ἀρχαιόθεν ἐκδηλώσεις ἐκτιμήσεως καὶ σεβασμοῦ τοῦ δημοσίου πρὸς τὴν πενθεράν, τὴν μητέρα τοῦ ἀνδρός. Ἡ ρωμαϊκὴ νομοθεσία ἐπὶ παραδείγματι ἠσχολήθη ἐγκαίρως περὶ πενθερᾶς καὶ νύμφης. Πρὸ τῆς ἐποχῆς ἔτι τῶν νόμων τῆς δωδεκαδέλτου ἀπόσπασμα περισωθέντος νόμου διατάσσει: «Νύμφη ἐξεγειρομένη κατὰ τῆς πενθερᾶς..... θυσιάζεται εἰς τοὺς θεοὺς τῶν προγόνων» ἤτοι θανατοῦται!

Ἐξ ὅλων τούτων ἐξάγεται ὅτι ἡ ἐξ ἀνδρὸς πενθερὰ δὲν εἶναι ἡ δοῦσα ἀφορμὴν εἰς τὴν διαπάλην καὶ εἰς τὰ χλευαστι-

κὰ ἐπίθετα, δι' ὧν ἐνίοτε περικοσμεῖται. Τοὐναντίον ἐν ταῖς πλείσταις τῶν περιπτώσεων ἐξήσκησε σπουδαίαν ἠθικοποιητικὴν δρᾶσιν, ὡς μαρτυροῦσι καὶ αἱ ἀρχαῖαι παραδόσεις.

*
* *

Ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἐκυράν, ἤτοι τὴν μητέρα τοῦ ἀνδρός, ἡ ἄλλη πενθερά, ἤτοι ἡ μήτηρ τῆς γυναικὸς ἀναφαίνεται βραδύτερον ἐν ταῖς λαϊκαῖς παραδόσεσι. Ἐφόσον ἐπεκράτει ὁ δι' ἁπαγωγῆς γάμος, ἡ νύμφη μόνον ἤρχετο εἰς σχέσεις πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ γαμβροῦ. Μόνον ὅταν ἤρχισε νὰ ἐπικρατῇ ἡ συνήθεια τῆς προικοδοτήσεως καὶ τῆς εἰσόδου τοῦ γαμβροῦ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης, ἤρχισε ν' ἀναπτύσσηται καὶ ἡ μεταξὺ γαμβροῦ καὶ πενθερᾶς σχέσις καὶ συνάφεια. Αὕτη ἦτο ἐν ἀρχῇ, ὡς ἐξάγει ὁ Σράδερ ἐκ τῶν λαϊκῶν παραδόσεων, λίαν ἁρμονική. Ἄπειρα ἀποσπάσματα ᾀσμάτων καὶ παροιμιῶν ἀναφέρουσι πόσον ἡ πενθερὰ περιποιεῖται καὶ περιβάλλει διὰ θωπειῶν τὸν γαμβρόν. Ἂν δὲ ἀνεφαίνετό που καὶ ψυχρότης, αἴτιος παρίσταται πάντοτε ὁ τελευταῖος οὗτος. Ἡ εἰκὼν δὲ τοῦ τοιούτου τυραννικοῦ γαμβροῦ δικαιολογεῖται ἐξ αἰτίου οἰκονομικῆς φύσεως. Ἡ φυτικὴ πρὸς ἐργασίαν δύναμις τοῦ ἀνδρὸς καταλαμβάνει τοιαύτην θέσιν ἐν τῇ ὅλῃ οἰκονομίᾳ τῆς οἰκογενειακῆς συντηρήσεως, ὥστε ὁ γαμβρὸς εὐχερῶς καθίσταται ὡς ἐκ τῆς ἐργασίας του ὁ δεσπότης καὶ τυραννίσκος τῆς οἰκογενείας. Ἂν ὁ ἐκ κηδεστείας υἱὸς ἐργάζεται πλειότερον τοῦ κυρίως υἱοῦ τῆς οἰκογενείας, οὗτος ἐκβάλλεται τῆς οἰκίας. Παρὰ τοῖς ἀνατολικοῖς λοιπὸν λαοῖς ἀπαντᾶται συχνότερον πενθερὰ καλὴ καὶ ἀσθενὴς τὸν χαρακτῆρα, γαμβρὸς δὲ κακὸς καὶ ἐγωϊστής. Καὶ ἰδοὺ ἴσως ἡ αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν, ὡς ἀρχόμενος παρετήρησα, παρ' ἡμῖν εἶναι παροιμιακὴ μόνον ἡ ἐχθρότης πενθερᾶς καὶ νύμφης, ἐν ᾧ

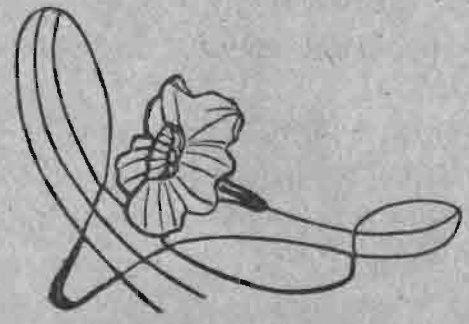
πενθερὰ καὶ γαμβρός, ἂν ὁ τελευταῖος οὗτος εἶναι διαλλακτικὸς τὸν χαρακτῆρα, διαβιοῦσιν ἁρμονικῶς.

Ὅλως τοὐναντίον συνέβη καὶ συμβαίνει εἰς τοὺς δυτικοὺς λαούς, τοὺς ρουμανογερμανικούς, ἔνθα ἡ γυνὴ ἐγκαίρως κατέλαβεν εὐνοϊκωτέραν θέσιν ἢ ἐν Ἀνατολῇ. Ἐν Ρώμῃ ἡ γυνὴ καὶ μετὰ τὸν γάμον ἐξακολουθεῖ ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ πατρός, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ὁποίου ἔχει ἰσχυρὸν ἠθικὸν στήριγμα ἐναντίον τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀνδρός. Ἐν Ρώμῃ λοιπὸν ὁ πενθερὸς διαδραματίζει σπουδαῖον πρόσωπον καὶ ἀπέναντι τοῦ γαμβροῦ πολλάκις. Ἡ πενθερὰ δὲν φαίνεται κατέχουσα σπουδαίαν θέσιν παρὰ Ρωμαίοις. Ἡ ἀπειλητικὴ αὐτῆς μορφὴ ἀναφαίνεται παρὰ τοῖς γερμανικοῖς λαοῖς, διότι παρ' αὐτοῖς ὡς προστάτης τῆς νύμφης ἀναφαίνεται οὐχὶ ὁ πατήρ, ἀλλ' ἡ μήτηρ, ἥτις ἐν τῇ ὑπερβολικῇ αὐτῆς πρὸς τὴν θυγατέρα ἀγάπῃ καθιστᾷ τὸν βίον τοῦ γαμβροῦ ἀνιαρόν.

Σταματῶμεν ἐδῶ. Ὁ Σράδερ ἀναφέρει πλεῖστα ὅσα εἰσέτι περὶ τῶν δύο τύπων τῶν πενθερῶν καὶ τῶν διαφόρων αὐτῶν ἀποχρώσεων. Δὲν δυνάμεθα βεβαίως ἐνταῦθα νὰ παρακολουθήσωμεν αὐτὰ λεπτομερέστερον, διότι τότε ἡ «*φυσιολογία τῆς πενθερᾶς*» θ' ἀπέβαινεν ἴσως πραγματικὴ φυσιολογικὴ αὐτῆς ἐξέτασις.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ 17ῃ Ὀκτωβρίου 1904.

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΣΤΕΙΡΕΥΜΕΝΗ ΒΡΥΣΟΥΛΑ

(Στὸν ποιητὴ Κώστα Μισαηλίδη)

Γιατί, βρυσοῦλα, ἀστείρευτη 'στὰ καυτερὰ 'λιοπύρια,
στείρεψες μεσοχείμωνα καὶ κλαίει μόν' ἡ ματιά σου,
σὰν ξωτικὰ νάπιαν νερὸ στῆς νύχτας τὰ μυστήρια
καὶ ρούφηξαν τὸ αἷμά σου μέσ' ἀπὸ τὴν καρδιά σου; . . .

Βρυσοῦλα, ποῦνε τὰ νερὰ τὰ κρύα, τὰ καθάρια,
ποῦ τὰ λουλούδια ἔλουζες τὰ μοσχομυρισμένα
καὶ μὲ διαμάντια 'στόλιζες τὰ πράσινα χορτάρια
καὶ τρέχοντας μουρμούριζες τραγούδια μαγεμένα; . . .

Μήνα σεισμοὶ ἀλλάξανε τὴν πρώτη τὴν ροή των;
μήνα Νεράϊδες λούσθηκαν καὶ πῆραν τὴ λαλιά σου;
Μήνα Στοιχειὰ σὲ ξήραναν μὲ τὴν βαρειὰ πνοή των;
πές μου, βρυσοῦλά μου, νὰ ζῇς, ποῦ εἶν' τὰ χρυσᾶ νερά σου;

— Οὔτε σεισμοὶ ἀλλάξανε τὴν πρώτη τὴν ροή των,
οὔτε Νεράϊδες λούστηκαν καὶ πῆραν τὴν λαλιά μου,
οὔτε Στοιχειὰ μὲ ξήραναν μὲ τὴ βαρειὰ πνοή των
καὶ ξωτικὰ δὲν ρούφηξαν τὸ αἷμ' ἀπ' τὴν καρδιά μου.

Μιὰ χαραυγοῦλα, ξέγνοιασιη, ἐγλυκοτραγωδοῦσα·
ἔξαφνα 'μπρός μου ποιητὴς ἐβόγκησε κ' ἐστάθη·
τὰ βάσανά του ἔψαλλε μὲ τὴ γλυκειά του Μοῦσα·
καὶ ἡ καρδιά μ' ἐρράγισε καὶ τὸ νερό μου ἐχάθη! . . .

ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΣ

Η ΙΔΕΑ ΚΑΙ Ο ΧΑΡΟΣ

— Χάρε, σὰν δὲν φοβᾶσαι, ξαναβγὲ
στὰ μαρμαρένια ἀλώνια νὰ παλαίψουμε·
κι' ἂν μὲ νικήσῃς, σκλάβα πάρε με
μὲ τς' ἄλλαις ἀδελφαίς μου να δουλέψουμε.

Δὲν εἶμαι 'γὼ τὸ παλληκάρι, ὁποῦ 'νίκησες
'στὰ μαρμαρένια ἀλώνια μιὰν αὐγή·
εἶμ' ἡ 'Ιδέα ἡ αἰώνια καὶ ἀθάνατη
πεσμένη ἀπ' τὸν οὐρανὸ 'στὴ γῆ.

— Καὶ γὼ εἶμαι ὁ Χάρος! . . . πετροκαταλύτης,
ποῦ ζωντανὰ καὶ ἄψυχα σκοτώνω
καὶ 'ςτὰ νεκρὰ ἐρείπια ἐπάνω
τὸ σκοτεινὸ μανδύα μου ἁπλώνω.

Κι' ἂν εἶσαι σὺ ἡ 'Ιδέα ἡ ἀθάνατη,
'ςτὸν τάφον μου ἐγὼ θὲ νὰ σὲ κλείσω,
καὶ 'ςτἄραχνο τοῦ ζοφου μου βασίλειο
τὴν οὐρανία λάμψι σου θὰ σβύσω!

— Τοῦ ζόφου σου τὸ σκοτεινὸ βασίλειο
μὲ φῶς ἀστραφτερὸ θὰ πλημμυρίσω·
γιὰ τάλυτο τοῦ τάφου σου μυστήριο
κλειδιὰ 'ςτὴν οἰκουμένη θὰ χαρίσω! . . .

(Καρπενήσιον) ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΣ

SISMANOGLIO

ΜΙΑ ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ

ΧΡ. Α. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ κ. Χρῆστος Α. Ἡλιόπουλος, οὗ τὴν εἰκόνα παραθέτομεν, εἶναι εἷς τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ πολυγραφωτέρων λογογράφων πλήθους γλαφυρῶν δημοσιευμάτων, γνωστὸς δὲ καὶ διὰ τὴν ποικίλην καὶ ἀξιέπαινον αὐτοῦ δρᾶσιν, ἥτις προσηκόντως ἐξετιμήθη καὶ δι' ἣς κατέλαβε διαπρεπῆ θέσιν ἐν τῇ Ἀθηναϊκῇ κοινωνίᾳ. Ἐν τῷ περιοδικῷ τύπῳ, ἐν ᾧ ὁ κάλαμος αὐτοῦ διακρίνεται διά τε τὴν καλλιέπειαν, τὴν φαντασίαν καὶ τὴν περιπάθειαν, γράφει ὑπὸ ψευδώνυμα ἀπὸ δεκαπενταετίας, ὧν συνηθέστερον τὸ **Ἀλκυών.**

Τὰ τερπνὰ τῆς ἀγνότητος ἀγλαίσματα, ἡ φαντασμαγορικὴ τῆς ἥβης ἀκμαιότης καὶ ὁ κόσμος τῶν ἁρμονικωτέρων πάθων ἐνόμιζέ τις ὅτι εἶχον σαβανωθῆ ὑπὸ αἰθερίου πέπλου καὶ ὡς μετέωρος εἰκὼν στυγνοῦ πένθους ἠφανίζοντο εἰς τὴν ἐσχατιὰν τῆς δύσεως.

Ἡ ἡμέρα ἐξέπνεεν ἠρέμα καὶ τὰ χρυσᾶ τῶν τελευταίων ἀκτίνων τοῦ ἀπελθόντος Φοίβου φωταυγήματα συμπαρέσυρον τοῦ ὁρίζοντος τὰς γλυκυτάτας ἀποχρώσεις, καὶ ἡ σιγὴ τοῦ

μυστηρίου ἤρξατο ἐπιχεομένη ἀνὰ τὴν μαγικὴν τοῦ δάσους κατήφειαν.

Εἶχον ἀποπλανηθῆ εἰς τὰς πυκνὰς ἐκείνου δενδροστοιχίας, καὶ ἡ μέθη τοῦ ποιητικοῦ ρεμβασμοῦ ἐδημιούργει τὸ μουσούργημα τῆς ψυχῆς, ὁπόταν αὕτη, ἐμπνεομένη ὑπὸ τοῦ μεγαλείου μιᾶς γοήσσης ζωῆς ἢ τῆς ἰδέας μιᾶς μεμακρυσμένης ἀθανασίας, ἀναπτεροῦται, ἵνα δοξασθῇ ἐν τοῖς ὑψίστοις, ἐν τῇ ἠρεμίᾳ τῶν ὑπεργείων μακαρισμῶν.

Ὁ αἰσθηματικὸς πυρετός, χωρὶς νὰ κατευνάσῃ τοὺς παλμοὺς τῶν εὐγενῶν συγκινήσεων, δέν μοι περιεδέσμευε πλέον τὰ πονοῦντα στήθη ἐν τῇ σφοδρότητι τῶν ἠθικῶν συγκρούσεων· εἶχον ἀφεθῆ εἰς τὴν ἡδύτητα τοῦ μελαγχόλου ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἐρημίτης ἐν τῷ ἀφώτῳ ἐκείνῳ παραδείσῳ ἀνεμιμνησκόμην τῶν οἰχομένων εἰδυλλίων τὴν λαμπρότητα, καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ζωηρῶν τῶν ἐντυπώσεων ἐφιλοτέχνουν ἐλπίδας ἀορίστους μελλούσης εὐφροσύνης.

Εἰς τὰ βάθη τοῦ πόντου, ὅστις πρὸ ἐμοῦ γαλήνιος ἐξετείνετο, τοῦ λυκόφωτος ἀπεθαύμαζον τὸ ἁρμονικὸν μεγαλεῖον, καὶ πέραν αὐτοῦ ἐφαντάζόμην τοῦ ἀπείρου τὸ ἀτέρμον σύμπαν πολύκοσμον καὶ πολύφωτον, διασκορπίζον ἐκπλήξεις καὶ μεγαλουργήματα.

Οὐδέν μὲ συνεκράτει χωροῦντα διὰ τῆς φαντασίας εἰς τὰ ὀνειροπολήματα τοῦ θάμβους καὶ εἶχον τελείως ἀφοσιωθῆ εἰς τὸ νὰ χειρισθῶ τοιοῦτον οὐράγιον κλέος, ὅτε πόνος σπαρακτικός, ὡσεὶ νὰ ἐξώρμα ἀπὸ τ' ἀγωνιῶντα στήθη ἑνὸς γίγαντος ἓν βαθὺ παράπονον κατὰ σκληροῦ πεπρωμένου, μία διαμαρτυρία κατὰ παραπαιούσης τύχης, ἀσεβούσης ἐν τῇ ἀκολάστῳ παραφροσύνῃ.

Συνεταράχθην. Ἀποσπασθεὶς βιαίως ἀπὸ τοῦ ἰδανικοῦ κόσμου, ἐρρίφθην εἰς τῆς ἀλγούσης πεζότητος τὴν πραγματικό-

τητα, καὶ ἡ ὄασις τῆς ἀνθηρᾶς ἐκείνης ἁρμονίας μετεβλήθη εἰς κευθμῶνα.

Ἠγέρθην περίτρομος, καὶ ὡσεὶ νὰ προῃσθανόμην ἀπευκταῖόν τι ἔσπευσα ἀσυνειδήτως, προσπαθῶν ν' ἀνεύρω τὴν ἀπωρφανισμένην ἐκείνην ὕπαρξιν, τὴν ἀγωνιζομένην δυστυχίαν.

Καὶ δὲν τὴν ἀνεζήτησα ἐπὶ πολύ, διότι εἰς ὀλίγων βημάτων ἀπόστασιν ἐξηγριωμένος εἷς ἀτυχὴς ἵστατο ὡσεὶ ν' ἀνέμενέ τι παρὰ της ἀφώνου γῆς.

Ἡ θέσις ἐκείνη μοὶ ἐνίσχυσε τοῦ καθήκοντος τὸ συναίσθημα, καὶ ἀναγνωρίσας ἐν τῇ πασχούσῃ ἐκείνῃ ταλαιπωρίᾳ ἕνα ἡρωϊσμὸν θυσιαζόμενον, ἡτοιμάσθην νὰ συγκρατήσω τὸ μαρτύριον μιᾶς αὐταπαρνήσεως ἴσως, ἢ ἐπὶ τέλους ν' ἀνακόψω τὴν ὁρμὴν μιᾶς μετανοίας, ἀκατασχέτως ἐπερχομένης ἵνα συντρίψῃ ἓν θῦμα.

Ἡ χεὶρ ἐκείνου ἀποτόμως ἠγέρθη καὶ πρὶν προφθάσω ν' ἀντιληφθῶ, κρότος ἀπαίσιος ἠκούσθη, μία κραυγὴ τρομώδης ἐπηκολούθησε, καὶ τὸ θνῆσκον ἀπὸ τοσούτων στιγμῶν σῶμα, κλονισθέν, συμπαρέσυρεν ἐν τῇ πτώσει του τῆς ζωῆς τὴν τελευταίαν ἐλπίδα.

Ὁ αὐτόχειρ εἶχεν ἐκπνεύσῃ ἐγὼ δὲ ἀμέσως.... ἐξύπνησα.

Κωνσταντινούπολις — Ἀθῆναι

ΑΛΚΥΩΝ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΕΚ ΤΗΣ ΚΡΙΣΕΩΣ

ΤΟΥ

ΛΑΣΣΑΝΕΙΟΥ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Ἀναγνωσθεῖσα

ΕΝ ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΑΙΘΟΥΣΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Τῇ 16ῃ Μαΐου 1904

Γ. ΜΙΣΤΡΙΩΤΗΣ

Τὸ ἄνωθι ἀπόσπασμα τῆς ἐπὶ τοῦ Λασσανείου διαγωνίσματος κρίσεως τοῦ ἐκ τῶν ἑλλανοδικῶν αὐτοῦ κ. Γ. Μιστριώτου, τοῦ γεραροῦ καθηγητοῦ τῆς φιλολογίας ἐν τῷ Ἐθν. Πανεπιστημίῳ, οὗ ὑπῆρξε καὶ πρύτανις, παρέχει σοφὰ διδάγματα ἐπὶ θέματος, ἐν ᾧ τὴν ὑψίστην αὐθεντίαν κατέχει ὁ κ. Μιστριώτης, ἡμῖν δὲ τὴν μεγίστην τιμὴν ὡς προσθέτον τὸν σοφὸν ἄνδρα εἰς τὴν χορείαν τῶν συνεργατῶν ἡμῶν.

Φιλόμουσος ὁμήγυρις,

Ἐν αἰῶνι ἀφεγγεῖ, ἐν ἡμέραις, καθ' ἃς ὁ λίψ τοῦ ὑλισμοῦ μαραίνει τὰ ἄνθη τοῦ πολιτισμοῦ, τὸ ἑλληνικὸν γένος ἠξίου παρὰ τῶν ποιητῶν αὐτοῦ, ἵνα ἐπιχύσωσι δεσμίδας ἠλεκτρικοῦ φωτός, ὅπως κατιδῇ τὰς τριβοὺς τῆς ἐθνικῆς πορείας καὶ δράσεως. Διψαλέον τὸ ἔθνος προσέρχεται εἰς τὴν ἱερὰν τοῦ

'Απόλλωνος πηγήν, ὅπως πίῃ τὸ δροσερὸν καὶ κρυσταλλοφανὲς τῆς Κασταλίας ὕδωρ, ἀντλήσῃ νέας δυνάμεις καὶ ἀμυνθῇ κατὰ τῶν φθοροποιῶν τῆς ξενομανίας ἐπιδράσεων. Τὰ ἱερὰ ὅμως νάματα, ἅπερ ἔπιε τὸ στόμα τοῦ κύκνου τῆς Βοιωτίας καὶ ἐν οἷς ἐλούσατο ὁ ποιητὴς τῆς 'Ορεστείας, ἐμίαναν οἱ Σειληνοῦ μορφὴν ἔχοντες Μαρσύαι, οἵτινες τοὺς αὐλοὺς τῆς 'Αθηνᾶς εὑρόντες, ἐτόλμησαν ἵνα καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν 'Απόλλωνα ἀγωνισθῶσιν. Ὁ ἑλληνικὸς ὅμως λαὸς δίκην Μουσαγέτου 'Απόλλωνος ἐξέδειρεν αὐτοὺς καὶ τὴν δορὰν αὐτῶν ἀνήρτησε δίκην μορμολυκείου κατὰ τὴν ὑπώρειαν τοῦ Παρνασσοῦ.

Οἱ νεώτεροι Μαρσύαι δὲν ἐτόλμησαν ἵνα ἀναβῶσιν εἰς τὰς δυσπροσίτους τοῦ Παρνασσοῦ κορυφὰς καὶ τὸ Κωρύκιον ἄντρον, ἀλλὰ διωχέτευσαν εἰς τὰ διαυγῆ τῆς Κασταλίας ὕδατα ρυπαρὰ ρυάκια, ἐδημιούργησαν βόρβορον καὶ τέλματα, καὶ ἤρξαντο ἀμούσως κοάζοντες τοὺς ὕμνους τῆς ἀμαθείας καὶ τοὺς διθυράμβους τῆς ἐπιπολαιότητος. Οἱ φθόγγοι αὐτῶν, καίπερ πλημμελεῖς, ἦσαν ἠχηροὶ καὶ θορυβοποιοί, δυνάμενοι καὶ λέοντα νὰ καταπλήξωσιν, ἀλλ' ὁ ἑλληνικὸς λαός, ἔχων τὴν αἴσθησιν πρὸς τὸ καλὸν πατροπαράδοτον καὶ κληρονομικήν, ἐξεδίωξε τοῦ Παρνασσοῦ τοὺς ἀμούσους ἀοιδοὺς καὶ διετήρησεν ἁγνὴν τὴν γλῶσσαν τοῦ Σοφοκλέους καὶ τοῦ Πλάτωνος, ἥτις ἔχει τὴν διαύγειαν τοῦ ἑλληνικοῦ οὐρανοῦ, τὸ κάλλος τοῦ Ἑρμοῦ τοῦ Πραξιτέλους καὶ τὴν εὐστροφίαν τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος.

Ἐνίκησε λοιπὸν ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἐν τῷ ἀγῶνι τῆς γλώσσης καὶ τὰ νικητήρια ἀπήγγειλαν δύο ἐπιφανέστατοι τοῦ ἑλληνικοῦ γένους ἡγήτορες, ὁ μακαριώτατος τῶν Ἱεροσολύμων Πατριάρχης, ὅστις ἐν τῷ συμποσίῳ τοῦ προξένου τῆς Ἑλλάδος προέπιεν ὑπὲρ τῶν ἀγωνισαμένων «ὑπὲρ τῆς γλώσσης τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων» καὶ ὁ Διάδοχος τοῦ Ἑλληνικοῦ θρόνου, ὅστις διὰ γλώσσης καθαρᾶς καὶ ἐθνικῆς ὡμολόγησεν ἐν τῷ συμποσίῳ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ συνεδρίου, ὅτι «ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶναι ἡ θαυμασιωτάτη καὶ εὐγενεστάτη τῶν ἀνθρωπίνων γλωσσῶν καὶ συνδέει τὰ μέλη τοῦ ἡμετέρου γένους». Οὕτω καὶ ἡ θρησκεία καὶ ἡ πολιτεία δι' ἐπιφανεστάτων ἀντιπροσώπων καθιεροῦσι τὴν ἐθνικὴν γλῶσσαν, ἣν ὀλίγοι ἄνθρωποι ἐβουλεύθησαν ἵνα ὑποὺλως ὑπονομεύσωσι καὶ φθείρωσιν. Ἀπὸ τοῦδε οἱ χυδαϊσταὶ μόνον λαθραίως δύνανται νὰ ἐργάζωνται.

Εἶναι ὅμως δίκαιον νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι οἱ χυδαϊσταὶ σπανίως ἐτόλμησαν νὰ προσέλθωσιν εἰς τοὺς ποιητικοὺς τοῦ πανεπιστημίου ἀγῶνας, ὡς οἱ κολοιοὶ δὲν τολμῶσιν ἵνα ἀνέλθωσι μέχρι τῶν αἰθερίων στιβάδων, ἐν αἷς οἱ ἀετοὶ δολιχοδρομοῦσι, διότι τὸ ἐθνικὸν τόδε καθίδρυμα πάντοτε διετήρησεν ὑψηλὰ τὴν σημαίαν τῆς ἐθνικῆς γλώσσης καὶ τῶν ἐθνικῶν παραδόσεων. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ ποιηταὶ οἱ κατερχόμενοι εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀγῶνας πειρῶνται, ὅπως καὶ τὴν γλῶσσαν ἔχωσιν ἄμεμπτον καὶ τὰς πολιτικὰς καὶ κοινωνικὰς παρεκτροπὰς κολαζωσι διά τε τῆς τραγῳδίας καὶ τῆς κωμῳδίας. Βεβαίως οἱ ποιητικοὶ ἀγῶνες δὲν παρήγαγον οὔτε Αἰσχύλους καὶ 'Αριστοφάνεις, οὔτε Σοφοκλεῖς καὶ Μενάνδρους, ἀλλ' ἐνεθάρρυναν τοὺς ἡμετέρους ποιητάς, ὧν οἱ πλεῖστοι ἐκ τῆς Πανεπιστημιακῆς δάφνης ἐκεντρίσθησαν, ὅπως ἀναβῶσι τοὺς ἀπορρῶγας τοῦ Παρνασσοῦ βράχους. Ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν καὶ ὁ Ῥάλλειος καὶ ὁ Βουτσινᾶιος καὶ ὁ Λασσάνειος ἀγὼν προσήνεγκον οὔτε ὀλίγα οὔτε μικρὰ πρὸς τὴν διανοητικὴν τοῦ ἔθνους ἀνέλιξιν.

Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ ἄλλοι, οἵτινες, μὴ κεκτημένοι τὰ πρὸς τὸν ἀγῶνα χρήσιμα ἐφόδια, μάτην ἀγωνίζονται. Χάριν τούτων ἠδυνάμεθα νὰ ποιήσωμεν ὀλίγας παρατηρήσεις, ὅπως μὴ

SISMANOGLIO

καταναλίσκωνται ζωτικαὶ δυνάμεις τοῦ γένους ἡμῶν πρὸς ἄλλα ἔργα χρήσιμοι. Ὁ ποιητής, ὅπως διαπρέψῃ, ἔχει ἀνάγκην τεσσάρων ἰδιοτήτων ἢ ἀρετῶν· πρῶτον πρέπει νὰ ἔχῃ ποιητικὴν φύσιν, δεύτερον γνῶσιν τῆς γλώσσης, τρίτον ἐπιστήμην τῶν ποιητικῶν νόμων καὶ τέταρτον μελέτην τῆς φύσεως καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου.

Ποιηταὶ δὲν γίνονται πάντες οἱ ἄνθρωποι, ὡς δὲν ᾄδουσιν εὐστόμως πᾶσαι αἱ ὄρνιθες, ἀλλὰ κατ' ἐξοχὴν αἱ ἀηδόνες. Μάτην βαρεῖαι διάνοιαι πειρῶνται ὅπως ἀναβῶσιν εἰς τὸ Κωρύκιον ἄντρον καὶ κρούσωσι τὰς θύρας τῶν Μουσῶν. Κατὰ τὸν θεῖον Πλάτωνα ὁ ποιητὴς εἶναι κοῦφον χρῆμα καὶ πτηνὸν ἱερὸν καὶ δὲν δύναταί τις νὰ ποιήσῃ πρότερον, πρὶν γένηται ἔνθεος. Ἀφαιρῶν δ' ὁ θεὸς τὸν νοῦν τούτου, ποιεῖ ὑπηρέτην ἑαυτοῦ, ὡς δὴ τοὺς χρησμῳδοὺς καὶ τοὺς μάντεις. Κατὰ ταῦτα ἡ ποίησις εἶναι μανία τις ὑπὸ τῶν μουσῶν πεμπομένη, ἥτις ψυχὴν εὐαίσθητον λαβοῦσα καὶ ταύτην ἐγείρουσα καὶ βακχεύουσα πρὸς τὰς ᾠδὰς καὶ τὴν ποίησιν παιδεύει. Ἄρα ὁ μὴ κεκτητένος τὴν ἱερὰν ταύτην μανίαν πρέπει νὰ τραπῇ εἰς πρακτικώτερα ἐπιτηδεύματα, ὡς ὁ βοῦς δὲν ἵπταται, ἀλλ' ἀροτριῶν τὴν γῆν συντηρεῖ τὸ ἀνθρώπινον γένος.

Ἀλλ' ἡ φύσις ἀποκαλύπτεται διὰ τῆς γλώσσης, ἣν ὑπὲρ πάντα ὀφείλει νὰ ἔχῃ ὁ ποιητής, διότι καὶ ὁ εὐφυέστερος ἄνευ γλώσσης εἶναι Φειδίας ἄνευ σμίλης καὶ Ἀπελλῆς ἄνευ χρωστῆρος ἢ ἀηδὼν ἄνευ φωνητικῶν ὀργάνων. Βεβαίως ἡ ἀκρίβεια τῆς γλώσσης εἶναι ὅρος ἀναγκαῖος παντὶ εἴδει τῆς ποιήσεως, ἀλλὰ μόνη ἡ ὀρθοέπεια δὲν ἀρκεῖ, διότι ἀπαιτεῖται καὶ ἡ ἁρμονία, ἥτις κατακηλεῖ τὰ ὦτα καὶ θέλγει τὴν διάνοιαν. Ὑψηλαὶ ἰδέαι καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα στερούμενα τῆς συμμέτρου λαμπρότητος τῆς γλώσσης, ὁμοιάζουσι πρὸς Ἀφροδίτην τῆς Μήλου, ρακώδη καὶ βορβορώδη ἱμάτια περιβεβλημένην. Ὡς δ' ἐκ τῆς τοιαύτης θέας ἀλγοῦσιν οἱ ὀφθαλμοὶ εὐαισθήτου θεατοῦ, οὕτω πάσχουσι τὰ ὦτα ἐκ τῆς ἀκροάσεως πλημμελοῦς ἁρμονίας.

Ἐν Ἀθήναις. Γ. ΜΙΣΤΡΙΩΤΗΣ

SISMANOGLIO MIRAMARE

Φαεινὴ ἰδέα!

— . . . Ὢ! τί λαμπρὰ ἰδέα! . . . ἀνακράζει αἴφνης ὁ Ἀποστόλης.

Τί ἀνοησία νὰ τὸ σηκώνω τόση ὥρα 'ς τὸ κεφάλι μου!

Καὶ τώρα χοροπηδᾷ ἐλεύθερος, ἀφοῦ κατώρθωσε νὰ ἐξεύρῃ τὴν χρησιμότητα τῆς οὐρᾶς τῶν κυριῶν.

Η ΖΗΤΙΑΝΑ

(νορβηγικὸ τραγούδι.)

Εἴτανε κόρη ὥμορφη, μὰ εἴταν φτωχὴ ζητιάνα,
ὁποῦ 'στὲς ροῦγες τὲς πλατειὲς ζητοῦσε ἐλεημοσύνη.
Εἶχε τὰ μάτια γαλανὰ σὰν τ' οὐρανοῦ τὰ πλάτη,
σταχτιὰ σὰν τὰ μουχρώματα 'στοῦ δειλινοῦ τὴν ὥρα·
ὡσὰν τ' Ἀπρίλη τὲς δροσιὲς, σὰν τὲς σκιὲς τῶν δένδρων
χρῶμ' ἄλλαζαν τὰ μάτιά της, ὡσὰν τοὺς λογισμούς της.

Εἴτανε κόρη ὥμορφη, μὰ εἴταν φτωχὴ ζητιάνα
ὁποῦ 'στὲς ροῦγες τὲς πλατειὲς ζητοῦσε λεημοσύνη...
Καὶ καθὼς εἴτανε λευκὸ σὰν χιόνι τὸ κορμί της,
τὸ ἐπουλοῦσε, τῶδινε εἰς ὅλους τοὺς διαβάτες.
Ὁ βασιλεμᾶς σὰν τῶμαθε τὴ ζήτησε κοντά του
μὰ ἐκείνη δὲν τὸν ἄκουσε, δὲν πάει 'στὸ κάλεσμά του.

Τῆς ἄρεζεν ὁ κορνιαχτὸς κι' ὁ ἄνεμος 'στὲς ροῦγες
ὅταν φυσᾷ. Δὲν ἄκουσε λοιπὸν τὸ κάλεσμά του·
μὰ ὁ βασιλεμᾶς τὴν ἔφερε μὲ τὸ στανιὸ κοντά του,
μὲς 'στὰ λαμπρὰ παλάτιά του ν' ἀστράψῃ ἡ ὀμορφιά της.
Καὶ ἤλθε κλαίοντας γιατί τὴ λευθεριὰ ἀγαποῦσε
ὅταν ὁ ἄνεμος βογγᾷ μὲς 'στὲς μεγάλες ροῦγες...

Ἀστραφτε ἡ κόμη της λυτὴ σὰν φθινοπώρου δύση
κι' ὁ βασιλεμᾶς ἀπέθεσε εἰς τὰ χρυσᾶ μαλλιά της
μία κορώνα ὁλόχρυση· κ' ἔτσι ἡ φτωχὴ ζητιάνα,
ὁποῦ πουλοῦσε τὄμορφο κορμί της μὲς τοὺς δρόμους,
ἔγινε κοσμοδόξαστη τοῦ βασιλιᾶ γυναῖκα
κ' εἶχε κορώνα ὁλόχρυση 'στὰ ὁλόξανθα μαλλιά της.

Καὶ εἶπεν ἡ βασίλισσα μιὰ μέρα :—Ὦ κοράσια,
τὸ μέτωπό μου ἐκούρασεν ἡ ὁλόχρυση κορώνα.
Ἕναν καιρὸ ὁ ἄνεμος εἰς τὲς μεγάλες ροῦγες

πῶς ἐφυσοῦσε ἐλεύθερα μὲς τὰ λυτὰ μαλλιά μου !
καὶ τὰ ποδάρια μου γυμνά, 'σὰν νᾶταν περιστέρια
τὰ πότιζαν οἱ εὐωδιές, ποῦ πνέουν 'στὰ λειβάδια.

Μέσα 'στὴ ζέστη τὴ γλυκειὰ τοῦ θερισμένου γρασιδιοῦ
συντροφεμμένη ἐπλάγιαζα,—ὦ ἀγαπημένα βράδια !—
καὶ τὸ μυστήριο τῶν φιλιῶν τὰ χείλη μου ἐγνωρίζαν,
φιλιὰ ποῦ δὲν τελειώνουνε, μ' ἄλλα φιλιὰ δὲν μοιάζουν.
Ἕναν καιρὸ ὁ ἄνεμος μὲς 'στὲς μεγάλες ροῦγες,
πῶς ἐφυσοῦσε ἐλεύθερα στὰ ξέπλεκα μαλλιά μου...

Καὶ οἱ ζητιάνοι κ' οἱ βοσκοὶ κ' οἱ κλέφτες ἐμαλλώναν
ποιὸς νὰ χαρῇ τὰ χάδια μου, νὰ πάρῃ τὰ φιλιά μου,
κι' ὁ ἕνας τὸν ἄλλον ἔσφαζε τὴ νύχνα στὰ σκοτάδια,
ποιὸς τὰ φιλιά μου νὰ χαρῇ καὶ τὴ δική μου ἀγάπη.
Ὁ αἰθέρας ὁ ὁλογάλανος παλάτι εἶταν δικό μου
κι' ὁ ἥλιος εἶταν κορώνα μου, ὁλόχρυσο στολίδι.

Κι' ὅταν ἡ Νύχτα ἐπλάκωσε, ἐγλύστρησε ἡ ζητιάνα
κι' ἔφυγε ἀφ' τὸ βασιλικὸ κρεβάτι ἀγάλι-γάλι..,
Ἔτρεξε ἐλεύθερη μακρυὰ μὲς 'στὲς μεγάλες ροῦγες
ἐκεῖ ὁποῦ περάσανε τὰ πρῶτά της τὰ χρόνια...
Πολλοὺς καιροὺς τὴ γύρευαν μέσα σ' ἐρημιὲς καὶ δάση,
κι' ἀπάνου στ' ἀγριολούλουδα μιὰ 'μέρα τὴν εὑρῆκαν.

Κάποιος ἀγαπημένος της μὲς 'στὲς μεγάλες ροῦγες
ἀπόκρυφα τὴν ἔσφαξε τὴ νύχτα στὰ σκοτάδια.
Νὰ κοιμηθῇ τὴν ἄφηκαν μὲς 'στὸ χλωρὸ γρασίδι.
Ὁ κορνιαχτὸς κι' ὁ ἄνεμος μὲς 'στὲς μεγάλες ροῦγες
πάλι ἐφυσοῦσε ἐλεύθερα μὲς 'στὰ χρυσᾶ μαλλιά της
καὶ τὰ λειβάδια γύρω της μοσχοβολιὲς σκορποῦσαν...

(Μετάφρασις) Ζάκυνθος, 1904.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΓΟΥΡΟΣ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΚΑΛΑΜΙΩΝ

(ἐκ τῶν τοῦ Λενάου).

Στὸ ἀπόκρυφο τοῦ δάσους μονοπάτι,
'στὴν ὄχθη τὴν καλαμοφυτεμμένη
πηγαίνω κάθε βράδι ἀγάλι-γάλι
κ' ἔχω στὴ σκέψι ἐσέ, ὦ ἀγαπημένη,

Καὶ τὰ καλάμια μυστικὰ βουίζουν·
'στὰ χαμοκλάδια ἁπλώνεται σκοτάδι·
λὲς καὶ γροικῶ κρυφομιλήματα καὶ θρήνους
καὶ κλαίω καὶ κλαίω μές 'στὸ μαῦρο βράδυ.

Μοῦ φαίνεται τοῦ τραγουδιοῦ σου ὁ ἦχος,
σὰν φύσημα, ὁποῦ ἐλαφρὰ πετᾷ
καὶ ἡ γλυκειὰ κι' ἁρμονικὴ λαλιά σου
μέσα 'στὴ λίμνη σβύνεται βαθειά...

Ξεχύνεται τοῦ φεγγαριοῦ ἡ λάμψη
'στῆς λίμνης τὰ κοιμάμενα νερὰ
καὶ πλέκει τὰ χλωμά της τὰ τριαντάφυλλα
'στὰ φύλλα ποὖχει σὰν στεφάνι ἡ καλαμιά.

Μέσα 'στοὺς κάμπους τριγυρνοῦν ταλάφια
καὶ πρὸς τὴ Νύχτα τὰ μάτια τους σηκώνουν·
μὲς 'στὰ καλάμια τὰ πουλιὰ κοιμοῦνται
καὶ 'στὸν ὕπνο τους γέρνουν καὶ ζυγώνουν.

Κ' ἐγὼ τὰ μάτια χαμηλώνω δακρυσμένα
καὶ μές ἀφ' τὴ θλιμμένη μου ψυχή
ὅλες οἱ σκέψες μου πετοῦν σ' 'Ἐσένα
σὰν ἤρεμη τῆς Νύχτας προσευχή.

(1903 μετάφρασις)

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΓΟΥΡΟΣ

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΑ ΑΣΤΕΙΑ

ν διήγημα! ἓν διήγημα! κράζετε καὶ εἰς τοῦτο ἐπιμένετε πολὺ καὶ βιάζετε εἰς παραγωγὴν τὸ ἄγονον καὶ στεῖρον πνεῦμά μου, ὅπερ ὡς ἵππος δυσήνιος, ἀρνεῖται νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὸν πτερνιστῆρα. Φεῦ! ἡ πτωχή μου κεφαλή, δύστοκος καὶ δυσπειθής, ξηρὰ καὶ στειρευμένη, δὲν ἔχει πλέον παραγωγικοὺς χυμούς εἰς δημιούργησιν κόσμων ἀπατηλῶν, οἵτινες ὡς κινηματόγραφον, ἐν τῇ φαντασμαγορικῇ ἀναπαραστάσει εἰκόνων κινουμένων, προσώπων δρώντων, παθῶν ψυχολογημένων, σταχυολογημένων ἐκ τῆς κοινωνικῆς μας ζωῆς, θὰ διεσκέδαζον οὐκ ὀλίγον τοὺς εὐμενεῖς μου ἀναγνώστας. Εἰς μάτην πιέζω τὴν κεφαλὴν μὲ τὰς δύο χεῖρας, ὡς οἰκοδέσποινα πιέζουσα τὸ λεμόνιον διὰ τὸ αὐγολέμονον, πλὴν ἡ δυσπειθής, ἐστραγγίσθη, καὶ οὔτε εἷς κἂν χυμός, ἓν δάκρυον, καὶ ὡς θὰ ἔλεγε τρυφερός τις ποιητὴς περὶ τῶν δακρύων τῆς ἐρωμένης του, οὔτε εἷς *μαργαρίτης*, δὲν ἐπιφαίνεται ὅπως χρησιμοποιηθῇ ὡς προζύμιον διὰ τὴν *πλαστούργησιν* ἑνὸς κἂν ἥρωος, μὲ ὅλην μου τὴν καλὴν θέλησιν. . . .

© SISMANOGLIO MUSARO

— Καὶ ὅμως.... πρέπει!... θ' ἀνακράξετε· αἱ «Ἀναμνήσεις» ἀναμένουσι, καιρὸν δὲν ἔχομεν διὰ χάσιμον, τὸ διήγημα! τὸ διήγημα!....

Θεέ μου!... ποῦ νὰ εὕρω τὸ ἀρχιτεκτονικὸν σχέδιον, ἤτοι τὸ θέμα καὶ τὰ ὑλικὰ ὅπως οἰκοδομήσω; Ἐπὶ τῆς τραπέζης μου σύρονται καὶ στοιβάζονται ὄγκοι ἡμιτελοῦς ἐργασίας, οἵτινες ἀναμένουσι τὴν ἔμπνευσίν μου, ὅπως ἴδωσι τὸ φῶς τῆς....τελικῆς λήξεως, χαίνοντες, ὡς ὀστρείδια εἰς τὸν ἥλιον, μὲ τὴν ἐλπίδα ταύτην. Ἀλλοίμονον! ὅλαι αὐταὶ αἱ εὔσχημοι προτάσεις, ὡς προφάσεις εὔσχημοι θὰ ἐκληφθῶσι παρ' ὑμῶν, ἐνῷ ἐγὼ μάτην ὀδυνῶμαι καὶ δεικνύω ἀρρενωπῶς τὴν πυγμὴν εἰς τὴν βραδύνουσαν ἔμπνευσιν, ὡς νευρικός τις κύριος, καὶ καταφεύγω εἰς ὅλας τὰς μαγγανείας, ὡς Σαββατικὸν γραίδιον τοῦ Φάουστ, καὶ δίδομαι εἰς φίλτρα μαγικά, ὅπως ἑλκύσω τὸ δαιμόνιόν μου καὶ προστρέχω εἰς ἐπικλήσεις ἀπελπίδας καὶ κράζω γοερῶς..... Σισαμί!... Τίποτε.

— Καὶ πῶς λοιπόν, κυρία μου, ἐξ αἰτίας σας θ' ἀφεθῇ ἓν κενὸν εἰς τὰς ἐφετεινὰς «Ἀναμνήσεις»; Δὲν θὰ παραστῆτε καὶ ὑμεῖς εἰς τὴν ἐφετεινὴν πανδαισίαν, ἣν ἄρθονον καὶ πλουσίαν παρασκευάζει εἰς τοὺς συνδρομητάς της ἡ «Βοσπορίς», ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ νέου ἔτους 1905;.....

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ νέου ἔτους καὶ πρὸς τιμὴν τοῦ 1905 (!) ὅπερ ἑτοιμάζονται, ἄστατοι, νὰ ὑποδεχθῶσι καὶ ἑορτάσωσι μὲ ἄρθονον χύσιν.... μελάνης, μὲ θυσίαν..... χάρτου, καὶ ἀκρασίαν σπονδῶν πρὸς τὴν τύχην καὶ κατάλυσιν οἴνου καὶ ἐλαίου καὶ βουτύρου καὶ τραγημάτων καὶ πήττας!... καὶ καλάνδων καὶ δώρων!.... καὶ ἐτησίων ἡμερολογίων.... καὶ, καὶ.....

Λοιπὸν τί νὰ κάμω ὅπως σᾶς εὐχαριστήσω;

— Ἓν διήγημα!

Ἔλεος! δὲν ὑπάρχει τι πλέον εὔχυμον ἐν τῇ ξηρᾷ μου κεφαλῇ... δι' ἐφέτος, τοὐλάχιστον...

— Ἓν διήγημα!

— Τὸ κε.....φάλι....μου....εἶ....ναι.... στραγ...γι...σμένη λεμο....νόκου....παααααα!....

—Ἓν διήγημαααααααααααα!.....

Δὲν ἀποσύρονται τοιουτοτρόπως τῆς σκηνῆς θήλεα δίποδα ἀνήκοντα ὁπωσδήποτε ἐν τῇ ὁμοταξίᾳ τῶν....γραφ....όντων ἢ —ούσων, ἔστω καὶ ἂν ἐν τῇ ἐσχάτῃ μοίρᾳ καταλέγεσθε. Ἐμπρός! κἄτι τι! ἐμπρός!...Marche!... allez!... allez, Madame!.... ἓν διήγημα.

Ἓν διήγημα! ξύνω τοὺς κροτάφους, τρώγω τοὺς ὄνυχας, τίλλω τὴν κόμην. Τί νὰ σᾶς παραθέσω λοιπόν; Ἄ, ἰδού ἡ ἐκδίκησις!... Δὲν θὰ σᾶς προσφέρω ἐφέτος, κύριοι, ἰδικόν μου καρύκευμα, ἀλλὰ κἄτι τι *ὀθνεῖον καὶ ἀλλότριον*, κἄτι ποῦ μὲ διηγήθησαν. Ὁρίστε!

Ὑπὸ τὸ κράτος τῆς πληκτικῆς idée fixe μου εἶχον πάρει χθὲς τὸν δρόμον καὶ ἔτρεχα ὡς τρελλὴ εἰς ἀναζήτησιν μιᾶς ἰδέας, ὡς ἔτρεχεν ὁ μακαρίτης Διογένης μὲ τὸν φανόν του εἰς εὕρεσιν...ἀνθρώπου. Ἔτρεχον καὶ ἐγὼ ἀπεγνωσμένη, ὑπὸ τὴν μόνιμον καταδίωξιν τῆς idée fixe, κρατοῦσα τὸ κεφάλι, ὅπερ διερρηγνύετο ὑπὸ τὴν πίεσιν, κυττάζουσα τοὺς ἀνθρώπους μέσα εἰς τὰ μάτια, ἴσως νὰ τοὺς διέφευγε κίνησίς τις ἥτις θὰ μοι ἐνέπνεε κἄτι πρωτότυπον, δίδον λαβὴν εἰς ψυχολογικὰς μελέτας. Τὰ ἄτακτα βήματά μου μ' ἔφερον εἰς τὸν δημόσιον κῆπον, ὃν διέτρεξα καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, καταδιωκομένη ὑπὸ τῆς ὀχληρᾶς μυίας τῆς idée fixe καὶ μὴ εὑρίσκουσα ἄνεσιν, ὡς φοιβάζων ποιητὴς περιδιαβάζουσα ὑπὸ τὰς δενδροστοιχίας, ὑπὸ τὴν μελαγχολικὴν βροχὴν τῶν φθινοπωρινῶν φύλλων, ἅπερ ὠχροκίντρινα ἐρραίνοντο περὶ ἐμέ, ὡς

SISMANOGLIO

δάκρυα ταλανισμοῦ, συμπάσχοντα μὲ τὴν θλῖψίν μου. Ἡ φαεινὴ ἰδέα δὲν ἤρχετο, ἔστω καί, κατὰ τὸν ποιητήν: «καὶ φύλλα φθινοπωρινὰ πατοῦσα εἰς τὸν δρόμον».

Ἀπηυδημένη, ἀπεγνωσμένη, ἐκτὸς πνοῆς, ἐρρίφθην ἐπὶ θρανίου καὶ ἐθεώρουν τοὺς πηγαινοερχομένους πότε χάσκουσα καὶ πότε συνωφρυωμένη, μὲ βλέμμα ἀφῃρημένον, μὲ σκέψιν ἀποῦσαν, ὅτε τὸ βλέμμα μου ἔπεσεν ἐπί τινος περιπατητοῦ... φιλοσόφου τρέχοντος κατόπιν ἑνὸς ποδογύρου, ὅστις ἀναγνωρίσας με, ἀφῆκε κατὰ μέρος τὸ ἐνδιαφέρον κυνήγιον καὶ ἀφοῦ ἐχαιρέτισε ἦλθε καὶἐκαθέσθη πλησίον μου. Τότε παρατηρήσας τὴν ταραχήν μου, ἤρχισε νὰ μ' ἐρωτᾷ τί ἆρά γέ μοι ἐπροξένει τόσην στενοχωρίαν.

— Ἄφησε, τῷ εἶπον, καὶ πάγω νὰ τρελλαθῶ. Αὐτὸ τὸ 1905 μὲ προοιωνίζεται ἀπαίσιον. Φαντάσου ἐφέτος ἡ «Βοσπορίς».....

— Τί πρᾶγμα εἶνε αὐτὴ ἡ κυρία ἐν πρώτοις, ἀπαντᾷ ἐν ἀπορίᾳ· εἶνε ξανθή, μελαχροινή, νέα, γραῖα ;...

— Πῶς, δὲν ἠξεύρετε τί εἶνε ἡ «Βοσπορίς» ; εἶνε.... ἐκδίδει ἕνα ἡμερολόγιον....

— Στὸν θεό σας, ἀφῆστε τὲς σοβαρὲς κυρίες καὶ τὰ σοβαρὰ πράγματα. Ἐννοῶ, αὐτὴ ἡ κυρία «Βοσπορίς» θὰ εἶνε καμμία bas bleu.....

— Μὰ δὲν εἶνε κυρία, δὲν εἶνε γυνὴ ἡ «Βοσπορίς»· εἶνε ἕνα ἀξιόλογον περιοδικόν.

— Οὔρ' οὔρ, οὔρ....κατάλαβα. Ἀφοῦ δὲν εἶνε γυναῖκα δὲν ἐνδιαφέρει....Ἀφῆστε τα, ἐννοῶ τόρα διατί εἶπθε τόσῳ ἀλλόφρων. Τὸ καλλίτερον ποῦ ἔχω νὰ κάμω εἶνε νὰ φαιδρύνω ὀλίγον τὸ ζοφερὸν πνεῦμά σας, διότι φαίνεσθε ὑποφέρουσα ἔτι.

— Ἐκ δυστοκίας ! ἀποκρίνομαι στενάζουσα τραγικώτατα.

Ὁ φίλος μὲ ἀτενίζει ἀσκαρδαμυκτεί, νομίζων ὅτι δὲν εἶμαι

στὰ σωστά μου, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶνε πολὺ εὐγενής, δὲν διακινδυνεύει ἀδιακρίτους ἐρωτήσεις καὶ ἐξακολουθεῖ, ὡσεὶ μὴ εἶχε διακοπῇ διόλου :

—... Φαίνεσθε ὑποφέρουσα ἐκ σπληνισμοῦ, λοιπὸν θὰ σᾶς φαιδρύνω ἀφηγούμενος ὑμῖν κἄτι ἀστεῖον, ὅπερ μὲ συνέβη πρὸ ὀλίγου καιροῦ.

Καὶ ἀρχίζει νὰ μοι διηγῆται τὸ ἀστεῖον τοῦτο ἐπεισόδιον. Τὸν ἀκούω προσεκτικῶς καὶ σκέπτομαι νὰ στείλω τὸ συμβὰν τοῦ φίλου μου εἰς τὰς «Ἀναμνήσεις» διὰ τὸ 1905, διὸ μολις τελειώνει τὴν διήγησιν, τὸν «ξαπολῶ» καὶ φεύγω λέγουσα, ὡς ἄλλος Ἀρχιμήδης—Εὕρηκα! Εὕρηκα! —ὁ φίλος ὑπῆρξε διὰ τὴν ἀμηχανίαν μου ὁ ἀπὸ μηχανῆς Θεός — Deus ex machéna— ὅστις μ' ἐξήγαγε τῆς δυσφορίας.

Λοιπὸν σας το παραθέτω, φίλοι ἀναγνῶσται· εὐχαριστήθητε μὲ τοῦτο μέχρι τοῦ προσεχοῦς, ὁπότε ὑπόσχομαι νὰ σᾶς συγκινήσω ἐκ βαθρων μὲ ἓν μικρὸν διήγημα ὅπερ σπεύδω νὰ τιτλοφορήσω ἀπὸ τοῦδε..... ἀλλ' ἄς μὴ προδικασωμεν τὰ μέλλοντα.

—Φαντασθῆτε, εἶπέ μοι ὁ φίλος, ἓν συμβὰν διὰ το ὁποῖον ἀκόμη γελῶ. Ἐπεβιβάσθην δι'ἐμπορικὰς ὑποθέσεις διὰ τὸ χωρίον Χ... ἀπέχον ἐντεῦθεν περὶ τὰς 30 ὥρας. Εἶχον εἰσιτήριον Β΄ θέσεως. Οἱ Ρωσσικοὶ σιδηρόδρομοι γνωρίζετε ὅτι παρέχουσιν ὅλας τὰς ἀνέσεις εἰς τοὺς ταξειδιώτας. Ἀτμάμαξα 10 θέσεων, τὴν νύκτα περιλαμβάνει 4 μόνον ἐπιβάτας, τόσας κλίνας παρέχουσα ἵνα διέλθῃ τις τὴν νύκτα ἀνετως. Εἶναι εἶδος wagons lits ἀναπαυτικωτάτων. Ἤμην μόνος κατ' ἀρχὰς, ὥστε ἡτοιμάσθην νὰ διέλθω τὴν νύκτα ἀνέτως. Ἡτοίμασα τὴν κλίνην μου καὶ κατεκλίθην, ἤδέως βυκαλιζόμενος ὑπὸ τοῦ κυλίσματος τῆς ἁμαξοστοιχίας, ἥτις ἔφευγε χωρὶς δονισμοὺς τοῦ κρότου πνιγομένου ὑπὸ τὸ παχὺ στρῶμα τῶν ἐκ μαροκηνοῦ διατειχισμάτων.

SISMANOGLIO MEGARO

Ἀφυπνίσθην εἰς τὸν προσεχῆ σταθμόν ὑπὸ τῆς ταραχῆς, τοῦ ἀνοιγοκλεισίματος τῶν θυρῶν καὶ τῶν συνομιλιῶν. Οἱ ἐπιβάται ἄλλοι μὲν ἀνήρχοντο, ἄλλοι δὲ κατήρχοντο. Εἷς κύριος ἐγκεκορδυλημένος ἐντὸς ἐπενδύτου μέχρι τῆς ρινός, εἰσῆλθεν ὁδηγούμενος ὑπὸ τοῦ ὁδηγοῦ. Τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτο ἐνδιαφέρον· ἐπανέκλεισα τὰ ὄμματα.

Ὁ κύριος κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἀφῆρεσε τὸν ἐπενδύτην καὶ κατεκλίθη ἐπὶ τῆς ὑπεράνω μου κοίτης, ἥτις ἔτριζεν ὑπὸ τοῦ βάρους αὐτοῦ. Πρὸς στιγμὴν ἐνόμισα ὅτι θὰ καταρρεύσῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου καὶ ἐσκέφθην νὰ λάβω τὰ μέτρα μου, πλὴν τὴν ὑπνηλίαν καὶ τὸν φόβον μου διεσκέδασεν αἴφνης παράδοξος διάλογος ἀνταλλαγεὶς μεταξὺ τοῦ ἐπιβάτου καὶ τοῦ ὁδηγοῦ, ὃν σᾶς παραθέτω κατὰ λέξιν.

— Φλε, ἔλεγεν ὁ ἐπιβάτης, ἔχω νὰ σὲ παρακαλέσω μίαν χάριν, θὰ καταβῶ περὶ τὸ μεσονύκτιον εἰς τὸν τέταρτον σταθμόν, εἰς.....καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ μ' ἐξυπνήσῃς ἂν μὲ πάρῃ ὁ ὕπνος.

— Ἄ, πολὺ καλά κύριε, ἀπήντησεν ὁ ὁδηγός.

— Ναί, ἀλλὰ μὴ νομίσῃς πῶς εἶνε εὔκολον πρᾶγμα ὅταν κοιμῶμαι ἐγὼ νὰ μ' ἐξυπνήσουν. Εἶνε μία ἀσθένεια εἰς ἐμὲ ὁ ὕπνος. Κοιμῶμαι βαρέως, βαρύτατα καὶ εἶνε ὁλόκληρος ἱστορία, ὅταν εἶνε ἀνάγκη νὰ μ' ἐξυπνήσουν.

— Ἔ, δά, θὰ σᾶς σείσω καλά, ὑπέλαβεν ὁ ὁδηγός.

— Μὴ τὸ νομίζῃς, ἐξηκολούθησεν ὁ ἄλλος, ὅταν μὲ σείσῃς καλά, καλὰ θὰ μὲ ἰδῇς νὰ μὲ κυριεύσῃ τρομερὰ μανία, νὰ σὲ κτυπήσω, νὰ σ' ἐξυβρίσω. Χάνω ἐντελῶς τὴν συνείδησιν ἑαυτοῦ, γίνομαι τρελλός, ἔξαλλος, μανιώδης. Ὑβρίζω καὶ βλασφημῶ ὡς κολασμένος· λοιπὸν τὸ καλλίτερον ποῦ ἔχεις νὰ κάμῃς νὰ καταφέρῃς δύο τρία ραπίσματα εἰς τὸ πρόσωπον ἰσχυρά, νὰ μὲ γρονθοκοπήσῃς ὅπως συνέλθω, νὰ μὲ σύρῃς κάτω, διότι φοβοῦμαι μὴ χάσω τὸν σταθμόν, καὶ τί θὰ κάμω.

— Πολὺ καλά, κύριε, πολὺ καλά, ἀπεκρίθη καὶ πάλιν ὁ ὁδηγός.

— Καὶ προπάντων, προσέθεσεν ὁ φιλόρρων ἐπιβάτης, μὴ λάβῃς σὲ παρακαλῶ ὑπ' ὄψιν τὰς ὕβρεις καὶ βλασφημίας μου.

Ἤκουτα τὸν ἤχον μετάλλου καὶ εἶδον τὴν χεῖρα τοῦ ὁδηγοῦ βυθίζουσαν εἰς τὸ θυλάκιον ἓν μέγα ἀργυροῦν νόμισμα— ἓν ρούβλιον!—

—Λαμπρά, ἐσκέφθην κατ' ἰδίαν, αὐτὸς πληρώνει διὰ νὰ τὸν ξυλοκοπήσουν. Ἰδοὺ ἀστεῖος ἄνθρωπος, μὰ τὴν πίστιν μου, ἂν τὸν πάρῃ ὁ ὕπνος θὰ ἔχωμεν ἀφεύκτως κωμῳδίαν.

Φαίνεται ὅτι ὁ δυστυχὴς ἄνθρωπος συναισθανόμενος τὴν δυσκολίαν ν' ἀφυπνισθῇ, ἐπάλαισεν ἐπὶ πολὺ κατὰ τῆς νάρκης τοῦ ὕπνου, ἵνα μὴ ἀποκοιμηθῇ, διότι τὸν ἤκουσα βήχοντα, καὶ στρεφόμενον ἐπὶ τῆς κοίτης του, εἰς δὲ τὸν πρῶτον σταθμὸν μοὶ ἐφάνη ὅτι ἀφίνει τὴν θέσιν του, ἀλλ' ἡ ὑπνηλία μου ἦτο τοιαύτη, ὥστε διὰ μέσου μιᾶς ἡμιεγρηγόρσεως ἤκουον καὶ ἀσαφῶς ἀντελαμβανόμην τὰ πράγματα.

Ἀφυπνίσθην ὑπὸ τῆς ἐπαναλήψεως τοῦ θορύβου, ὅστις τελεῖται εἰς τοὺς σταθμούς. Νέοι ἐπιβᾶται ἀνῆλθον καὶ δύο ἐξ αὐτῶν κατέλαβον τὰς δύο ὑπολοίπους θέσεις καὶ τὸ πᾶν μετ' ὀλίγον ἐπανέπεσεν εἰς τὴν σιγήν.

Δὲν διεταράχθημεν πλέον ἢ ὑπὸ τοῦ ρόγχου ἑνὸς ἐκ τῶν συνεπιβατῶν μας, ἐκείνου, ὅστις ἦτο ἀπέναντί μου ἐπὶ τῆς ἐπάνω κοίτης.

Ὁ ἄλλος, ὁ ὑπεράνω ἐμοῦ κατακλιθείς, ὁ μὲ τὸν σιδηροῦν ὕπνον ἐπιβάτης, ἐκοιμᾶτο γαλήνιος καὶ ἤρεμος ὡς ἀρνίον μὲ κεκλεισμένας τὰς πυγμάς.

Πλησίον τοῦ τετάρτου σταθμοῦ ἡ θύρα ἠνεῴγη καὶ ὁ ὁδηγὸς ἐνεφανίσθη, ὅπως ἀφυπνίσῃ αὐτόν. Ἤνοιξα τὰ βλέφαρα καὶ ἀνέμενα τὴν κωμῳδίαν.

— Κύριε, κύριε, ἐφώνητεν ὁ ὁδηγὸς σείων αὐτὸν ἰσχυρῶς, αἴ, κύριε, ἐξυπνήσατε, ἐφθάσαμεν.

— Αἴ, τί εἶνε; τί θέλεις ἀπὸ ἐμέ, ἐγρύλλισεν ὁ κοιμώμενος μὲ νυσταλέαν φωνήν. δὲν εἶνε ὥρα ἀκόμη, ἄφησέ με ἥτυχον.

— Ὥρα εἶνε, σηκωθῆτε ! διέταξεν ὁ ὁδηγός.

— Πήγαινε στὸ διάβολο !...

— Θὰ σηκωθῆτε; ἐφώνησεν ὁ ὁδηγὸς στεντορείως εἰς τὸ οὖς του καὶ τοῦ κατέφερεν ἕνα ἰσχυρότατον κατὰ κόρρης κόλαφον. Ὁ ἄνθρωπος ἐτινάχθη ἐμμανής, ἀλλ' ὁ ὁδηγὸς μᾶλλον εὔρωστος καὶ νευρώδης τὸν ἥπασεν ἐκ τοῦ περιλαιμίου καὶ ἤρχισε νὰ τὸν σείῃ καὶ νὰ τὸν ραπίζῃ ἰσχυρῶς. ὅπως τὸν φέρῃ εἰς ἑαυτόν. Ὁ ἄλλος ὠρυόμενος ἐκ τοῦ ἄλγους, ἀνθίστατο καὶ πάλιν τις ἔλαβε χώραν, καθ' ἣν ὁ μὲν ἐλύτσα, ἔβλασφήμει καὶ ὕβριζεν, ὁ δέ, ὁ ὁδηγὸς ἀπαθὴς καὶ στωϊκός, κατέφερε τὰ ραπίσματα χωρὶς νὰ συνοφρυωθῇ καὶ ἐπὶ τέλους, καθ' ὃ ἰσχυρότερος, ἁρπάσας τὸν ἄλλον ἐκ τοῦ περιλαιμίου τὸν ἔσυρε διὰ τῆς βίας ἔξω, τὸν ἔφερε μέχρι τῆς θύρας καὶ δι' ἑνὸς λακτίσματος τὸν ἔστειλε νὰ κυλισθῇ δέκα βήματα μακρὰν στέλλων πρὸς αὐτὸν τὸν πίλον του μὲ τὸν σάκκον του πρὸς ἔκπληξιν τῶν ἀστυνομικῶν φυλάκων, οἵτινες παρίσταντο ἐκεῖ. Καὶ ἐνῷ οἱ μὲν ἤγειρον τὸν ἄνθρωπον καταμωλωπισμένον καὶ γογγύζοντα, οἱ δὲ ἠρώτων τὴν αἰτίαν τῆς συμπεριφορᾶς ταύτης τὸν ὁδηγόν, ὅττις ἀπεκρίνατο ἐκ τῆς θέσεώς του.

— Εἶνε ἕνας τρελλός. Λάβετέ τον. Μετ' ὀλίγον θὰ συνέλθῃ καὶ θὰ σᾶς ἐξηγηθῇ.

Καιρὸς διὰ παραιτέρω ἐξηγήσεις δὲν ὑπῆρχεν· ἡ ἁμαξοστοιχία εἶχεν ἐκκινήσῃ καὶ ἐφεύγομεν ἐν ὅλῃ τῇ δυνάμει τοῦ ἀτμοῦ.

Κατὰ τὴν φιλοδωρίαν τῶν ραπισμάτων καὶ γρονθοκοπημάτων ὁ ἀπέναντί μου ἐπιβάτης ἀφυπνισθεὶς ἠρώτησε τί συμβαίνει—Μὴ ἀναμιγνύεσθε, τῷ εἶπον· ἄφετε.

Νομίζων οὗτος, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ μεγάλου τινος ἐνόχου ἢ περὶ κλέπτου, ἐσιώπησε μηδόλως ἀναμιγνυόμενος εἰς τὴν ὑπόθεσιν, ἥτις ἂν δι' ὅλους ἦτο τραγική, δι' ἐμὲ ἦτο ἀστεία, ἀστειοτάτη.

Μόλις ἡ ἁμαξοστοιχία ἐξεκίνησε καὶ παρευθὺς πλεῖστοι ἐπιβάται συναθροισθέντες ἠρώτων τί συνέβη καὶ διατί τοιουτοτρόπως ἐκακοποίησε τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον.

Ἀλλ' ὁ ὁδηγὸς ἤρχισε νὰ γελᾷ.

— Ὁ ἄνθρωπος αὐτός, εἶπεν, εἶναι ἀλλόκοτος! Ἀφ' ἑσπέρας μὲ παρεκάλεσε νὰ τὸν ἀφυπνίσω ἅμα ὡς φθάσωμεν εἰς τὸν σταθμόν.....Καὶ ἐπειδὴ ἔχει τὸν ὕπνον βαρὺν πολύ, μὲ παρεκάλεσε νὰ τὸν δείρω, ὅπως συνέλθῃ καὶ μ' ἔδωκε πρὸς τούτοις ἓν ρούβλιον δῶρον· λοιπὸν τόν....ἐξυλοκόπησα.

— Μάρτυς, εἶπον κ' ἐγώ, ἀλλὰ τί παράδοξος ἄνθρωπος...

— Δυσκολοξύπνητος τοῦ διαβόλου ! προσέθηκεν ὁ ὁδηγὸς καὶ ἀπεμακρύνθη γελῶν. Ἐσχολιάσαμεν τὸ πρᾶγμα ἐπ' ὀλίγον καὶ εἶτα ἕκαστος ἀπεσύρθη εἰς τὴν θέσιν του.

Ἐναντίον τοῦ προξενηθέντος θορύβου, τοῦ πατάγου τῆς πάλης καὶ τῶν κραυγῶν, ὁ τρίτος συνεπιβάτης μας, ὁ ὑπεράνω τοῦ γειτονός μου καθεύδων, οὐδόλως ἐταράχθη οὐδὲ ἐκινήθη κἄν. Ἔρρεγχε παταγωδῶς καὶ κακοφώνως δι' ὅλης τῆς νυκτός.

Ἡ ἡμέρα ἐπῆλθε χωρὶς νὰ διαταραχθῶμεν πλέον καὶ ἐγκατελείψαμεν τὴν ὁριζόντιον θέσιν μας, ὀλίγον εὐχαριστημένοι ἐκ τῆς συντροφίας τοῦ ρέγχοντος, οὗτινος οἱ ἐξωλέστατοι ρογχαλισμοὶ μᾶς ἐκώλυσαν δι' ὅλης τῆς νυκτὸς νὰ κλείσωμεν τὰ ὄμματα.

Ἐπὶ τέλους ὁ ἥλιος λευκαίνας τὸ διαμέρισμά μας τὸν ἀφύπνισεν. Ἤνοιξε τὰ βαρέα βλέφαρα, ἐτανύσθη, ἐχασμήθη ἀνοίγων πελωρίας γνάθους μὲ κίνδυνον νὰ τὰς διαρρήξῃ καὶ

ρίψας νωθρὸν βλέμμα περὶ αὐτόν, εἶδε τὸ χαρωπὸν φῶς, εἶδε τὸν φαιδρὸν ἥλιον καὶ ἔβαλε κραυγὴν ὀργῆς καὶ ἀδημονίας.

— Δουράκ ! (ἀνόητε) ἐγρύλλισε καὶ ὠλίσθησε κάτω τῆς κοίτης του τεταραγμένος.

Ἐξελθὼν εἰς τὸν διάδρομον ἐφώνησε τὸν ὁδηγόν.

— Τί ἔκαμες λοιπόν ; τῷ εἶπεν ἅμα ὡς ἐνεφανίσθη. Σὲ ἐσύστησα νὰ μὲ ἐξυπνήσῃς καὶ μὲ ἄφῆκες νὰ κοιμηθῶ ἕως τὸ πρωΐ ;

Κεραυνὸς ἐὰν ἔπιπτε πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ ὁδηγοῦ δὲν ἤθελε μείνει τόσῳ κατάπληκτος. Κατενόησεν εὐθὺς τὴν ἀπάτην του καὶ ἔπληξε τὸ μέτωπον ἐκτὸς ἑαυτοῦ.

Πῶς ; εἶχε λοιπὸν ξυλοκοπήσει ἕνα ἄλλον ;

Καὶ ἀντὶ ἀπαντήσεως εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ ἐπιβάτου.

— Ποῖος σὲ εἶπε, δυστυχῆ, ν' ἀλλάξῃς τὴν θέσιν σου ; ἐφώνησεν ἐν δυσφορίᾳ.

— Ἐσηκώθην εἰς τὸν πρῶτον σταθμόν, ὅπως καπνίσω καὶ τὴν ἐπῆρεν εἷς ἄλλος ἐπιβάτης, ἀπεκρίθη.

— Αἴ, λοιπόν, μ' ἐπλήρωσες διὰ νὰ ἐξυπνήσω καὶ ξυλοκοπήσω αὐτὸν τὸν ἄλλον, εἶπεν ὁ ὁδηγός.

— Λοιπόν ;

— Λοιπὸν τὸν ἔδειρα καὶ τὸν ἐπέταξα ἔξω τοῦ τραίνου εἰς τὸν σταθμόν..... ἰδού.

Εἰκών !

Καὶ ἐνῷ οἱ δύο ἄνδρες ἵσταντο ἔκπληκτοι ἀπέναντι ἀλλήλων, ὡς δύο παρωργισμένοι ἀλέκτορες, ἡμεῖς ἐξερράγημεν εἰς ὁμηρικὸν γέλωτα.

Ἐν Ροστοβίῳ

ΒΙΡΓΙΝΙΑ Π. ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΟΥ

Ο ΡΩΣΣΟ-ΙΑΠΩΝΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Τὴν αὐγὴν τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος ἐχαιρέτισε πρὸ τεσσάρων ἐνιαυτῶν, ἡ ὁμοθυμος εὐχὴ σύμπαντος τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, ὑπὲρ τῆς εἰρήνης. Τότε ἐκρότει ἔτι τὸ τηλεβόλον εἰς μίαν τοῦ σύμπαντος γωνίαν, ἥτις ἐστέναζεν ὑπὸ τοὺς στόνους ἡρώων καὶ ἐβάφετο μὲ τὸ αἷμα βρεττανῶν καὶ Μπόερς. Τὴν ὑπὲρ παγκοσμίου εἰρήνης εὐχὴν ἀνέπεμπον ὅλα τὰ εὐγενῆ ἀνθρώπινα στήθη. Οἱ φιλοσοφοῦντες, μὲ τὴν σιδηρᾶν λογικήν, τὴν ἀδέκαστον ἱστορίαν ὑπ' ὄψιν ἔχοντες, ἐμειδίων τὸ σύνηθες αὐτῶν μειδίαμα τῆς ἀμφιβολίας. Οἱ ποιηταὶ ρεμβάζοντες καὶ ὀνειροπολοῦντες, ἐνόμιζον ὅτι νέοι διὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος ἠνοίγοντο ὁρίζοντες ἀγάπης καὶ ἐπιεικείας, ὅτι ὁ νέος αἰὼν θὰ σημειώσῃ τὸν περιλαμπρον σταθμὸν τῆς παγκοσμίου εἰρήνης, ἀφ' ἧς ἀναποδράστως θὰ προέκυπτε κἄποια ὡραιοτέρα ἐποχὴ διὰ τὴν ἀνθρωπότητα σύμπασαν. Ἐκθαμβοι ὅμως οἱ ὀνειροπόλοι καὶ οἱ οὐτοπισταὶ ἔμαθον ὅτι ἐν ταῖς Κιτρίναις θαλάσσαις ἐκρότησε τὸ τηλεβόλον. Τὴν αἰσιοδοξίαν των διεδέχετο ἡ τραγικὴ εἰρωνεία τῆς πραγματικότητος. Καὶ μία ψυχή, ψυχὴ μειδιῶσα καὶ προνομιοῦχος θὰ ἐκλονίσθη ἐν Ρωσίᾳ βαθύτερον ἴσως τῶν ἄλλων, ἡ ὡραία ψυχὴ τοῦ μεγαλοφυοῦς ἐρημίτου τῆς Ἰσνάϊας Πολιάνας, τοῦ Λέοντος Τολστοΐ, τοῦ ἥρωος τούτου τοῦ νεωτέρου πνεύματος, τοῦ εὐαγγελίσαντος εἰς τὸν κόσμον μὲ τὴν ἰδιάζουσαν διδασκαλίαν του,

τὴν ἀγάπην, τὴν ἀνοχήν, τὴν ἐπιείκειαν, τὸ μῖσος κατὰ τοῦ μίσους, τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ πολέμου, τοῦ εὐαγγελίσαντος εἰς τὸ σύμπαν *τὸν ἰδικόν του* Χριστιανισμόν, τοῦ ὀνειροπολήσαντος τὸ αἰώνιον ὄνειρον τοῦ ἀγαθοῦ ἀνθρώπου : νὰ κατισχύσῃ τοῦ ἀλληλοσπαραγμοῦ ἡ ἀδελφοσύνη μεταξὺ πάντων τῶν ἐθνῶν, νὰ θριαμβεύσῃ οὕτω ἡ εἰρήνη, ἵνα προκύψῃ ἡ εὐδαιμονία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, διηνεκῶς ἀγωνιῶντος ὡς ἐκ τοῦ πόνου τῆς χθὲς καὶ τῆς ὀδύνης τῆς αὔριον. Ὁ μεγαλοφυὴς συγγραφεύς, σλάβος τὴν καταγωγήν, ἀλλ' ἀνήκων διὰ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ πνεύματός του εἰς τὸ σύμπαν, ἐν τῷ ἀληθῶς μεγαλουργήματί του : *Πόλεμος καὶ Εἰρήνη*, ἐν ᾧ ἀπεκρυστάλλωσε μὲ τὴν χαλυβδίνην εἰλικρίνειαν τῶν σκέψεών του, ἀριστοτεχνικῶς σφυρηλατουμένων εἰς τὸν ἄκμονα τῆς ὑπάτης τοῦ λογικοῦ ἀληθείας, τὰ ἀγαθὰ τῆς εἰρήνης καὶ τὰς ἐκ τοῦ πολέμου ἐκπηγαζούσας ἀπείρους ἀθλιότητας, ἐδημιούργησε κόσμον ἰδεώδους καλωσύνης, ἐντρυφῶντα εἰς τὴν καθημερινὴν ἐργασίαν καὶ εἰς τὴν ἀμοιβαίαν ἀγάπην. Καὶ φαντασθῆτε τὸν ἐρημίτην τοῦτον, τὸν χαιρετίσαντα μὲ ἀπεριόριστον ἐνθουσιασμὸν ψυχῆς τὸ Συνέδριον τῆς Χάγης, ἐκ τῶν ἐργασιῶν τοῦ ὁποίου ἐνόμιζεν ὅτι θ' ἀνέθρωσκε τὸ γλυκὺ τῆς ἐπιεικείας φῶς, ἡ λαμπηδὼν τῆς παγκοσμίου ἀδελφοσύνης. φαντασθῆτε αὐτὸν τὴν στιγμήν, καθ' ἣν ἐμανθανεν ὅτι ἐκρότησαν τὰ στόματα τῶν ἐπακτίων πυροβολείων τοῦ Πὸρτ-'Αρθούρ. Φιλόσοφός τις εἶπέ ποτε ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ τύχη ἔχει τοὺς νόμους της. Δὲν ἠξεύρω ἂν καὶ τὰ ὄνειρα ἔχουσι τοὺς νόμους των, ἐν τούτοις τὴν φορὰν ταύτην, ὅλον τὸ πνευματικὸν μεγαλούργημα, ὅπερ συνέλαβεν ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ ὑπερόχου ἐρημίτου, ἐθάπτετο ὑπὸ τὴν σπάθην ἑνὸς κοζάκου καὶ τὸ βλῆμα μιᾶς ἰαπωνικῆς τορπίλλης. Εἰς τινας περιστάσεις ἡ φιλοσοφία, ἡ λογική, ἡ ἀγάπη, ἡ δικαιοσύνη ἀκόμη εἶνε

λέξεις κεναί, πᾶσα δ' αὐτῶν προσπάθεια ναυαγεῖ πρὸ τῆς ἀκαταμαχήτου «λογικῆς τοῦ συμφέροντος». Δὲν δύναταί τις ὅμως ν' ἀρνηθῇ, καὶ ἡ ἱστορία πρόκειται εὔγλωττον μαρτύριον, ὅτι ἐν τῇ ἐξελίξει τῆς ἀνθρωπότητος, ὑφίστανται νόμοι τινες, διέποντες τὰ κατ' αὐτήν. Καὶ ὁ πόλεμος, οὗ αἱ ἐκατόμβαι, δέον νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν, παρουσιάζουσι τὴν ὡραιοτέραν τοῦ ἡρωϊσμοῦ ἐκδήλωσιν ἀπὸ τῆς ἀρχεγόνου ἐποχῆς, νομίζει τις ὅτι ἀποτελεῖ μίαν ἀκαταμάχητον ἀνάγκην δι' αὐτὴν ταύτην τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἀνθρώπου. Μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως ὅτι οἱ πόλεμοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦσαν μικροσυμπλοκαί, πόλις πρὸς πόλιν, σῶμα πρὸς σῶμα, ἀσήμαντοι ἔριδες ἐν σχέσει πρὸς τοὺς φονικωτάτους σημερινοὺς πολέμους, οὓς κατέστησε τοιούτους, τὸ ἀκούραστον τῆς ἐφευρέσεως πνεῦμα, τὸ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἄχαρι ἀπείκασμα τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ. Κάποιος μέγας βρεττανὸς πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἔλεγε συχνάκις : «Εἰμὶ γέρων, φοβοῦμαι ὅμως ἀκόμη μήπως πρὶν ἢ ἐκπνεύσω ἴδω πόλεμόν τινα.» Ἡ φράσις αὕτη τοῦ γηραιοῦ τῆς Ἀγγλίας ἀνδρός, ἐγκλείει, νομίζομεν, ὅλας τὰς φάσεις τοῦ νεωτέρου πνεύματος. Ὑπεράνω τῶν ὀνείρων καὶ εὐχῶν ἵσταται ἡ φιλοσοφία καὶ ὑπεράνω ταύτης ἡ ἰσχυρὰ φωνὴ τοῦ συμφέροντος. Καὶ ὁ Τολστοΐ ἠκούσθη ποτὲ λέγων : «Ἆρά γε μήπως ἴδω τὸν πόλεμον στερνοῦντα τὰ ὄνειρά μου;» Ὁ δαιμόνιος συγγραφεὺς τῆς «Ἀναστάσεως» ἔλεγε τότε μεγάλην ἀλήθειαν. Ἡ μέχρι τοῦ 1870 ἄσημος κιτρίνη φυλή, οὐδὲν δημιουργήσασα, ἀλλὰ πᾶν τὸ εὐρωπαϊκὸν θαυμασίως μιμηθεῖσα, ἀγερώχως ὕψωσε τὴν κεφαλήν της, ἐν ᾧ μέχρι χθὲς ἔτι ἦτο μόνον ἱκανὴ νὰ «προμηθεύῃ ριπίδια εἰς τὰ Μπὸν Μαρσὲ τῆς Εὐρώπης». Δὲν πιστεύω ὅμως νὰ μὴ τρέφῃ ἀκράδαντον πεποίθησιν εἰς τὸν τελικὸν θρίαμβον τῆς διδασκαλίας, ὁ ἐρημίτης τῆς Ἐτνάϊας Πολιάνας, ὁ τόσῳ στοργικῶς ὀνειρευθεὶς

SISMANOGLIO

καλλιτέραν τὴν σημερινὴν ἀνθρωπότητα. Ἡ φιλοσοφία δὲν περιορίζει τὰ φῶτα αὐτῆς διὰ τὸ παρὸν μόνον· ἐναγκαλίζεται καὶ τὸ παρελθὸν καὶ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον, ὅπερ ἐπιφυλάσσει τῷ κόσμῳ πολλὰς ἐκπλήξεις. Δὲν ἀποθαρρύνονται οἱ τῆς παγκοσμίου εἰρήνης ὀπαδοί, διότι δὲν λησμονοῦσιν ὅτι ἡ θέλησις, ὑφ' ἃς νῦν συνθήκας διατελεῖ ὁ κόσμος, προσκρούει πρὸ τῆς ἀναποφεύκτου φορᾶς τῶν πραγμάτων. Οὐδόλως ὅμως ἀπίθανον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον θεωροῦμεν σήμερον ἀκαταμαχητον ἀνάγκην, εἰς πολὺ ἀπώτερον μέλλον, ὅταν ἡ ἐξέλιξις τοῦ ἀνθρωπισμοῦ φθάσῃ εἰς τὸ ἰδεῶδες σημεῖον τῆς τελειότητος καὶ ἐν ἁρμονίᾳ συμβαδίσωσι καρδία καὶ νοῦς, νὰ ἐκλαμβάνηται ἀνοησία ἥκιστα εὐτυχοῦς ἐποχῆς. Ἡ φιλοσοφία τῶν ἰσχυριζομένων ὅτι, ἐφ' ὅσον κόσμος ὑφίσταται, ὁ πόλεμος δὲν εἶνε δυνατὸν ἢ νὰ κλονίζῃ ἐσώτατα ἀπὸ ἐποχῆς εἰς ἐποχὴν τὴν ἀνθρωπίνην ψυχήν, θὰ καταρρεύσῃ πρὸ τοῦ πελωρίου οἰκοδομήματος τῆς ἀληθείας καὶ καλωσύνης, ὅπερ θὰ ἐγείρῃ βραδέως πλὴν ἀσφαλῶς τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ἐξιδανικευόμενον, ἀναπτυσσόμενον καὶ διαπλαττόμενον ἐφ' ἑπτὰ ἐπὶ τὸ βέλτιον. Τότε ἐκ τοῦ σκότους τῶν σαθρῶν ἰδεῶν θὰ ἀναλάμψῃ τὸ φῶς τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης. Τότε ὁ εὐδαίμων ἐκεῖνος κόσμος θὰ χαιρετίσῃ τὸ ἀφροστεφάνωμα τοῦ ἀληθινοῦ ἀνθρωπισμοῦ, τὸ ὁποῖον σήμερον ἐκλαμβάνομεν ὡς ἐποχὴν ὀνείρων καὶ χιμαιρῶν.

ΑΧ. ΚΑΛΕΥΡΑΣ

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ

ΣΤΕΦ. ΜΥΡΩΜΕΝΟΣ

Ὁ ἀπὸ πολλοῦ ὑπὸ τὰ κάτωθι ψευδώνυμον γνωστὸς Ἀθηναῖος λόγιος, οὗ τὴν εἰκόνα παραθέτομεν, ἀπὸ πολλοῦ συγκαταριθμοῦντες αὐτὸν μεταξὺ τῶν συνεργατῶν ἡμῶν ἔν τε τῇ « Βοσπορίδι » καὶ ταῖς Ἀναμνήσεσι κοσμεῖ σήμερον αὐτὰς δι' ὡραίου ὑπὸ ἔποψιν ἐμπνεύσεως καὶ φαντασίας ποιητικοῦ ἄνθους.

Ἐπάνω ἀπὸ τ' ἄγρια τὰ κύματα
Ὁ γλάρος ὁ χιονόφτερος γλυστράει·
Ἡ θάλασσα τοῦ ἀνοίγει χίλια μνήματα,
Μ' αὐτὸς γοργὸς καὶ ξένοιαστος πετάει.

Μὲ λύσσα ὁλόρθη ἡ θάλασσα σηκώνεται,
Χτυπάει τὰ φτερά του καὶ τὰ βρέχει·
Μ' αὐτὸς μ' ὁρμή, περήφανος τεντώνεται,
Πετᾷ ψηλὰ κι' ἀνάγκη δέν την ἔχει.

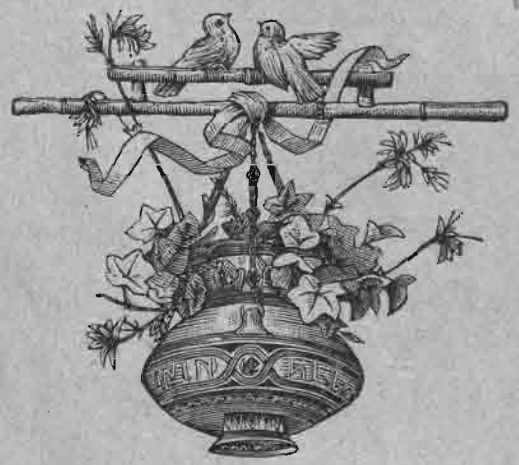
SISMANOGLIO

Ἐπάνω ἀπὸ τοῦ κόσμου τ' ἄγρια κύματα
Ὁ ποιητὴς ἀγνότερος γλυστράει·
Ὁ κόσμος τοῦ ἀνοίγει χίλια μνήματα,
Μ' αὐτὸς γοργὸς καὶ ξένοιαστος πετάει.

Μὲ λύσσα ὁ κόσμος ἄγρια σηκώνεται
Καὶ νά του σπάσῃ τὰ φτερά του τρέχει·
Μ' αὐτὸς μ' ὁρμή, περήφανος τεντώνεται,
Πετᾷ ψηλὰ κι' ἀνάγκη δέν τον ἔχει.

1902, Ἀθῆναι.

ΣΤΕΦ. ΜΥΡΩΜΕΝΟΣ

HENRYK SIENKIEWICZ

Ο ΓΙΑΝΚΟΣ Ο ΜΟΥΣΙΚΟΣ

Βρέφος καχεκτικὸν καὶ ἀδύνατον ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον. Οἱ κουμπαροῦλες συνελθοῦσαι περὶ τὴν κλίνην τῆς λεχοῦς ἐκίνουν τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς μητρὸς καὶ ἐπὶ τοῦ βρέφους.

Ἡ ἐξαδελφίτσα Σημάνοβνα, ἡ συνετωτέρα ἀπὸ ὅλας, ἤρχισε νὰ παρηγορῇ τὴν ἀσθενῆ.

—Δόσε,—εἶπε,—θὰ ἀνάψω ἐπάνω σου λαμπάδα.—Ἀπὸ σένα, κουμπάρα δὲν εἶναι νὰ περιμένῃ πειὰ κανεὶς προκοπή. Ἦλθε ἡ ὥρα σου νὰ ἀφήσῃς αὐτὸ τὸν κόσμο. Πρέπει μόνο νὰ προσκαλέσωμεν τὸν παππᾶ γιὰ νά σου δώσῃ συγχώρεσι.

— Καὶ τὸ παιδί πρέπει ἀμέσως νά το βαπτίσωμε—ἐπρόσθεσεν ἄλλη – αὐτὸ καὶ τὸν παππᾶ δὲν θὰ περιμένῃ· καὶ καλὸ θᾷναι νὰ μὴ πεθάνῃ ἀβάπτιστο.

Καὶ ταῦτα λέγουσα, ἤναψε λαμπάδα καὶ ἔπειτα ἔλαβε τὸ βρέφος, τὸ ἐρράντισε μὲ ἅγιον ὕδωρ ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἐκάμμυσε τοῦτο τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶπε :

— Σὲ βαπτίζω εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου πνεύματος καί σου δίδω τὸ ὄνομα Γιάννης. Καὶ τώρα ψυχὴ χριστιανικὴ πήγαινε ἐκεῖ ἀπὸ ὅπου ἦλθες. Ἀμήν !

Ἀλλ' ἡ χριστιανικὴ ψυχὴ δὲν εἶχε οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην

ἐπιθυμίαν νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκεῖ, ὅθεν ἦλθε καὶ νὰ ἐγκαταλίπῃ τὸ καχεκτικὸν σωματάκι. Ἐξ ἐναντίας ἤρχισε νὰ κλωτσᾷ μὲ τοὺς πόδας τοῦ σώματος τούτου ὅσον ἠδύνατο καὶ νὰ κλαυθμηρίζῃ, ἂν καὶ τόσον ἀσθενῶς καὶ λυπηρῶς, ὥστε, ὡς ἔλεγαν οἱ κουμπαροῦλες, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διακρίνῃ κανεὶς «γατάκι νιαουρίζει ἢ τίποτε ἄλλο;»

Ἔστειλαν διὰ τὸν ἱερέα. Ἦλθεν οὗτος, ἐξετέλεσε τὸ ἔργον του καὶ ἀπῆλθεν. Ἡ κατάστασις τῆς ἀσθενοῦς ἐβελτιώθη. Μετὰ μίαν ἑβδομάδα ἡ *μπάμπα* μετέβη εἰς τὴν ἐργασίαν. Τὸ βρέφος μόλις ἐκλαυθμήριζεν, ἀλλ' ἐκλαυθμήριζε. Μόνον κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος ὁ *κοῦκκος ἐξεκούκκισε* τὴν λῆξιν τῆς ἀσθενείας του καὶ, ὅπως, ὅπως ἡ ζωή του ἐξετάθη μέχρι τοῦ δεκάτου ἔτους.

Ἦτο ἀδύνατος, ἡλιοκαής, προγάστωρ, μὲ παρειὰς κοίλας. Λιναῖ, σχεδὸν λευκαὶ τρίχες ἔπιπτον ἐπάνω ἀπὸ τοὺς φωτοβόλους ἐξωγκωμένους ὀφθαλμούς του βλέποντας πρὸς τὸ φῶς ὡς πρὸς ἀδιαμέτρητον ἄπειρον.

Τὸν περισσότερον καιρὸν τὸν χειμῶνα ἐκάθητο ὀπίσω ἀπὸ τὴν θερμάστραν καὶ ἔκλαιεν ἀπὸ τὸ ψῦχος ἢ ἴσως καὶ ἀπὸ τὴν πεῖναν ὁσάκις ἡ μήτηρ του δὲν εἶχε τίποτε νὰ ψήσῃ 'ς τὸ Πέτσικό της.

Κατὰ τὸ θέρος ἐπεριπάτει μὲ ἕνα ὑποκαμισάκι, σφιγμένον εἰς τὴν ὀσφὺν διὰ ζώνης καὶ μὲ πῖλον ψιάθινον, παρατηρῶν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ διὰ μέσου τοῦ σχισμένου γύρου του, ἀνυψόνων τὴν κεφαλήν του ὡς πτηνόν.

Ἡ μήτηρ του, πτωχὴ ἐργάτις ζῶσα ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ὡς χελιδὼν ὑπὸ ξένην στέγην, πιθανὸν καὶ νά τον ἠγάπα, ἀλλά τον ἔδερε συχνὰ καὶ ἐκ συνηθείας τὸν ὠνόμαζε νόθον.

Κατὰ τὸ ὄγδοον ἔτος ἦτο ἤδη ὥριμος πρὸς ἐργασίαν· ὅταν εἰς τὴν καλύβην των δὲν ὑπῆρχε τίποτε διὰ νὰ φάγῃ, ἀνε-

χώρει εἰς τὸ δάσος δι' ἀμανιτάρια. Πῶς ἐκεῖ δέν τον κατέφαγον οἱ λύκοι—ὁ Θεὸς μόνον γνωρίζει.

Ἦτο πολὺ δειλὸν παιδίον· καὶ ὡς ὅλα τὰ χωρικὰ παιδία εἰς τὴν συνομιλίαν του πρὸς ξένους ἐπιπίλιζε τὸ δάκτυλόν του.

Κανεὶς δὲν ἤλπιζεν, ὅτι θὰ μεγαλώσῃ, ἀλλ' ἀκόμη περισσότερον ὅτι ἡ μήτηρ του ἠδύνατο νὰ περιμένῃ ἐξ αὐτοῦ οἱανδήποτε χαράν, διότι δι' ἐργασίαν ἦτο ἀνίκανος. Ἄγνωστον πόθεν τὸ ἐκληρονόμησεν, ἀλλ' εἰς ἓν καὶ μόνον εἶχε μεγάλην κλίσιν, εἰς τὴν μουσικήν. Πανταχοῦ τὴν ἤκουσε καὶ μόλις, μόλις ἐμεγάλωσε, περὶ ἄλλου τινὸς δὲν ἐσκέπτετο. Ἐπήγαινεν ἐνίοτε εἰς τὸ δάσος διὰ τὰ κτήνη ἢ μὲ κοφίνιον διὰ γεννήματα, ἀλλ' ἐπέστρεφε χωρὶς γεννήματα καὶ ἔλεγε, τραυλίζων :

— Πάμε 'κεῖ 'ς τὸ δάσος· κάτι ἔπαιζε....ὄη, ὄη !

Καὶ ἡ μήτηρ :

— Θὰ σοῦ παίξω ἐγώ, στάσου σύ !

Καὶ πράγματι ἔβιδεν ἐνίοτε εἰς αὐτὸν τὴν μουσικὴν τῆς *Κουτάλας*. Τὸ παιδίον ἐφώναζεν, ὑπισχνεῖτο, ὅτι πλέον δὲν θὰ τὸ ἐπαναλάβῃ ἀλλ' ἀκριβῶς ἐν ᾧ ὑπισχνεῖτο, ἐσκέπτετο, ὅτι κάτι τι εἰς τὸ δάσος ἔπαιζε....

Ἀλλὰ τί ; Μήπως ἐγνώριζε ! Τὰ πεῦκα, αἱ φηγοί, αἱ σημύδαι, οἱ σφένδαμνοι, τὸ πᾶν ἔπαιζε.

Τὸ δάσος ὅλον—καὶ τελείωσε !

Ἡ Ἠχὼ ἐπίσης....Εἰς τὸν ἀγρὸν ἔπαιζε δι' αὐτὸν τὸ μικρὸν στέλεχος τοῦ ἀπομεμονωμένου δενδρυλλίου. Εἰς τὸ κηπάριον πλησίον τῆς καλύβης ἐσύριζον οἱ σπουργῖται οὕτως, ὥστε τὰ βύσσινα ἔτρεμον.

Τὰς ἑσπέρας προσεῖχεν εἰς ὅλας τὰς φωνάς, τὰς ὁποίας εἶναι δυνατὸν νὰ ἀκούσῃ κάνεὶς μόνον εἰς τὸ χωρίον. Καὶ πιθανῶς ἐφαίνετο εἰς αὐτόν, ὅτι ὅλον τὸ χωρίον παίζει. Ὅταν τὸν

ἔστελλον νὰ παρατηρήσῃ τὴν κόπρον τῶν ζώων, δι' αὐτὸν καὶ ὁ ἀὴρ εἰς τὴν τριαιναν ἔπαιζε.

Μίαν φορὰν ἐν ᾧ ἐστέκετο μὲ τὰ μαλλιὰ ἄνω κάτω καὶ προσεῖχεν εἰς τὸ παιγνίδιον τοῦ ἀνέμου εἰς τὰς ξυλίνας τριαίνας, τὸν εἶδεν ὁ ἐπιστάτης καὶ λύσας τὴν ἐκ δέρματος ζώνην του, *τοῦδωκε μερικὲς γιὰ ἐνθύμησι*. Ἀλλὰ τοῦτο εἰς τίποτε δὲν τὸν ὠφέλησεν. Οἱ ἄνθρωποι τὸν ὠνόμαζον «ὁ Γιάνκος ὁ μουσικός.» Κατὰ τὸ ἔαρ ἔφευγεν ἐκ τῆς οἰκίας του εἰς τὰ *Ρέματα* διὰ νὰ κατασκευάσῃ σφυρίκτρας ἀπὸ καλάμην. Κατὰ τὴν νύκτα ὅταν οἱ βάτραχοι ἤρχιζαν νὰ κοάζουν, ὁ δρυοκολάπτης νὰ σκάπτῃ διὰ τοῦ ράμφους του τοὺς κλώνους τῶν δένδρων, οἱ κάνθαροι νὰ βομβοῦν, οἱ πετεινοὶ νὰ φωνάζουν, οὗτος δὲ ἠδύνατο νὰ κοιμηθῇ· ἤκουε μόνον· καὶ μόνον ὁ Θεὸς γνωρίζει ποίαν ἁρμονίαν ἐνωτίζετο εἰς ὅλα αὐτά. Ἡ μήτηρ του ἦτο ἀδύνατον πλέον νὰ τὸν παραλάβῃ μαζύ της εἰς τὴν ἐκκλησίαν, διότι συνέβαινεν, ὅταν ἔπαιζε τὸ ὄργανον ἢ ἔψαλλεν ὁ χορὸς μὲ γλυκείας φωνάς, τοῦ παιδίου οἱ ὀφθαλμοὶ νὰ καλύπτωνται ἀπὸ νεφέλην ὡς νὰ ἔβλεπον πρὸς κάποιον ἄλλον κόσμον.

Ὁ φύλαξ, ὁ ὁποῖος ἐπεριπάτει τὴν νύκτα εἰς τὸ χωρίον καὶ διὰ νὰ μὴ κοιμηθῇ ἠρίθμει τοὺς ἀστέρας ἢ συνδιελέγετο πρὸς τοὺς κύνας, συχνάκις ἔβλεπε τὸ λευκὸν ὑποκαμισάκι τοῦ Γιάνκου, φεῦγον εἰς τὸ σκότος πρὸς τὸ καπηλεῖον. Ἀλλὰ τὸ παιδίον δὲν εἰσήρχετο εἰς αὐτό, ἀλλ' ἔμενε πλησίον αὐτοῦ. Ἐκεῖ κάπου κρυμμένος εἰς τὸν τοῖχον ἤκουε. Οἱ ἄνθρωποι ἐχόρευον «ὀμπερτάς» καὶ ἐνίοτε κάποιος νέος ἔκραζεν «οὐ-γά». Ἠκούοντο ἄλλοτε τὰ πατήματα τῶν ὑποδημάτων, ἄλλοτε αἱ φωναὶ τῶν κορασίων «αἴ—τί!»! Τὰ βιολιὰ ἥσυχα ἔψαλλαν. «Θὰ φᾶμε καὶ θὰ πιοῦμε καὶ θὰ διασκεδάσουμε» καὶ ὁ βαρύτονος μὲ βοῶσαν φωνὴν ἐπανελάμβανε «Ὅπως δώσ' ὁ Θεός, ὅπως δώσ' ὁ Θεός». Τὰ παράθυρα ἐκαίοντο ἀπὸ τὰ

φῶτα, καὶ ἐφαίνετο, ὅτι ἑκάστη δοκὸς τοῦ καπηλείου τρέμει, ψάλλει, παίζει· καὶ ὁ Γιάνκος ὅλα τὰ ἤκουε...

Τί δὲν θὰ ἔδιδε δι' ἓν βιολίον, τὸ ὁποῖον τόσον λεπτῶς παίζει. «Θὰ φᾶμε καὶ θὰ πιοῦμε καὶ θὰ διασκεδάσουμε». Τέτοια μελῳδικὰ σανιδάκια.... ἀπὸ ποῦ τὰ προμηθεύονται; ποιὸς τὰ κατασκευάζει; ἐὰν ἅπαξ μόνον τῷ ἐπέτρεπον νὰ κρατήσῃ εἰς τὰς χεῖράς του κἄτι τι τοιοῦτον! Ποῦ τοιαύτη εὐτυχία! Τῷ ἦτο δυνατὸν μόνον νὰ ἀκούσῃ καὶ τοῦτο ἕως ὅτου ὁ φύλαξ θὰ τὸν ἐφώναζεν ἀπὸ τὸ σκότος:

— Θὰ πᾷς 'ς τὸ σπίτι σου, διαβολόπαιδο;

Τότε, πτερῶν τὸν πόδα, ἔτρεχεν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ὄπισθέν του εἰς τὸ σκότος ἐφέρετο ἡ φωνὴ τῶν βιολιῶν. «Θὰ φᾶμε, καὶ θὰ πιοῦμε καὶ θὰ διασκεδάσουμε!» καὶ ἡ βαθύφωνος φωνὴ τοῦ βκρυτόνου· «ὅπως δώσ' ὁ Θεός, ὅπως δώσ' ὁ Θεός!»

Δι' αὐτὸν ἦτο μεγάλη ἑορτή, ὅταν ἠδύνατο κάπου νὰ ἀκούσῃ βιολίον. Λόγου χάριν εἰς γάμον ἢ εἰς ἑσπερίδας. Μετὰ τοῦτο κατέφευγεν ὀπίσω ἀπὸ τὴν θερμάστραν καὶ ὁλόκληρον ἡμέραν ἐσιώπα, βλέπων μὲ λάμποντας ὀφθαλμοὺς ἐκ τοῦ σκότους ὡς γάτος. Ὁ ἴδιος κατεσκεύασε βιολίον ἐκ βύβλου καὶ τριχῶν ἵππου, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἤθελε νὰ παίξῃ τόσον καλῶς ὅπως τὸ βιολίον τοῦ καπηλείου. Ἐβόιζεν ἥσυχα, πολὺ ἥσυχα ὡς μυῖα ἢ κώνωψ. Ἐν τούτοις οὗτος ἔπαιζεν ἐπ' αὐτοῦ ἀπὸ τὸ πρωῒ ἕως τὸ βράδυ ἂν καὶ ἐλάμβανε δι' αὐτὸ τόσους μπάτσους, ὥστε κατήντησεν ἐπὶ τέλους νὰ ὁμοιάζῃ μὲ κτυπημένον ἄωρον μῆλον. Ἀλλὰ τοιαύτη ἦτο ἡ φύσις του. Τὸ παιδίον ἐγίνετο ὁλονὲν ἰσχνότερον. Ἡ κόμη του ἔγεινεν πυκνοτέρα. Οἱ ὀφθαλμοί του ἐξωγκοῦντο εὐρέως ἂν καὶ συχνάκις ἐπληροῦντο δακρύων, ἀλλ' αἱ παρειαί του καὶ τὸ στῆθός του ἐκοιλαίνοντο βαθύτερον καὶ βαθύτερον. Δὲν ὡμοίαζε πρὸς τὰ ἄλλα παιδία, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς τὸ ἐκ βύβλου βιολίον του, τὸ

ὁποῖον μόλις ἀνέδιδεν ἤχους τινάς. Πρὸς τοῖς ἄλλοις πρὸ τοῦ νέου σίτου μόνον ὅτι δὲν ἀπέθνησκεν ἐκ τῆς πείνης, διότι συχνότατα ἐτρέφετο μὲ ξηρὰ καρότα καὶ μὲ τὴν δίψαν τῆς ἀποκτήσεως ἑνὸς βιολίου.

Ἀλλ' ἡ δίψα αὕτη δὲν ἀπέληξεν αἰσίως ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ὁ ὑπηρέτης τοῦ γαιοκτήμονος εἶχε βιολίον καὶ κάποτε τὸ ἐσπέρας τὸ ἔπαιζε διὰ νὰ ἀρέσῃ εἰς τὴν ὑπηρέτριαν. Ὁ Γιάνκος ὑπεισήρχετο ἐνίοτε τετραποδητὶ μεταξὺ τῶν ἀρκεύθων πρὸς τὴν ἀνοικτὴν θύραν τοῦ σκευοφυλακείου διὰ νά το παρατηρῇ. Τὸ βιολίον ἐκρέματο εἰς τὸν τοῖχον ἀπέναντι τῆς θύρας καὶ τὸ παιδίον ἀπλήστως ἔβλεπε πρὸς τὸ ἀνέφικτον τοῦτο ἱερὸν πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀνάξιος νὰ ἐγγίσῃ.

Ἐν τούτοις καθ' ὑπερβολὴν τὸ ἐπεθύμει. Ἤθελε καὶ ἅπαξ ἔστω νά το λάβῃ εἰς τὰς χεῖράς του· τοὐλάχιστον νά το παρατηρήσῃ καλῶς. Ἡ δυστυχὴς μικρὰ καρδία ἔτρεμεν εἰς τὴν σκέψιν ταύτην περὶ τοιαύτης εὐτυχίας.

Ἓν ἑσπέρας εἰς τὸ σκευοφυλάκιον δὲν ὑπῆρχε κάνείς. Οἱ κύριοι ἀπὸ πολλοῦ ἔζων ἐν τῇ ξένῃ· ὁ οἶκος ἔμενεν ἀκατοίκητος καὶ τούτου ἕνεκα ὁ ὑπηρέτης διήρχετο τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου του εἰς τὸ ἕτερον ἥμισυ τοῦ οἴκου πλησίον τῆς ὑπηρετρίας. Ὁ Γιάνκος, κρυμμένος ὄπισθεν τῶν ἀρκεύθων, ἀπὸ πολλοῦ ἤδη παρετήρει διὰ τῆς ἀνοικτῆς θύρας πρὸς τὸν σκοπὸν ὅλων τῶν πόθων του. Πανσέληνος πλαγίως ἐφώτιζε τὸ ἀνοικτὸν παράθυρον τοῦ σκευοφυλακίου, τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο· ἐν εἴδει μεγάλου φωτεινοῦ τετραγώνου εἰς τὸν ἀπέναντι τοῖχον. Τὸ τετράγωνον τοῦτο ὁλονέν πλησιέστερον ἐσύρετο πρὸς τὸ βιολίον. Ἐπὶ τέλους τὸ ἐφώτισεν ἐξ ὁλοκλήρου. Τῷ ἐφαίνετο εἰς τὸ σκότος ὅτι χύνεται ἐκ τοῦ βιολίου κάποιον ἀργυροῦν φῶς. Ἰδίως τὰ κυρτὰ αὐτοῦ μέρη ἦσαν φωτισμένα τόσον ἰσχυρῶς, ὥστε ὁ Γιάνκος μόλις ἠδύνατο νὰ παρατηρῇ

αὐτά. Ἐν τῇ λάμψει ταύτῃ ὅλα ἐφαίνοντο καθαρώτατα. Τὰ πρὸς τὰ ἔσω πεπιεσμένα μέρη, ὁ καμπύλος πῆχυς καὶ αἱ χορδαί. Οἱ στρεπτοὶ κόλοπες καὶ ἡ μαγὰς ἔλαμπον ἐπ' αὐτοῦ ὡς πυγολαμπίδες· καὶ κατὰ μῆκος αὐτοῦ ἐκρέματο τὸ τόξον ἐν εἴδει ἀργυρᾶς ῥάβδου.

Ἆχ! πῶς ὅλον τοῦτο ἦτο ὡραῖον καὶ σχεδὸν μαγικόν! Ὁ Γιάνκος παρετήρει μὲ μέγαν πόθον. Κρυμμένος μεταξὺ τῶν ἀρκεύθων, ἀκουμβῶν μὲ τοὺς ἀγκῶνας εἰς τὰ ἰσχνὰ γόνατά του, μὲ ἀνοικτὸν στόμα ἔβλεπε καὶ ἔβλεπε . . . Ὁ φόβος ἐκράτει αὐτὸν εἰς τὴν θέσιν του, ἀλλὰ κάποια ἀκατανίκητος δύναμις τὸν ὤθει πρὸς τὰ ἐμπρός. Ἦτο τοῦτο μαγεία; Τὸ φωτισμένον βιολίον ἐφαίνετο, ἐπλησίαζεν, ἔπλεε πρὸς τὸ παιδίον . . . . Κάποτε ἔσβυνε διὰ νὰ ἀναψῃ ἐκ νέου ἰσχυρότερον. Μαγεία, βέβαια μαγεία! Τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἐφύσησεν ἄνεμος. Ἡσύχως ἐθορύβησαν τὰ δένδρα, ἐψιθύρισαν αἱ ἄρκευθοι καὶ ὁ Γιάνκος καθαρῶς ἤκουε:

— Πήγαινε Γιάνκο· 'ς τὴν μπουφέτνα κανεὶς δὲν εἶναι, πήγαινε Γιάνκο! Ἡ νὺξ ἦτο φωτεινή, φωτεινή. Εἰς τὸν κῆπον πλησίον εἰς τὰ νερὰ τῆς μικρᾶς λίμνης ἔψαλλεν ἡ ἀηδὼν καὶ ἐσύριζεν ὁτὲ μὲν σιγώτερα ὁτὲ δὲ ἰσχυρότερα «Πήγαινε, ἐμπρός, πάρε το!» Ἡ σεβασμία γλαὺξ ἐπέτα ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς του καὶ ἔκραζε. «Μὴ το πάρῃς Γιάνκο, μὴ το πάρῃς!» Πλὴν ἡ γλαὺξ ἐπέταξεν, ἀλλ' ἡ ἀηδὼν ἔμεινε καὶ αἱ ἄρκευθοι ὁλονένα καθαρώτερα ἐψιθύριζαν. «Κανεὶς δὲν εἶν' ἐκεῖ!» Τὸ βιολίον ἐξέλαμψεν ἐκ νέου.

Ἡ πτωχὴ ἡ μικροῦλα μορφὴ ἤσυχα καὶ προσεκτικὰ ἐκινήθη ἐμπρὸς καὶ ἡ ἀηδὼν σιγὰ-σιγὰ ἐσύριζε· «ἔλα πήγαινε, πάρε το!»

Τὸ λευκὸν ὑποκαμισάκι ἐσύρετο διηνεκῶς πλησιέστερον πρὸς τὴν θύραν τοῦ σκευοφυλακίου. Δὲν το κρύπτουν πλέον

αἱ μαῦραι ἄρκευθοι. Εἰς τὸ κατώφλιον τοῦ σκευοφυλακίου ἀκούεται ἡ διακεκομμένη ἀναπνοὴ τοῦ ἀσθενοῦς παιδικοῦ στήθους. Ἀκόμη ἕνα λεπτόν—τὸ λευκὸν ὑποκαμισάκι ἐξηφανίσθη καὶ μόνον τὸ λευκὸν ποδαράκι ἔμεινεν ἐπὶ τοῦ κατωφλίου.

Ἄδικα, γλαυκοῦλά μου, σὺ ἐπέταξες πάλιν καὶ φωνάζεις «Μὴ τὸ πάρῃς, μή το πάρῃς!» Ὁ Γιάνκος εἶναι πλέον εἰς τὸ σκευοφυλακιον.

Οἱ βάτραχοι τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἐκόασαν τόσον ἀπελπικῶς ὡσὰν νὰ ἐτρόμαξαν ἀπὸ κάτι τι ἀλλ' ἀμέσως ἔπαυσαν. Ἡ ἀηδὼν ἔπαυσε νὰ λαρυγγίζῃ, αἱ ἄρκευθοι νὰ ψιθυρίζουν. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Γιανκος προυχώρει ἡσύχως, μετὰ προσοχῆς· ἀλλ' ὁ φόβος τὸν κατελαμβανε βαθμηδὸν ἰσχυρότερον. Μεταξὺ τῶν ἀρκεύθων ἠσθανετο ἑαυτὸν ὡς ἐν τῇ οἰκίᾳ του· ἀλλ' ἐδῶ ὡς μικρὸν θηρίον ἐν τῷ κλωβίῳ. Αἱ κινήσεις του ἔγειναν ὁρμητικώτεραι, ἡ ἀναπνοή του ἔγεινε ἡσυχωτέρα καὶ συριστικωτέρα, πρὸς τούτοις τὸν κατέπιε σκότος. Ἥσυχος θερινὴ ἀστραπὴ ἐπέταξεν εἰς τὴν ἔκτασιν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐφώτισεν ἅπαξ ἔτι τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ δωματίου καὶ τὸν Γιάνκον τετραποδητεὶ πρὸ τοῦ βιολίου μὲ τὴν κεφαλὴν ἀνυψωμένην. Ἀλλ' ἡ ἀστραπὴ ἐσβέσθη. Τὴν σελήνην ἐκάλυψαν νέφη καὶ οὔτε ἐφαίνετο, οὔτε ἠκούετο τίποτε πλέον.

Ἀλλὰ μίαν στιγμὴν ἔπειτα εἰς τὸ σκότος διεχύθη ἥσυχος καὶ θλιβερὸς τόνος ὡσὰν ἀπροσέκτως κάποιος νὰ ἔθιξε τὰς χορδὰς καὶ αἴφνης.....

Κάποια αὐστηρά, κοιμισμένη φωνή, ἐξελθοῦσα ἀπὸ τὴν γωνίαν, ἠρώτησε μὲ ὀργήν.

— Ποιὸς εἶν' ἐκεῖ ;

Ὁ Γιάνκος ἔκρυψε τὴν ἀναπνοήν του, ἀλλ' ἡ αὐστηρὰ φωνὴ ἠρώτησε καὶ δευτέραν φοράν.

— Ποιὸς εἶναι ἐκεῖ ;

Κάποιος προσέτριψεν εἰς τὸν τοῖχον πυρεῖον καὶ ἔγεινε φῶς καὶ ἔπειτα . . . . Ὦ Θεέ ! ἠκούσθησαν βλασφημίαι, ὕβρεις, κτυπήματα, θρῆνοι τοῦ παιδίου, κραυγαὶ «ὦ γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ !»—γαυγίσματα σκύλων, κινήσεις κηρίων εἰς τὰ παράθυρα, φωναὶ εἰς ὅλον τὸν οἶκον.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ὁ κακομοίρης ὁ Γιάνκος ἐστέκετο πρὸ τοῦ δημάρχου.

Ὤφειλον νὰ τον δικάσουν ὡς κλέπτην ; Βεβαίως. Ἔβλεπον πρὸς αὐτὸν ὁ δήμαρχος καὶ οἱ σύμβουλοι· παρετήρουν πῶς ἐστέκετο ἐνώπιόν των μὲ τὸν δάκτυλον εἰς τὸ στόμα, μὲ γουρλωμένα καὶ τρομαγμένα μάτια, μικρός, ἰσχνός, κακοντυμένος, δαρμένος, μὴ ἐννοῶν ποῦ ἦτο καὶ τί θέλουν ἀπὸ αὐτόν. Πῶς νὰ κρίνουν ἕνα τέτοιο δυστυχισμένο παιδί, τὸ ὁποῖον παρ' ὅλα τὰ δέκα του ἔτη μόλις ἠδύνατο νὰ σταθῇ εἰς τὰ πόδια του. Ἂς τον πάρῃ ὁ φύλαξ καὶ ἂς τον δείρῃ γιὰ νὰ μὴ κλέψῃ ἄλλοτε.

Ἐκρίθη καὶ ἀπεφασίσθη.

Ἐφώναξαν τὸν φύλακα Στάχαν.

— Πάρ' τον καὶ δός του μερικὲς γιὰ ἐνθύμησι.

Ὁ Στάχας ἐκίνησε τὴν ἀνόητον θηριώδη κεφαλήν του, ἔλαβε τὸν Γιάνκον ὑπὸ τὴν μασχάλην ὡς κάποιο οἱονδήποτε γατάκι καὶ το ἔφερεν εἰς τὴν καλύβην του. Τὸ παιδίον ἢ δὲν ἐνόει διατί, ἢ ἐτρόμαξεν, ἀλλὰ δὲν ἐπρόφερεν οὔτε ἕνα λόγον· ἔβλεπε μόνον ὡς βλέπει συλληφθὲν πτηνόν. Καὶ μήπως ἐγνώριζε τί θά τον κάμουν ; Μόνον ὅταν ὁ Στάχας τὸν ἐξήπλωσεν εἰς τὴν καλύβην του καὶ ἀνεσήκωσε τὸ ὑποκαμισάκι του καὶ ἤρχισε νὰ τον κτυπᾷ δυνατά, μόνον τότε ὁ Γιάνκος ἐφώναξε :

— Μάμα ! — Καὶ εἰς ἕκαστον κτύπημα ἐπαναλάμβανε «Μάμα ! Μάμα !»—ἀλλὰ βαθμηδὸν ἡσυχώτερον, ἀσθενέστε-

© SISMANOGLIO

ρον καὶ εἰς κάποιον κτύπημα τὸ παιδίον ἐσιώπησε καὶ δὲν ἐφώναξε πλέον «Μάμα!»....

Δυστυχὲς θραυσμένον βιολίον!

Ἄχ σὺ ἀνόητε, κακέ, πικρὲ Στάχα! — Ποιὸς κτυπᾷ ἔτσι μικρὰ παιδιά; Καὶ ἐκτὸς τούτου αὐτὸ ἦτο τόσον μικρούτσικο, ἀδύνατο, μόλις ἀνέπνεε.....

Ἦλθεν ἡ μήτηρ διὰ νὰ παραλάβῃ τὸ παιδίον της καὶ ἠναγκάσθη νὰ το μεταφέρῃ ἐπὶ τῶν χειρῶν της. Τὴν ἑπομένην ὁ Γιάνκος δὲν ἠγέρθη ἀπὸ τὴν κλίνην του καὶ τὴν τρίτην ἑσπέρας ἡσύχως ἐξέπνεε ἐπὶ σκαμνίου ὑπὸ λεπτὸν σκέπασμα.

Αἱ χελιδόνες ἐμινύριζον ἐπὶ τῆς κερασέας, ἡ ὁποία κῦξανε πρὸ τῆς καλύβης. Αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες εἰσήρχοντο διὰ τοῦ παραθύρου καὶ ἔλουον μὲ χρυσοῦν φῶς τὸ ἀναμαλλιάρικο κεφαλάκι τοῦ παιδίου καὶ τὸ προσωπάκι του, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ἔμεινεν οὐδὲ σταγὼν αἵματος. Αἱ ἀκτῖνες ἦσαν ὡς ἕνας δρόμος διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἀπέλθῃ ἡ παιδικὴ ψυχή. Καλὸν καὶ τοῦτο, ἂς ἦτο καὶ κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου, ὅτι ἀνεχώρει διὰ τῆς εὐρείας ἡλιακῆς ὁδοῦ, διότι ἐνόσῳ ἔζη ἐβάδιζε διαρκῶς στενωπὸν ἀκανθώδη. Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ ἰσχνὸν στῆθος ἀνέπνεεν εἰσέτι, ὡς νὰ προσεῖχε τὸ παιδίον εἰς τὰς διὰ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου φερομένας ἀντηχήσεις τοῦ χωρίου. Ἦτο ἑσπέρα. Αἱ κόραι ἐπιστρέφουσαι ἐκ τοῦ θερισμοῦ ἔψαλλον. «Ὦ τὰ πράσινα λειβάδια» Καὶ ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ ρυακίου ἐφέροντο ἦχοι φλογέρας. Ὁ Γιάνκος ἤκουε διὰ τελευταίαν φορὰν πῶς παίζει τὸ χωρίον. Πλησίον του ἔκειτο τὸ ἐκ βύβλου βιολίον του.

Ἄϊφνης τὸ πρόσωπον τοῦ ἀποθνήσκοντος παιδίου ἐφωτίσθη καὶ τὰ ὠχρὰ τρέμοντα χείλη ἐψιθύρισαν:

— Μάμα!

— Τί γυιόκα μου;—ἀπεσπάσθη ἀπὸ τὴν μητέρα, τὴν ὁποίαν ἔπνιγον τὰ δάκρυα.

— Μάμα! Θὰ δώσ' ὁ Θεὸς καὶ σὲ μένα 'στὸν οὐρανὸ ἕνα ἀληθινὸ βιολί!

— Θά σου δώσῃ, γυιόκα μου, θά σου δώσῃ!—ἀπεκρίθη ἡ μήτηρ· ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο τίποτε περισσότερον νὰ εἴπῃ, διότι τὸ στῆθός της ἐξεσχίζετο ἐκ τῆς πλημμυρούσης αὐτὸ λύπης καὶ στενάξασα «Ὦ Ἰησοῦ, Ἰησοῦ!» —ἔπεσε κατὰ πρόσωπον ἐπὶ τοῦ κιβωτίου καὶ ἤρχισε νὰ φωνάζῃ ὡς τρελλὴ ἢ ὡς ἄνθρωπος ὅστις βλέπει, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἁρπάσῃ ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ θανάτου πολύτιμον ὕπαρξιν.

Καὶ αὐτὴ δὲ ἥρπασε τὴν ἰδικήν της.... Ἐγερθεῖσα πάλιν παρετήρησε τὸ τέκνον της. Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ μικροῦ μουσικοῦ ἦσαν ἀνοικτοί, ἀλλ' ἀκίνητοι, τὸ πρόσωπόν του σοβαρόν, τεθλιμμένον καὶ ἐπίμηκες. Αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ἐπίσης ἐσβέσθησαν.....

Εἰρήνη εἰς σέ, Γιάνκο!

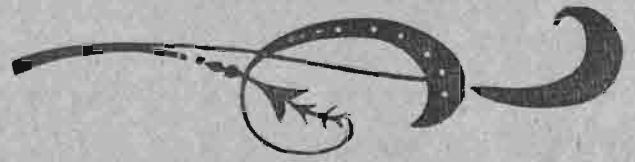
Τὴν ἑπομένην οἱ οἰκοδεσπόται ἐπέστρεψαν ἐξ Ἰταλίας μαζὶ μὲ τὴν δεσποινίδα καὶ τὸν καβαλιέρον της, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐρωτευμένος μαζί της. Ὁ νέος εἶπεν:

— Quel beau pays que l' Italie!

— Καὶ τί μουσικὸς λαός! On est heureux de chercher là-bas des talents et de les proteger.—ἐπρόσθεσεν ἡ δεσποινίς.....

Ἐπὶ τοῦ Γιάνκου ἐψιθύριζον αἱ σημύδαι.....

ΚΛΕΑΝΘΗΣ Α. ΒΑΣΑΡΔΑΚΙΣ

ΟΜΙΛΙΑ

Δος **Σεβαστῆς Ν. Καλλιφέρη**

γενομένη ἐν τῷ Α'. Ἑλλ. Ἐκπαιδευτικῷ Συνεδρίῳ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1904 ἐν Ἀθήναις.

αἱ ὅσον μὲν ἀφορᾷ εἰς τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ προγράμματος θὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν ὑμῶν ἐπὶ τρία τινά, τὰ κυριώτατα ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει τῆς γυναικός.

1ον Ὡς πρὸς τὴν θρησκείαν. Τὸ μάθημα τὸ ἐν τοῖς προγράμμασιν ἀναγραφόμενον ὑπὸ τὸν τίτλον «ἱερὰ» εἶνε ὅλως ἄλλο τι ἢ μάθημα ἱερόν. Εἶνε πᾶν ἄλλο ἢ ἐκπληρωτικὸν τοῦ σκοποῦ τοῦ ἱεροῦ μαθήματος. Εἶνε ἐν μέρει περιληπτικωτάτη καὶ ἄνευ πολλῆς ἐννοίας καὶ συνοχῆς ἱστορία τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους ἐν μέρει δὲ ἀτελεστάτη καὶ πενιχροτάτη διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς κατηχήσεως, κατὰ τὸν τρόπον τῆς ξηρᾶς καὶ ἀνεπιτυχοῦς διδασκαλίας τῶν γραμματικῶν κανόνων.—Ἵνα ᾖ τὸ μάθημα τοῦτο, οἷον τὸ ὄνομα του *ἱερὸν* καὶ ἵνα ἐκπληροῖ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, ἵνα ἐμπνευσθῇ θρησκεία, πρέπει νὰ ὁρισθῇ δι' αὐτοῦ προτίστως ἡ *βαθεῖα κατανόησις* καὶ *ἐκμάθησις πάντων τῶν ῥημάτων, δι' ὧν τελοῦνται* πᾶσαι τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν αἱ ἱεροτελεστίαι,—αἵ τε λειτουργίαι καὶ αἱ προσευχαί, δι' ὧν συντελοῦνται τὰ μυστήρια, οὕτως ὥστε ῥήματα ταῦτα νὰ ποτίσωσι τὸν πνευματικὸν καὶ ψυχικὸν ἄνθρωπον, εἰσδύοντα εἰς τὰ μυχαίτατα αὐτοῦ, ὡς ἄλλη κυκλοφορία τοῦ αἵματος.

Ἐν ταῖς ἀνωτέρω τάξεσι νὰ διδάσκηται, ἀλλ' ἐκτενῶς, καὶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία καὶ ἡ χριστιανικὴ ἠθική

Ἐκ τῆς παλαιᾶς γραφῆς ὡς ἱερὸν μάθημα δέον σὺν τοῖς ψαλμοῖς νὰ διδάσκωνται ἐκτενῶς αἱ προφητεῖαι περὶ Χριστοῦ καὶ τὰ μέρη αὐτῆς τὰ μαρτυροῦντα τὴν σχέσιν τῆς ἰουδαϊκῆς θρησκείας πρὸς τὴν ἡμετέραν καὶ τὰ εἰκονίζοντα τὸ πνεῦμα, μεταξὺ τοῦ λαοῦ, τοῦ ἐκλεκτοῦ ἐκείνου, ἐν ᾧ ἐξελέγη ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐνεσαρκώθη ὁ ἱδρυτὴς τῆς θρησκείας ἡμῶν. —ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τῆς παλαιᾶς γραφῆς εἶνε μόνον ἱστορία τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους — ἥτις, καλῶς διδασκομένη, καθ' ὃ ἱστορία λαοῦ ἐκλεκτοῦ καὶ ἰσχυροῦ, δύναται νὰ παράσχῃ παραδείγματα ἠθικὰ καὶ πολιτειακὰ μεγάλης σπουδαιότητος, δὲν εἶνε ὅμως μάθημα ἱερόν.

2ον Θὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν ὑμῶν εἰς τὸ ὅτι, —δέον νὰ ληφθῇ μειζων φροντὶς εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν ἑλλήνων συγγραφέων: Ἡ ἑλληνικὴ ἰδέα ἰσχυρά, ὑγιής, εὐγενής, σήμερον εἶνε διὰ τὰς μαθητευομένας νεκρὸν γράμμα ὡς εἶνε καὶ διὰ τοὺς διδασκάλους των—ὡς ἀσφαλῶς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων. Οὗτοι ἀποδεικνύεται ὅτι δὲν κατώρθωσαν νὰ καταστήσωσι τὰς ἐννοίας τῶν ἑλληνικῶν συγγραμμάτων ἀγαπητὰς οὐδὲ γνωστὰς εἰς τὰς νεωτέρας Ἑλληνίδας, ἀφοῦ αὗται τόσον κωμικῶς ξενίζουσιν ἐν παντί.

Αἱ ὁμηρικαὶ διηγήσεις μαχῶν, ἡ Κύρου Ἀνάβασις μὲ τὰς στρατηγικὰς της κινήσεις, τοὺς παρασάγγας καὶ τοὺς σταθμούς, ὡς καὶ τὰ Ἑλληνικὰ τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως, πολὺ ὀλίγον τέρπουσιν ἢ μορφοῦσι τὰς νεαρὰς μαθητρίας.

3ον Θὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν ὑμῶν καὶ εἰς τὸ ἑξῆς: Εἶνε ἀπαραίτητον νὰ προστεθῶσιν εἰς τὸ πρόγραμμα μαθήματα πρακτικὰ σχέσιν ἄμεσον ἔχοντα πρὸς τὸν ὑλικὸν βίον, ἵνα καὶ πρακτικαὶ γίνωνται αἱ γυναῖκες παρ' ἡμῖν, αἱ διὰ

τῆς μέχρι τοῦδε παρεχομένης ἐκπαιδεύσεως κουφότητα μᾶλλον συσσωρεύουσαι, καὶ εἰς πᾶσαν περίστασιν τοῦ βίου εὑρίσκωνται ἠσφαλισμέναι, συγχρόνως δὲ ἵνα καὶ ἀληθῶς φιλάνθρωποι γένωνται, γινώσκουσαι καὶ ἑπομένως δυνάμεναι νὰ σέβωνται καὶ ἀγαπῶσι τὴν ἐργασίαν καὶ ἐκτιμῶσι τοὺς κόπους καὶ τῶν ὁμοίων αὐταῖς ἀνθρώπων ἐν τῷ ἀγῶνι τοῦ βίου.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν συμπλήρωσιν τοῦ θέματος, ὅπερ ἐτέθη ἐν τῷ κανονισμῷ : «Ὅπως τὰ παρθεναγωγεῖα παρέχωσι ἀ» γωγὴν σύμφωνον πρὸς τὰς Ἑλληνικὰς παραδόσεις καὶ πρὸς » τὸν προορισμὸν τῆς γυναικὸς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ καὶ τῇ καιν» νωνίᾳ».

Ἔχω νὰ προβάλω τὸ ἑξῆς : Τὰ καλὰ προγράμματα θ' ἀποβῶσι μάταια ἂν δὲν ληφθῶσι ἄλλα τινα μέτρα.

Οἱ ἄνδρες πρέπει ν' ἀπέχωσι ἀπὸ τῶν παρθεναγωγείων καὶ ν' ἀπέχωσιν ὁλοσχερῶς τῆς γυναικείας ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀγωγῆς. Τὴν γυναῖκα πρέπει νὰ ἐκπαιδεύῃ γυνὴ διότι μόνον αὐτὴ εἶνε ἁρμοδία πρὸς τοῦτο.

Εἴτε ὡς καθηγηταί, εἴτε ὡς σύμβουλοι, εἴτε ὡς ἐφορευτικαὶ ἐπιτροπαὶ καὶ ὡς ἐξεταστικαὶ μάλιστα ἐπιτροπαί, διότι μετ' οὐ πολὺ θὰ δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἱκανὰς γυναῖκας ἐπιστήμονας ἐὰν τῶν ἤδη ὑπαρχουσῶν γίνεται ἡ προσήκουσα χρῆσις. Ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἀγγλίᾳ κατενοήθη ἤδη ἀπὸ πολλοῦ ἡ ἀνάγκη τῆς ἀπομακρύνσεως τῶν καθηγητῶν καὶ ἡ ἀντικατάστασις αὐτῶν ὑπὸ καθηγητριῶν. Ἐν τε τῇ στοιχειώδει καὶ τῇ μέσῃ ἐκπαιδεύσει ἡ γυνὴ προώρισται νὰ εἶνε ἡ διδάσκαλος τῆς ἀνθρωποτητος.

Ἡ μητρότης ὁ προορισμὸς δηλ. τῆς γυναικὸς εἶνε συνεργασία μετὰ τοῦ Θεοῦ. Εἶνε ὁ κρίκος ἐκεῖνος, chareuter, δι' οὗ ὁ Θεὸς συνδέει πρὸς ἑαυτόν.

Τὴν μεγάλην ταύτην ἀποστολὴν τῆς γυναικὸς κατανοοῦν-

τες οἱ σοφοὶ τῶν μεγάλων ἐθνῶν δὲν φωνασκοῦσιν ἁπλῶς «μορφώσατε μητέρας», ἀλλὰ μορφοῦσι τοιαύτας.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ γυνή, εἴτε φυσικὴ (ὑλικὴ) μήτηρ, (εἴτε πνευματική), προώρισται ἐξ ἴσου νὰ παιδεύῃ τὰ ἴδια αὐτῆς τέκνα ἄρρενα τε καὶ θήλεα, οὐδένα λόγον ἔχει ἡ ἀναμιξις τῶν ἀνδρῶν ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει καὶ μορφώσει τῶν θηλέων· τοῦτο ὄχι μόνον εἶνε παράχορδον ἀλλ' ὁλεθρίως ἐπιδρᾷ ἐπὶ τὴν ἀγωγὴν τῶν νεανίδων.

Ἡ πεῖρα, ἣν μοὶ παρέχουσι ἡ ἀνάμνησις τῶν πρώτων μαθητικῶν μου χρόνων ἐν Ἑλλάδι καὶ ἡ παρατήρησις τῶν γενομένων ἐν τῷ κόσμῳ τῶν μαθητευουσῶν (τριῶν) καὶ τῶν διδασκόντων κατὰ τὸ ἑξεατὲς χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ μετὰ τὴν ἐπιστροφήν μου ἐκ τῆς ἑσπερίας ἐδίδαξα καὶ παρέστην εἰς ἐξετάσεις καὶ ἡ νῦν ἐπὶ συνεχεῖ ὀκταετίαν, καθ' ἣν ἐπιθεωρῶ τὰ σχολεῖα σύντονος ἐξέτασις τῆς καταστάσεως τῆς παρ' ἡμῖν ἐκπαιδεύσεως τῶν θηλέων καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ σχολείου ἀπορρεούσης κοινωνικῆς καταστάσεως, ἡ πεῖρα λέγω αὕτη μοὶ ἐπιβάλλει νὰ εἴπω,—ὡς ἐπιβάλλεται καὶ εἰς πάντα ἄλλον μελετῶντα τὴν θέσιν μας καὶ εἰλικρινῶς ἀποφαινόμενον περὶ αὐτῆς καὶ τῶν μέσων τῆς βελτιώσεως αὐτῆς, νὰ εἴπω ὅτι 90 % ἡ σημερινὴ καὶ κοινωνικὴ κατάστασις ἡ ἀλληλένδετος καὶ ἀδιασπάτως συμβαδίζουσα μετὰ τῆς πολιτειακῆς,—ἡ ἥκιστα ἀνθηρά,—εἶνε ἀποτέλεσμα τῆς ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ ἀναμίξεως τῶν ἀνδρῶν. Ἐκεῖθεν ἔχει τὴν ἀρχήν του ὁ ἐκτροχιασμός ! Ἐκεῖ αἱ μὲν ἐτελειοποιήθησαν ἐν τῇ γνώσει, αἱ δὲ ἔλαβον τὰ μαθήματα, ὅτε ἡ κουφότης, ὁ ἀκκισμός, οἱ χαριεντισμοί, τὸ εὐτράπελον καὶ αἱ λοιπαὶ ἀηδίαι δύνανται νὰ κατορθώσωσιν ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπιτύχῃ, ἡ ἀξία, τὸ δίκαιον καὶ τὸ σεμνόν.

Ἡ γυνὴ πρέπει νὰ κατέχῃ τὰς διδασκαλικὰς ἕδρας πάσας ἀπὸ τῆς α΄ ἤτοι τῆς κατωτάτης μέχρι τῆς ἀνωτάτης βαθ-

© SISMANOGLIO MUSEUM

μίδος. Ἀπὸ τῆς βαθμίδος τῆς διδασκαλίσσης τοῦ προτύπου μέχρι τῆς καθηγητρίας τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς ἐπιθεωρητρίας τῆς τε κατωτέρας ὡς καὶ τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως.

Ὅθεν ἀπαιτεῖται ἐνθάρρυνσις ἵνα αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν μέσην καὶ ἐπιστημονικὴν ἐκπαίδευσιν λαμβανουσῶν γυναικῶν.

Κατὰ τὴν τελευταίαν ἐπιθεώρησιν των σχολείων τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν ἐπαρχιῶν εἶδον ἐν τοῖς παρθεναγωγείοις ἀνηρτημένους πίνακας, ἐξ ὧν δι' εἰκόνων καὶ ἐγγράφως ἀνεπτύσσοντο τὰ περὶ φθίσεως τῆς τοσοῦτον ἐξαπλωθείσης.

Καλῶς ἔπραξαν οἱ τοὺς πίνακας τούτους ἀποστείλαντες μεριμνῶντες περὶ τῆς ὑγείας τοῦ φθαρτοῦ σώματος. Ἑτέρα φθίσις, ἠθική, οὐχὶ σωματικὴ εἶνε ἐπίσης ἐξηπλωμένη. Περισσοτέρα πρόνοια δέον νὰ ληφθῇ κατ' αὐτῆς.

Ὑπὸ τοῦ Σεβ. ὑπουργείου ν' ἀναρτηθῶσι πίνακες παραινετικοὶ καὶ ἀπαγορευτικοί, ἔτι δὲ ἔλεγχος ἐπίσης αὐστηρὸς καὶ δίκαιος μὴ ἐπιτρέπων τὴν προαγωγὴν μαθητρίας ἀπὸ μιᾶς τάξεως εἰς ἄλλην, ἐὰν μὴ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν ἀρτίαν νοημοσύνην συνοδεύῃ ἦθος σεμνόν, εὔτακτον καὶ εὐγενές,—ἀνυποκρισία καὶ ἀγαθότης. Νὰ ἀπαιτῆται δὲ παρὰ πάσης μαθητρίας, παρὰ τῶν διαφόρων ἁρμοδίων τῶν ἀρχῶν θρησκευτικῶν τε καὶ πολιτειακῶν πιστοποιητικὸν νομίμου γεννήσεως, ἵνα μὴ δύναται νὰ παρεισφρύσῃ εἰς τὸν κλάδον τῶν διδασκαλισσῶν πρόσωπον μὴ γεννηθὲν καὶ ἀνατραφὲν ἐν οἰκογενείᾳ νομίμως συγκεκροτημένῃ.

Οὕτω σὺν τῷ χρόνῳ καὶ βραχεῖ μάλιστα θὰ ἔχωμεν διδασκαλικὸν προσωπικὸν στοιχειώδες καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως ἄξιον νὰ ἔχῃ ἐμπεπιστευμένον εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ τὸ γένος.

Ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἀνάγκη νὰ γραφῶσι ἐπὶ τοῦ μετώπου πάντων τῶν δημοσίων καταστημάτων, ἀπαραιτήτως δὲ ἐπὶ τοῦ μετώπου πάντων τῶν σχολείων, ἰδιαίτατα τῶν σχολείων θηλέων αἱ λέξεις ἐκεῖναι, αἵτινες εἶχον ἀναγραφῆ ἐπὶ τῆς εἰ-

σόδου τοῦ ἐν Δελφοῖς μαντείου «*γνῶθι σαυτόν*». Αὗται καταναοούμεναι θὰ δώσωσι εἰς τὴν ἀξίαν τὴν δικαίαν θέσιν καὶ τὴν εὐγενῆ ὑπεροφάνειαν τὴν γόνιμον εἰς ἔργα καλὰ καὶ εἰς εὐδαιμονίαν, καὶ θὰ περιστείλωσι τὴν πονηρὰν ἀνικανότητα καὶ τὴν δίδυμον ἀδελφήν της τὴν θρασύτητα τὰς ἀποξηραινούσας πᾶν ἀγαθὸν καὶ πολυτόκους κοινωνικῆς καὶ πολιτειακῆς κακοδαιμονίας. Τότε τὰς θέσεις ἐν τοῖς παρθεναγωγείοις θὰ κατέχωσι ἀμέμπτου βίου κόραι καὶ αἱ παιδείας ὀρεγόμεναι.

Οὕτω ἐν Σχολείοις θηλέων μὲ θρησκείαν, μὲ Ἑλληνικὴν ἰδέαν καὶ πρακτικὴν μάθησιν, ἐν Σχολείοις καθαροῖς, ἀπὸ τῆς ἀναμίξεως τῶν ἀνδρῶν, ὑπὸ οἱανδήποτε μορφὴν εἴτε καθηγητῶν, εἴτε συμβούλων, εἴτε ἐξεταστῶν, θὰ ἀναπτυχθῇ γυναικεῖος πληθυσμὸς ἐφωδιασμένος μὲ σεμνότητα, λογικὴν καὶ συστηματικὴν παίδευσιν ἀποκρούων τὰς ἀτασθαλίας καὶ τὴν ἀδικίαν τῆς ἡμιμαθείας.

Ἡ ἱκανότης καὶ ἡ ἠθικὴ ἰσχυραὶ καὶ σεβόμεναι τὴν παιδείαν, τὴν δικαιοσύνην, τὴν τιμήν, θὰ ἀναχαιτίσωσι τὸν ἐκτροχιασμόν. Τότε θὰ ἀναπτυχθῇ ἡ φιλοτιμία, ἥτις θὰ καλλιεργήσῃ ἐν τῇ ψυχῇ ἑκάστης τὴν ἀγάπην τῆς ἐντὸς βελτιώσεως. Τότε τὰ διπλώματα θὰ ἀπονέμωνται δικαίως καὶ, ἀναπεπταμένων τῶν θυρῶν τότε ἐν τοῖς παρθεναγωγείοις, ὅπου μεταβαίνουσι αἱ νέαι ἵνα φωτισθῶσι πνευματικῶς καὶ ψυχικῶς, δὲν θὰ ἐπιτραπῇ εἰς γυναῖκας ἐστερημένας πτυχίου τοῦθ' ὅπερ στερεῖ καὶ τοῦ ψυχικοῦ σθένους, νὰ διδάσκωσι ἢ νὰ διευθύνωσι διὰ νὰ τυφλώνωσι τὸν νοῦν καὶ στρεβλώσι τὸ ἦθος τῶν ὁμοφύλων των.

Οὗτος εἶνε ὁ προορισμὸς τῆς γυναικὸς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ.

Ἐν Ἀθήναις. ΣΕΒΑΣΤΗ ΚΑΛΛΙΣΠΕΡΗ

Ο ΧΕΙΜΩΝ

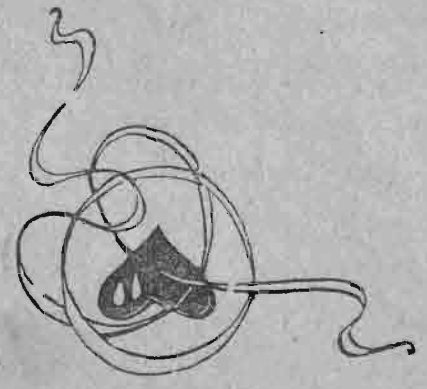
υσᾷ μὲ χειμῶνος θυμὸν ὁ βορρᾶς·
Οὐδὲ γιὰ καφὲ δὲν μᾶς μένει παρᾶς·
Ἐξέλιπε πᾶσα τρυγόνος φωνή·
Ἡ τσέπη μας εἶναι πανὶ μὲ πανί...

Μὲ κόρακος «κρὰ» ἀηδὲς καὶ τραχὺ
Παντοῦ φαλιμέντου κανόνι ἠχεῖ·
Μαραίνονται τἄνθη καὶ πίπτουν ὠχρά,
Τὰ φόντα πηγαίνουν κακὰ καὶ ψυχρά.

Παντοῦ ἐρημία, παντοῦ σιωπή·
Ἡ Μπόρσα μας εἶναι πολὺ σκυθρωπή....
Ὦ! πῶς ὁμοιάζει ὡς κρύος χειμὼν
Ἡ μαύρη γυμνότης τῆς τσέπης ἡμῶν!

Ἐν Κερασοῦντι.

ΑΛΥΣ

Ο ΧΡΥΣΟΣ

Ὦ χρυσέ! εὐγενείας πηγή,
ὃν δοξάζουν ἀνθρώπων τὰ πλήθη·
ὃν τοσαῦτα αἰνοῦν ἐν τῇ γῇ
τοκογλύφων μὴ πάλλοντα στήθη...

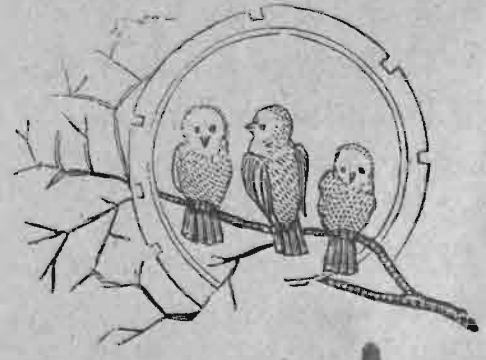
Σύ, χρυσέ, τῶν κλεπτῶν ὁ ἀστήρ,
σὺ πληρῶν τὴν ψυχὴν αἰσθημάτων·
σὺ κακούργων ἐκλάμπων ἀστήρ,
σὺ μοχλὸς στυγερῶν ἐγκλημάτων.

Σύ, χρυσέ, ἡδονὴ γυναικῶν,
πρὸς ἣν πᾶσαι εὐθύνουν τὸν πόδα·
Σὺ δι' οὗ, ὡς τοῦ ᾅδου εἰκών,
εἰς Κυρίας γεννᾶται ἡ Μόδα.

Σύ, χρυσέ, εἰς πολλοὺς ἐραστὰς
παραδείσου τὰς πύλας ἀνοίγων·
Σὺ μὲ δάφνας πληρῶν θαυμαστὰς
τοὺς κροτάφους ἐνίων συζύγων!...

Ἐν Κερασοῦντι

ΑΛΥΣ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΑΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

Μία χρυσὴ ἡλιακὴ ἀκτὶς ἔπαιζε μὲ τὰ πράσινα φύλλα ἀγρίας τινὸς ἀκακίας εἰς τὰς ὑπωρείας γραφικοῦ λόφου χαριέντως ἀνυψουμένης, ὅτε αἴφνης ἰσχυρὰ πνοὴ ἀνέμου διέδραμε τὸν αἰθέρα καὶ ἀνεκίνησε σφοδρῶς τοὺς κλάδους τῶν δένδρων. Τὰ πράσινα φύλλα, τὰ παρὰ τῆς ἡλιακῆς ἀκτῖνος χρυσιζόμενα, ἔκλιναν περιλύπως πρὸς τὴν γῆν ῥικιῶντα καὶ ἐλαφρῶς ὠχριάσαντα.

Ἰδοὺ ὁ χειμών, ἐσκέφθησαν μετὰ θλιβερᾶς μελαγχολίας... ἔρχεται... εὑρίσκεται καθ' ὁδόν, ἀλλὰ τὰ πλεῖστα ἐξ ἡμῶν δὲν θὰ προφθάσωμεν νὰ τὸν ἀτενίσωμεν κατὰ πρόσωπον· ἀρκεῖ μία παγερὰ πνοή του, μακρόθεν ἐρχομένη, ὅπως ἐντελῶς μαράνῃ τὴν ζωήν μας καὶ μᾶς ρίψῃ ἐπὶ τοῦ ψυχροῦ χώματος, ἐστερημένα πάσης ἰκμάδος, πάσης ἀνθηρότητος, ἀπογυμνωμένα τοῦ ὡραίου ἡμῶν πρασίνου χρώματος, ἠλλοιωμένα, μὲ τὴν ὄψιν ἄχαρι καὶ κιτρινόφαιον, τόσον διάφορα ἡμῶν αὐτῶν, ὥστε ἡ θέα μας, ἡ νῦν τόσον φαιδρῶς καὶ εὐαρέστως διαθέτουσα τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου, νὰ διαχέῃ τὴν κατήφειαν, τὴν στυγνὴν μελαγχολίαν, τὴν παγετώδη ἀνίαν ἑνὸς τάφου.... Ἆ! πόσον εἶνε θλιβερὸν καὶ ἄδικον ν' ἀποθνήσκῃ τις, ὅταν εἶνε τόσῳ ὡραῖον νὰ ζῇ ὑπὸ αἰθέρα τόσῳ διαυγῆ, τόσῳ διαφανῆ κυανοῦν, ὑπὸ θάλπος τόσῳ γλυκὺ ἡλίου χρυσαυγοῦς, ἐν τῷ μέσῳ τόσῳ θελκτικοῦ περιβάλλοντος, τοιαύτης μαγικῆς γαλήνης, ἠρεμίας τόσῳ γοητευτικῆς.... Ἀλλὰ τί λέγομεν; Ἐντὸς μικροῦ αἱ ἄγριαι τοῦ χειμῶνος πνοαὶ θὰ θολώσωσι τὴν λαμπρὰν ταύτην διαύγειαν, ἡ ἀκτινοβόλος λάμψις τοῦ ἡλίου θὰ σκιασθῇ ἀνηλεῶς παρὰ τῶν μαύρων καὶ καταιγίδας καὶ θυέλλας ἐγκυμονούντων νεφῶν καὶ ἡ γλυκεῖα θαλπωρή, ἡ περιλούουσα τὴν ἀτμόσφαιραν καὶ ζωογονοῦσα τὴν φύσιν θὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὰς παγερὰς καὶ ἀγρίας τοῦ χειμῶνος πρὸς τὸ σύμπαν περιπτύξεις.

Ἡ ζωὴ δὲν εἶνε πάντοτε γλυκεῖα καὶ δὲν περιαυγάζεται πάντοτε ὑπὸ τοῦ φωτὸς καὶ τῆς γαλανῆς αἰθρίας.... πρὸς τί νὰ ζῇ τις τότε ἡμέρας πένθους καὶ ἀνίας, ἡμέρας ζοφερὰς καὶ καὶ ἀνηλίους, ἡμέρας θυελλῶν καὶ καταιγίδων;

Ἆ! εἴθε νὰ κείμεθα ὅλα νεκρὰ ἐπὶ τοῦ ψυχροῦ χώματος, ὑποκύψαντα εἰς μεμακρυσμένην παγερὰν τοῦ χειμῶνος πνοήν, πρὶν ἡ ἄχαρις καὶ τρομερὰ λευκογένειος ὄψις του μᾶς ὑποβάλῃ εἰς ἀγνώστους πόνους καὶ ἀκατονομάστους ἀλγηδόνας.... Ὦ! κάλλιον ν' ἀποθάνωμεν πρὶν ἐντελῶς ἀποστερηθῶμεν τῆς ἡδύτητος, ἧς ἀπολαμβάνομεν ἔτι....

Καὶ ἡ φαιδρὰ ἡλιακὴ ἀκτίς, ἥτις ἐξηκολούθει ἄφροντις τὰ χρυσᾶ αὐτῆς παίγνια διὰ μέσου τῶν ἐλαφρῶς ὠχριασάντων φύλλων, διενοήθη.

Πόσον βραχεῖα ἡ ζωή, ὅταν τις ποθῇ ν' ἀπολαμβάνῃ μόνον τῆς καλῆς αὐτῆς ὄψεως! Τὰ ταλαίπωρα αὐτὰ φύλλα μόλις ἔζησαν καὶ ἤδη μέλλουν ν' ἀποθάνωσιν, ὡς μὴ ἔχοντα τὴν ἀντοχὴν ν' ἀνθέξωσιν εἰς τὰς κακουχίας τοῦ χειμῶνος.... καὶ ὅμως οὐδὲν ὡραιότερον ἀπὸ τοῦ νὰ ἐξέρχηταί τις νικηφόρως τῶν σκληρῶν δοκιμασιῶν τοῦ ἰδιοτρόπου βίου, οὐδὲν εὐγενέστερον τοῦ ἀγωνίζεσθαι σθεναρῶς κατ' αὐτοῦ.... Τί δύναται νὰ καταβάλῃ τὸν ἥλιον; Ὑπακούων εἰς ἀνωτέραν βούλησιν, παραχωρεῖ τὸ κράτος του καθ' ὡρισμένην ἐποχὴν εἰς τὸν ζόφον καὶ τὴν ὁμίχλην, ἀλλ' οὐδὲ στιγμὴν παύει ἀγωνιζόμενος καὶ πολλάκις δεικνύει τὴν φωτεινὴν ἡγεμονικὴν ὄψιν του διὰ μέσου τῶν κακοποιῶν στοιχείων τοῦ χειμῶνος, μέχρις οὗ, τελείως ἐκνικήσας ταῦτα, καταλάβῃ καὶ πάλιν τὰ

σκῆπτρα τῆς χρυσῆς ἐπὶ τοῦ σαπφειρίνου οὐρανοῦ βασιλείας του.

. . . . . .

Ταλαίπωρα ἀσθενῆ φύλλα, μετ' οὐ πολὺ θ' ἀποθάνητε, ἀλλ' ὅταν τὸ μυρίπνουν ἔαρ προβάλῃ τὴν γελόεσσαν ἀνθοστεφῆ μορφήν του καὶ τὰ ἀνθοστόλιστα δένδρα ἀρχίσουν νὰ καλύπτωνται ἐκ νέου, μικρὸν κατὰ μικρὸν διὰ φύλλων πρασίνων καὶ δροσερῶν, καὶ ἔλθω πάλιν νὰ παίξω μετ' αὐτῶν, δὲν θὰ λησμονήσω τὰ προσφιλῆ φύλλα τοῦ φθινοπώρου, ἅτινα δὲν θὰ ὑπάρχουσι πλέον, ἀλλ' ἅτινα, ἀφήσαντα κενὴν τὴν θέσιν των ἐπὶ τῶν κλάδων διὰ τὰ νέα φύλλα, ἀφῆκαν καὶ κἄτι τι ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἴδια, οὕτως ὥστε μέρος τῆς ὑπάρξεώς των, παρὰ τὸ εὔθραστον αὐτῆς, ν' ἀνανεοῦται καθ' ἕκαστον ἔαρ καὶ νὰ διαιωνίζηται οὕτω ἐπ' ἄπειρον.....

Ἐν Ἀθήναις

ΞΑΝΘΙΠΠΗ Ι. ΚΑΛΟΣΤΥΠΗ

— Λοιπὸν ἐπιθυμεῖτε ἐξάπαντος νὰ ἰδῆτε τὸ πρόσωπόν μου ; ἔστω, ἰδῆτέ με· εἶμαι ἡ γνωστὴ καλλονὴ τῶν αἰθουσῶν τῆς πρωτευούσης.

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ

Τῷ φιλτάτῳ Κυρίῳ Ἐμμ. Ταβανιώτῃ.

Πολὺ καθὼς πρέπει κυρία τοῦ κόσμου, κυρία τοῦ σαλονιοῦ, εἶνε ἡ κυρία Βαφείδου. Καὶ τί σαλονιοῦ! Δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν πόλιν μας σαλόνι δυνάμενον νὰ παραβληθῇ πρὸς αὐτὸ ὑπὸ καμμίαν ἔποψιν. Ὁ καλλίτερος κόσμος, αἱ ἐπισημότεραι εἰδικότητες, ὅσοι ἔχουν κἄτι νὰ δείξουν ἢ νὰ μάθουν, συνέρχονται ἐκεῖ τακτικὰ καὶ δημιουργοῦν ζηλευταῖς βραδυαῖς, ὅπου ἀνακατώνονται ὅλα τὰ ζητήματα τῆς actualité, μὲ τρόπον ὥστε πολλοὶ ἐμβήκαν ἐκεῖ ὡς τυχαῖοι θνητοὶ καὶ ἐξῆλθον μετά τινας ὥρας *ἄνθρωποι τοῦ κόσμου* πολλὰ εἰδότες καὶ ἐπιστάμενοι!

Φαντάζεσθε λοιπὸν τί πρέπει νὰ ἦνε αὐτὴ ἡ κ. Βαφείδου, ἥτις φυσικὰ προεδρεύει ὅλων αὐτῶν τῶν ἐγκυκλοπαιδικῶν ἐσπερίδων καὶ καταλαμβάνετε ἀμέσως τί ἐσήμαινεν ὁ ἐκφραστικώτατος ἐκεῖνος τίτλος τῆς Madame passe-partout, δι' οὗ τὴν ἐχαρακτήρισε μίαν φορὰν κάποιος.

Εἰς μίαν λοιπὸν ἀπὸ αὐτὰς τὰς σοβαρωτάτας ἑσπερίδας ἀναδέχομαι νὰ εἰσαγάγω τὸν πρὸς τὰ τοῦ κόσμου ὀργῶντα ἀναγνώστην μου. Ἔχω ξεύρετε, αὐτὸ τὸ δικαίωμα, διότι κατέχω ὁ ἴδιος μίαν μικρὰν γωνίαν εἰς τὸ σαλόνι τῆς κυρίας Βαφείδου.

Ὁ φίλος ἀναγνώστης μοι παρατηρεῖ ὅτι πρώτην φορὰν ἀ-

κούει τὸ ὄνομα τῆς κυρίας Βαφειδου καὶ φοβεῖται κἀμμίαν ψυχρὰν ὑποδοχήν. Ἐγὼ ὅμως, ὅστις γνωρίζω κατὰ βαθος τοὺς κανόνας τῆς ἐθιμοτυπίας, τὸν καθησυχάζω καὶ εἰσέρχομαι, ἐν ᾧ ἐκεῖνος ὀχυροῦται ὄπισθέν μου ἄφωνος καὶ δυσκόλως ἀναπνέων. Τὸ σαλόνι εἶνε ἐκχειλισμένον. Καθ' ἣν στιγμὴν δὲ εἰσερχόμεθα, ἕνας πνευματώδης κύριος ἐκστομίζει μίαν εὐφυολογίαν καὶ δίδει πρῶτος τὸ σύνθημα τοῦ ἐπιδοκιμαστικοῦ γέλωτος.

Ὁ φίλος ἀναγνώστης τὰ χάνει νομίζων ὅτι γελοῦν εἰς βάρος του καὶ ῥίπτει ἀνήσυχον βλέμμα ἐπὶ τῆς περιβολῆς του. Ἐγὼ ὅμως, συνειθισμένος μὲ αὐτὰς τὰς συμπτώσεις, προχωρῶ θαρραλέος πρὸς τὴν κυρίαν Βαφειδου καὶ κατόπιν τῶν ἀπαραιτήτων κομπλιμέντων ἔρχομαι εἰς βοήθειαν τοῦ φίλου ἀναγνώστου, ὅστις ἴσταται βήματά τινα ὄπισθέν μου εὐθυτενὴς καὶ ἀμηχανῶν, μὲ τὰς χεῖρας παραλλήλους πρὸς τὸν κορμόν.

— Ἐπιτρέψτέ μοι, φιλτάτη κυρία, νὰ σας παρουσιάσω τὸν κάλλιστον φίλον μου, κύριον Β., ὅστις ἐκ τῆς ξένης ἀφικόμενος, μοὶ ἐξέφρασε τὸν διακαῆ πόθον τοῦ ν' ἀναπνεύσῃ τὸ ζωογόνον πνεῦμα τῆς αἰθούσης σας, περὶ ἧς ἐνθουσιώδεις ἐντυπώσεις κομίζει ἐξ ὅσων ἤκουσεν!

Ὁ φίλος ἀναγνώστης μένει κεχηνὼς ἐνώπιον τῆς ἀσυνειδήτου ταύτης ψευτοπλαστικῆς καὶ μὲ νεκρικὸν μειδίαμα ὑποδέχεται τὸ θελκτικώτατον τοιοῦτο, ὅπερ τοῦ πετᾷ ἡ κ. Βαφειδου. Ἀλλ' ἡ ἀποχήνωσίς του ἐξικνεῖται εἰς τὸ nec plus ultra τῆς ἀποβλακώτεως ὅταν ἀκούῃ τὴν εὐφραδεστάτην κυρίαν Βαφειδου νὰ του ψάλλῃ.

— Μὲ κολακεύουν μεγάλως τὰ εὐμενῆ αἰσθήματα τοῦ κυρίου. Τὸ ὄνομά σας, κύριε, δέν μοι εἶνε παντελῶς ἄγνωστον. Ὁ φίλος σας πολλάκις μᾶς ὡμίλησε περὶ τοῦ σπανίου ταλάν-

του, ὅπερ κατέχετε περὶ τὴν ἀφήγησιν τῶν ἐντυπώσεων τῶν περιοδειῶν σας!

Ἡ κυρία Βαφειδου στρέφεται τότε πρὸς ἐμέ, ὅστις δι' ἐπανειλημμένης κινήσεως τῆς κεφαλῆς σπεύδω νὰ ἐπιδοκιμάσω τὴν μαντικήν της δεινότητα. Φαντασθῆτε ὅμως τὴν ἀπελπισίαν τοῦ φίλου ἀναγνώστου, ὅστις νεκρὸς πλέον ἢ ζῶν ἀκούει τὴν κ. Βαφειδου νὰ λέγῃ.

— Ἐλπίζω ὅτι θὰ ἔχωμεν τὸ εὐτύχημα νὰ σας ἀκούσωμεν μίαν ἑσπέραν.

Ὁ φίλος ἀναγνώστης ὑποκλίνεται καὶ ἡ ὑπόκλισίς του γίνεται ἐδαφιαία, ὡς ἐκ τοῦ ἀκαταλογίστου βάρους, ὅπερ αἰσθάνεται ἐν τῇ κεφαλῇ του. Ἡ κ. Βαφειδου μειδιᾷ εὐαρέστως καὶ τῷ ὑποδεικνύει διὰ τοῦ ῥιπιδίου της μίαν θέσιν καὶ ἐκεῖνος ταλαντευόμενος σπεύδει νὰ τὴν καταλάβῃ, ἐκτοξεύων πρὸς τὸ μέρος μου βλέμμα μεστὸν ὑποψίας καὶ ἔμπλεων μίσους. Ἐγὼ ὅμως, ἐννοεῖται, δὲν ἀνησυχῶ διόλου, παρὰ τῷ προσμειδιῷ ἱκανοποιητικώτατα τρίβων τὰς χεῖρας, τοῦθ' ὅπερ δέν με ἐμποδίζει τοῦ νὰ τὸν οἰκτείρω ἐνδομύχως διὰ τὴν ἀπειρίαν του. Ἀφίνω ἐν τούτοις τὰ πράγματα νὰ λάβουν τὸν τυχαῖον ῥοῦν τῆς ἐξελίξεώς των καὶ τρέχω νὰ πλησιάσω τὸν οἰκοδεσπότην, ὅστις καπνίζει εἰς τὴν ἀπέναντι αἴθουσαν μετά τινων κυρίων.

Μοὶ δίδει ἓν σιγάρον, μὲ ἐρωτᾷ περὶ τῆς ὑγείας μου, ὁμιλοῦμεν διὰ τὸν καιρόν, διὰ τὰ παγωτὰ καὶ διὰ τὴν πολιτικὴν κατάστασιν τῆς Μαντζουρίας καὶ μετὰ μακρὰν συνδιάλεξιν, ἣν κάμνομεν στηριζόμενοι ὁτὲ μὲν ἐπὶ τοῦ ἑνὸς καὶ ἄλλοτε ἐπὶ τοῦ ἑτέρου ποδός, αἰσθανόμεθα ὅτι ἐκουράσθημεν καὶ ἀποφασίζομεν νὰ πᾶμε πρὸς τὰς Κυρίας. Ἀλλὰ μόλις κάμνομεν ἓν βῆμα, ὁ κ. Βαφειδη: μὲ σταματᾷ.

— Γιὰ στάσου, μοὶ λέγει· Συζητοῦν μέσα.

— Καὶ ὁμιλοῦν ὅλοι μαζῆ.

— Πᾶμε λοιπὸν νὰ λύσωμεν τὸ ζήτημα διὰ τῆς παρουρίας μας.

— Χμ! Γυναῖκες συζητοῦν, φίλτατέ μου!

Τὸν σύρω τότε εἰς μίαν ἄκραν, ὁπόθεν δυνάμεθα νὰ βλέπωμεν καὶ νὰ ἀκούωμεν τὰ πάντα καὶ παρατηρῶ ὅτι τὸ σαλόνι ἔμεινεν εἰς τὴν κατοχὴν τῶν κυριῶν· διότι ὅλοι οἱ ἄνδρες ἤμεθα ἔξω, ἐκτὸς δύο γερόντων, οἵτινες ροχαλίζουν ὁ μὲν παρὰ τὸ κλειδοκύμβαλον, ὁ δὲ ὄπισθεν ἑνὸς θυροφύλλου.

Ταραχὴ καὶ κακὸ εἰς τὴν αἴθουσαν. Γελοῦν, φωνάζουν, θυμώνουν, ἀερίζονται, σκουπίζουν τὸν ἱδρῶτά των καὶ συζητοῦν . . . Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τοῦ πανδαιμονίου ἐκείνου διακρίνω τὸν φίλον ἀναγνώστην χειρονομοῦντα παὶ μαινόμενον, βοῶντα κεκραγότα καὶ λέγοντα πρὸς τὴν κ. Βαφείδου:

— Ἡ χειραφέτησις, madame, θὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον τοῦ Ἰουστινιάνου! Θὰ ἦνε νόμος καὶ ὄχι μόδα! Νόμος κοινωνικὸς καθιστῶν ἕκαστον ἄνθρωπον, εἴτε ἄρρενα, εἴτε θῆλυν, ὑπεύθυνον ἀπέναντι τῆς συνειδήσεώς του καὶ συνεπῆ πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ πολιτισμοῦ! Ἡ χειραφέτησις, madame, μακρὰν τοῦ νὰ ἐκφυλίσῃ τὰς γυναῖκας — ὡς φοβεῖσθε — μακρὰν τοῦ νὰ ταῖς ἀφαιρέσῃ τὰ χαρίσματα ἐκεῖνα, ἅτινα θεωρεῖτε ὡς ἀνεκτίμητα κεφάλαια κατατιθέμενα παρ' αὐτῶν ἐν τῷ κοινῷ ταμείῳ τῆς συζυγικῆς ἑστίας, ἀπ' ἐναντίας θὰ ταις ἀποδώσῃ τὴν χαρακτηρίζουσαν τὸ λογικὸν ὂν ἀτομικότητα . . . ἀτομικότητα παρορωμένην εἰσέτι διὰ λόγους τόσον λογικούς, ὅσον ἦσαν καὶ εἶνε ἀκόμη τοιοῦτοι ἐκεῖνοι, δι' οὓς οἱ λευκοὶ τῆς Ἀμερικῆς θεωροῦσι τοὺς μαύρους ὡς ὄντα ὑποδεέστερα τοῦ ἀνθρώπου!

Τρομερὸς ἄνθρωπος αὐτὸς ὁ φίλος ἀναγνώστης! Δὲν ἠμπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τὴν ἐπιθυμίαν, ποῦ ἔχω νὰ τον χειροκροτήσω . . . Ἀλλὰ συζητεῖ, βλέπετε, μὲ μίαν γυναῖκα. Καὶ ἡ γυνὴ αὕτη εἶνε—φεῦ!—ἡ οἰκοδέσποινα! Δὲν ἠμπορῶ, βέβαια, νὰ ποτίσω χολὴν μίαν ἀγαθὴν κυρίαν, ἡ ὁποία μὲ ποτίζει τόσον εὐγενῶς ἀρωματῶδες τσάϊ καὶ τόσα ἄλλα ἀναψυκτικά, ἡδύποτα καὶ τερψιλαρύγγια . . . Καὶ οἰκτείρων ἀπὸ καρδίας τὸν φίλον ἀναγνώστην, ὅστις ἔχει τὴν ἁπλότητα νὰ ἀποδίδῃ εἰς μίαν συζήτησιν σαλονιοῦ σημασίαν κοινοβουλευτικῶς σπουδαίαν, φέρω τὸ βλέμμα καὶ τὴν ἀκοὴν πρὸς ἕνα ἄλλον ὁμιλον ἀπαρτιζόμενον ἐκ μιᾶς ἡλικιωμένης κυρίας, μιᾶς νεαρᾶς ξανθῆς ἐγγάμου, μιᾶς μικρᾶς δεσποινίδος καὶ μιᾶς γεροντοκόρης.

Ἡ γρηὰ ἔχει τὸν λόγον καὶ ἀποτείνεται πρὸς τὴν γεροντοκόρην·

— Καὶ τὰ πανταλόνια; Ἐξ ἄπαντος θὰ συγχεώμεθα μὲ τοὺς σπανούς!

— Μόνον ὅταν γηράσωμεν, λέγει γελῶσα ἡ μικρά.

— Ἀλλ' αὐτὸ εἶνε βεβήλωσις, ἀνακράζει ἡ σεβαστὴ κυρία. Εἶνε καταπάτησις τῆς Γραφῆς, καθὼς μοι ἔλεγε προχθὲς ὁ Πάτερ—Ἀγαθάγγελος! (1)

— Τί καλέ, τὸ γῆρας;

— Ὄχι, δεσποινίς, ἀλλὰ τὸ ὅμοιον ἔνδυμα.

— Μὰ εἰς τὰ χωριὰ ἄνδρες καὶ γυναῖκες φέρουν σαλβάρι.

— Ναί, δοκιμάζει νὰ παρατηρήσῃ ἡ νεαρὰ κυρία, ἥτις οὐδὲν εἶπεν ἕως τώρα: ἀλλ' αἱ χωρικαὶ θὰ δεχθοῦν καὶ τὸ πανταλόνι;

— Διατί ὄχι; Θά μας μιμηθοῦν, ὑπολαμβάνει ἡ γεροντοκόρη.

— Θά μας περιφρονήσουν! ἀναστενάζει ἡ σεβαστὴ κυρία.

(1) Δευτερον. ΚΒ. 5.

SISMANOGLIO MEGARO

Ὦ! ὀλιγώτερον παρ' ὅτον ἡμεῖς περιφρονοῦμεν τὰς παρισινὰς ἑταίρας, τῶν ὁποίων ἡ σεμνοτέρα τῶν γυναικῶν θεωρεῖ ἀξιοπρεπὲς καθῆκον νὰ ἀπομιμῆται ὅταν τὸ δυνατὸν ἀκριβέστερον τὰ δημιουργήματα τῆς κουτελλοποιίας!

Ἡ καϋμένη γρηὰ ἀδημονεῖ, στενοχωρεῖται, χεριζεται, ξεροβήχει. Ἐν τούτοις εὑρίσκει τέλος τὴν ἀπάντησιν:

— Μπᾶ! τὸ ῥῆσον δὲν κάμνει τὸν καλόγηρον...

Ἡ γεροντοκόρη μεδᾷ διὰ τὴν παλινῳδίαν καὶ ἑτοιμάζεται νὰ ἀπαντήσῃ. Ἀλλ' εὐτυχῶς φθάνει ὁ φίλος ἀναγνώστης, τὸν ὁποῖον ἐγκατέλιπε πρὸ μικροῦ βιαζυνθεῖσα ἡ οἰκοδέσποινα, καὶ ἀπαντᾷ πρὸς τὴν σεβαστὴν κυρίαν.

— Ἄ! αὐτὸ ἀκριβῶς προσεπάθουν νὰ ἀποδείξω πρὸ μικροῦ εἰς τὴν κυρίαν Βαφειδου!

— .... Δὲν ἔχετε διὰ νὰ πεισθῆτε, μαδαμζέλ, παρὰ νὰ ἐρωτήσητε τοὺς σωφρονεστέρους τῶν ἀνδρῶν, ποίαν προτιμῶσιν ὡς σύζυγον· μίαν Πηνελόπην ἢ μίαν Ἀσπασίαν;

Ἄ! ἐδῶ σὲ θέλω, σεβαστή μοι κυρία γεροντοκόρη! Βλέπεις ὅτι ἡ ἀντίπαλός σου εἶνε γυναῖκα μὲ ὑγιεῖς ἀρχάς. Ἀλλ' ἡ γεροντοκόρη, χωρὶς κἂν νὰ ὑποπτευθῇ τὴν ἀπορίαν μου, ἀπαντᾷ μὲ ἕνα γέλοιο τὸ ὁποῖον θὰ ἐζήλευεν ὁ ποιητὴς καὶ μὲ μίαν ῥητορικὴν ἀξίαν τῆς ἀποστολῆς της:

— Καὶ δέν μοι λέγετε, κυρία μου, τίνες εἶνε αὐτοὶ οἱ σωφρονοῦντες; Ἐξ ἄταντος θὰ τοὺς ἐκλέξητε ὑμεῖς; δὲν ἔχει οὕτω; Διότι, καθὼς φαίνεται, διὰ νὰ ἔχῃ τις ὑγιεῖς ἀρχὰς ὀφείλει νὰ πρεσβεύῃ τὰς ἰδικάς σας! Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, διὰ νά μοι ἀναφέρητε μίαν Πηνελόπην μονανδικὴν καὶ δὴ μυθικήν, σημαίνει ὅτι ἡ θεωρία σας εἶνε κἄπως χιμαιρικὴ.

Ἀλλ' ἀφ' οὗ μὲ ἀναφέρετε μύθους, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σας ὑπενθυμίσω καὶ ἐγὼ τὸν τοῦ Πυγμαλίωνος, καθ' ὃν ἡ γυνή, εἴτε ἀπὸ μάρμαρον, εἴτε ἀπὸ τοῦβλον πλασθῇ, εἶνε ὅλως

ἄσχετος πρὸς τὸν προορισμόν, ὃν τινα δημιουργοῦσιν αὐτῇ αἱ ἐγωϊστικαὶ ἰδιοτροπίαι τοῦ ἀνδρός.

Ψυχή μου, γεροντοκόρη! Ἐὰν ἠμποροῦσες νὰ φαντασθῇς τὸν θαυμασμόν μου!... Εὐτυχῶς δὲν μαντεύεις τίποτε. Ἄλλως θὰ διέτρεχον τὸν κίνδυνον νὰ μὲ ἐκλάβῃς ὡς θαυμαστὴν τῶν θελγήτρων σου.

Ἐν τούτοις ἡ ἀγαθὴ κυρία ἔρχεται εἰς τὰ στενά. Μὴ ἐννοοῦσα ὅμως νὰ λασκάρῃ τὸ σχοινί, τὸ τραβᾷ μὲ ὅσην δύναμιν τῆς ὑπολείπεται καὶ ἐκφεύγει ἀπὸ τοῦ θέματος διὰ νὰ τὸ καταλάβῃ ἐκ τῶν ὄπισθεν.

— Καλέ, ἀκοῦς ἐκεῖ γυναῖκες μὲ πανταλόνια καὶ ψηλὸ καπέλλο!

Ὦ! τὸ ὑψηλὸν καπέλλο, θεία μου, ὑπολαμβάνει δειλῶς ἡ μικρὰ δεσποινίς, τὸ φοροῦν αἱ κυρίαι τῆς ἱππασίας.

— Πολὺ καλά, κύριε, φωνάζει ἀπὸ τὴν ἄλλην ἄκραν τῆς αἰθούσης ἡ κυρία Βαφειδου. Ἀφ' οὗ τὸ ἴδιον κάμνει, φορέσατε τότε ὑμεῖς οἱ ἄνδρες φουστάνι.

Ὁ φίλος ἀναγνώστης κοκκινίζει ἀπὸ θυμὸν καὶ ἑτοιμάζεται νὰ ἀπαντήσῃ, ἀλλ' ἡ κ. Βαφειδου στρέφεται ἀμέσως πρὸς τὴν παρακαθημένην της, ἥτις τὴν συγχαίρει διὰ τὴν εὐφυΐαν της.

— Πολὺ τὸν ἐπείραξες τὸν καϋμένον!

— Βλέπω, κύριε, ὅτι σας ἀπεστόμωσαν, λέγει τότε ἡ μικρὰ μαδάμ. Σᾶς φαίνεται, βλέπω, πολὺ ταπεινωτικὸν τὸ φουστάνι.

— Διόλου, κυρία μου, ἀφ' οὗ οὐδόλως τοῦτο ἐμείωσε τὴν δόξαν τοῦ ἐραστοῦ τῆς Ὀμφάλης!

Ἡ μικρὰ μαδὰμ ἀνοίγει ὑπερμέτρως τοὺς γαλανοὺς ὀφθαλμούς της καὶ περιβάλλει μὲ βλέμμα θαυμασμοῦ τὸν φίλον ἀναγνώστην, ὃν ἐκλαμβάνει ὡς πολυΐδμονα· καθότι τὴν ἀνω-

SISMANOGLIO MEGARO

τέραν μυθολογικὴν λεπτομέρειαν δὲν τὴν εἶχε διδαχθῇ εἰς τὸ παρθεναγωγεῖόν της. Ὁ φίλος ἀναγνώστης περιφέρει τότε θριαμβευτικὸν μειδίαμα ἐπὶ τοῦ ὁμίλου. Ἀλλ' ἡ πνευματώδης κυρία Βαφειδου εἶνε ἐκεῖ ἀποφασισμένη νὰ τὸν φέρῃ εἰς ἀπόγνωσιν.

— Καὶ τὰ μαλλιά σας, μουσιοῦ, θὰ τὰ ἀφήσητε νὰ μακρύνουν ; θὰ κάμετε καὶ κατσαρά ;

Ὁ φίλος ἀναγνώστης αἰσθάνεται τότε νὰ τὸν περιλούῃ κρύος ἱδρώς. Βλέπει ὅτι εἶνε κατώτερον ἑαυτοῦ νὰ δώσῃ ἀπάντησιν, ἀλλὰ τί νὰ κάμῃ ; Μήπως ὑπάρχει ἐκεῖ κανεὶς ἱκανὸς νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὴν σιωπήν του τὴν ῥητορικήν της ἀξίαν ; Ἀποφασίζει ὅθεν νὰ προχωρήσῃ θέτων εἰς ἐνέργειαν ὅλην τὴν ἐγκυκλοπαιδείαν του :

— Ὦ ! Μὴ νομίσητε, κυρία μου, ὅτι ἂν γεύῃ τοιοῦτό τι θὰ ἦνε καινοτομία. Ἐὰν ἐμελετήσατε τὸν Ὅμηρον, θὰ ξεύρετε ὅτι ἡ κόμμωσις τῆς κεφαλῆς παρὰ τοῖς ἀνδράσιν ἀνάγεται εἰς τοὺς μυθικοὺς χρόνους. Ἐπειδὴ ὅμως πάντοτε ὁ ἀνὴρ προηγήθη τῆς γυναικὸς ἀνὰ πᾶν βῆμα βαῖνον πρὸς τὸν πολιτισμόν.....

— Τί ἐννοεῖτε μὲ αὐτό, Κύριε ; διακόπτει αἴφνης ἡ κ. Βαφείδου πειραγμένη.

— Ἐννοῶ, κυρία μου, ὅτι ἴσως πλησιάζει ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν αἱ γυναῖκες θὰ θεωρήσουν περιττὸν ἄχθος τὴν κόμην.

— Ὦ αὐτὸ ποτέ ! ἀνακράζει ἡ καλλίκομος μικρὰ μαδάμ. Ἀλλ' ἡ γεροντοκόρη ἀντεπεξέρχεται περιφρονητική.

— Διαμαρτύρεσθε, ἆρά γε, ἐκ μέρους τοῦ φύλου σας, ἢ ὑπερασπίζεσθε τὴν ὡραίαν σας κόμην, κυρία ;

Τότε ὁ φίλος ἀναγνώστης, ὅστις θέλει νὰ φανῇ καὶ ὀλίγον ἱπποτικός, σπεύδει νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν ὡραίαν χρυσομαλλοῦσαν.

— Ὦ ! ἡ μαδὰμ ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ δίκαιον ἐδῶ, ἀναφωνεῖ.

Μία τοιαύτη κόμη ἀξίζει μίαν ὀπισθοδρόμησιν, ἀσήμαντον ἄλλως τε....

Ἡ θελκτικὴ ξανθὴ τοῦ χαμογελᾷ γλυκά. Ἓν τοιοῦτο μειδίαμα εἰσέτι, καὶ ὁ φίλος ἀναγνώστης αὐτομολεῖ καὶ πρὸς τὸν ἀντιχειραφετισμὸν ἀκόμη. Φαντασθῆτε ὅμως τὴν ἔκπληξίν του, ὅταν ἀκούῃ αἴφνης τὴν συριζουσαν φωνὴν τῆς οἰκοδεσποίνης λέγουσαν.

— Ὦ ! αὐτό, par exemple, δὲν θὰ σᾶς συνεχωρεῖτο βεβαίως, ἐὰν ὑπῆρχεν ἐδῶ κἀμμία φενακοφόρος!

Ὅλα τὰ μάτια στρέφονται τότε ἐρωτηματικῶς πρὸς αὐτὴν καὶ ἐπὶ στιγμὴν ἐπικρατεῖ εὐεργετικὴ σιγή. Ἀλλ' ἡ κυρία Βαφείδου δὲν ἐννοεῖ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν σανίδα τῆς σωτηρίας καὶ πετᾷ εἰς τὰ μοῦτρα τοῦ φίλου ἀναγνώστου τὸ μᾶλλον ἀπροσδόκητον τῶν παραδόξων:

— Ἄ ! ἰδοὺ ποίας ἠμπορεῖτε νὰ ἔχητε συμμάχους εἰς τὸ ζήτημα τῶν ψιλῶν κεφαλῶν!

Ὁ φίλος ἀναγνώστης δέν τα χάνει, ἀλλ' ἐξακολουθεῖ ἠσύχως.

— Ἴσως, κυρία μου. Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν ἀπροσδοκήτων τούτων συμμάχων μου ἔχω ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ τὴν ἐπιστήμην. Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σας ὀνομάσω τὸν δόκτορα Μετσνικώφ.

— Καὶ αὐτὸς ὁ δόκτωρ σας εἶνε ὑπὲρ τῆς βραχείας κόμης;

— Ὄχι, μαδάμ. Εἶνε ὁ ἀπόστολος τῆς φαλάκρας.

— Ὦ ! τὸν ἠλίθιον . . .

— Κατὰ τὸν σοφὸν τοῦτον μερικὰ ὄργανα ὄχι μόνον εἶνε περιττά, ἀλλ' εἶνε καὶ ἐπιβλαβῆ. Τοιαῦτα δὲ εἶνε αἱ τρίχες καὶ τὰ ἔντερα.

— Τὰ ἔντερα ! χάχ ! χά ! χά !

— Μὴ γελᾶτε· διότι ὁ Μετσνικώφ εἶνε σοφώτερός σας.

Ἡ κ. Βαφείδου ἐξακολουθεῖ νὰ ξεκαρδίζεται πρὸς μεγίστην

λύσσαν τοῦ φίλου ἀναγνώστου, ὅστις, μανιώδης πλέον στρέφεται πρὸς τὴν ἡλικιωμένην κυρίαν καὶ ἐπιλέγει γελῶν ἀγρίως.

— Ναί, κυρία μου. Θὰ ἔλθῃ ἐποχή, καθ' ἣν θὰ κόπτωμεν καὶ τὰ ἔντερά μας, ὅπως τώρα κόπτομεν τὰ νύχια μας!

Ἡ ἀγαθὴ κυρία ἔντρομος τότε φέρει ἄλφω τὸ χεῖρε ἐπὶ τῆς πελωρίας γαστρός της καὶ σπαραξικαρδίως ἀναφωνεῖ.

— Θεέ μου! τί τερατώδες πρᾶγμα ἡ χειραφετησις!

Ὅλος ὁ κόσμος γελᾷ τότε καί... πίπτει ἡ αὐλαία.

ΗΓΗΣΙΠΠΟΣ

— Κύριε, ἕνας πτωχός· νά τον δώσω τίποτε;

— Βέβαια, κόρη μου, πάντοτε πρέπει νὰ δίδωμεν κάτι εἰς τοὺς πτωχούς. Δός τον τὸ χαρτί, ὅπου εἶχα τυλιγμένο τὸ ζαμπόνι...

ΛΗΣΜΟΝΕΙ!

ΜΑΡΙΚΑ ΠΙΠΙΖΑ

Ἔτσι ἀχνοσαβάνωτη, χλωμή,
Μὲ τὴν κερένια ὄψι ποῦ μὲ εἶδες,
Δὲν εἶμαι πειὰ ἐκείνη ποῦ ἀγαπᾷς
Μὲ τὴς παληὲς τὴς ὥμορφες ἐλπίδες.

Εἶμαι σκιὰ ἀπ' ὄνειρο παληό,
Ποῦ γλύκανε τὸν ὕπνο σου ἕνα βράδυ
Μιὰ νότα ποῦ σκορποῦνε τὰ πουλιὰ
Μέσ' ἀπὸ βαθὺ τῆς ἐρημιᾶς σκοτάδι.

Λησμόνει τὰ τραγούδια τὰ παληά.
Ὁ ἐλαφρὸς ἀντίλαλος, ποῦ σβύνει
Ἐκεῖ ποῦ ἐτραγούδησα γλυκά,
Οὔτε γυρνᾷ, οὔτε σημάδι ἀφίνει.

ΕΚΕΙΝΗ

Ἔκοψε φούλια ἕνα σωρό,
Καὶ γιασεμιὰ καὶ κρῖνα πάλι,
Κι' ὅλα τὰ 'σκόρπισε νωπὰ
Κ' ἐστόλισε τὸ περιγιάλι.

Κ' ἐπέρασε λαχταριστὰ
'Αναζητῶντάς τον 'Εκείνη·
Καὶ βρίσκει ἀπ' τ' ἄνθια πειὸ λευκὴ
Τὴν ὥμορφη ψυχή, ποῦ σβύνει.

'Αθῆναι.

ΜΑΡΙΚΑ ΠΙΠΙΖΑ

Ὁ εὔελπις ἰατρός:

— Ἐγὼ ἐπαναλαμβάνω ὅτι δὲν ἔχετε τίποτε εἰς τὸ ἦπαρ, ἄλλως τε αὐτὸ θά το δείξῃ ἡ νεκροψία.

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΝ ΙΤΑΛΙΑι

ΚΑΙ Ο ΠΑΥΛΟΣ ΦΡΟΝΤΙΝΗΣ

Διερχόμενοι τὰς διαφόρους φάσεις τῆς μουσικῆς ἀνὰ τοὺς αἰῶνας ἐν Ἰταλίᾳ ἀπὸ τῶν Χριστιανικῶν χρόνων, βλέπομεν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μεγάλου Γρηγορίου, ἤτοι κατὰ τὸν 6ον αἰῶνα, τὴν βελτίωσιν τοῦ ᾄσματος καὶ τὴν ἵδρυσιν ἐν Ρώμῃ τῆς σχολῆς τῶν Ἱεροψαλτῶν. Εὑρίσκομεν εἰς τὴν βιογραφίαν τοῦ Μεγάλου Γρηγορίου, γραφεῖσαν ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ διακόνου, χωρίον τι, τὸ ὁποῖον μᾶς δεικνύει τὸν μουσικὸν συνδυασμὸν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἢ βεβήλου ᾄσματος μετὰ τοῦ χαρακτῆρος τῶν λαῶν, οἵτινες ἔκαμον χρῆσιν αὐτοῦ. Οἱ Γερμανοὶ καὶ οἱ Γάλλοι, τῶν ὁποίων ὁ πολιτισμὸς δὲν εὑρίσκετο εἰσέτι εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο, ὥστε νὰ δύνανται νὰ εἰσδύσουν εἰς τὸ μυστήριον τῆς γλυκύτητος τοῦ ᾄσματος αὐτοῦ, ἕνεκα τοῦ ἀγρίου χαρακτῆρός των πολλάκις τὸ παρεμόρφωσαν, οἱ δὲ Γάλλοι μὲ ὅλην τὴν κακὴν προδιάθεσιν, ἀπέφευγον τοῦ νὰ ἐπιζητήσουν διδασκάλους Ἰταλούς.

Τὸ Γαλλικὸν ἔθνος κατὰ τὸν 9ον αἰῶνα διηρέθη εἰς δύο κράτη, ἀλλ' ὁ Αὐτοκράτωρ Carlomagno ἔν τινι ἐπιστολῇ του πρὸς τὸν Πάπαν Ἀδριανόν, λύει τὸ ζήτημα καὶ ἀποφαίνεται ὑπὲρ τῶν Ἰταλῶν· παρακαλεῖ δὲ νὰ τῷ στείλῃ ἱεροψάλτας Ἰταλούς.

Μία ποικίλη καὶ μεγαλοπρεπὴς παρέλασις δημιουργικῶν πνευμάτων, ἐφευρετῶν μουσικῶν ὀργάνων, γίνεται ἐν Ἰταλίᾳ·

ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μία μεγάλη πάλη διεξάγεται· ἀπὸ τοῦ 1032, ὅτε ὁ Guido d' Areggo, ὁ ἐφευρέτης τῆς μουσικῆς κλίμακος, ἔθεσε καὶ τὰς πρώτας βάσεις τοῦ Contra punto. Ἡ πρώτη μουτικὴ ἠὼς ἀνὰ τὸν μεσαίωνα, ὡς καὶ πάσης ἄλλης τέχνης, κατὰ τοὺς χρόνους αὐτοὺς ἀνεφάνη ἐν Ἰταλίᾳ. Τὸ ἰταλικὸν ἔθνος διετήρησε κατὰ τὸ λέγειν ἑνὸς σοφοῦ πλειοτέραν γλυκύτητα ἐν τῇ γλώσσῃ καὶ περισσοτέραν προδιάθεσιν εἰς τὸ ᾆσμα. Ὀφείλομεν δὲ νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι μόνη μεταξὺ τῶν ἄλλων τεχνῶν ἡ νεωτέρα μουτικὴ οὐδὲν ὀφείλει εἰς τὴν ἀρχαιότητα. Ἐὰν συνοψίσωμεν τὰς ἰδέας τῶν μεγάλων ἀνδρῶν ὡς πρὸς τὴν δρᾶσιν τῆς μουτικῆς τέχνης παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, θὰ ἴδωμεν ὅτι ὑπάρχει μία ἀντίφασις, ἡ ὁποία εἰς οὐδὲν σημεῖον φωτεινὸν δύναται νὰ μᾶς φέρῃ, ἀφοῦ τὰ ἴχνη τῆς μουσικῆς ταύτης ἀπωλέσθησαν. Ὁ Ἔγελος καὶ οἱ περὶ αὐτόν, ἀρνοῦνται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μουσικὴν ἰδίαν καὶ ἀνεξάρτητον ὕπαρξιν. Κατ' αὐτοὺς ἡ μουσικὴ αὕτη δὲν ἦτο ἄλλο εἰμὴ στοιχεῖον ἐπιβοηθοῦν τὴν ποίησιν, τὸ ὁποῖον ἐσχημάτιζε τὴν προσῳδίαν. Ὁ Βολταῖρος εἶνε τῆς γνώμης ὅτι ἡ μελοποιία τῶν ἀρχαίων ἦτο μουσικὴ ἀπαγγελλομένη. Ὁ σοφὸς Γάλλος συνθέτης Lessuère, περίφημος διὰ τὸ μελόδραμα αὐτοῦ *Dei Bardi* καὶ διὰ τὰς ἐκκλησιαστικὰς αὐτοῦ ἀκολουθίας, ὑποστηρίζει ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐγνώριζον τελείως τὴν ἁρμονίαν, ὅτι ἔχει ἀνὰ χεῖρας ὁλόκληρα τεμάχια τῆς Σαπφοῦς, τοῦ Ὀλύμπου, τοῦ Τερπάνδρου, ἅτινα ἐσκόπευε νὰ δημοσιεύσῃ καὶ μεταφέρῃ εἰς τὰ μουσικὰ ἡμῶν στοιχεῖα. Ὁ Berlioz ἀνακεφαλαιόνων τὰς διαφόρους γνώμας, συμπεραίνει ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ μουσικὴ εὑρίσκετο εἰς νηπιώδη κατάστασιν. Ἡ ἀνάπτυξις δὲ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τῶν ἄλλων τεχνῶν ἐν τῷ μέσῳ μιᾶς τοιαύτης ἀντιθέσεως, δὲν τῷ φαίνεται ἀνωμαλία, καθ'

ὅτι καὶ οἱ Ἄγγλοι, ἐξαιρουμένης τῆς ποιήσεως, εἰς ὅλας τὰς ἄλλας τέχνας ὑπῆρξαν πεζότατοι. Ἡ βαθεῖα αὕτη ἐξέτασις τοιούτων γνωμῶν καὶ ἀντιφάσεων, μᾶς ἀναγκάζει νὰ ἐρωτήσωμεν ἐὰν οἱ ἦχοι τῆς λύρας τοῦ Βασιλέως Δαβίδ, δι' ὧν κατεπράϋνε τὴν παραφορὰν τοῦ βασιλέως Σαούλ, ἦταν unissoni accordi καὶ ὁποία διαφορὰ ὑπῆρχε μεταξὺ τοῦ τρομεροῦ ἐμβατηρίου τοῦ Ἰεχωβά, τῆς φανταστικῆς μελῳδίας τοῦ Ἀλφιῶνος, καὶ ἐὰν ἦσαν cabaletta ἢ borgo τὰ τεμάχια, δι' ὧν ὁ Τιμόθεος κατεπράϋνε τὰ νεῦρα τοῦ μουσικομανοῦς Ἀλεξάνδρου.

Πάντα ταῦτα ἀπέμειναν μυστήριον δι' ἡμᾶς· σήμερον δὲ τὴν ἐξέλιξιν καὶ τὰς βάσεις τῆς νεωτέρας μουσικῆς τέχνης τὴν ὀφείλομεν εἰς τοὺς Ἰταλούς.

Εἰς τὸν Ἰταλὸν Sulli 1633 (κατ' ἄλλους δὲ εἰς τὸν Darissimi) ὀφείλεται ἡ ἐφεύρεσις τῆς συμφωνίας, τελειοποιηθεῖσης μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ Haydn καὶ ἀφιχθείσης εἰς τὸ κατακόρυφον ὑπὸ τοῦ Bethoven, Mozart, Himmel καὶ Weber.

Τὸ πρῶτον μουσικὸν libretto, τὸ ὁποῖον ἐγράφη ἦτο ἡ Εὐρυδίκη τοῦ Rinuccini 1594, ἡ ὁποία ἐμελοποιήθη ὑπὸ τοῦ μουσικοδιδασκάλου Peri.

Ἡ ὀργανικὴ μουσικὴ ὀνομάζει τὸν Sulli διδάσκαλον, διότι οὗτος ἐπλούτισε τὴν μουτικὴν μὲ εἰκοτέσσαρα βιολία. Οὗτος ἦτο μουσικὸς παρὰ τῇ αὐλῇ Λουδοβίκου XIV.

Ὁ Scarlatti ἐτελειοποίησε καὶ διέδιδε τὰς ἀπείρους ἐκείνας καλλονάς, ἐξ ὧν βρίθει ἡ Γερμανικὴ σχολή. Κατὰ τὸ 1730 ἄρχεται ἡ πρώτη φωτεινὴ φάσις τῆς μουσικῆς.

Ὁ Ἀπόστολος Ζῆνος εἶχε συνθέσει δράματα εἰς ὕφος, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο κάλλιον νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν μουσικήν, ἀλλ' αὕτη ὀφείλει τὰς μεγάλας αὐτῆς προόδους εἰς τὸν Μεταστά-

σιον, εἰς τοῦ ὁποίου τὰ δράματα ἀρχίζει τις νὰ βλέπῃ δραματικὴν δρᾶσιν, μακρὰν ὅμως ἐκείνης, ἣν διακρίνει τις σήμερον, καθ' ὅτι τὰ recitativa κατελάμβανον περισσότερον μέλος παρ' ὅσον εἰς μεταγενεστέρους χρόνους εἰς τὰ μελοδράματα Rossini, Bellini καὶ Verdi, τοῦ κατ' ἐξοχὴν αὐτοῦ μεγαλοφυοῦς δραματικοῦ συνθέτου, εἰς τοῦ ὁποίου τὰς χορδὰς βλέπομεν τὸν δραματικὸν ἄνθρωπον τοῦ Σαιξπήρου νὰ παρελαύνῃ. Τὸ μελοδραματικὸν Finale ἐφευρέθη ὑπὸ τοῦ Logrosini, δὲν εἶχεν ὅμως προσλάβει τὸ μεγαλεῖον ἐκεῖνο, εἰς ὃ ἀνῆλθεν αὐτὸ μετέπειτα εἰς τὰ μουσικὰ δράματα τοῦ Perens, Leo, Vinci, Pergolese, Bendor, Porpora, Galuppi καὶ Tonnelli. Οὗτοι ἤκμασαν περὶ τὰ 1770, κατεγοήτευσαν τοὺς συγχρόνους των, ἀλλὰ πιθανῶς δὲν δύνανται νὰ καταγοητεύσωσι καὶ ἡμᾶς, οἱ ὁποῖοι εἰς τὴν ψυχὴν ἔχομεν ὀλιγωτέραν γαλήνην, ἀπαιτήσεις ἰσχυροτέρων ἐλατηρίων καὶ ὀλιγωτέραν ἀγνότητα αἰσθήματος.

Διὰ τῆς ἐλαχίστης ταύτης ἐπισκοπήσεως ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Γρηγοριανοῦ ᾄσματος μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 18ου αἰῶνος, βλέπομεν τὴν μεγάλην κλίσιν καὶ δρᾶσιν τοῦ Ἰταλοῦ πρὸς τὴν μουσικήν, τὴν μεγίστην αὐτοῦ ἐργασίαν πρὸς τελειοποίησιν τοῦ μελοδράματος, ὁπότε ἐπὶ τοῦ ἐδάφους αὐτοῦ, ἀφιχθέντος εἰς σημεῖον τελειότητος, ἀνέλαμψεν ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ Rossini, γεννηθέντος εἰς Πέζαρον τῷ 1792 ἐκ μιᾶς ἐλαφρᾶς ἀοιδοῦ καὶ ἐκ πατρὸς ὀργανοπαίκτου. Ἡ Ἰταλικὴ μουσικὴ δὲν εἶχε προσλάβει τὸν τέλειον χαρακτηρισμόν της, ὅτε διὰ τῆς μεγαλοφυΐας τοῦ Rossini καὶ τοῦ Mozart ἐτέθησαν αἱ ἀσάλευτοι βάσεις τοῦ χαρακτηρισμοῦ ἐν τῇ μουσικῇ τῶν δύο αὐτῶν ἐθνῶν. Ἐξ αὐτῶν ἡ δρᾶσις μὲ γιγαντιαῖα βήματα ἔφθασεν εἰς τὸ κατακόρυφον. Ἄνευ μιᾶς μεγαλοφυΐας οὐδεμία ἀφετηρία δύναται νὰ προκύψῃ· βεβαίως δὲ οὐδεμία τοιαύτη

νὰ ὑπάρξῃ, ἐὰν δὲν ἐγένετο ὅλη ἐκείνη ἡ ἐργασία τῶν προγενεστέρων αἰώνων ἐκ τῶν διδασκάλων ἐκείνων, εἰς τοὺς ὁποίους ὀφείλεται ὅλη ἡ ἐργασία καὶ τὸ φῶς.

Οὐδεὶς πολιτισμένος λαὸς δύναται νὰ διαφιλονεικήσῃ ὅτι τὰς βάσεις τῆς νεωτέρας μουσικῆς τὰς ὀφείλομεν εἰς τοὺς Ἰταλούς. Καὶ αὐτὸς ὁ Γερμανός, ὁ ὁποῖος τρέφει ἐγωϊστικὴν λατρείαν πρὸς πᾶν ὅ,τι τῷ ἀνήκει, φυλάττει ἀπὸ ἓν κειμήλιον ἐν τοῖς Μουσείοις αὐτοῦ, προερχόμενον ἐκ τῶν χειρῶν ἢ τοῦ Porpora ἢ ἄλλου ἐκ τῶν ἀρχαίων διδασκάλων. Μήπως ὁ ἰδικός μας πολιτισμὸς ἔφθασεν εἰς τὸ σημεῖον τῆς τελειότητος, ὥστε ν'ἀρνῆται νὰ στρέψῃ σήμερον τὸ βλέμμα, εἰς ὅ,τι ἀνέτειλε καὶ ἐφώτισεν ὡς ἥλιος τὴν μουσικὴν τέχνην ἀνὰ τοὺς ἁπανταχοῦ εὐρωπαϊκοὺς λαούς; Δὲν τὸ πιστεύω. Ὁ Ἰταλὸς πανταχοῦ ἔδρασε καὶ ἐλατρεύθη· βλέπομεν τὸν Μεταστάζιον αὐλικὸν ποιητὴν ἐν Βιέννῃ παρὰ τῇ Μαρίᾳ Θηρεσίᾳ· τὸν Porpora μουσικοδιδάσκαλον ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐλῇ, τὸν Rossini δρέποντα τὰς δάφνας τῆς μεγαλοφυΐας του ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Παρισίοις καὶ τὸν Bellini, τὸ ἄνθος αὐτὸ τῆς καλλονῆς, ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς περιφανοῦς δόξης μὲ συγκίνησιν νὰ θεᾶται ἐν Παρισίοις τὸ ὕστατον ἔργον του, τοὺς Puritani, ἐνῷ μία σκληρὰ εἰρωνεία κατεδίκαζεν αὐτὸν νὰ ταφῇ ἐν τῇ αὐγῇ τῆς χαρᾶς καὶ τῆς δόξης εἰς τὸ κοιμητήριον ξένης γῆς.

Γνωστὴ εἶνε ἡ ἀντίδρασις τῶν μελοδραμάτων τοῦ Βάγνερ, ὅτε ἐν Bologna, ὁ βόρειος Ἰταλικὸς λαός, ἠδυνήθη νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὴν μουσικήν του, ἡ ὁποία τόσας ἀποτυχίας καὶ ἀντιδράσεις ἔλαβε κατ' ἀρχάς, καὶ διὰ τῆς ὑπεροχῆς τοῦ ἀκλονήτου μεγαλοφυοῦς γερμανοῦ κατόπιν ἐπεβλήθη καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην. Ὁ Βάγνερ ἠγάπησε τὴν Ἰταλίαν καὶ ὅμως ἡμεῖς, οἱ νομιζόμενοι θαυμασταί του, περιφρονοῦμεν πᾶν ὅ,τι ἀπορρέει ἐξ αὐτῆς.

Ἡ ἐφηβικὴ σκέψις μας εἰς τὴν ὁποίαν τοσοῦτον ταχέως ἐπέδρασεν ἡ ἀποσύνθεσις, μᾶς ἔκαμε νὰ χάσωμεν τὴν ἀντίληψιν· τοῦτο δεικνύει ἓν σημεῖον λυπηρόν, τὸ ὁποῖον μὲ κάμνει νὰ μὴ θέλω νὰ πιστεύσω ὅτι τόσον ἐξησθένησεν ἡ ψυχή μας.

Τὸ γερμανικὸν ἔθνος σήμερον ἀκόμη ἐπιθυμεῖ, ὥστε ἡ ἰταλικὴ μουσικὴ ν' ἀπηχῇ διὰ τὸ κοινὸν ὅπως ὁ λαὸς ἐξημεροῦται, ἐνῷ ὁ λαὸς αὐτὸς γεννηθεὶς ὑπὸ τὸν μολύβδινον αὐτὸν οὐρανόν, ἐτράφη καὶ ἐγαλουχήθη ὑπὸ τὸ βάρος τῆς μυστηριώδους μουσικῆς του.

Ὁ 19ος αἰὼν ἀνέλαμψε θριαμβευτικῶς πλήρης ζωῆς ἐν τῇ ποιήσει καὶ ἐν τῇ μουσικῇ· αἱ μεγαλοφυΐαι διασταυρούμεναι ἐνηγκαλίζοντο ἀλλήλας ἐν Εὐρώπῃ. Ἐὰν ἓν ἔργον ἐτύγχανε μιᾶς ἀποτυχίας ἐκ τοῦ κοινοῦ παροδικῆς, ἔβλεπέ τις κατόπιν ἐν τῇ ἐπιτυχίᾳ τὸν μουσουργὸν νὰ δρέπῃ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν κόπων του διὰ τῆς βαθυτέρας ἀντιλήψεως τοῦ κοινοῦ, τὸ ὁποῖον δὲν ἔπασχε τόσον ἠθικῶς καὶ δὲν ἦτο ἐξηντλημένον. Σήμερον ἡ ἐξάντλησις μᾶς κάμνει νὰ μὴ γνωρίζωμεν τί ποθοῦμεν, τί αἰσθανόμεθα καὶ ἕρμαια τῶν νεύρων, ἀκολουθοῦμεν, τὸ νευρωτικὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον πολλάκις ἀποπνέει ἀσθένειαν καὶ κατάπτωσιν. Ἡ νόσος αὕτη δὲν ἐξηπλώθη μόνον εἰς ἡμᾶς, ἀλλ' ὑπάρχει μία μεγίστη διαφορὰ μεταξὺ τῶν πολιτισμένων κρατῶν, ὥστε ἐνῷ ἐκεῖνα διὰ τῆς καινοτομίας ἐν τῇ μουσικῇ τοῦ Βάγνερ ἐπιζητοῦν νέας ἀφετηρίας διὰ τὸ μέλλον, ἡμεῖς ὅμως, μὴ ἀναπτύξαντες εἰσέτι τὸ αἴσθημά μας διὰ τῆς Ἰταλικῆς μουσικῆς καὶ μὴ δυνηθέντες νὰ εἰσδύσωμεν καὶ ἐξετάσωμεν αὐτὴν τὴν ψυχήν μας, ὅπως δι' αὐτῆς εἰσέλθωμεν εἰς τοὺς κόσμους τῆς φιλοσοφίας, γερμανιζομεν καὶ γαλλιζομεν. Τὸ πρῶτον ἀκολουθοῦμεν χωρὶς νὰ γνωρίζωμεν τὸ αἴτιον, τὸ δεύτερον, διότι ἡ ἐλαφρὰ

αὕτη μουσικὴ δίδει ποιάν τινα ζωὴν εἰς τὰ ἐξηντλημένα νεῦρά μας.

Δὲν μοὶ ἐπιτρέπεται ἐπὶ τῶν σελίδων τῶν ἀγαπητῶν μου *Ἀναμνήσεων* ἐπὶ πλέον νὰ ἐπεκταθῶ καὶ ἀναπτύξω τὰς σκέψεις μου ἐπὶ τῇ βάσει μακρᾶς περὶ μουσικῆς μελέτης μου, ἔρχομαι δὲ ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Τρεῖς εἶνε σήμερον οἱ Ἰταλοὶ συνθέται, οἱ ὁποῖοι εἰς ἡμᾶς εἶνε πλειότερον γνωστοί, διότι εἴδομεν ἔργα των παιζόμενα ἐν τοῖς θεάτροις. Ὁ Μασκάνης, ὁ Λεονκαβάλλος καὶ ὁ Puccini. Οἱ μουσικοὶ αὐτοὶ ἐξεταζόμενοι ἐπὶ τῶν ἔργων των, ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ εἴπω, ὅτι ἐν μέρει παρεξέκλιναν ἐκ τῆς Ἰταλικῆς ἐμπνεύσεως. Ἐὰν ἡ Cavalleria Rusticana ἔθελξε διὰ τὸ νεωτεριστικόν της πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἔφερε μίαν καινοτομίαν εἰς τὴν ἰταλικὴν μουσικήν, εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἀντιπροσωπεύει ἡ μελαγχολία τῆς σικελικῆς χορδῆς, πιθανὸν εἰς αὐτὰ νὰ ὑπάρχῃ ἡ ἐξέλιξις τῆς νότας τοῦ Bellini, ἀλλὰ βεβαίως, οὔτε τὸ βάθος τῶν ἤχων τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, οὔτε δὲ ἐν τῷ δραματικῷ μέρει ἡ ἰσχυρῶς κλονίζουσα χορδὴ τοῦ Βέρδη. Ἡ μελαγχολία τῆς Cavalleria Rusticana φέρει μίαν νάρκην εἰς τὸ περιπαθὲς μέρος, ὄχι ὅμως τὸ πάθος, τὸ ὁποῖον ἀφυπνίζει τὸ μυστήριον τῆς καρδίας ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύει ἓν δάκρυ καὶ μίαν ὀργήν, ἡ ὁποία ἐκχειλίζει. Κατ' ἐμὲ οἱ ἦχοί της ταράσσουν τὰ νεῦρα καὶ μεταρσιοῦν τὴν σκέψιν, τὴν βυθίζουν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὴν καρδίαν. Ὁ Μασκάνης εἰς πλεῖστα του ἔργα εὗρε τὴν ἀντίδρασιν, ἀλλ' οὐδεὶς δύναται νὰ τῷ ἀρνηθῇ τὴν δάφνην μιᾶς ἐπιτυχίας.

Ὁ Leoncavallo μέγας ἐπίσης συνθέτης, περιπαθὴς καὶ ἐνίοτε δραματικός, δὲν μᾶς ἀποκαλύπτει καὶ αὐτὸς τὰς χορδὰς τῆς γνησίας ἰταλικῆς ἐμπνεύσεως, διότι θὰ ἦτο πολὺ

SISMANOGLIO

δύσκολον εἰς ὅλην ἐκείνην τὴν τέχνην, τῆς ὁποίας ἡ δύναμις ἀπορρέει ἀπὸ τὴν ἁρμονίαν, ὁ μέγας μουσουργὸς νὰ μὴ προσκρούσῃ, ἄνευ τῆς δυνάμεως μιᾶς ἰσχυρᾶς γνησίας ἐμπνευσμένης χορδῆς καὶ εἰς πλεῖστα μέρη βλέπομεν νὰ προστρέχῃ εἰς τὸ γαλλικὸν πνεῦμα, εἰς ἕτερα δὲ εἰς τὸ γερμανικόν, τὸ ὁποῖον ἐπιβοηθεῖ ἡ πλήμμυρα τῆς ἁρμονίας εἰς τὴν ὀρχήστραν. Σήμερον ἡ μεγαλητέρα δύναμις ἔγκειται ἐν τῇ ἐμπνεύσει, διότι ὁ στεῖρος αὐτὸς αἰὼν μιᾶς παροδικῆς ἐποχῆς, ὀλίγα τέκνα θὰ δυνηθῇ νὰ παρουσιάσῃ ἔχοντα ἐν τῇ ψυχῇ τὴν ἀκένωτον ταύτην θείαν πηγήν. Τὸ recitativo ὑπερεπλεόνασεν εἰς τὰ νεώτερα μουσικὰ ἔργα. Βλέπομεν τὴν Manon τοῦ Puccini νὰ στηρίζεται εἰς τὸ ἄσμα ἐπὶ ὅλων ἐκείνων τῶν ὁμοίων χορδῶν καὶ εἰς ὀλίγα μέρη ν' ἀναλάμπῃ ἓν terzetto, ἢ μία δυῳδὶς ἐλαφρά, ἐξησθενημένη, ἡ ὁποία καὶ αὐτὴ ἀποφεύγει νὰ δώσῃ εἰς τὴν ἀκοὴν καὶ τὴν ψυχὴν τελείαν ἀποτύπωσιν. Κατὰ πρῶτον ἡ μουσικὴ αὕτη εἰς τὴν ἰδιοσυγκρασίαν μας δὲν γίνεται καταληπτή. Πρέπει νὰ βυθισθῶμεν εἰς τὰς βαρείας καὶ ἐπιβλητικὰς ἁρμονικὰς συγχορδίας τῆς ὀρχήστρας, ὅπως εἰσδύσωμεν εἰς τὸ canto, τὸ ὁποῖον στερεῖ τῆς μελῳδικῆς ἐξελίξεως. Ὁ μουσουργὸς σήμερον εἶνε ὁ δυστυχέστερος τῶν μυστῶν τῆς θείας τέχνης, διότι πρὸ μυρίων ἐμποδίων ἔχει ν' ἀντεπεξέλθῃ καὶ πολλάκις καταπνίγει καὶ αὐτὴν τὴν ἔμπνευσιν, ὅπως διὰ τῆς σκέψεως ἐργασθῇ ὡς αὐστηρὸς φιλόσοφος.

Ἡ μίμησις τοῦ ἔργου τοῦ Βάγνερ εὗρε πολλοὺς ὀπαδοὺς ἐν Ἰταλίᾳ, οἵτινες ἀκολουθοῦν τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἐξέλιξιν. Ὀλίγοι εἶνε ἐκεῖνοι οἱ ἀμιγεῖς πάσης ξένης ἐπιδράσεως, ὀλίγοι εἶνε ἐκεῖνοι οἱ ἀνθιστάμενοι λέοντες, οἱ ὁποῖοι ἐπὶ τῆς βάσεως τῆς μουσικῆς τῶν προγόνων των καὶ μὲ τὰς πτέρυγας τῆς ἰταλικῆς ἐμπνεύσεως, ὡς μεγαλοπρεπεῖς ἀετοί, ἵπτανται ὅπως φέρουν εἰς μίαν γωνίαν τοῦ οὐρανοῦ τῆς πατρίδος των ὅ,τι ἐκεῖνοι ἠγάπησαν καὶ ἐνηγκαλίσθησαν.

Εἷς ἐκ τῶν φλογερῶν αὐτῶν ἐμπνευσμένων τέκνων εἶνε ὁ Παῦλος Φροντίνης. Ζῇ εἰς τὴν χώραν ἐκείνην τῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας, τὴν Κατάνην, ὑπὸ τὸ φῶς ἐκεῖνο, ὅπου τοῦ Bellini τὸ βλέμμα ἠσπάσθη τοῦ φωτὸς αὐτοῦ τὴν πρώτην αὐγήν. Ὁ διάσημος Φροντίνης, γνωστὸς καθ' ἅπασαν τὴν Ἰταλίαν διὰ τὴν μακρὰν καὶ ἐπίπονον ἐργασίαν του ἠγάπησε τὴν τέχνην ἐκ παιδικῆς ἡλικίας καὶ ἐζήτησε νὰ ἑδραιώσῃ καὶ νὰ ἑνώσῃ τὴν ἔμπνευσιν μὲ τέχνην ἀμίμητον. Τιμηθεὶς διὰ διπλῶν παρασήμων ὑπὸ τοῦ ἔθνους του, σήμερον διευθύνει τὰς μουσικὰς σχολὰς τῆς Κατάνης, καὶ μὲ ὅλην τὴν ἀντίδρασιν, τὴν ὁποίαν εἰς τὸν ἀληθῆ ἄνθρωπον καὶ λάτριν τῆς τέχνης προσφέρει αὐτὸς ὁ αἰών, εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν τεσσαρακονταετριῶν ἐτῶν ἠδυνήθη νὰ ἐπιβληθῇ, ὥστε τὰ μουσικὰ αὐτοῦ ἔργα ἐγένοντο περιζήτητα ὑπὸ τοῦ μεγάλου ἐκδοτικοῦ οἴκου Ricordi. Ἄρθρα τεχνοκριτικὰ περὶ τῆς ἀξίας του κοσμοῦν τὰς Ἰταλικὰς ἐφημερίδας καὶ πολλὰ γράφονται περὶ τοῦ νέου ἔργου του, τὸ ὁποῖον κατ' αὐτὸν τὸν χειμῶνα θὰ δοθῇ εἰς τὴν Σκάλαν τοῦ Μιλάνου. Μελοποιὸς διακοσίων καὶ πλέον μελῳδιῶν, ὡς καὶ τῶν δημῳδῶν Σικελικῶν ἀσμάτων. Εἰς τοὺς μαργαρίτας αὐτοὺς τῆς ἐκχειλιζούσης ψυχῆς του ὑπὸ ἐμπνεύσεως καὶ φωτός, ἠδυνήθη νὰ δώσῃ τὴν σφραγῖδα τῆς ἀθανασίας. Εἰς τὴν γνώμην μου ταύτην προσθέτω καὶ μίαν ἐπικύρωσιν, ἀποσπῶσα ἕνα παράγραφον ἐκ τινος ἄρθρου ἐκ τοῦ καλλιτεχνικοῦ περιοδικοῦ *Per il Sogno*.

Καὶ αἱ μελῳδίαι του! Ἀρκεῖ νὰ ἐπαναλάβωμεν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον λέγει περὶ αὐτοῦ ὁ Filippo Filippi, ὁ ὁποῖος τὸν συνέκρινε μὲ τὸν Tosti; καὶ δὲν εἶχεν ἄδικον, διότι ἐὰν ὁ Tosti ὑπῆρξε πρῶτος ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν, ὁ Παῦλος Φροντί-

νης δὲν ὑπῆρξε δεύτερος ὡς μουσικὴ ἰδιοφυΐα, ἐὰν δὲ ὁ πρῶτος ἀπολαύει μεγαλειτέρας δημοτικότητος, τοῦτο τὸ ὀφείλει εἰς τὴν ἁπλότητα τῶν μελῳδιῶν του, ἁπλότητα ἡ ὁποία ἐν τῷ Frontini ὑστερεῖ χάριν μορφῆς δυσκολωτέρας, ἀλλὰ πλέον μεγαλοπρεποῦς. Συνδυασμοὶ ἁρμονικοί, νέοι, ἀνθηροί, ἀπαστράπτοντες, μελῳδία γλυκεῖα, κομψότης μορφῆς, τελειότης φράσεως, σύνθεσις ἐκλεκτή ».

Ὁποιανδήποτε κρίσιν ὁ Filippo Filippi ὡς μουσικὸς τεχνοκρίτης ἐξέφερε, πάντοτε ἐπεβλήθη διὰ τὸ βάρος καὶ τὴν μεγάλην ἀντίληψιν πρὸς τὴν μουσικὴν τέχνην.

Εἶχον κ' ἐγὼ τὴν καλλιτεχνικὴν ἀπόλαυσιν νὰ γράψω ἐκτενὲς ἄρθρον εἰς τὴν Ἀττικὴν Ἶριδα (1) τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ νὰ ὀνειροπολήσω ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δροσοβόλου ἀνθῶνος τῆς ἀποιητικῆς ψυχῆς τοῦ Φροντίνη. Ἀφηρπάσθην, ἔκλαυσα καὶ προσηυχήθην ὑπὸ τὰς ἐντυπώσεις τῶν οὐρανίων αὐτῶν μελῳδιῶν καὶ ἡ δειλὴ σκέψις μου προσεπαθησε νὰ ἐκδηλώσῃ δι' ἑνὸς σπινθῆρός της τὴν πλήμμυραν τοῦ θαυμασμοῦ, τὴν ὁποίαν μὲ ἔκαμε νὰ αἰσθανθῶ ὁ μουσουργός. Εἰς τὰς μελῳδίας τοῦ Φροντίνη ὑπάρχει μία μελαγχολικὴ γλυκύτης, ἡ ὁποία ἀπὸ τὴν πρώτην ἀπηχησιν τοῦ ἄσματος ἐκχύνεται ὅπως μᾶς δέσῃ τὴν ψυχὴν καὶ αἰχμάλωτον τὴν φέρῃ εἰς ὑπερφυσικὸν τινα κόσμον ἐν τῷ μέσῳ ξένων ὁραμάτων τῶν τῆς ἐπιγείου ζωῆς. Ἐκεῖ βλέπομεν τὸν ἄνθρωπον ἀπεκδυόμενον τῆς ὕλης, τὸ βλέμμα του δὲν δεικνύει τῶν παθῶν τὴν ὁρμήν, ἀλλὰ γαλήνιον καὶ ἀκτινοβόλον ἀντικατοπτρίζεται ἐπὶ τῆς εἰκόνος τῆς τελειότητος· ἐκεῖ τὸ πορφυρίζον χρῶμα τῆς αἰδοῦς καλύπτει

1 Ἡ μελέτη μου αὕτη, τῇ ἐκδηλωθείσῃ εὐαρεσκείᾳ τοῦ μουσουργοῦ, μετεφράσθη ἰταλιστὶ ὑπὸ τοῦ Στ. Μαρτζώκη καὶ ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ ἐφημερίδι Σικελια τῆς Κατάνης.

μὲ περισσοτέραν ἀκόμη αἴγλην τὴν ἀβρὰν παρειὰν τῆς παρθένου καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ μουσουργοῦ ἵπταται ὅπως εἰς τὴν κόρην προσφέρῃ τὸ σεμνὸν ἴον τοῦ πρώτου αἰσθήματος, τὸ φίλημα ἑνὸς ἀσβέστου πάθους, τὴν γονυκλισίαν της ἔμπροσθεν ἑνὸς ὀρφανοῦ. Ἂν καὶ ὁ Φροντίνης εἶνε κατ' ἐξοχὴν λυρικὸς μουσουργὸς εἰς τὰς μελῳδίας του, ὡς τέλειον τοιοῦτον δὲν δυνάμεθα νὰ τὸν κρίνωμεν, διότι οὗτος συνεχίζων τὴν ἐξέλιξιν τῆς μουσικῆς τοῦ Bellini καὶ ζῶν εἰς ἐποχὴν δραματικωτέρας φάσεως, ἔχει ὅλας τὰς χορδὰς ἑνὸς ὑγιοῦς καὶ βαθέος κλονισμοῦ. Μόλις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἶχον τὴν εὐτυχίαν νὰ κρατῶ νέας τινὰς μελῳδίας του τὴν *Povera Mamma*, *Luna che spunti*, *Baci mortali* καὶ μίαν ὀνειρώδη Βαρκαρόλαν του, τὴν *Marinaresca*.

Ἐπὶ τῶν αὐτῶν διαυγῶν λαμψεων, νέαι καλλοναὶ ἀπαστράπτουν, νέα ἰδεώδη πτερυγίζουν, ἡ μία τελειότης διαδέχεται τὴν ἄλλην, ἡ ἰδέα καὶ τὸ φῶς ἑνοῦνται εἰς ἓν φίλημα, ὁ κόσμος τοῦ ὀνείρου διασπᾷ τὸ λευκὸν πέπλον τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀνοίγων τὰς ἀγκάλας του, ἔρχεται νὰ μᾶς θερμάνῃ, νὰ μᾶς προσφέρῃ πᾶν ὅ,τι ἐζητήσαμεν παρ' αὐτοῦ, μίαν θάλασσαν ἄνευ κυμάτων μυκωμένης ὀργῆς, ἑνὸς στεναγμοῦ τὸ ἀντάλλαγμα, τὴν ἀγνὴν θωπείαν προσφιλοῦς χειρός, μιᾶς αἰωνίου ἀναμνήσεως τὸ δάκρυ, καὶ εἰς τοῦ θνητοῦ φιλήματος τὴν πνοὴν τὴν σφραγῖδα τῆς ἀθανασίας.

Εἶνε ἐλάχιστον αὐτό, τὸ ὁποῖον ἐκφράζομαι τὴν στιγμὴν ταύτην, διότι ἐκτὸς τῆς ἀνάγκης, ὁ λογισμὸς πολλάκις θαμβοῦται εἰς τὰς ἀλλεπαλλήλους ἀστραπὰς τῆς ἰδέας, ὅταν μία ἰσχυρὰ ἐντύπωσις παλαίει ἐπὶ τῆς καρδίας μας.

Ὁ Φροντίνης εἰς ἡλικίαν δεκατριῶν ἐτῶν ἤρχισε τὸ καλλιτεχνικόν του στάδιον ὡς βιολινίστα, δίδων συναυλίας. Δεκαπενταέτης συνέθεσε τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἔργον, τὸ ὁποῖον ἐξε-

τελέσθη τὴν ἑορτὴν τῆς ἁγίας Κεκιλίας ἐν Κατάνῃ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ σεβαστοῦ διδασκάλου Antonio Coppola. Εἰκοσαέτης ἔγραψε τὸ πρῶτον του μελόδραμα *Nella*, τὸ ὁποῖον παρεστάθη ἐν Κατάνῃ εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον. Ἐπιφορτισθεὶς ὑπὸ τοῦ δήμου τῆς πατρίδος του, ἔγραψε τὸ Ὀρατόριον *Sansone* τὸ 1882. Τὸ 1893 παρεστάθη εἰς Μιλάνον, Βονωνίαν, Συρακούσας καὶ ἄλλας πόλεις τὸ μελόδραμα αὐτοῦ *Malia*. Τὸ 1899 συνέθεσε τὸ μελόδραμα *Falconiere*. Ὁ *Μεσαίων* του (*MedioEvo*) εἶνε ἔργον κλασικὸν ἐγχόρδων ὀργάνων, τὸ ὁποῖον πλειστάκις ἐξετελέσθη ἐν Νεαπόλει καὶ ἄλλαις πόλεσι. Εἶνε συνθέτης μιᾶς μεγάλης νεκρικῆς ἀκολουθίας, *Recqui*.

Σήμερον πανταχόθεν γίνεται λόγος περὶ τοῦ νέου αὐτοῦ μελοδραματικοῦ *Elsie*, τῆς ὑποθέσεως ληφθείσης ἐκ πρωτοτύπου διηγήματος τοῦ ἐκ Καλιφορνίας Bret Hart, ὅστις σήμερον εἶνε διάσημος καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην.

Ἐν τινι ἄρθρῳ τῆς *Θεατρικῆς Σικελίας* ἀναγράφεται ἡ εἴδησις αὕτη καὶ θαυμάζεται ἡ ὑπόθεσις τοῦ μελοδράματος. «Ἡ ὑφὴ τοῦ δράματος εἶνε ἁπλῆ, ἀπείρως παθητική, ὁλόκληρος ἡ ὑπόθεσις μύχιος εἰς τὸ νὰ δώσῃ εὐρύτητα εἰς τὸν ἔξοχον συνθέτην τῆς *Malia* νὰ ἐκτυλίξῃ ὅλας τὰς τελείας ἰδιότητας αὐτοῦ ὡς μελοδραματοποιοῦ καὶ νὰ κρούσῃ τὰς ἀπείρους χορδὰς τῆς μελῳδικῆς λύρας του! Ἐξ ἄλλου ἡ πρωτοτυπία τῆς ὑποθέσεως, ἡ δραματικότης σχεδὸν πένθιμος, ἡ πλημμυροῦσα αὐτό, τὸ νέον τῆς πλοκῆς, τὸ ὁποῖον δὲν συναντᾷ τις εἰς οὐδὲν ἄλλο μελόδραμα, θέλουσι συντελέσῃ ὅπως ὁ Frontini δυνηθῇ νὰ γράψῃ μουσικὴν πρωτότυπον, τόσον σπανίαν εἰς τὰς ἡμέρας μας. Ὁ μουσικὸς εἶνε ἐρωτευμένος μὲ τὴν ὑπόθεσιν, ἡ ὁποία παρουσιάζει ὅλας τὰς ἰδιότητας ἑνὸς δράματος, προωρισμένου νὰ τύχῃ μεγίστης δημοτικότητος.

Ἐκ τοῦ μελοποιοῦ τῆς *Nella*, τῆς *Malia*, τοῦ *Falconiere* πολλὰ δυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν, καὶ ἐπειδὴ τὸ μελόδραμα ἐγράφη κατ' ἐντολὴν ἑνὸς ἐκ τῶν μεγαλειτέρων ἐκδοτῶν τῆς Ἰταλίας, βεβαίως καὶ ἡμεῖς θὰ ἔχωμεν τὴν εὐτυχίαν ν' ἀκούσωμεν αὐτό, ἀφοῦ πρῶτον δοθῇ εἰς ἓν ἐκ τῶν μεγαλειτέρων θεάτρων τῆς Εὐρώπης ».

Ὁ Frontini εἶνε εἷς ἐκ τῶν μεγαλειτέρων μουσουργῶν τοῦ αἰῶνός μας, τοῦ ὁποίου ἡ δρᾶσις μᾶλλον ἐν τῇ σιγῇ παρὰ διὰ τοῦ κοινοῦ θορύβου κατώρθωσε νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὸν μουσικὸν κόσμον. Τοῦτο εἶνε ἡ μεγαλειτέρα δυσκολία εἰς τὴν ἐποχήν μας, ἡ ὁποία ἐπιζητεῖ τὸ νέον ἄνευ ἀντιλήψεως ἀπὸ γενικῆς ἀπόψεως.

Ἡ χώρα ἐκείνη τῆς ὁποίας τὸν ἥλιον θερμαίνουν αἱ φλόγες τῆς Αἴτνης, ἡ μεγάλη Ἰταλία, ἡ ὁποία ἐγέννησε τὸν Βιργίλιον, τὸν Δάντην, δὲν δύναται νὰ δύσῃ ποτέ. Ἡ δὲ ἀρχαία Κατάνη, ἡ νύμφη, αὕτη τῆς θερμογόνου Σικελίας, τὴν ὁποίαν ἡ ἄνοιξις περιέβαλε μὲ τὴν αἰσίαν ἀγκάλην της, αἱ πτέρυγες τῆς μυροβόλου πνοῆς τῶν ἀνθέων της, θὰ φέρουν εἰς τὴν σπινθηρίζουσαν λάμψιν μιᾶς ἀθανάτου δύσεως ὅ,τι ἔζησε καὶ ὅ,τι ζῇ διὰ τοῦ ἀποκρύφου μυστηρίου τῆς ἐμπνεύσεως εἰς τὴν αὐδὴν καὶ τοὺς ἤχους τοῦ Bellini καὶ ὅ,τι ἔψαλλε καὶ ψάλλει ὁ ἐμπνευσμένος Παῦλος Φροντίνης διὰ τῆς χορδῆς τῆς καρδίας.

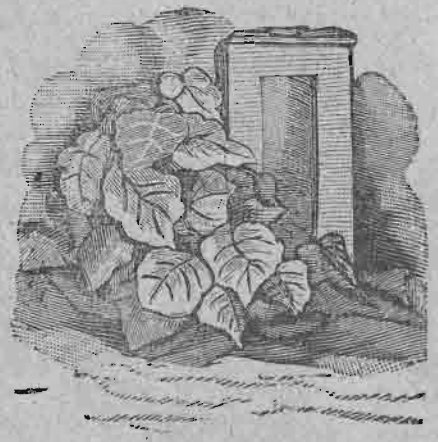
«Ritorniamo senipre all' antico,è un progresso,» εἶπέ ποτε ὁ Ἰωσὴφ Βέρδης.

Ἀθῆναι 22 Ὀκτωβρίου 1904.

ΕΛΕΝΗ Σ. ΛΑΜΑΡΗ

SISMANOGLIO MEGARO

Ο ΕΠΑΙΤΗΣ

αραβλώψ, μὲ ἐξηγριωμένην ἀλλόκοτον φυσιογνωμίαν, ἡ ὁποία ἀπετροπίαζε τοὺς διαβάτας διὰ τῶν θολῶν ὀφθαλμῶν του, ἡλιοκαής, κάτισχνος, μὲ τυλωδεις χεῖρας καὶ ἀνυπόδητος, μὲ ῥάκη μόνον μόλις συγκρατούμενα ἐπὶ τοῦ τραχήλου καὶ τῶν γονάτων του, μὲ ὁλόγυμνα στήθη, κατέκειτο ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου.

Τεντόνει τὰς χεῖρας, συσφίγγει τοὺς γρόνθους, τρίζει τοὺς ὀδόντας, συστρέφει τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐκπέμπει ἕνα ἄγριον ὡς θηρίον μυκηθμὸν καὶ μὲ μίαν στροφὴν ἀπελπιστικὴν κυλίεται ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου!

Ὁ κόσμος, περίεργος, τρέχει ὁλοταχῶς, τὸν πλησιάζει· σμήνη ὁλόκληρα ἀγυιοπαίδων τὸν περιστοιχίζουσι, συσπειρῶνται ἄνωθέν του καὶ μὲ δακρυσμένον βλέμμα παρακολουθοῦσι μὲ ἀνυπομονησίαν τὰς σπασμωδικὰς κινήσεις του. Προσέχουσιν εἰς τὰς ἀποτόμους συσπάσεις τῶν χειρῶν του, εἰς τοὺς φρικώδεις μορφασμούς του καὶ κρατοῦνται εἰς ἀγωνίαν καὶ ἔκπληξιν πρὸ τοῦ σατανικοῦ ἐκείνου πάθους, τοῦ καλουμένου *ἐπιληψία*! . . . .

Εἷς διαβάτης διακόψας τὸν δρόμον πλησιάζει καὶ ὑποτονθυρίζει εἰς τοὺς ὀδόντας του:

—Ἐπιληψία! ἐπιληψία . . . τὸν δύστηνον τὸν κατέλαβε.

— Ἔχει τὸ φεγγάρι του, συμπληρόνει εἷς πλαγίως του πλανόδιος ὀπωροπώλης.

Καὶ τρίτος τις βλέπων τὴν οἰκτρὰν ἐκείνην θέσιν του, πλησιάζει καὶ προσπαθεῖ νὰ συγκρατήσῃ τὴν κεφαλήν του, ἣν διανεκῶς κτυπᾷ εἰς τὸ μάρμαρον . . . .

Συστρέφεται ἤδη ἐπὶ τοῦ ἄλλου πλευροῦ· ἐξακολουθεῖ τὸ τρίζιμον τῶν ὀδόντων του, τινάσσεται, ἐντείνεται, παλαίει μὲ τοὺς ἀγρίους ἐκείνους μυκηθμούς· ἀδιακόπως παίζει ἀορίστως τοὺς ὀφθαλμούς του ἡ ψυχὴ δὲν ἀντέχει πλέον εἰς τὸ ἀπαίσιον ἐκεῖνο θέαμα! οἱ πλεῖστοι ἀποχωροῦσι διότι δὲν εἶχον τὴν δύναμιν πλέον νὰ βλέπωσι.

. . . . . .

Ὁ ψυχρὸς τοῦ Ἰανουαρίου βορρᾶς ἐρρυτίδου τὰ πρόσωπα καὶ ἀπέψυχε τὰς χεῖρας. Καὶ τὸ ἀτυχὲς ἐκεῖνο θῦμα τὸ ἡμίγυμνον, τὸ ἀσκεπές, τὸ ἀνυπόδητον, προσβάλλεται ὑπ' αὐτοῦ κατάστηθα, ἐντὸς ὀλίγου δὲ τῷ δωρεῖ τὴν μελανὴν ἐκείνην ὄψιν, ἣν σχηματίζει ὁ παγετὸς τοῦ αἵματος.

Καὶ τὰ νεῦρα τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀντιπαλαίοντα πρὸς τὸ ψῦχος τὸν κατακυριεύουσιν· ἡ ἀπεριόριστος, ἡ ἀχαλίνωτος ἐκείνη πάλη τῶν μελῶν τοῦ σώματος τὸν καταξεσχίζει· αἱ παράφοροι στροφαὶ καὶ κινήσεις τῆς κεφαλῆς, τοῦ κορμοῦ, τῶν χειρῶν, τῶν ποδῶν, τῷ δίδουσιν ἀπειραρίθμους μώλωπας καὶ πληγὰς εἰς διάφορα σημεῖα.

Μερικαὶ σταγόνες αἵματος ἐκ τοῦ καταξεσχισμένου μετώπου του κυλίονται ἐπὶ τῶν παρειῶν του καὶ τὸν μεταβάλλουσιν εἰς ἓν ἀπαίσιον καὶ φρικῶδες τῆς εἱμαρμένης θῦμα.

Καὶ ἀκόμη ἡ μανία τῆς ἀσθενείας αὐξάνει.

Ἡ μορφή του γίνεται ἀπαισιωτέρα, σκληροτέρα· καὶ βαίνει μετὰ μείζονος δυνάμεως τὸ πάθος μὲ μηκυθμοὺς φοβερωτέρους, βαθυτέρους.

Φρυάττων πλέον εἰσέρχεται εἰς τὴν ὑστάτην τῆς ἀσθενείας του ἐκδήλωσιν μὲ ἓν ἰσχυρὸν ῥῖγος.....

. . . . . .

Ἐπλησίαζε δείλη· ἀλλ' εἰσέτι ὁ ἥλιος μὲ τὰς χειμερινὰς καὶ ὠχρὰς ἀκτῖνάς του ἐχρύσωνε τὰς ἔναντί του ὑέλους ἑνὸς μεγάρου, ἐγειρομένου ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ δυστυχοῦς ἐπαίτου.

Τὸ λεπτὸν ψῦχος ἔφθανε μέχρις ὀστέων.

Καὶ ὁ δυστυχὴς μόλις συγκρατούμενος ἐκ τοῦ ῥίγους ἐγείρεται, κάθηται ἐπὶ τῆς πρώτης μαρμαρίνης βαθμίδος τοῦ μεγάρου ἐκείνου, στηριζόμενος καὶ συγκρατούμενος διὰ τῆς μιᾶς χειρός, διὰ δὲ τῆς ἄλλης περισυλλέγων τὰ ῥάκη καὶ περισφίγγων ταῦτα ἐπὶ τοῦ σώματός του.

Συνῆλθεν ὀλίγον· ἀλλ' ἡ μορφή του ὡς ἐκ τῆς πάλης ἐκείνης καὶ τῆς παρελθούσης ταραχῆς ἦτο οἰκτρά.

Ἐν τούτοις ἡ δυστυχία του, ἡ φοβερὰ πενία του τὸν κάμνει νὰ συγκρατῇ ἑαυτόν, νὰ συσπειράται πρὸς τὴν γωνίαν τῆς κολοσσαίας ἐκείνης θύρας τοῦ μεγάρου καὶ ἀρχίζει νὰ ψελλίζῃ διὰ τρεμούσης φωνῆς τὰς συνήθεις τῆς δυστυχίας του λέξεις.

—«Ἐλεημοσύνην καὶ δι' ἐμὲ τὸν πάσχοντα».

Καὶ ἡ ἐπίκλησις ἐκείνη συγκεχυμένη ἔφθανεν εἰς τὰ ὦτα τῶν διαβατῶν ἐν εἴδει μορμυρίσματος μεθύσου.

Ὀλίγα λεπτὰ ἀκόμη, καὶ ἡ σιδηρᾶ ἐκείνη θύρα ἠνοίχθη. Μία μορφὴ ἐπιβάλλουσα ἐπρόβαλε, ἥτις καὶ ἐξήρχετο διὰ νὰ ἐπιβῇ τῆς ἀναμενούσης ἁμάξης. Ἐφάνη πειραχθεὶς ἐκ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ θύματος ἐκείνου καὶ ἀποτροπιασθεὶς πρὸ τῆς ἀπονενοημένης ἐκείνης ὑπάρξεως.

Ἔστρεψε περιφρονητικὸν βλέμμα πρὸς τὸν ἀπόβλητον ἐκεῖνον τῆς μοίρας, τὸν ἐπιληπτικὸν ἐπαίτην, καὶ στραφεὶς

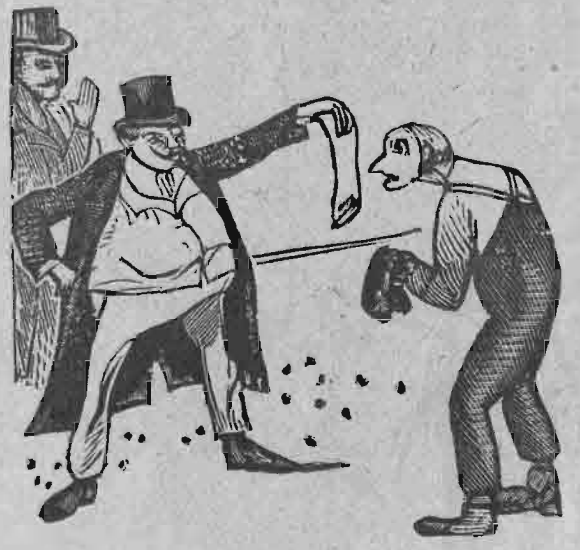
πρὸς τὸν ἀκόλουθόν του ἐψιθύρισε μερικὰς φράσεις εἰς τὸ οὖς του.

Δὲν παρῆλθον δευτερόλεπτα τινὰ καὶ εἷς φρουρὸς τῆς τάξεως παραλαβὼν τὸν δυστυχῆ ἐκεῖνον ὡδήγησεν αὐτὸν εἰς τὸ δεσμωτήριον!

Ἀθῆναι.

ΘΕΟΔ. ΚΥΠΡΑΙΟΣ

Ὁ Μαστρο Γεώργης ἐνῷ μίαν αὐγὴν ἔσκαπτε τὸ χωράφι του, εἶδεν αἴφνης δύο κυρίους νὰ κάμνουν μέσα διαφόρους ἀσκήσεις γυμναστικῆς, ὡς ἂν ἦσαν αὐτοὶ οἱ κύριοι, χωρὶς διόλου νά τον λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν.

Ἐπλησίασε λοιπὸν καὶ ἀφαιρῶν τὸ κάλυμμά του εὐγενῶς τοὺς ἠρώτησε ποῖοι ἦσαν καὶ τί ἤθελαν μέσα εἰς τὸ κτῆμά του.

— Σιωπή, ἀπήντησαν ἀγερώχως οἱ κύριοι· κύτταζε τὴν δουλειά σου. Ἡμεῖς ἔχομεν ἄδειαν ἀπὸ τὰς ἀρχάς. Καὶ τῷ παρουσίασαν τεμάχιον χάρτου, τὸ ὁποῖον τὸν ἀπεστόμωσε.

Ὁ Μαστρο Γεώργης ἀπεσύρθη καὶ ἐν τῇ ἐκπλήξει του, ἀπολύει τὸν ἄγριον σκύλον του Φλάκ, ὁ ὁποῖος ἐντὸς δευτερολέπτου εὑρέθη προσκεκολλημένος εἰς τὰς κνήμας καὶ τοὺς μηροὺς τῶν δύο κρυίων, ἀπομιμουμένων τώρα ἀκουσίως των τὴν ἀπέλπιδα κραυγὴν σφαζομένου πετεινοῦ.

Καὶ ὁ Μάστρο Γεώργης—Κύριοι! φωνάζει, κύριοι, δείξατέ του τὴν ἄδειάν σας!.... δείξετέ του τὸ χαρτί σας.

ΓΗ ΚΑΙ ΟΥΡΑΝΟΣ

, ἔστρεψα καὶ εἶδον τὸ ἀ-
[χανὲς τοῦ κόσμου
Ὡς κῦμα νὰ μυκᾶται
[γοργὸν διηνεκῶς...
Νὰ στένῃ, καὶ κατόπιν νὰ θραύηται ἐμπρός μου,
Ἐκεῖ... ἐπὶ τὸν βράχον τοῦ χρόνου δουλικῶς.

Ναί. εἶδον τὴν γῆν ὅλην ὁ πόνος νὰ διέπῃ,
Καὶ μόνον αὐταπάτη νὰ εἶναι ἡ χαρά·
Καὶ τ' ἄνθη, φεῦ, ἀσπλάγχνως ἡ χείρ μας
Ἐνῷ δρέπει, νὰ πίπτωσιν ὠχρά.

Ἀνήγειρα τὸ βλέμμα εἰς τ' οὐρανοῦ τὰ ὕψη,
Σ τ' ἀπέραντον ἐκεῖνο φιλομειδὲς γλαυκόν,
Ἔνθα ὁ στόνος πλέον ὁλοτελῶς θὰ λείψῃ,
Ἂν κρίνον ἡ ψυχή μας ἐκεῖ γενῇ λευκόν.

Καὶ εἶδον τότε, εἶδον τοὺς χαροποὺς ἀστέρας
Νὰ χαιρετοῦν τὸ σύμπαν καὶ νὰ φεγγοβολοῦν·
Κι' αὐτοὶ μοὶ εἶπον: πέτα πρὸς τοὺς γλαυκοὺς αἰθέρας,
Ὅπου φαιδρὰ τὰ πάντα αἰώνια γελοῦν!

1903 **ΣΠΥΡ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ**

«ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ»

Η ΝΕΜΕΡΤΣΚΑ

ορειοδυτικῶς τῶν Ἰωαννίνων καὶ ἀντικρὺ τῆς Βοστίνης, ἕδρας τοῦ ὑποδιοικητοῦ τῆς παλαιᾶς Πωγωνιανῆς, ὑψοῦται ὑπερήφανος ἡ νεφελογείτων Νεμέρτσκα (Μερόπη τὸ πάλαι) μὲ τὰς κρημνώδεις καὶ ἀποτόμους αὐτῆς κατατομάς, ἀρχομένη ἀνατολικῶς ἀπὸ τοῦ Μετζητιὲ καὶ ἐκτεινομένη μέχρι Κλεισούρας τῆς Πρεμετῆς. Ἡ ὑψηλοτέρα κορυφὴ τοῦ ὄρους, ἡ χιονοσκεπὴς ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου συνηθέστερον μέχρι τέλους Ἀπριλίου καὶ ἐπιβλητικὴ ἐν τῇ λευκῇ αὐτῆς ἀμφιέσει, κεῖται ἀκριβῶς ἄνωθεν τοῦ Κακολάκκου. Ἐκεῖ μὲν κατὰ τοὺς χειμερινοὺς ἰδίᾳ μῆνας χρυσίζουσαι αἱ τοῦ Φοίβου ἀκτῖνες μετ' αἴγλης καὶ γοητείας ἀσυνήθους, κατωτέρω δὲ καὶ κατὰ διαφόρους ἀποστάσεις οἱ ἀπορρῶγες καὶ γιγάντιοι βράχοι καὶ αἱ χαράδραι, αἱ διαυλακοῦσαι τὴν πελωρίαν αὐτῆς προτομήν, καθηδύνουσιν ἐν τῇ ἀγρίᾳ πλὴν μεγαλοπρεπεῖ αὐτῶν παραστάσει τὸ ὄμμα τοῦ θεατοῦ. Τὸ θέρος ὅλη αὕτη ἡ σκηνογραφία λαμβάνει ἰδιαιτέραν ὄψιν ἔτι μᾶλλον μαγικήν. Ποικιλόχρους τάπης ἐξ εὐόσμων ἀνθέων καλύπτει τὴν γυμνὴν καὶ ἄγονον, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐκείνην ἀνωφέρειαν καὶ τότε τὸ βλέμμα ἀντικρύζει εἰκόνα ἀσυλλήπτου φυσικῆς καλλονῆς. Ὁ ἀνερχόμενος ἀπὸ τοῦ χωρίου Μενδέζης τοῦ εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ ὄρους εὑρισκο-

μένου μετὰ δίωρον περίπου πεζοπορίαν φθάνει εἰς τὸ ὀροπέδιον Βρασιάνης, ὅπου ἀπαντῶνται πηγαὶ διαυγεστάτου καὶ καταψύχρου ὕδατος γνωσταὶ ἡ μὲν ὑπὸ τὸ ὄνομα «Κόκκινον», ἡ δέ, ἡ ὀλίγον τι ἀπωτέρω, ὑπὸ τὸ ὄνομα «Μπιτσκόπουλον». Ἐκεῖ λοιπὸν παρὰ τὰς ἀποκρήμνους καὶ ἀπροσπελάστους ἐν χειμῶνι ἐκτάσεις καὶ τὰς πετρώδεις καὶ δυσβάτους κλιτύας, ἔνθα ἡ φοβερὰ τοῦ ἀνέμου πνοὴ κρατεῖ ἐν ἐνεργείᾳ ἀτελεύτητον πανδαιμόνιον καὶ ὁ μονότονος ἀποκλειστικῶς κρωγμὸς τῶν σαρκοβόρων ἐρημικῶν πτηνῶν περιφρονεῖ τὰ ψύχη καὶ τὰς καταιγίδας, κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας ἀφυπνίζεται ἐκ τῆς νάρκης ἡ ζωὴ καὶ ἡ θυμηδία, τὸ σφρῖγος καὶ ἡ χαρά, ὁ δὲ κωδωνισμὸς τῶν πολυαρίθμων ποιμνίων τῶν διαιτωμένων εἰς τὰς γραφικὰς καὶ ὁλοπρασίνους ἐκείσε λοφοσειρὰς μαζὶ μὲ τὸ τερψίθυμον κελάδημα ποικιλοφώνων στρουθίων ἀποτελοῦσι θείαν τινα μουσικὴν συναυλίαν ἐν τῷ μέσῳ τῆς μυστηριώδους σιγῆς, τῆς βασιλευούσης ἐν ἡμέρᾳ εὐδίας. Πού καὶ πού πεπηγότες ὄγκοι κρυσταλλωδῶν ὑδάτων ὁμοίων ἴσως πρὸς τὰ διαυγῆ νάματα τῆς Κασταλίας καὶ χιονοστιβάδες εὐμεγέθεις χρυσᾶς ἐκτοξεύουσι μαρμαρυγὰς ὑπὸ τὸ θλῖμμα τοῦ πυροστεφοῦς δεσπότου τῆς ἡμέρας, ἐνῷ μυροβόλος ζεφυρῖτις διαχέει ἀφειδῶς καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις τὸ ἄρωμα τοῦ θύμου καὶ τῶν λοιπῶν εὐόσμων ἀνθέων.

Ἀντικρὺ διακρίνεται τὸ Πάπιγκον τὸ ἐπίσης ἀπότομον καὶ ἐπιβλητικόν, οἱονεὶ ὅμως κύπτον τὸν αὐχένα πρὸ τοῦ γιγαντίου τούτου κολοσσοῦ, διότι τὸ ὄρος τοῦτο ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ εἶναι τῆς Νεμέρτσκας χαμηλότερον. Ἐκ τῆς κορυφῆς τῆς κοινῶς *Τσούκας* λεγομένης διακρίνονται ὡταύτως τὰ Ἰωάννινα μὲ τὴν γραφικήν των λίμνην, ἡ Κέρκυρα καὶ πλεῖστα μέρη τῆς Ἠπείρου ἐν τῷ ἀχανεῖ ὁρίζοντι, ὅστις περιβάλλει τὸν παρατηρητήν. Καὶ σκιρτᾷ τότε ἡ καρδία ἐξ

ἡδονῆς καὶ ἡ διάνοια ἀνέρχεται ἐγγυτάτω τοῦ θείου πρὸ τοῦ θεσπεσίου πανοράματος τοῦ ἡλίου, ὁπότε αἱ τελευταῖαι αὐτοῦ δέσμαι χρυσοῦ φωτὸς σπινθηροβολοῦσιν εἰς τὸ στερέωμα μετ' ἐξαιρετικῆς αἴγλης καὶ ἡ καρδία ὠθεῖται εἰς κατάνυξιν καὶ εἰς δοξολογίαν τοῦ Δημιουργοῦ. Πρὸς ἀπόλαυσιν τοῦ μαγικοῦ τούτου θεάματος ὀλίγον ἴσως ὑστεροῦντος τοῦ ἐξαισίου ἐκείνου τῶν Ἄλπεων, καὶ χάριν θηρευτικῶν ἐκδρομῶν, διότι ἐνταῦθα διαιτῶνται δορκάδες, αἴγαγροι καὶ χοῖροι, πέρδικες καὶ ἄλλα πτηνά, ἰδίᾳ πρὸς τὸ μέρος Μήσντσικον ἔνθα αἰωνόβιοι πεῦκαι καὶ δρῦς εὐθυτενεῖς καὶ παχύσκιοι καλύπτουσιν ἀρκούσαν ἔκτασιν, ἀπό τινων ἐτῶν διέρχονται παρὰ τὰ ρεῖθρα τοῦ Μπιτσκοπούλου ἡμέρας τινας κατὰ Ἰούνιον ἢ Ἰούλιον πρόσωπα ὑψηλῆς κοινωνικῆς περιωπῆς ἔκ τε τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς γείτονος Ἑλλάδος. Ὑπὸ ὑγιεινὴν ἔποψιν ἡ διαμονὴ ἐπί τι διάστημα κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας ἀπεδείχθη λίαν εὐεργετικὴ μὲ καταφανῆ καὶ ἀπροσδόκητα τ' ἀποτελέσματα τῆς ἀεροθεραπείας. Οἱ Κουτσόβλαχοι τοῦ Μετζητιέ οἱ παραθερίζοντες τακτικῶς ἐκεῖ καὶ ἄλλοι ποιμένες καὶ κτηνοτρόφοι ἔχουσι ρώμην καὶ ἀντοχὴν ἀξιοθαύμαστον καὶ τὸ δῶρον τῆς ὑγιείας τὸ πολύτιμον μόνον ἐκεῖνοι φαίνονται ὅτι κέκτηνται ἐπαρκῶς.

Καθ' ἣν στιγμὴν χαράσσω τὰς γραμμὰς ταύτας, κάθημαι παρὰ τὸ παράθυρον ἐστραμμένην ἔχων τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν λευκόπεπλον καὶ μεγαλοπρεπῆ μὲ τὰς πολλὰς ἐκ τοῦ ἡλιακοῦ φέγγους ἀνταυγείας της καὶ ἀναλαμπὰς ὑψικάρηνον Νεμέρτσκαν, ἐν ᾧ σφοδρὸς ὑετὸς κλονεῖ τὰς ὕελους τοῦ δωματίου μου. Τίς οἶδεν ὁποία ταραχὴ θὰ ἐγερθῇ ἐκεῖ μετ' οὐ πολὺ ἤδη ὅτε ἀλληλοκρούονται τὰ φυσικὰ στοιχεῖα, μυκωμένου μανιωδῶς τοῦ ἀγρίου βορρᾶ καὶ μαύρη νεφέλη, προμηνύουσα γενικὴν τοῦ καιροῦ ἀναστάτωσιν, ἐγγίζει νὰ καλύψῃ τὴν χιονό-

λευκον ἐκείνην κορυφὴν τὴν σελαγίζουσαν καὶ φεγγοβολοῦσαν τόσον φαντασμαγορικῶς !... Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην σχολιάζω ποικιλοτρόπως τὴν γόνιμον καὶ δημιουργικὴν τῶν ἀρχαίων φαντασίαν, ἥτις ὡς μόνιμον καὶ διαρκῆ κατοικίαν τῶν θυγατέρων τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μνημοσύνης, τῶν ἐφόρων τουτέστι πάσης νοερᾶς ἐνασχολήσεως, προώρισε τὸν Ἑλικῶνα, παρεμφερές δῆλά δη ἐξοχικὸν μέλαθρον. Καὶ ἐνῷ τὴν ἐν θέρει διαμονὴν εὑρίσκω ἄριστα δεδικαιολογημένην, θαυμάζω ἐν τούτοις πῶς αἱ λεπτεπίλεπτοι καὶ ὀρεσίβιοι αὗται νεάνιδες ἀντεῖχον ἐν χειμῶνι εἰς τὰ ψύχη καὶ τὰς θυέλλας καὶ πῶς ἡ χορεία τῶν ἀρχαίων ποιητῶν καὶ λογογράφων δὲν ἐφάνη ὅσον ἔπρεπεν ἐπιεικὴς καὶ προνοητικὴ πρὸς τὸ ἀσθενὲς φῦλον. Ἀναμφιβόλως φοβερός τις μισογύνης ἐνέχεται καὶ εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο.... Ἀλλ' ὁ παραγωγικώτατος τῶν θεῶν, ὁ πολυπράγμων Ζεύς, ἐφρόντισε βεβαίως νὰ προφυλάττῃ τὰς θυγατέρας του ἀπὸ τὰς ὁρμὰς τῶν καταιγίδων καὶ τῶν ἀνέμων καὶ νὰ σώσῃ τὰ γράμματα, ἀφοῦ μάλιστα χάριν τοῦ ἰδίου σκοποῦ ὑπεβλήθη παρὰ τοὺς φυσικοὺς νόμους εἰς ἐγκυμοσύνην ἐγκεφαλικὴν καὶ τοκετὸν διὰ βανδαλικῆς χειρουργικῆς ἐπεμβάσεως. Ναί! αὐτὰ τὰ γράμματα τὰ ὁποῖα ὁ μακαρίτης Κάδμος τὶς οἶδεν ὑπὸ ποίας συνθήκας ὑπέκλεψε κατόπιν καὶ διέδωκεν εἰς τὴν Ἑλλάδα χωρὶς νὰ παθῃ τὰ μαρτύρια τοῦ Προμηθέως.

Ἐν Βοστίτσῃ κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1904.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ Μ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

Η ΓΕΝΕΣΙΣ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ

ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ

αθὼς ἡ τοῦ κακοῦ ὕπαρξις ἐν τῷ κόσμῳ, οὕτω καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔρωτος ἀπησχόλησε τοὺς φιλοσόφους ὅλων σχεδὸν τῶν αἰώνων. Ὁ Πλάτων ἐν τῷ Συμποσίῳ του ἐξιστορεῖ τὴν γένεσιν τοῦ Ἔρωτος διὰ χαριεστάτου μύθου, ὃν ἀποδίδει εἰς τὸν Ἀριστοφάνη καὶ ὅστις πράγματι μᾶλλον πρὸς τὴν Ἀριστοφάνειον ἐπίνοιαν προσιδιάζει. Ὁ μῦθος ἔχει περίπου ὡς ἑξῆς:

Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος δὲν ἦτο σωματικῶς τοιοῦτος, οἷος ὁ σημερινός. Ἦτο ὁλοστρόγγυλος. Ἡ ράχις καὶ οἱ πλευραί του ἀπετέλουν σφαιροειδές τι σχῆμα· εἶχε δὲ τέσσαρας χεῖρας, τέσσαρας πόδας καὶ μίαν κεφαλὴν μὲ δύο ὁμοιόμορφα πρόσωπα, ἀντιθέτως πρὸς ἄλληλα, ἑστραμμένα καὶ στηριζόμενα ἐπὶ κυκλοτεροῦς τραχήλου. Ἠδύνατο νὰ περιπατῇ ὄρθιος, ὡς ἡμεῖς, πρὸς τὰ ἐμπρὸς δὲ καὶ πρὸς τὰ ὀπίσω κατὰ βούλησιν καὶ ἐκυλίετο μετὰ μεγίστης ταχύτητος ἐπὶ τῶν τεσσάρων χειρῶν καὶ τῶν τεσσάρων ποδῶν του, ὁπότε ἐπεθύμει νὰ τρέξῃ. Φοβερὰ ἦτο ἡ ῥώμη καὶ ἡ ἰσχὺς τῶν πρώτων ἀνθρώπων καὶ λίαν ἐπικίνδυνοι ἦσαν αἱ ὁρμαὶ τῆς ψυχῆς αὐτῶν, ὡς ἐξεδηλώθησαν εἰς τὴν ἣν ἐπεχείρησαν κατ' αὐτῶν τῶν Θεῶν ἀθρόαν ἐπίθεσιν. Φόβος καὶ ἀγανάκτησις συνάμα κατέλαβε τοὺς μάκαρας τοῦ Ὀλύμπου κατοίκους, οἵτινες, συνελθόντες ἐν σπουδῇ εἰς *ἔκτακτον συνεδρίαν*, συνεσκέπτοντο περὶ τῶν ληπτέων ἀμυντικῶν μέτρων. Ἐὰν ἐξωλόθρευον τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων μὲ τοὺς κεραυνοὺς τοῦ Ὀλύμπου, ὡς ἐκεραυνοβόλησάν ποτε τοὺς Τιτᾶνας, θὰ ἐτίθετο τότε τέρμα εἰς τὰς θυσίας. Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου οἱ ἀθάνατοι Θεοὶ δὲν ἠδύναντο νὰ ἀνεχθῶσιν τοιαύτην ἐκ μέρους τῶν θνησιγενῶν ἀνθρώπων ὕβριν. Ἐνῷ λοιπὸν πάντες οἱ λοιποὶ Ὀλύμπιοι κεχηνότες ἐζήτουν διέξοδον εἰς τὴν ἀμηχανίαν των, ἐγερθεὶς ἐν ὅλῃ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ του ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν ὁ Ζεύς, ὁ ὑψιβρεμέτης, ὁ κεραυνοβόλος κολαστὴς τῶν ἀλαστόρων ἀνθρώπων, εἶπε τὰ ἑξῆς: Ὁ ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον ἐγκατελείψαμεν ἐπὶ τῆς γῆς προσωρινῶς εἰς τὴν τύχην του, ἐθρασύνθη ἄγαν καὶ γαυριῶν ἀνυψοῖ σήμερον ζηλότυπον βλέμμα ἐπὶ τῆς δυσπροσίτου εἰς αὐτὸν κορυφῆς ταύτης, ἐπιθυμῶν νὰ καταστῇ ὡς *εἷς ἐξ ἡμῶν*. Πρέπει διὰ τοῦτο νὰ παταχθῇ! Τὸ σχέδιον, ὅπερ ἐξεῦρον, θὰ ταπεινώσῃ τὴν ὀφρύν του καὶ θὰ τὸν διδάξῃ πῶς δέον νὰ ρυθμίσῃ τὴν πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀθανάτους διαγωγήν του. Θὰ ἐπιτραπῇ αὐτοῖς νὰ ζήσωσιν, ἀλλὰ θὰ τοὺς διχοτομήσω ὅλους. Τοῦτο δὲ θὰ συνεπάγηται διπλοῦν πλεονέκτημα, διότι θὰ περιορίσῃ μὲν εἰς τὸ ἥμισυ τὴν δύναμιν αὐτῶν, θὰ ἔχωμεν δὲ διπλασίας ἑξῆς θυτίας. Θὰ περιπατῶσιν εἰς τὸ ἑξῆς ἐπὶ τῶν δύο ποδῶν των, ἀλλ' ἐὰν ἐξακολουθῶσι νὰ ἦναι ἐπίσης θρασεῖς καὶ ἀγέρωχοι ὡς πρίν, θὰ τοὺς διχοτομήσω καὶ αὖθις, ἵνα περιπατῶσι πηδῶντες ἐπὶ ἑνὸς μόνου ποδός. Εἶπε· καὶ διαλύσας τὴν σύγκλητον τῶν θεῶν, οἵτινες πάντες ἐπεκρότησαν εἰς τὴν ληφθεῖσαν ἤδη ὑπὸ τοῦ Τερπικεραύνου ἀπόφασιν, ἤρξατο νὰ διαιρῇ τοὺς ἀνθρώπους εἰς δύο ἴσα τμήματα μεθ' ὅσης εὐχερείας ἠθέλετε διχοτομήσει ἑψημένα ᾠά.

Ἔκτοτε οἱ ἄνθρωποι οὕτω διατετμημένοι μὲ φλέγουσαν λαχτάραν ἐπιζητοῦσι τὸ ἕτερον ἥμισύ των, πρὸς ὃ ἀκράτητοι φέρονται. Τόσον ἀρχαῖος εἶνε ὁ ἀμοιβαῖος αὐτὸς πόθος, ὁ συνενῶν τὰ δύο ἡμίσια καὶ ἀναπαράγων ἓν σύνολον ἁρμονικόν.

Ἕκαστος ἐξ ἡμῶν, ἀποκεχωρισμένος τοῦ ἡμίσεώς του, εἶνε ἐλλειπὴς καὶ μονομερής, ἐπιζητῶν διαρκῶς αὐτό. Καὶ ὅταν τὰ δύο ἡμίση συναντῶνται εἰς ἕν, τότε πλέον τὸ ζεῦγος ἐντρυφᾷ εἰς τὰς αἰθερίους ἐκτάσεις τῆς γλυκυτέρας φιλίας καὶ τοῦ ζωηροτέρου ἔρωτος καὶ τὸ ἓν ἥμισυ δὲν θέλει ποτὲ νὰ ἀπομακρυνθῇ τοῦ ἑτέρου. Ἐπιθυμοῦσι νὰ διέλθωσιν ὁλόκληρον τὸν βίον των ὁμοῦ καὶ ἐν τούτοις δὲν ἐννοοῦν τί ζητοῦν ὁ εἷς παρὰ τοῦ ἄλλου, διότι ὁ ἄσβεστος πόθος των δὲν ἱκανοποιεῖται μὲ τὸ πάθος τῆς ἐρωτικῆς συναντήσεως, ἀλλ' εἶνε κάτι διάφορον, κάτι ἀνέφικτον καὶ ἀκαθόριστον, κάτι, ὅπερ ἡ ψυχὴ ἀμφοτέρων πυθεῖ διακαῶς καὶ τοῦ ὁποίου ὅμως δὲν ἔχει, εἰμὴ ἀμυδρὰν μόνον καὶ ἀπομεμακρυσμένην προαίσθησιν.

Τραπεζοῦς

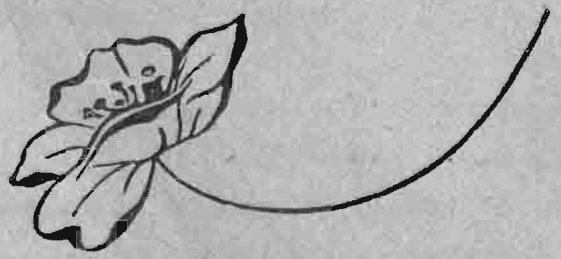
Α. Γ. ΜΑΡΠΟΥΤΖΟΓΛΟΥΣ

ΜΗ ΜΕ ΛΗΣΜΟΝΕΙ

Στὴ γαλάζια του τὴν ὄψι, τὴν ἀγνὴ καὶ μυρωμένη
Ποῦ μ' ἀνέκφραστη μαγεία τὴν ψυχή μας βαλσαμόνει
Στὴ γαλάζια του τὴν ὄψι κάτι λὲς κρυμμένο μένει,
Ποῦ θαρρεῖς πῶς ψιθυρίζει ἀπαλὰ—Μὴ με λησμόνει.

Ἀθῆναι **ΜΥΟΣΩΤΙΣ**

(Ξανθίππη Ι. Καλοστύπη)

ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

I

ΣΤΙΛΠΩΝ ΠΙΤΤΑΚΗΣ

Δημοσιεύομεν καὶ τὴν συμπαθῆ μορφὴν τοῦ ἐκ τῶν καλλίστων συνεργατῶν τῶν «Ἀναμνήσεων» κ. Στίλπωνος Πιττακῆ, ἐπιμελητοῦ τοῦ Μουσείου καὶ τῆς Βιβλιοθήκης τῆς ἐν Σμύρνῃ Εὐαγγελικῆς Σχολῆς, καὶ ἐκ τῶν πρωτευόντων καὶ δημοτικωτάτων Σμυρναίων λογίων.

Δὲν ἐνθυμοῦμαι ποῦ ἀνέγνωσα ἕνα μῦθον, κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ Εὐεργεσία καὶ ἡ Εὐγνωμοσύνη, δύο καλλίμορφοι παρθένοι, προσεκλήθησαν εἰς ἑσπερίδα δοθεῖσαν εἰς τὸν οὐρανόν.

Ὁ Θεός, ἰδὼν ὅτι δὲν ἐχαιρετῶντο, ἐξεπλάγη καὶ ἠρώτησεν αὐτάς: — Πῶς! Δὲν σχετίζεσθε;

Ἐκεῖναι δὲ ἀπήντησαν: — Εἶνε ἡ πρώτη φορά, καθ' ἣν συναντώμεθα...

Ἀλήθεια, πικρὰ ἀλήθεια ἐγκρύπτεται ἀναμφιβόλως εἰς τὰς λέξεις ταύτας.

Ἡ ἀγνωμοσύνη εἶνε τόσον συμφυὴς τῷ ἀνθρώπῳ, ὥστε μισάνθρωπός τις δὲν ἐδίστασε νὰ εἴπῃ: «Ὅσον περισσότερον

γνωρίζω τοὺς ἀνθρώπους, τόσον περισσότερον ἀγαπῶ τούς... κύνας!»

Εὐτυχῶς ὑπάρχουσι καὶ ἐξαιρέσεις.

II

Πλησίον μας κατῴκει πρό τινων ἐτῶν πτωχή τις οἰκογένεια, ἀπαρτιζομένη ἐκ μιᾶς χήρας καὶ πέντε ὀρφανῶν.

Τούτων τὸ μικρότερον, ἑπτὰ ἐτῶν τὴν ἡλικίαν, ἔχον εὐγενῆ καὶ συμπαθῆ φυσιογνωμίαν, πολλάκις ἔπαιζε μετὰ τῶν τέκνων μου, ἅτινα ἰδιαιτέραν εἶχον κλίσιν πρὸς αὐτὸ μεταξὺ ὅλων τῶν παιδίων τῆς γειτονίας.

Καὶ ἡ σύζυγός μου δὲ τὸ συνεπάθει καὶ τὸ ἐλυπεῖτο τὸ δυστυχὲς ὀρφανὸν καὶ οὐχὶ ἅπαξ τὸ ἐκράτει εἰς τὸ γεῦμα, διότι οὐχὶ ἅπαξ συνέβαινε νὰ τὸ ἴδῃ μεταβαῖνον εἰς τὸ σχολεῖον μελαγχολικόν, διότι... «δὲν ἤῦρε εἰς τὸ 'σπίτι οὔτε ψωμί».

Ὁσάκις ἔβλεπον τὸ ὀρφανὸν αὐτὸ νὰ γευματίζῃ μετὰ τῶν τέκνων μου, ἀνεμιμνησκόμην τόσων προσώπων ἀγνωμόνων, ἅτινα πολλακις ἀντὶ μάννα χολὴν μ' ἐπότισαν, ὥστε ἔλεγον εἰς τὴν σύζυγόν μου μετὰ τῆς πικρίας τῆς πείρας:

— Τρέφε ἕνα ἀχάριστον ἐπὶ πλέον. Καὶ αὐτὸς αὔριον, ὅταν ἡλικιωθῇ, θὰ εἶνε ἐκ τῶν πρώτων, οἵτινες θὰ μᾶς κακολογήσουν...

Ἀλλ' ἐκείνη, μετὰ τῆς οὐρανίας γλυκύτητος, ἣν χαρακτηρίζει ἡ εἰς τὸ ἀγαθὸν πίστις, μοὶ ἀπήντα στερεοτύπως:

—«Κάνε τὸ καλὸ
Καὶ ρίξ' το 's τὸ γιαλό».

Ἐγώ, κινῶν διστακτικῶς τὴν κεφαλήν, δὲν ἀντέλεγον μέν, ἐφύλαττον ὅμως ἀμετάβλητον τὴν περὶ ἀνθρωπίνης ἀχαριστίας πεποίθησίν μου.

III

Παρῆλθον μῆνες πολλοί, ἀφότου εἴχομεν κατοικήσει εἰς ἐκείνην τὴν συνοικίαν, ὁ δὲ μικρὸς ὀρφανὸς εἶχε καταντήσει σχεδὸν τακτικὸς ἡμιοικότροφος παρ' ἡμῖν.

Οἱ γείτονες, — δὲν λείπουν ποτὲ οἱ καλοὶ γείτονες, — ἐνδιαφερόμενοι πολὺ διὰ τὰ οἰκονομικά μας, μᾶς συνεβούλευον ν' ἀπαλλαγῶμεν τοῦ ἐπαχθοῦς αὐτοῦ ἡμιοικοτρόφου καὶ κατέληγον εἰς τὴν φυσικὴν ἀπορίαν: — «Πῶς εἰμπορούσαμε νὰ βλέπωμε κάθε 'μέρα εἰς τὸ 'σπίτι μας ἕνα «παληόπαιδο» 'σὰν αὐτό! Νἄτανε τοὐλάχιστον καλονδυμένο!»

Εἰς ἀπάντησιν, ἡ σύζυγός μου ἔδιδε τὴν ἐπαύριον εἰς τὸ πτωχὸν ὀρφανὸν κάνέν «ἀποφόριον», τὸ ὁποῖον ἡ δυστυχὴς μήτηρ του μετεμόρφου εἰς φόρεμα κατάλληλον διὰ τὸ μικρόν του σῶμα. Ἐνίοτε ἡ μεταποίησις ἦτο τόσον ἄτεχνος καὶ ἡ δυσαναλογία ἀνέκυπτε τόσον χονδροειδής, ὥστε βλέποντες τὸν μικρὸν Γεωργον ἐντὸς ἀπειρομεγέθους φορέματος χανόμενον, ἐγελῶμεν ἀπὸ καρδίας, τὸν δὲ γέλωτα αὐτὸν συνεμερίζετο καὶ ὁ Γεωργος ἐν τῇ ἀφελείᾳ του, ἀγνοῶν μακαρίως περὶ τίνος ἐπρόκειτο.

Ἄλλοτε πάλιν συνέπεσεν ὁ πρωτότοκός μου υἱός, τετραέτης εἰσέτι, νὰ ἐρωτήσῃ τὸν σύντροφον τῶν παιγνιδίων του, «γιατί πηγαίνει 'στὸ σκολειὸ χωρὶς καπέλλο».

— Γιατὶ δὲν ἔχω!

—Τότε πάρε τὸ δικό μου, τῷ εἶπεν ἁπλούστατα· καὶ «ἅμ' ἔπος, ἅμ' ἔργον» ἐπέθηκε τὸ μικρὸν σκιάδιόν του ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Γεωργου.

Ἐννοεῖται, ὅτι μεθ' ὅλην τὴν δυσαναλογίαν τοῦ σκιάζοντος πρὸς τὸ σκιαζόμενον, ἤτις παρίστα τὸν μικρὸν Γεωργον ὡς ζῶσαν γελοιογραφίαν, ἀπεδέχθημεν ἀγογγύστως καὶ ἄνευ διαμαρτυρήσεως τὴν πρᾶξιν τοῦ υἱοῦ μας ὡς «γεγονὸς τετε-

SISMANOGLIO

λεσμένον», ὡς λέγουσιν ἐν τῇ πολιτικῇ, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον ὁ γελοιογραφούμενος ἀγογγύστως καὶ ἄνευ διαμαρτυρίας ἔφερε τὸ δωρηθὲν σκιάδιον, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ μετὰ χαρᾶς καὶ ὑπερηφανίας, διότι ἀμέσως ἤρχισε νὰ πηδᾷ καὶ νὰ χορεύῃ καὶ νὰ ψάλλῃ ᾄσμά τι τοῦ νηπιαγωγείου.

«Ἦλθεν ὁ Ἀπρίλιος·
Μιὰ χαρὰ ὁ ἥλιος ! . . .»

IV

Ἡ φοίτησις τοῦ ἡμιοικοτρόφου μας ἦτο τακτικωτάτη, τακτικωτέρα καὶ τῶν πραγματικῶν ἡμιοικοτρόφων πολλῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων, οἵτινες συμβαίνει πολλάκις ν' ἀπουσιάζωσιν, εἴτε διότι τὸ μάθημα τοῖς φέρει δυσπεψίαν, εἴτε διότι ὁ πατήρ των ἀγρὸν ἀγοράζει καὶ τὰ παραπλήσια.

Ἀλλ' ὁ πτωχὸς Γεωργος οὔτε δύσπεπτα μαθήματα εἶχεν, οὔτε πατέρα διὰ ν' ἀγοράζῃ ἀγρούς. Τοὐναντίον ἡ μήτηρ του ἡ δυστυχὴς «ἐξενοδούλευε» διὰ νὰ διαθρέψῃ τὰ ὀρφανά της μετὰ μεγάλων δυσκολιῶν καὶ μόχθων, ἀμειβομένη ὅμως ἀνεπαρκῶς ἔβλεπε μετὰ μεγάλης θλίψεως τὰ τέκνα της πολλάκις νὰ κοιμῶνται νηστικά, ἐξαιρέσει τοῦ μικροῦ Γεωργου, ὅστις εἶχεν εὕρει ἀσφαλὲς καταφύγιον.

Ἦλθεν ἡ πρώτη Μαΐου.

Ἅμα τῇ χαραυγῇ ἠγέρθημεν πάντες οἱ ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ συνηθροίσθημεν ἐν τῷ κήπῳ, ἔνθα, κατὰ τὸ πατροπαράδοτον ἔθιμον, ἑωρτάσαμεν τὴν «Πρωτομαγιάν».

Αἴφνης ἀκούω τὴν σύζυγόν μου ἀνακράζουσαν :

— Ποῖος ἐκρέμασε αὐτὸ τὸ στεφάνι 'ς τὴν πόρτα μας ;

Παρετήρησα μετ' ἀπορίας εἰς τὰ πλάγια τῆς θύρας πράγματι ἀνηρτημένον στέφανον ἐξ ἀνθέων ἀπειροκάλως ἐσχηματισμένον, μᾶλλον ἀνθοδέσμην βεβιασμένως λαβοῦσαν σχῆμα στεφάνου.

Διηρωτῶμεν ἀλλήλους μετὰ περιεργείας καὶ ἐκπλήξεως, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθημεν νὰ μάθωμεν τίς ὁ ἀναρτήσας αὐτὸν ἄγνωστος μέχρι τῆς ἐπαύριον, ὅτε μᾶς ἐπληροφόρησε περὶ τούτου εἷς ἐκ τῶν φίλων μου, ὅστις, μεταβαίνων οἰκογενειακῶς νὰ ἑορτάσῃ τὴν «Πρωτομαγιὰν» εἰς μακρυνήν τινα ἐξοχὴν καὶ διερχόμενος πρὸ τῆς οἰκίας μου, εἶδε μετὰ θαυμασμοῦ ἑπταετὲς παιδίον διερχόμενον μετὰ μεγάλης στενοχωρίας μεταξὺ τῶν κιγκλίδων τοῦ κήπου καὶ εἶτα ἀναρριχώμενον καὶ πίπτον, καὶ πάλιν ἀναρριχώμενον ἐπὶ τῆς θύρας τῆς κατοικίας μου καὶ προσπαθοῦν νὰ φθάσῃ μετὰ πολλῶν ἀγώνων τὸ ὑπέρθυρον, εἶτα δὲ ἀπαυδῆσαν καὶ ἀναρτῆσαν τὸν εἰς χεῖράς του στέφανον εἰς τὸ πλάγιον τῆς θύρας, ὅσον ἔφθανε τὸ μικρὸν ἀνάστημά του.

Ὅταν ἠκούσαμεν τὴν περιγραφὴν αὐτήν, ὑπεθέσαμεν ἀμέσως, ὅτι ἡ μήτηρ τοῦ Γεωργου ὡδήγησεν αὐτὸν νὰ τὸ πράξῃ εἰς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης καὶ ἐσπεύσαμεν ἀμέσως νὰ εὐχαριστήσωμεν αὐτήν. Ἀλλ' ἐκείνη μᾶς διεβεβαίωσε μετὰ πολλῶν ὅρκων, ὅτι ὁ Γεωργος τὸ ἔπραξεν αὐθορμήτως, λέγων : «Ἐκεῖνοι μοῦ δίδουν ῥοῦχα, μποττινάκια, καπέλλα· μοῦ δίδουν κάθε 'μέρα καὶ τρώγω. Κι' ἐγὼ λοιπὸν θὰ τοὺς 'πάγω λουλούδια. Δὲν ἔχω τίποτ' ἄλλο»...

Ἐστράφην καὶ εἶδον τὴν σύζυγόν μου.

Οἱ ὀφθαλμοί της ἦσαν πλήρεις δακρύων.

Ἀλλὰ νομίζω, ὅτι καὶ ἐγώ... ἐδάκρυσα !

Ἐν Σμύρνῃ τῇ 20 Ἰουλίου 1904.

ΣΤΙΛΠΩΝ ΠΙΤΤΑΚΗΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ

τῆς Δεσποινίδος Ἑλένης Ν. Ε.

ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ

λάντου τοῦ δημοφιλοῦς ἀνδρὸς συστάσεις.

Ὁ συμπαθέστατος καὶ σεβαστὸς λυκειάρχης τοῦ ἐν Πέραν Ἑλληνογαλλικοῦ Λυκείου κ. Χρ. Χατζηχρήστου καὶ πρόεδρος τοῦ Ἑλλ. Φιλολογ. Συλλόγου εἶναι πασίγνωστος διὰ τὴν ἀείποτε ἀνθηρὰν αὐτοῦ εὐφυΐαν καὶ τὴν ἔμφυτον εἰς τὸν χαρακτῆρά του ποίησιν, οὐδεμία δὲ σύγχρονος τοιαύτη ἀνθολογία ἐκδίδεται, χωρὶς νὰ περιέχῃ προϊόν τι τῆς τρυφερᾶς αὐτοῦ Μούσης. Ὅθεν λίαν ἀσμένως καταχωρίζοντες τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, ἀρκούμεθα εἰς τὰ βραχέα ταῦτα περὶ αὐτοῦ, περιττὸν θεωροῦντες τὰς πλείονας περὶ τοῦ τα-

---

Ἤθελον φῶς οὐράνιον τὸν νοῦν μου νὰ φωτίσῃ·
ἐζήτουν θείαν ἔμπνευσιν νὰ λάβω διὰ σέ·
τῶν ἀρετῶν σου τὸν ἀνθὸν τὸ νέκταρ νὰ ποτίσῃ
κ' αἱ περὶ σοῦ σελίδες μου νὰ γράφωνται χρυσαῖ.

Δὲν θέλω μ' ἔμπνευσιν κοινὴν τὸν κάλαμον νὰ βάψω
καὶ νὰ τονίσω ὑπὲρ σοῦ ᾠδὴν κοινὴν ἐπίσης,

οὐδὲ μὲ μέλαν τὸ κοινὸν τοὺς στίχους μου νὰ γράψω,
ἀλλὰ μὲ μέλι εὔοσμον τοῦ Παρνασσοῦ μελίσσης.

Ἤθελον τὴν Ἑλένην μας, τὴν προσφιλῆ μου φίλην,
νὰ ζωγραφήσω εὐφυῶς κ' ἐνθουσιῶν νὰ γλύψω
ἢ μὲ γραφίδα Ἀπελλοῦ ἢ μὲ Φειδίου σμίλην
καὶ μηδεμίαν ἀρετὴν αὐτῆς νὰ παραλείψω.

Πλὴν κάλλη, δρόσον σώματος, ποῦ βλέπουν οἱ κοινοί,
ἐγὼ δὲν ψάλλω πώποτε, οὐδ' ἀρετὰς προσκαίρους·
ἐμὲ τὸ κάλλος τῆς ψυχῆς βαθέως συγκινεῖ·
τοὺς τῆς ψυχῆς ἀδάμαντας προκρίν' ὡς ὑπερτέρους.

Μ' ὅλον τὸ φῶς, ποῦ μ' ἔδωκεν ὁ Οὐρανὸς διὰ σένα,
τάνθη τῶν τόσων ἀρετῶν δυσκόλως θὰ διαλέξω·
βοήθει με λοιπὸν καὶ σύ! δός μού τα ἕνα ἕνα!
στέφανον θέλω τεχνικὸ μὲ τάνθη νὰ σοῦ πλέξω.

Ναί! τάνθη σου εἶναι πολλά, ποῦ νῦρα 'ς τὴν ψυχήσου·
πλὴν δύο ἄνθη 'ς ὅλ' αὐτὰ ὁ νοῦς μου διακρίνει·
εἶναι οἱ κοσμιώτεροι διὰ παρθένον κρίνοι·
εἶν' ἡ στοργὴ κ' ἡ φρόνησις· ἀρκοῦν· μ' αὐτοὺς στολίσου

1904 **ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ**

ΤΑ ΑΠΡΟΟΠΤΑ... ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΗΑΣ

I

Καίτοι οἱ μῆνες τοῦ μέλιτος παρῆλθον ἤδη πρὸ πολλοῦ, ἡ Κατίνα—αἱ κυρίαι προτιμῶνται—καὶ ὁ Τάκης μας ἰσχυρίζονται ὅτι ἀγαπῶνται παραφόρως, μολονότι αἱ κακαὶ γλῶσσαι πολλὰ ἐσχάτως ἐφλυάρησαν εἰς βάρος τοῦ λατρευομένου τούτου ζεύγους.

Νευρώδης καὶ πεφυσιωμένη ἐκείνη, ἀνατραφεῖσα εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ νεωτερισμοῦ μὲ δυόμισυ γαλλικὰ καὶ ἓν τέταρτον «κοινωνικῆς συμπεριφορᾶς», συνήντησε μίαν ἡμέραν τὸν Δημήτριον Τσιμπίδαν, κομψευόμενον τότε δασκαλάκι, «εἰς τὸν δρόμον τῆς ζωῆς της» καὶ ἡ μοῖρα τοὺς συνέδεσε.

Εἶνε κάπως περίεργα τὰ κατὰ τὴν σύνδεσιν ταύτην καὶ πολλὰ διαθρυλοῦνται ἀναφορικῶς πρὸς τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἠγαπήθησαν.

Ἡμεῖς, χωρὶς νὰ ἔχωμεν οὐδεμίαν ἀξίωσιν νὰ ἐπιβάλωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας τὰ ᾄδόμενα, ἀναγράφομεν ταῦτα μόνον χάριν περιεργείας, ὅπως ἡ φήμη διέσωσεν αὐτὰ ἀπὸ στόμα εἰς στόμα

* * *

Τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς ἡμέραν, καθ' ἣν ἡ Δὶς Κατίνα ἐτρώθη ὑπὸ τῶν βελῶν τοῦ υἱοῦ τῆς Ἀφροδίτης, χάρις εἰς τὴν δα-

σκαλικὴν συμπεριφορὰν τοῦ κ. Τσιμπίδα, ἐδέχετο ὁ τελευταῖος οὗτος ἐκ μέρους τῆς πρώτης τὴν κ. Τσαπκίνη, ἐγνωσμένης ἱκανότητος πρυξενήτριαν, ἡ ὁποία παρουσιασθεῖσα τῷ εἶπεν ἀπεριφράστως τὰ ἑξῆς :

—«Ἔρχομαι, ἐλλόγιμε κύριε, νὰ συνταυτίσω τὴν τύχην σας μὲ καταλληλότατον σύντροφον τοῦ βίου σας, ὅστις καταπληκτικῶς συνενοῖ ἅπαντα τὰ προσόντα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας μέχρις ἑσπέρας ξεροκοπανίζετε κατὰ τὴν διδασκαλίαν σας ἐν τῷ σχολείῳ. Ἐν πρώτοις, λέγει, ἡ ὑποψήφιος εἶνε *γένους* θηλυκοῦ καὶ περὶ τούτου δὲν πιστεύω νὰ ἀμφιβάλλητε, *πτώσεως* συνήθους καὶ *κλίσεως*.

Ὡς βροντόφωνος, ἐξηκολούθησε, ἐκβάλλει τοῦ στόματός της πάντοτε *βαρύτονα ρήματα*, δι' ὃ δὲν πρέπει νὰ ἐκπλήττεσθε, ὁσάκις ἐξέρχονται τοῦ στόματός της κεραυνοὶ ὁμιλίας. Κατὰ τὰ ἄλλα εἶνε *διαθέσεως* παθητικῆς, *χρόνου ἀοριστολογικοῦ* καὶ *ἐγκλίσεως*.....δὲν ἐγκλίνεται ποτέ, παρὰ μόνον *κατακλίνεται*, ὁσάκις νυστάζει. Ἀγαπᾷ ὑπερβολικῶς τὰς μετοχὰς καὶ διὰ τοῦτο μετέχει συχνάκις τῶν ἡδονῶν τῆς ζωῆς, ἐκ δὲ τῶν *προθέσεων* ἀγαπᾷ τὰς κατακτητικάς. Ποτὲ δὲν δέχεται *προσδιορισμούς*, ὅταν *συντάσσεται* κατὰ *δοτικὴν*...καὶ συνεπῶς ὁσάκις ἐπιθυμεῖ νὰ χαρίσῃ τι εἴς τινα, δὲν πρέπει κατ' οὐδένα τρόπον ὁ σύζυγος νὰ ἐπεμβαίνῃ. Συχνάκις ἀγαπᾷ νὰ *ἐκθλίβεται*.....ἐπὶ ἡμέρας τινάς, ἔστω καὶ παρὰ τοὺς *κανόνας* τῆς συζυγικῆς πίστεως, διότι....ἕκαστος *καιρὸν*, λέγει, ἔχει καὶ τὰς ἐξαιρέσεις του !....Καὶ τέλος, προσέθεσεν, ἡ Κατίνα σας γνωρίζει νὰ γίνηται *πρόσθεσις* ἐνοχλήσεως, *ἀφαίρεσις* τῶν χρημάτων σας, *πολλαπλασιασμὸς* τῶν ἀνησυχιῶν σας καὶ *διαίρεσις* τῶν οἰκείων σας!!!....»

Ἡ ῥητορικὴ αὕτη δεινότης τῆς κ. Τσακπίνη καὶ ἡ ἐντρίβεια τῆς μελλούσης συζύγου του ἐπὶ τῆς γραμματικῆς καὶ

τῆς ἀριθμητικῆς ἐγαλβάνισαν, λέγουσι, τὸν κ. Τσιμπίδαν καὶ ἐξώθησαν αὐτὸν νὰ δώσῃ τὸν λόγον τῆς τιμῆς του· οἱ δὲ γάμοι ἐτελέσθησαν μετὰ δύο ἑβδομάδας.

* * *

Ἔκτοτε τὸ μοναδικὸν τοῦτο ζεῦγος συζῇ ἐν ἁρμονίᾳ καὶ φιλότητι, καθ' ὅσον ἡ κ. Κατίνα δὲν ἀφίνει στιγμὴν νὰ παρέλθῃ χωρὶς νὰ δώσῃ καὶ νέον δεῖγμα τῆς περὶ τὴν γραμματικὴν ἱκανότητος αὐτῆς.

Ἀλλὰ καὶ ὁ Τάκης ἐξ ἄλλου περὶ πολλοῦ ποιεῖται τὴν γραμματικομανῆ σύζυγόν του, ἀφ' οὗ πάσης δράττεται εὐκαιρίας ὅπως διατρανώσῃ τὸν εἰλικρινῆ πρὸς αὐτὴν καὶ ὑπέροχον θαυμασμόν του.

Ἐν ἑνὶ λόγῳ, ἐὰν ἀληθεύει ἡ περσικὴ παράδοσις, καθ' ἣν οἱ ἄνθρωποι εἶνε τεμάχια μέλους, ἅτινα ἐκσφενδονιζόμενα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ἄπειρον περικυλινδοῦνται μέχρις ὅτου συναντώμενα ἀποτελέσωσιν ἕν, ἡ Κατίνα καὶ ὁ Τάκης μας ἀνήκουσιν —οὕτω τοὐλάχιστον ἰσχυρίζονται— εἰς δύο ἀπὸ τὰ τεμάχια ταῦτα, μοιραίως συνενωθέντα.

II

Διατρέχομεν τὰς ἡμέρας τῆς ἀπόκρεω.

Ἡ Κατίνα καὶ ὁ Τάκης πλησίον ἀλλήλων καθήμενοι, συσκέπτονται ἐπὶ ὥραν ἤδη ποίαν διασκέδασιν νὰ προτιμήσωσι; «τὸν χορὸν μετημφιεσμένων καὶ μή», τὸν ὁποῖον μὲ πλουσιώτατα προγράμματα ἀνήγγειλαν τὴν ἑσπέραν ἐκείνην «ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν Ὀλυμπίων», ἢ τὴν χοροεσπερίδα τοῦ κ. Παλαβαμάρα, πάτρωνος τοῦ κ. Τσιμπίδα!

Αἴνιγμα, φαίνεται, δύσλυτον, ἀφ' οὗ ἐπὶ ὥρας ἤδη συσκέπτονται καὶ δὲν δύνανται νὰ εὕρωσιν τὴν λύσιν αὐτοῦ.

— Στὸ λέω καθαρά, ἀνδρούλη μου, ἔλεγεν ἀποφασιστικῶς

ἡ Κατίνα, πῶς δὲν ἔχω διόλου ὄρεξι γιὰ τὸν χορὸν τοῦ κ. Παλαβαμάρα σου. Διότι *μακρὰ* —προσέθετε βρενθυομένη— ἐγώ, εὑρισκομένη πρὸτῆς ἐπίσης *μακρᾶς* τοῦ κ. Παλαβαμάρα συζύγου, *ὀξύρομαι*....καὶ χολοῦμαι, διότι δὲν τὴν χωνεύω καθόλου!.

— Μά, γυναικοῦλά μου, ἀνταπήντα ὁ Τάκης, δὲν γνωρίζεις ὅτι ἀπὸ τὸν κ. Παλαβαμάραν ἐξαρτᾶται ἡ διδασκαλική μου θέσις καὶ διὰ τὸ ἐρχόμενον;.....

— Τίποτε, τίποτε! διέκοπτεν ἡ Κατίνα, αὐτὸ ποῦ σοῦ λέω. Ἔπειτα δὲν ἐννοεῖς, Τάκη μου;...*Τὰ εὐκόλως ἐννοούμενα παραλείπονται* λέγει ἡ *γραμματική*.

Καὶ ὁ σύζυγος ἐσιώπα μέχρις ὅτου ἡ κ. Κατίνα ἔλυσε τὴν σιωπὴν προσθέσασα ἀποφθεγματικῶς:

— Πήγαινε ἐσύ, Τάκη μου, μόνος, ἀφ' οὗ δὲν γίνετ' ἀλλέως, εἰς τοῦ κ. Παλαβαμάρα, ἐγὼ δὲ κάθημαι μόνη....Τί νὰ γείνῃ...Ἂς χωρισθοῦμε μιὰ βραδυά, πουλάκι μου...Ἂς μείνῃ δὲ παρακαλῶ *ἡ πρότασίς μου* ἄνευ *ἐναντιωματικοῦ* ἐκ μέρους σου *προσδιορισμοῦ*.

Συμμορφούμενος πρὸς τὴν τελευταίαν θέλησιν τῆς ἀγαπητῆς του, ὁ κ. Τσιμπίδας ἐδέχθη ἀσυζητητεὶ τὴν πρότασιν. Κατόπιν δὲ τῶν συνειθισμένων ἐπὶ τῷ ἀποχωρισμῷ τρυφερῶν ἐκρράσεων δυσθυμίας, ἐχωρίσθησαν δι' ἑνὸς φιλήματος ἀγάπης καὶ λατρείας ἐνδεικτικοῦ.

III

Ἀλλαγὴ τῆς σκηνῆς.

Ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν Ὀλυμπίων.

Ἂς λάβῃ, παρακαλοῦμεν, τὸν κόπον ὁ ἀναγνώστης ν' ἀφίσῃ τὸ ζεῦγος Τσιμπίδα περίλυπον ἐπὶ τῷ ἀποχωρισμῷ καὶ ἂς μᾶς παρακολουθήσῃ εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ χοροῦ, ἀφ' οὗ οὐδένα διατρέχει κίνδυνον νὰ ὑποβληθῇ εἰς κίνησιν τῶν ποδῶν.

Ὥρα ½ μετὰ τὸ μεσονύκτιον.

Δαιμονιώδης θόρυβος καὶ φωναί, στρόβιλοι παταγώδεις καὶ ζωηροί, προτωπίδες καὶ κοστούμια, σερπαντὲν καὶ κομφετί, ἰαχαὶ καὶ ἀλαλαγμοὶ ἐπλήρουν τὴν αἴθουσαν ἀναμίξ, καθ' ἣν στιγμὴν εἰσηρχόμην.

Ἔμεινα ἐπὶ ἀρκετὴν ὥραν ἐπισκοπῶν τὰ γινόμενα—εἶνε ἰδιαίτερόν μου χαρακτηριστικὸν νὰ χάσκω ἐν παρομοίαις περιστάσεσιν—καὶ ἀπήλαυον θεώμενος.

Τί κίνησις, τί ξεφάντωμα! Ἐνόμιζες ὅτι ἐτελοῦντο τὰ Κρόνεια τῶν προγόνων μας ἢ τὰ Σατουρνάλια τῶν Ῥωμαίων!

Ὅ,τι ὅμως ἐπέσπασεν ἰδιαιτέρως τὴν προσοχήν μου ἦτο ζεῦγος μετημφιεσμένων χορευτῶν, ἀνὴρ κατὰ τὰ φαινόμενα καὶ γυνή, τὸ ὁποῖον ἐχόρευεν ἐπὶ ὥραν ἤδη ἀδιακόπως χωρὶς νὰ χωρισθῇ, χωρὶς νὰ σταματήσῃ. Ἔλεγες ὅτι κάποιος τοὺς εἶχε κολλήσῃ, ὅτι κάποια μαγνητικὴ δύναμις τοὺς ἐκράτει συνεσφιγμένους.

— Ἀναμφιβόλως, ἐρωτευμένοι! ἐσκέφθην καὶ τοὺς παρηκολούθησα.

Τί τὰ θέλετε; συνήθης ἱστορία!

«Φῶς μου» ὁ εἷς, «ψυχή μου» ἡ ἄλλη· «μ' ἀγαπᾷς;» ὁ μέν, «ἀμφιβάλλεις;» ἡ δέ· πῶς ἤθελα νὰ σ' ἔβλεπα καὶ χωρὶς προσωπίδα!» ἐκείνη, «πῶς ἤθελα νὰ ἐλάμβανα ἓν σου φίλημα» ἐκεῖνος.

Καὶ ἡ τρελλὴ αὐτὴ ὁμιλία ἐξηκολούθει αἰώνιος, μέχρις ὅτου οἱ χορεύοντες συνεφώνησαν ν' ἀποσυρθῶσιν εἰς τὴν γωνίαν καὶ ν' ἀποκαλυφθῶσι.

Τοὺς ἠκολούθησα.

Πλήν . . . ὢ τῆς εἰρωνείας τῆς τύχης! . . . Ἀντὶ νὰ ἐναγκαλισθῶσι περιπαθῶς, ἀντὶ νὰ ἐκσπάσωσιν εἰς φιλήματα

καὶ περιπτύξεις . . . ἀπεμακρύνθησαν ὀλολύζοντες κατ' ἀντίθετον ἕκαστος διεύθυνσιν.

— Ὦ! Παναγιά μου ἐφώναξεν Ἐκείνη.

— Ἀχ! Χριστέ μου! ἐκραύγασεν Ἐκεῖνος!

. . . . . .

Ἦσαν . . . ἡ Κατίνα καὶ ὁ Τάκης!!!

Ἐν Θεσσαλονίκῃ 1904.

Ι. Γ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ

Υ. Γ. Συνάδελφός τις τοῦ κ. Τσιμπίδα, σχολιάζων τῇ ὑστεραίᾳ τὸ γεγονός, «ἦτο ἐπόμενον, ἔλεγε». Ἀφ' οὗ τὸ ζεῦγος τοῦτο ἐφήρμοζε τὴν γραμματικὴν ἔπρεπε νὰ ἐφαρμόσῃ καὶ τὸν *νόμον τῆς Φυσικῆς*, καθ' ὃν οἱ *ὁμώνυμοι ἀπωθοῦνται!...*»

IDEM

Ὁ περιπαθὴς ἐραστής

— Ἐπιθυμῶ πολὺ νὰ ἔχω ὀλίγας τρίχας τῆς δεσποινίδος. Ἀλλὰ νά τας κόψῃς χωρὶς νά το ἐννοήσῃ.

Ἡ Μαριγώ.

— Ἔνοια Σας, κύριε· θὰ τῆς ταὶς κόψω ὅταν λείπῃ.

ΜΗΤΕΡΕΣ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΑΓΛΑΪΑ ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ

Εἶναι βεβαίως ἀλήθεια ἀδιαφιλονείκητος ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῶν τέκνων τοσοῦτον, ὅσον ἡ μήτηρ. Ἀλλ' ὅτι καὶ συγγραφεῖς διάσημοι κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ὑπὸ τῆς στοργικῆς τῶν μητέρων αὐτῶν χειρὸς διεπλάσθησαν, τοῦτο εἶναι περίπτωσις σπανιωτέρα, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἀξία προσοχῆς καὶ ἐνδιαφέροντος· διότι ἄνευ τῆς εὐεργετικῆς τῶν γυναικῶν τούτων ἐπὶ τῶν τέκνων αὐτῶν ἐπιδράσεως τίς οἶδε πόσαι ἰδιοφυΐαι θὰ κατεστρέφοντο ἐλλείψει καλλιεργείας καὶ πόσοι μαργαρῖται ἐν τῇ φιλολογίᾳ πάσης ἐποχῆς θὰ ἔμενον τεθαμμένοι καὶ ἄγνωστοι ἐσαεί.

Καὶ ὑπῆρξαν μὲν μητέρες,—χάριν τῆς ἀληθείας ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν τοῦτο—αἵτινες ἀσυναισθήτως πολλάκις, ἀντὶ ν' ἀναπτύξωσι, περιώρισαν τὰ ὅρια τῆς διανοητικῆς τῶν τέκνων αὐτῶν δράσεως καὶ ἐκμηδενίζουσαι πᾶσαν πρὸς τὴν πρόοδον τασιν αὐτῶν, ἔσβεσαν τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ των ἱερὸν πῦρ, ὅπερ αὐταὶ ἔδει ν' ἀναρριπίσωσιν. Αἱ τοιαῦται μητέρες θὰ ἦσαν βεβαίως ἀσύγγνωστοι διὰ τὴν βανδαλικήν των

BIBLIOTECA MEGARO

ταύτην ἐπίδρασιν, ἐὰν δὲν εἶχον ὡς μόνην ἐλαφρυντικὴν περίπτωσιν τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀμάθειαν καὶ παιδαγωγικὴν ἀνικανότητα καὶ τὴν ἄγνοιαν τῆς πνευματικῆς δολοφονίας, ἣν ἀσυναισθήτως διέπραττον.

Καὶ ἰδοὺ ὅτι παρίσταται καὶ πάλιν ἀνάγκη ἀναπόδραστος ὅπως αἱ γυναῖκας, αἱ μέλλουσαι ν' ἀποτελέσωσι τὸ θεμέλιον τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς κοινωνίας, τυγχάνωσι μορφώσεως ὑγιοῦς, ἐπὶ στερρῶν ἐρειδομένης βάσεων, ἰδιαιτέρως δὲ ἀποκτῶσι τὰς δεούσας παιδαγωγικὰς γνώσεις, ὅπως διαπλάσωσι τοὺς ἀνθρώπους, δι' ὧν θ' ἀποτελεσθῶσιν αἱ κοινωνίαι τοῦ μέλλοντος.

Σπάνια μόνον παραδείγματα θὰ ἠδύνατό τις ν' ἀναφέρῃ τέκνων, ἅτινα, καίτοι τοιαύτης ἔτυχον παρὰ τῆς μητρός των ἀγωγῆς, οὐχ ἧττον εἰς τὰς ἰδίας αὐτῶν δυνάμεις ἀρκεσθέντα, ἀνέπτυξαν ἀφ' ἑαυτῶν τὸ ἔξοχον πνεῦμα, δι' οὗ ἐκ φύσεως ἐπροικίσθησαν. Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ Βύρων, ὅττις σχὼν τὸ ἀτύχημα νὰ ἔχῃ μητέρα δύστροπον καὶ μὴ δυναμένην ν' ἀντιληφθῇ τῆς ἐξόχου αὐτοῦ ποιητικῆς μεγαλοφυΐας, κατώρθωσεν ἐν τούτοις νὰ μείνῃ ἀνεπηρέαστος καὶ ν' ἀκολουθήσῃ τὴν πρὸς αἰθερίους ὁρίζοντας πτῆσιν τοῦ ὑψιπετοῦς αὐτοῦ πνεύματος. Ἀλλ' ἂν δὲν κατώρθωσεν ἡ μήτηρ του νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς διανοίας αὐτοῦ, ἐπέδρασεν ὅμως ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρός του, ὡς ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ· εἰς τοῦτο δὲ βεβαίως πρέπει ν' ἀποδώσωμεν τὸν ἰδιότροπον καὶ ἔκκεντρον χαρακτῆρα τοῦ μεγάλου ποιητοῦ.

Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου μετὰ τὴν μικρὰν ταύτην παρέκβασιν δὲν δυνάμεθα ν' ἀρνηθῶμεν ὅτι ὑπῆρξαν καὶ μητέρες, αἵτινες, ἀνωτέρου πνεύματος καὶ μορφώσεως αὐταί, διεῖδον ἐνωρὶς τὸν παρὰ τοῖς τέκνοις αὐτῶν ὑπολανθάνοντα σπινθῆρα τῆς μεγαλοφυΐας, καθῆκον δὲ αὐτῶν ἐθεώρησαν ὅπως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν

τούτου ἐποδοθῶσι πάσῃ δυνάμει, οὐδεμιᾶς φειδόμεναι θυσίας, καὶ καλλιεργήσωσι διὰ τῆς στοργικῆς των μερίμνης τὸν ἄνθρωπον τοῦ μέλλοντος.

Μέγα ἀληθῶς τὸ ἔργον τῶν τοιούτων μητέρων καὶ δικαίως αὗται ἐπεβλήθηκαν ἐπὶ τῆς εὐγνωμοσύνης οὐ μόνον τῶν τέκνων των, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀνθρωπότητος ὅλης.

Εἰς τὰς ἀνωτέρω σκέψεις ἤγαγον ἡμᾶς αἱ ἐσχάτως ἔν τινι γαλλικῷ περιοδικῷ δημοσιευθεῖσαι βιογραφίαι ἐξόχων τινῶν γυναικῶν, αἵτινες ὑπῆρξαν μητέρες διασήμων γάλλων συγγραφέων καὶ εἰς ἃς οὗτοι, κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ὁμολογίαν, ὀφείλουσι τὴν μεγίστην αὐτῶν φιλολογικὴν δόξαν.

Τῶν βιογραφιῶν τούτων παρέχομεν ἐνταῦθα σύντομον περίληψιν.

Κα Λαμαρτίνου

Τὴν χαρίεσσαν εἰκόνα τῆς Κυρίας Λαμαρτίνου ἀνευρίσκομεν ἐν τῷ οἰκογενειακῷ αὐτῆς πλαισίῳ, ἐκ τοῦ συζύγου, πέντε θυγατέρων καὶ ἑνὸς υἱοῦ ἀποτελουμένῳ. Ὁ υἱὸς οὗτος, ἐν τῇ ἀνατροφῇ καὶ τῇ ἐκπαιδεύσει τοῦ ὁποίου μεγίστην ἔσχε ροπὴν ἡ μήτηρ του, εἶναι ὁ βραδύτερον διάσημος ποιητὴς Λαμαρτῖνος.

Ἂς ἀκούσωμεν αὐτὸν τὸν ἴδιον ὁμιλοῦντα περὶ τῆς μητρός του ἐν ταῖς Confessions αὐτοῦ.

«Ἡ διάνοιά μου, λέγει ὁ μέγας ποιητής, ἐξειλίσσετο ἐν ἀεννάῳ μυστικῇ συγκοινωνίᾳ μετὰ τῆς μητρός μου καὶ, ὡς ἔζησα τὸν φυσικὸν βίον ἐν τοῖς σπλάγχνοις αὐτῆς, οὕτω ἐξηκολούθησα ἐπὶ ἔτη ὁλόκληρα ζῶν καὶ διὰ τοῦ ἠθικοῦ αὐτῆς βίου, μέχρις οὗ ἀπεσπάσθην τῶν ἀγκαλῶν της ὅπως εἰσέλθω εἰς τὴν παγετώδη ἀτμοσφαῖραν τῆς σχολῆς. Διὰ τῶν ὀφθαλμῶν της ἀνεγίνωσκον, διὰ τῶν ἐντυπώσεων αὐτῆς ἠσθανόμην, διὰ τῆς ἰδικῆς της καρδίας ἠγάπων. Ἐκείνη μοὶ ἡρμήνευε τὰ

πάντα, τὴν φύσιν, τὸ αἴσθημα, τὴν σκέψιν. Ἡ ψυχή της ἦτο τόσῳ θερμὴ καὶ φωτοβόλος, ὥστε οὐδὲν περὶ ἐμὲ ἄφινε σκοτεινὸν καὶ ψυχρόν· καθιστῶσα δὲ τὰ πάντα προσιτὰ εἰς τὴν ἀντίληψίν μου, μοὶ μετέδιδε συγχρόνως καὶ θερμὸν πρὸς τὰ πάντα ἔρωτα».

Μετὰ τὴν περιοδείαν του ἀνὰ τὴν Ἰταλίαν, ἔνθα ἐγνώρισε τὴν Γραζιέλλαν, ὁ Λαμαρτῖνος ἐπανῆλθε παρὰ τῇ μητρί του, ἥτις ἔζη τότε ἔν τινι ἐπαρχίᾳ. Ἡ ἔξοχος γυνὴ ἀντιληφθεῖσα ἀμέσως πόσον ὁ ἐπαρχιακὸς βίος θὰ ἦτο ἀπεχθὴς καὶ φορτικὸς εἰς τὴν ἐξέλιξιν μιᾶς μεγαλοφυΐας, ὑπεδέχθη τὸν υἱόν της διὰ τῶν ἑξῆς:

«Γνωρίζεις, τέκνον μου, ὅτι ἡ εὐτυχία μου ἔγκειται εἰς τὸ νὰ σὲ βέπω πλησίον μου σέ, τὸν ὁποῖον ἀγαπῶ πλέον ἢ ἐμὲ αὐτήν. Καὶ ἐν τούτοις ἡ ἐπάνοδός σου μὲ θλίβει καὶ μὲ τρομάζει»

Ὁ Λαμαρτῖνος χαράττων τὴν εἰκόνα τῆς ὑπερόχου ταύτης μητρός, λέγει:

«Ἡ ὑπεροχή της συνίστατο οὐχὶ εἰς τὴν διάνοιαν, ἀλλ' εἰς τὴν καρδίαν· ἄλλως τε φρονῶ ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ ὁ Θεὸς ἔθηκε τὸ πνεῦμα τῆς γυναικός, διότι ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον διακρίνεται ἡ γυνή, δὲν εἶναι ἄλλο τι ἢ τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης. Φιλοστοργία, εὐσέβεια, ἡρωϊσμός, ἀφοσίωσις, αὐταπάρνησις, ἠρεμία χαρακτῆρος καὶ ἄκρα εὐαισθησία, ὑπεῖχουσα ὅμως εἰς τὴν ἐπικράτησιν τοῦ λογικοῦ καὶ τῆς βουλήσεως· ἰδοὺ τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῆς ἐξόχου ἐκείνης γυναικός, τῆς ὁποίας τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν δὲν ἐβράδυνε νὰ αἰσθανθῇ πᾶς ὅστις τὴν ἐπλησίαζεν».

Κα de Maupassant.

Ἡ Λώρα de Maupassant εἶναι ἡ μήτηρ τοῦ γνωστοῦ συγγραφέως Guy de Maupassant.

Διαζευχθεῖσα τὸν σύζυγόν της διὰ τὸν ἐκδεδιηγημένον βίον του, ἀπεσύρθη ἐν τῇ ἐξοχικῇ ἰδιοκτησίᾳ της, ἔνθα ἠσχολήθη εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῶν δύο υἱῶν της. Τὸ σπινθηροβόλον πνεῦμα τοῦ πρεσβυτέρου τούτων, τοῦ Guy, δὲν ἐβράδυνε ν' ἀποκαλυφθῇ καὶ ἡ μήτηρ του διαβλέπουσα παρ' αὐτῷ ἔκτακτον μεγαλοφυΐαν, ἀνέλαβεν ἐγκαίρως ν' ἀναπτύξῃ καὶ καλλιεργήσῃ ταύτην. Περιεβαλεν αὐτὸν δι' ὑψίστης στοργῆς καὶ ἀφοσιώσεως, ἀπήλλαξε τὸν νεαρὸν Guy πασῶν τῶν περὶ τοῦ ὑλικοῦ βίου φροντίδων, πρὸς ἃς αἱ ποιητικαὶ διάνοιαι εἰσιν ὅλως ἀναρμόδιοι καὶ ἐν γένει τὰ πάντα ἔπραξεν ὅπως διὰ τῆς πεφωτισμένης αὐτῆς μερίμνης ὑποβοηθήσῃ τὴν ἐξέλιξιν τῆς μεγάλης ἐκείνης διανοίας.

Καὶ ἔσχεν ἀληθῶς τὸ εὐτύχημα νὰ ἴδῃ διάσημον τὸν υἱόν της, τοῦ ὁποίου ὑπῆρξεν οὐ μόνον ὁ ἔμπιστος φίλος, ἀλλὰ καὶ ὁ πρωτος τῶν κριτικῶν, καθ' ὅτι ὁ Guy, συναισθανόμενος τὴν ὑπεροχὴν τῆς μητρός του, εἰς ταύτης τὴν κρίσιν πρῶτον ὑπέβαλλε πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἡ τόσον εὐτυχὴς αὕτη μήτηρ ἐπέπρωτο νὰ ὑποστῇ τὴν σκληροτέραν τῶν θλίψεων.

Ἀφ' οὗ ἀπώλεσε πρῶτον τὸν νεώτερον υἱόν της Hervé, ἐπλήγη βαθύτερον ἔτι διὰ τῆς ἀσθενείας τοῦ προσφιλοῦς της Guy, τοῦ ὁποίου ἡ μακρὰ ἀγωνία καὶ ὁ θάνατος ἐβύθισε τὴν δυστυχῆ μητέρα εἰς αἰώνιον πένθος. Ἀποσυρθεῖσα τότε εἰς Νίκαιαν, ἔζησε μονήρη καὶ τεθλιμμένον βίον μέχρι τοῦ παρελθόντος ἔτους, ὅτε ἀπέθανε διατηροῦσα ἔτι τὴν διανοητικὴν αὐτῆς διαύγειαν καὶ μέχρι τοῦ θανάτου αὐτῆς ἀσχοληθεῖσα εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ τελευταίου ἔργου τοῦ υἱοῦ της.

Κα Viaud.

Ἕτερον τύπον ὑπερόχου γυναικὸς καὶ μητρὸς ἀπαντῶμεν

τὴν Κυρίαν Viaud. Εἶναι ἡ μήτηρ τοῦ συγχρόνου γάλλου συγγραφέως καὶ ἀκαδημαϊκοῦ J. Viaud, γνωστοῦ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Pierre Loti.

Οὗτος ὑπερηγάπα τὴν μητέρα του, ἥτις ἐγένετο ἀξία τῆς τρυφερᾶς ταύτης τοῦ υἱοῦ της στοργῆς, διότι καθ' ἅπαντα αὐτῆς τὸν βίον τὴν εὐτυχίαν αὐτοῦ ἔσχεν ὡς κύριον αὐτῆς μέλημα.

Ἐν τῇ οἰκογενειακῇ ἐπαύλει τῶν Rochefort, ὅπου ὁ Loti ἀνετράφη, ἐπὶ μακρὰ ἔτη διέμεινεν ἡ χήρα Viaud μετὰ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς Κλαίρης, μεθ' ἧς συνέζησε πάντοτε. Ὁσάκις δὲ ὁ Loti ἐπανέκαμπτεν ἐκ τῶν παρατεταμένων περιηγήσεών του, ἔσπευδε νὰ ἐναγκαλισθῇ τὴν γηραιὰν μητέρα καὶ τὴν θείαν του, τὰς δύο προσφιλεῖς ταύτας φρουρούς τῆς οἰκογενειακῆς ἑστίας, μέχρις οὗ ἡμέραν τινὰ ἔμεινεν αὕτη ἐντελῶς ἔρημος καὶ ψυχρά.

Ἂς δανεισθῶμεν ἤδη μίαν χαρίεσσαν σελίδα τοῦ Loti, ἐν τῇ ὁποίᾳ μετὰ τοῦ ἰδιάζοντος αὐτῷ ὕφους ἐκθέτει τὰς περὶ τῆς μητρός του ἐντυπώσεις τῆς παιδικῆς του ἡλικίας.

« Ἡ θύρα ἠνοίχθη καὶ ἐνεφανίσθη ἡ μήτηρ μου. Ὦ! τὴν ἐπαναβλέπω ἀκόμη τοιαύτην, ὁποίαν μοὶ ἐφάνη ὅτε εἰσῆλθε, συνοδευομένη, νομίζεις, ὑπὸ ἡλιακοῦ φωτὸς καὶ ἀρωματώδους ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος. Ἀναπολῶ τὴν ἔκφρασιν τοῦ βλέμματός της, συναντῶντος τὸ ἰδικόν μου, τὸν ἦχον τῆς φωνῆς της καὶ αὐτὰς ἔτι τὰς λεπτομερείας τῆς ἐνδυμασίας της, ἥτις θὰ ἐφαίνετο γελοῖος ἀναχρονισμὸς σήμερον. Ἐπανήρχετο ἐκ πρωϊνῆς ἐκδρομῆς ἀνὰ τὴν πόλιν. Ἔφερε πῖλον ἀχύρινον μὲ κίτρινα ρόδα καὶ ἐπώμιον ἰόχρουν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦσαν ἐγκατεσπαρμένα ἄνθη ἰόχροα ἐπίσης καὶ χρυσαλίδες μαῦραι, αἵτινες σήμερον φεῦ! ἀπέβησαν λευκαὶ ἐκ τοῦ χρόνου. Ἀπέπνεεν ὅλη τὸ ἄρωμα τῆς ἐξοχῆς, ὅτε ἔκυψεν ἐπὶ τῆς κλί-

νης μου ἵνα μέ ἀσπασθῇ καὶ μοὶ προσφέρῃ ἄνθη καὶ ἀθύρματα. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην οὐδὲν ἄλλο πλὴν τῆς παρουσίας της ἐπεθύμουν· ἦτο ἐκεῖ πλησίον μου καὶ ἠσθανόμην ἐμαυτὸν τελείως ἤρεμον καὶ εὐτυχῆ. Ἤμην τριετὴς περίπου τότε καὶ ἡ μήτηρ μου τεσσαρακοντοῦτις, ἀλλ' οὐδεμίαν εἶχον γνῶσιν τῆς ἡλικίας της. Βραδύτερον ἀνεκάλυψα ὅτι ἦτο ἱκανῶς εὐειδής· κατὰ τὴν ἐποχὴν ὅμως ἐκείνην ἦτο μορφὴ μοναδικὴ δι' ἐμέ ἐν τῷ κόσμῳ, τὴν ὁποίαν πρὸς οὐδεμίαν ἄλλην ἠδυνάμην νὰ παραβάλω καὶ ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐπήγαζε δι' ἐμὲ ἀκτινοβόλος ἡ χαρά, ἡ στοργή, πᾶν ὅ,τι ἀγαθὸν καὶ αὐτὴ ἡ μόλις γεννωμένη τότε ἐν ἐμοὶ πρὸς τὸν Θεὸν πίστις».

Κλείομεν ἐνταῦθα τὴν παρέλασιν τῶν ἐξόχων τούτων μητέρων, ἐπιφυλασσόμεναι ὅπως συνεχίσωμεν αὐτὴν προσεχῶς ἐν τῇ «Βοσπορίδι», μετὰ τῆς θερμῆς εὐχῆς ὅπως καὶ παρ' ἡμῖν ἀναδειχθῶσι πολλαὶ ἱκαναὶ ἵνα ἐγκαίρως διέδωσι καὶ δεόντως καλλιεργήσωσι τὰ τάλαντα τὰ ὑπολανθάνοντα παρὰ τοῖς τέκνοις αὐτῶν, τὰ ὁποῖα δυνατὸν οὕτω νὰ ἴδωσιν ἡμέραν τινὰ περιστεφόμενα ὑπὸ τῶν ἀθανάτων τῆς δόξης ἀκτίνων.

ΑΓΛΑΪΑ Λ. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ

Ἡ οἰκογένεια εἰσέρχεται εἰς τὸν τροχιόδρομον.

Ὁ σεβαστὸς πατήρ:

— Τί; εἶναι γεμᾶτο; αἴ δὲν πειράζει· Κυρίαι καὶ Κύριοι, ἂν σᾶς στενοχωροῦμε, εἰμπορεῖτε νὰ καταβῆτε.

ΤΟ ΨΕΜΜΑ

Ὡμορφο παιδὶ τὸ ψέμμα,
Γελαστό, χαριτωμένο,
Μὲ κοράλλινα χειλάκια
Καὶ φτεροῦγες στολισμένο.

Καπότ' ἄφινε ἡ Ἀλήθεια
Ἕνα στεναγμὸ μὲ πόνο,
Κι' ἔπεφταν καμπόσα λόγια
Ἀπ' τὸν ἁψηλὸ τὸ θρόνο.

Πονηρὲς ματιὲς γυρνοῦσε
Δῶ κι' ἐκεῖ σ' ὅλη τὴ κτίσι,
Κι' ἐκαθόταν 'ς ἕνα θρόνο,
Ποῦ ἀπὸ λόγια τῶχαν χτίσει.

Καὶ ἀμέσως τρέχουν χίλιοι
Νὰ τὸν φτιάσουν, ἱδρωμένοι,
Ὑπουργοὶ καὶ βασιλιάδες,
Κοσμικοὶ κι' ἱερωμένοι...

Δεξιά του ἐστεκόταν
Σεβαστὴ ἡ Πανουργία
Καὶ σεμνὴ ἀριστερά του
Ἡ γρηὰ Ὑποκρισία.

Σ' ἕναν ποῦ ρωτοῦσε, ποιά 'ναι
Ἡ Ἀλήθεια, ἡ δεμένη;
Τοὔπαν πῶς ἀπ' ἄλλο κόσμο
Εἶν' ἀγνώριστη καὶ ξένη.

Κι' ἀπὸ πίσω του τὸ Θράσος
Κι' ἡ Ἀναίδεια γελοῦσαν,
Ποῦ 'ς τὰ πόδια του δεμένη
Τὴν Ἀλήθεια ἐθωροῦσαν.

Κι' ἕνας, ποῦπε πῶς τὴν ξέρει,
Τίμια, λευκὴ σὰν κρῖνο,
Εἶπανε τρελλὸς πῶς εἶνε
Καὶ τὸν δέσανε κι' ἐκεῖνο.

Εἶχε ἀπὸ ψευτοδιαμάντια
Ἕνα στέμμα καμωμένο,
Τὸ καθ' ἕνα κι' ἕνα, δάκρυ
Ἀπ' τὰ μάτια του πεσμένο...

Τότε ὅσοι τὴ γνωρίζαν
Ἀπὸ χρόνια περασμένα,
Φοβισμένοι ἐκρυφτῆκαν
Μὲ τὰ μάτια δακρυσμένα.

Κι' ἔτσι ἔμεινε τὸ ψέμμα
Καὶ 'ς τὸν κόσμο βασιλεύει,
Καὶ γυμνὴ ἡ μαύρη Ἀλήθεια,
Ντροπιασμένη, ζητιανεύει.

Σάμος 16)2 1904.

ΕΛΕΝΗ Σ. ΣΒΟΡΩΝΟΥ

ΠΑΡΑΞΕΝΗ

ΗΛΙΟΣ ΚΑΙ ΒΡΟΧΗ

Δέν εἶνε οὔτε παροιμία, οὔτε μῦθος τοῦ Αἰσώπου.

Εἶνε ἁπλούστατα ἀθηναϊκὸς διάλογος, διαμειφθεὶς ἐν ἀπόγευμα,—Σάββατον, 16 Ὀκτωβρίου, ὥρᾳ 4,20′ μ. μ.—μεταξὺ δύο τηλεφώνων, ἀπὸ δύο συνοικίας τῶν Ἀθηνῶν, τὰς ὁποίας, χωρίζει ἀπόστασις ὄχι μακροτέρα τῆς ὁδοῦ Σταδίου.

— Γκρρρννν! . . . .

— Σὺ εἶσαι, Κώστα;

— Λέγε.

— Ἔρχεσαι ἐδῶ μιὰ στιγμή;

— Τί τρέχει;

— *Μάους!*

— Τώρα, καϋμένε;

— Μὰ τώρα, βέβαια! *Μάους*, σοῦ λένε.

— Καλὰ . . . νὰ περάσῃ λιγάκι ἡ βροχή, κ' ἔρχομαι.

— Τί νὰ περάσῃ, εἶπες; . . .

— Ἡ βροχή.

— Ποιὰ βροχή;

— Αὐτὴ ποῦ βρέχει!

— Εἶσαι καλά;

— Καλά, δόξα τῷ Θεῷ.

— Ὥστε, δέν με περιπαίζεις;

— Εἰς τί;

— Ἀλήθεια, χριστιανέ, αὐτὴν τὴ στιγμὴ στὸ σπίτι σου βρέχει;

— Κατακλυσμός! ξέρεις τί θὰ 'πῇ κατακλυσμός; Οὔτε 'ς ἁμάξι δὲν μπορῶ νὰ 'μπῶ!

— Διάβολε!

— Ὁ οἰκοδεσπότης ἄφησε ἀποτόμως τὸ τηλέφωνον, εἰσώρμησε μὲ γέλοια εἰς τὴν αἴθουσαν, ὅπου δύο—τρεῖς φίλοι ἐπερίμεναν τὸν τέταρτον νὰ παίξουν *μάους*, καὶ ἀνήγγειλε:

— Κύριοι, ἕνα νέον: Αὐτὴν τὴν στιγμήν, εἰς τὴν ὁδὸν Ἀριστοτέλους, βρέχει, κατακλυσμός! Λόγῳ τιμῆς!

Οἱ κύριοι, κατάπληκτοι, ἐστράφησαν πρὸς τὰ παράθυρα, εἶδαν τὸν ἥλιον νὰ χρυσόνῃ τὰ ἐπάνω μέρη τῶν δυτικῶν προσόψεων, εἶδαν ἕνα κομμάτι οὐρανοῦ γαλανοῦ μὲ ὀλίγα χρυσόφαια συννεφάκια, ἐγέλασαν κ' ἐσταυροκοπήθησαν.

Τοῖς ἐφάνη τόσῳ παράξενον πρᾶγμα! Ἐδῶ ἥλιος χαρὰ Θεοῦ, καὶ δύο βήματα παρακάτω νὰ χαλᾷ ὁ κόσμος. Φαντάσου!

Δὲν τὸ ἐπίστευον . . . ἐζήτουν πληροφορίας . . . ἕνας ἐπῆγε πάλιν εἰς τὸ τηλέφωνον . . . ἄλλος ἐβγῆκεν εἰς τὸν ἐξώστην νὰ ἐπισκοπήσῃ τὸν ὁρίζοντα . . .

Κ' ἐγελοῦσαν, ἐγελοῦσαν, ὡς παιδία.

Ἦτο μία στιγμὴ φαιδρὰ κ' εὐτυχὴς εἰς τὴν ζωήν των. Καὶ ἀπὸ τὰς σπανίας. Εἰς τὴν ἀνυπομονησίαν ἀγρίας καὶ λυσσαλέας χαρτοπαιξίας,—ἦσαν ὅλοι σοβαροὶ καὶ ἐμπαθεῖς,—τίποτε ἄλλο δὲν θά τοις ἐφαίνετο τόσον ἀστεῖον, τόσον κωμικόν, ὅσον ἡ ἀπροσδόκητος αὐτὴ ἀνεπάρκεια τοῦ πέπλου τῶν συννέφων, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ δὲν ἔφθανε νὰ σκεπάσῃ ὁλόκληρον τὴν πόλιν κ' ἐσταμάτουσεν ἀποτόμως εἰς τὸ μέσον, εἶχε καὶ τὴν αὐθάδειαν . . . νὰ βρέχῃ!

Κ' ἐγελοῦσαν, ἐγελοῦσαν, ὡς παιδία.

Ἀθῆναι.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΣΤΟΜΑ

πὸ τὸν τὸν τίτλον τοῦτον δὲν προτιθέμεθα νὰ ἐκθέσωμεν φυσιολογικὰς ἐπὶ τοῦ στόματος παρατηρήσεις, οὐδὲ ὑγιεινὰς συμβουλάς. Πολλοὶ δηλονότι φρονοῦσιν ὅτι ὁ προορισμὸς τοῦ ὀργάνου τούτου ἔγκειται μόνον εἰς τὸ ὁμιλεῖν, ἀναπνέειν, καὶ παραδίδειν εἰς τὸν στόμαχον τὰς διαφόρους τροφάς, ἑτοίμους διὰ τὴν περαιτέρω ἐπεξεργασίαν. Ἡ μεγάλη ὅμως εὐκινησία τῶν ἀποτελούντων τὸ στόμα μερῶν, αἱ συχναὶ παραλλαγαὶ καὶ μεταβολαὶ αὐτῶν, αἱ διάφοροι αὐτῶν κινήσεις, πάντα, τέλος, ταῦτα παρουσιάζουσί τι ἄξιον μελέτης καὶ ἐξετάσεως, καθ' ὃ σχετιζόμενον πρὸς τὴν καθόλου φυσιογνωμίαν τοῦ ἀνθρώπου.

Τὸ στόμα, λέγει ὁ Λαβατέρ, εἶνε τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ προσώπου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀποτυποῦνται περισσότερον ἢ ἐπὶ παντὸς ἄλλου τὰ αἰσθήματα τῆς ψυχῆς. Ὅταν αὕτη ὑπὸ λύπης κατέχηται, τὰ ἄκρα τοῦ στόματος ταπεινοῦνται· ὅταν δὲ ἀπεναντίας ἀγάλλεται, τὰ ἄκρα τῶν χειλέων ἀνυψοῦνται. Ὅταν ἡ ψυχὴ αἰσθάνηται ἀπέχθειάν τινα πρός τι, τὸ στόμα ἀμέσως μηκύνεται πρὸς τὰ ἔμπρὸς καὶ ὑψοῦται εἰς τὸ μέσον.

Ὁ Λαβατὲρ προέβη περαιτέρω, εἰπὼν μετὰ βεβαιότητος ὅτι μεταξὺ τῶν χειλέων καὶ τοῦ χαρακτῆρος ὑπάρχει πλήρης σχέσις. Εἴτε ταῦτα εὑρίσκονται ἐν ἀκινησίᾳ εἴτε κινοῦνται, ἡ ψυχὴ εὑρίσκεται πάντοτε ἐν ἀναλόγῳ καταστάσει. Ὅθεν τὸ στόμα εἶναι ὁ ἑρμηνευτὴς καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας· εἶναι τὸ κάτοπτρον τῆς ψυχῆς. Καὶ ἐν τῇ ἠρεμίᾳ του καὶ ἐν τῇ ποικιλίᾳ τῶν κινήσεών του, καὶ ὅταν ἀκόμη σιωπᾷ, εἶνε πάντοτε ὁ εὐφραδέστερος διερμηνεὺς τοῦ χαρακτῆρος.

Ὁποῖον ἀντικείμενον θαυμασμοῦ ! ὁποῖον ὑψηλὸν θαῦμα ἐν τῷ μέσῳ τῶν πολυπληθῶν θαυμάτων τῶν ἀποτελούντων τὸν ἄνθρωπον ! ἀνακράζει ὁ Λαβατέρ.

«Δὲν ἀναπνέω μόνον τὴν ζωήν, λέγει, διὰ τοῦ στόματός μου, δὲν ἐκπληρῶ μόνον δι' αὐτοῦ τὰς λειτουργίας τὰς ὁποίας ἀπὸ κοινοῦ πρὸς τὰ ἄλογα ζῶα ἔχω, ἀλλὰ πρὸς τούτοις ὁμιλῶ δι' αὐτοῦ καὶ θὰ ὡμίλουν καὶ ἂν ἀκόμη οὐδέποτε ἠνοίγετο.»

Στόμα συνεπτυγμένον, τοῦ ὁποίου ἡ σχισμὴ διήκει κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν καὶ οὗτινος τῶν χειλέων τὰ ἄκρα δὲν φαίνονται, προδίδει ἄνθρωπον χαρακτῆρος ψυχραίμου καὶ ἐπιμελημένου πνεύματος, φίλον τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀκριβείας. Ἄνω χεῖλος πεπλατυσμένον εἰς τὰ δύο ἄκρα προϋποθέτει ἄνθρωπον ζηλότυπον, μάταιον, κακεντρεχῆ καὶ κοῦφον. Χείλη παχέα εἶνε τὸ σύμβολον τῆς φιλεργίας καὶ τῆς νουνεχείας. Χείλη ἀνεπτυγμένα μέν, ἀλλ' ἁρμονικῶς διατεθειμένα ἐμφαίνουσι μεγαλοπρέπειαν, ἀγαθότητα καὶ εἰλικρίνειαν. Κάτω χεῖλος χωριζόμενον εἰς τὸ μέσον σημαίνει χαρακτῆρα φαιδρὸν καὶ φιλήδονον.

Δὲν θὰ ἐνδιατρίψωμεν πλειότερον ἐπὶ τῶν παρατηρήσεων τούτων τοῦ Λαβατέρ, παρατηρήσεων μὴ στερουμένων ἀκριβείας ὑπὸ γενικὴν ἔποψιν, ἀλλ' αἵτινες ἐν πολλοῖς παρέχουσιν αἰτίαν πολλῶν παρακρούσεων. Ἄλλως τε ἡ ἐπιθυμία ἡμῶν αὕτη τοῦ νὰ θελήσωμεν ἐπιμόνως νὰ ἐννοῶμεν ἐκ τοῦ στόματος τὰς διαθέσεις καὶ τὸν χαρακτῆρα ἑκάστου, δὲν εἶναι εὔκολος ὅσον φαίνεται· διότι ἐὰν παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ φυσιογνωμία εἶνε τὸ κάτοπτρον τῆς ψυχῆς, τότε ὄχι μόνον τελεία παίδευσις ἀλλὰ καὶ αἱ ἀδαεῖς παρατηρήσεις θὰ παρέσυρον ἐξ ἴσου πνεύματά τινα εἰς τολμηρὰς κρίσεις. Ὀλίγιστα δὲ

ἄτομα εἶνε πεπροικισμένα μὲ τὴν λεπτεπίλεπτον παρατηρητικότητα ἐκείνην, ἥτις ἐπέτρεψεν εἰς τὸν Λαβατὲρ νὰ προμαντεύῃ τόσον συχνὰ τὴν ὕπαρξιν παθῶν, ἅτινα τὸ μέλλον θὰ ἀπεκάλυπτε.

Μετὰ περισκέψεως λοιπὸν ἂς ῥίπτωμεν βλέμμα τολμηρὸν ἐπὶ τοῦ ἀγνώστου δι' ἡμᾶς τούτου κόσμου, ὃν ἀποκαλοῦμεν στόμα. Μὴ ἀφινώμεθα καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν παραφορὰν ἐκείνην, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἀκριβῶς ὁ ἴδιος Λαβατὲρ ἔλεγεν: «Οὐδέποτε ὅσον ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας κατεβλήθησαν τόσαι προσπάθειαι ἵνα παραβιασθῇ τὸ ἱερὸν ἄσυλον τῆς σκέψεως καὶ τῶν ἐνδομυχοτέρων αἰσθημάτων τῆς καρδίας.»

Ἐν Κυδωνίαις.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Ν. ΔΕΠΑΣΤΑΣ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Περνοῦσε 'στὴ σπιθόβολη γωνιὰ τὰ γηρατειά του,
'στὴ ζέστη, ποῦ λαμπύριζε τὰ παγωμένα βράδυα,
κι' ἐγὼ πετοῦσα,—ἄγνωθο παιδί,—στὴν ἀγκαλιά του,
μιὰν ἱστορία νὰ μοῦ 'πῇ μὲ γέλοια καὶ μὲ χάδια.

Τονὲ θυμοῦμαι μιὰ βραδυά, ποῦ κάθισα σιμά του
γιὰ νὰ μοῦ πῇ τὸ «Χαΐμαλι» καὶ ἄλλα παραμύθια,
πῶς χύθηκαν ἀναίσθητα τὰ γέρικα μαλλιά του
στὴν πάλλευκή του κεφαλή, ποῦ ἔγερνε 'στὰ στήθια.

—Πατέρα 'ποκοιμήθηκες; ἄχ! πότε θὰ τελειώσῃ
τὸ παραμύθι π' ἄρχισες ἀπὸ προχθὲς τὸ βράδυ;
κ' ἡ σπίθα μὲ τὰ λόγια μου πετοῦσε, λές, νὰ δώσῃ
ζωὴ στὴ νέκρα, ποῦ ἔσερνε τὸ τρίσβαθο σκοτάδι.

—«Ναί... ἀπόψε! κι' ἀνεστέναξεν, ἀπόψε τελειόνει
τὸ παραμύθι τῆς ζωῆς ...» καὶ 'κεῖ στὰ γόνατά του
τοῦ ὕπνου ἀνάλαφρο φτερὸ 'στα βλέφαρά μου ἁπλόνει
κι' ἁπλόνεται στὰ μάτια του βαρὺ φτερὸ θανάτου.

Σὲ παραμύθι μοῦχε πλέξῃ
τὴν πολυτάραχη ζωή του
κ' ἡ τελευταία του ἡ λέξι
βγῆκε μαζὶ μὲ τὴν πνοή του.

Κι' οὔτ' ἕνα ξύλο 'στὴ γωνιὰ ἀπὸ τότε δὲν 'γυαλίζει·
τὴν τρώει μαύρη σκοτεινιὰ καὶ τρέχουν σαμιαμύθια·
μόν' ἡ γλυκειά του ἡ φωνὴ θλιμμένη φτερουγίζει,
κείνη, ποῦ τόσα μοῦ 'λεγε, σὰν ζοῦσε, παραμύθια.

Ἐν Σμύρνῃ, Ἰούνιος 1904.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΦΡΙΛΙΓΓΟΣ

ΑΥΘΑΔΕΙΣ

ερῶν γλυκὺς καὶ ἁρμονικὸς ὁ ἦχος τοῦ ὡρολογίου, τὸ ὁποῖον ἐμέτρει τώρα τὰς ὥρας, ἀπέσπασε πρὸς στιγμὴν ἐμὲ καὶ τὴν ὁμιλήτριάν μου μιᾶς εὐαρέστου συνδιαλέξεως, ἡ ὁποία εἶχεν ἀρχίσῃ πρὸ ὀλίγου εἰς τὸ ἡμίφως μιᾶς ἀρχοντικῆς τραπεζαρίας.

Ὅταν καὶ ὁ τελευταῖος αὐτοῦ ἦχος ἐξέπνευσεν, ἐξηκολούθησεν ἐκείνη.

— Πιστεύετε μοῦ εἶπε, μὲ ἓν μειδίαμα ἀμφιβολίας, ὅτι διὰ τὴν ἐπιτυχίαν ἑνὸς ἔρωτος δὲν πρέπει νὰ ἦναι κανεὶς καὶ τόσον πολὺ ἐρωτευμένος ;

— Ὦ, βέβαια εἶπα, μόλον ὅτι τὸ πρᾶγμα φαίνεται κἄπως παράξενον ἐκ πρώτης ὄψεως, ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶνε αὐτή, καὶ μάλιστα ὅταν πρόκηται δι' ἓν πλάσμα λεπτόν, ὅπως ἡ γυνή, ἡ ὁποία δὲν ἠμπορεῖ παρὰ νὰ καταπλήττηται καὶ νὰ θαυμάζῃ ὅ,τι ἐπιβάλλεται εἰς αὐτήν· καὶ ἐπειδὴ αἱ σκέψεις της, αἱ ὁποῖαι εἶνε ἀπόρροια τῶν ἐντυπώσεων αὐτῶν, τείνουσιν εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῆς εὐτυχοῦς αὐτῆς ἐπιβολῆς, ὁ ἔρως δὲν πρέπει νὰ ζητῆται ἀλλὰ νὰ ἐπιβάλληται εἰς αὐτήν.

— Ἀλλὰ ποῦ στηρίζετε τέλος, μοῦ εἶπεν, ὅλην αὐτὴν τὴν ἰδιότροπον θεωρίαν σας ; διότι ἐγὼ θέλω ἀποδείξεις.

—Ἔχω τῆς λέγω ἐδῶ—δεικνύων τὸ θυλάκιόν μου—μίαν νωποτάτην ἀπόδειξιν τῶν θεωριῶν μου· εἶνε δύο ἐπιστολαὶ

μαρτυροῦσαι τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος ἑνὸς τοιούτου ἔρωτος. Ὑπάρχουν, ἐξηκολούθησα, εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου στιγμαί, κατὰ τὰς ὁποίας αἰσθάνεται οὗτος τὴν ἀνάγκην ἑνὸς ἔρωτος· καὶ εἰς τὰς στιγμὰς αὐτάς, τὰς μελαγχολικὰς καὶ γλυκείας ἀρκεῖ νὰ εὑρεθῇ μία ἀγάπη διὰ νὰ παρασυρθῇ μαζύ της εἰς κόσμους φανταστικοὺς καὶ γεμάτους ἀπὸ εὐτυχίαν καὶ ὄνειρα. Εἰς μίαν ἀπὸ αὐτὰς εὑρισκόμενος καὶ ὁ φίλος μου συνηρπάγη ἀπὸ τὴν ἀγάπην δύο ὡραίων ὀφθαλμῶν. Ἔγραψε τότε εἰς τὴν ἀγαπημένην του τὸ γράμμα αὐτό, μολονότι ἦτο βέβαιος ὅτι οὐδέποτε θὰ περιήρχετο τοῦτο εἰς χεῖράς της.

Λοιπὸν ἀκούσατε :

»Τί ἠμπορῶ νὰ σοῦ εἰπῶ, ὦ ἀγαπημένη μου ψυχή, τί ἄλλο παρὰ ὅτι σὲ λατρεύω, ὅτι εἶμαι τρελλὸς ἀπὸ ἀγάπη, ἀπὸ τὴν ἰδικήν σου ἀγάπη !

»Σ τὸν ὡραῖο κόσμο, ποῦ ζοῦν κἄτι σιωπηλαῖς καὶ αἰσθητικαῖς ψυχαῖς, μὲ τὰ ὄνειρα μιᾶς εὐγενικῆς καὶ ὑπερκοσμίας ζωῆς, ἔζησα μαζύ σου, ὦ Σὺ ψυχὴ εὐγενικὴ καὶ ὡραία. Καὶ ὅταν κἄποτε μία βιαία πνοὴ τῆς ζωῆς—μέσα εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν σκληρῶν ἀπογοητεύσεων—μὲ ἔφερεν πάλιν ἐμπρὸς εἰς τὸν οὐράνιον δρόμον σου, εὗρηκα, ὦ ἀγαπημένη μου, 'ς τὰ ὡραῖα σου μάτια, τὸ βελούδινο καὶ ἀκύμαντο λιμάνι ὅλων τῶν ἐλπίδων, ποῦ ἐγνώρισα μαζύ σου μέσα εἰς τὰ πρῶτά μου ὄνειρα. Γι' αὐτὸ μοῦ εἶσαι καὶ ἀπὸ τὴν ζωὴν αὐτὴν περισσότερον ἀγαπημένη, τὴν ζωήν, ποῦ χωρὶς τὰ ὡραῖά σου μάτια δὲν εἶνε πειὰ ἐπιθυμητή, χωρὶς ἐλπίδες, χωρὶς εὐτυχία.

»Σοῦ γραφω, ἂν καὶ ποτὲ ἴσως δὲν θὰ διαβάσῃς τὰ λόγια μου αὐτα, μὰ καὶ ἂν ἕνας καλὸς θεὸς τῆς ἀγάπης μὲ ἔφερε μιὰ ἡμέρα ἐμπρός σου, τί θὰ ἔλεγες τάχα γιὰ 'κεῖνον, ποῦ δὲν θὰ ἠμποροῦσε νὰ σοῦ προσφέρῃ παρὰ μία σιωπηλὴ λατρεία,

καὶ ποιὰ λέξι ἀπ' τὰ χείλη σου τἄχραντα, θ' ἀπαντοῦσε 'στὴν κρυφὴ αὐτὴ τῆς καρδίας μου φωνή;» . . . . . .

Λοιπὸν ἡ ἀγάπη αὐτή, ἡ γεμάτη ἀπὸ ἔρωτα μιᾶς ποιητικῆς ψυχῆς, ἡ ὁποία ἐφαντάζετο τὸν κόσμον μὲ τὰ ὄνειρα τῆς πρώτης νεότητος, μὲ τὴν ὁποίαν κανὲν πλέον πρᾶγμα δὲν ἠμπορεῖ νὰ συγκριθῇ εἰς τὴν ζωήν, ἔμελλε νὰ ἔχῃ ἓν λυπηρὸν τέλος, ἀπὸ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα δίδει ἡ μοῖρα ἡ ἐκδικουμένη τοὺς ὀνειροπόλους μὲ τὰς ἀπογοητεύσεις τῆς πραγματικότητος, ἡ μοῖρα, ἥτις ἔφερε μίαν ἡμέραν καὶ τὸν φίλον μου εὐτυχῆ δέσμιον εἰς τὸν ἴμερον τῶν βλεμμάτων τῆς κόρης ἐκείνης, ἡ ὁποία ὡς μόνον προτέρημα εἶχε τὴν καλλονήν της.

Παρῆλθεν ἔκτοτε καιρός, πλήρης ἀπογοητεύσεων καιρός, ὁ ὁποῖος βάφει τὴν ζωὴν μὲ πικρίαν διὰ τὸ μέλλον, τὸ ὁποῖον μὲ ἐχθρότητα ἀνοίγεται τώρα ἐμπρός της. Ματαίως τὸν συνεβούλευσα νὰ ἀφήσῃ τὴν κρυφὴν αὐτὴν καὶ ἀπέλπιδα ἀγάπην του. Καί μου τὸ ὑπέσχετο πάντοτε, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐπανήρχετο περισσότερον ἐρωτευμένος, ἐὰν μία τύχη τὸν ἔφερε πάλιν ἐμπρός της.

Τέλος ἕνα βράδυ, κατὰ τὸ ὁποῖον ἦλθε ταραγμένος καὶ ὠχρὸς εἰς τὸ σπίτι, μοῦ εἶπε.

Σήμερα ἐτελείωσαν ὅλα.... ὅλα διὰ παντός. Δὲν θέλω ποτὲ πειὰ νὰ μοῦ εἰπῇς γιὰ τὴν ἀγάπην αὐτὴν τίποτε. Τὴν μισῶ καὶ τὴν περιφρονῶ, ὅπως μισῶ καὶ περιφρονῶ τὸν ἑαυτόν μου τὸν ἠλίθιον. Ποτὲ δὲν μοῦ εἶχεν ὁμιλήσῃ μὲ τόσον πάθος ὁ φίλος μου, ὁ γλυκὺς καὶ εἰρηνικός, ποτὲ ὅπως αὐτὴν τὴν φοράν.

Ἔκτοτε δὲν τὸν ἐπανεῖδον, ἔμαθα ὅμως ὅτι ἔμενε εἰς τὴν ἐξοχήν· τοῦ ἔγραψα, καὶ ἐκεῖνος μοῦ ἔστειλε τὸ δεύτερον αὐτὸ γράμμα, τὸ ὁποῖον συμπληροῖ τὴν ἀπόδειξιν, τὴν ὁποίαν σᾶς ὑπεσχέθην.

«Ἀγαπημένε μου φίλε!

«Μαζὺ μὲ τὴν ἡδονὴν τῶν γλυκυτάτων δακρύων, τὰ ὁποῖα ἐπλημμύρισαν τὴν καρδιά μου ὅταν ἐδιάβασα τὸ ἀδελφικόν σου γράμμα, μοῦ ἐξύπνησες καὶ μίαν μακρυνὴν καὶ λησμονημένην εἰκόνα.

Μὲ ἐρωτᾷς διατί μένω ἀκόμα εἰς τὴν ἐξοχήν· ἀναλαμβάνω ἐκ μιᾶς ἀσθενείας μου, τῆς ὁποίας ἠξεύρεις τὴν κυριωτέραν αἰτίαν. Ἐξηπλωμένος τώρα εἰς ἓν ἀναπαυτικὸν κάθισμα, τὸ ὁποῖον μοῦ ἐτοποθέτησαν εἰς μίαν γωνίαν τοῦ ἐξώστου, αἰσθάνομαι νὰ πετῶ πάλιν εἰς ἕνα κόσμον ἠρεμίας καὶ γαλήνης, τὸν ὁποῖον ἐπὶ τόσον χρόνον εἶχα ἀπολέσει, καὶ ὁ ὁποῖος αἰσθάνομαι νὰ βασιλεύῃ εἰς τὴν ψυχήν μου μὲ τὴν εἰκόνα τῶν ἀνθισμένων κάμπων καὶ τὴν μυρωμένην πνοὴν τῆς γλυκυτάτης ἀνοίξεως. Σοῦ γράφω παρ' ὅλην τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ ἰατροῦ μου, ὁ ὁποῖος δὲν θέλει νὰ κάμνω τίποτε· μοῦ ἐπῆρε ἀκόμα καὶ τὰ ἀγαπημένα μου βιβλία, καὶ μὲ κατεδίκασεν εἰς ἀπραξίαν φοβερωτέραν ἀπὸ ὅλους τοὺς φόβους του. Μοῦ ὁμιλεῖς εἰς τὸ γράμμα σου διὰ μίαν εὐτυχίαν, καὶ μοῦ λέγεις νὰ ἐλπίζω καὶ ἡ εὐτυχία τώρα ἴσως εἶνε κοντά!....Καλέ μου φίλε, ἔχεις δίκαιον διότι δὲν ἠξεύρεις· ἐγὼ ὅμως ὁ ὁποῖος εἶδα νὰ συντριβωνται ὅλα τὰ ὡραῖα μου ὄνειρα εἰς μίαν λέξιν ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἐφαντασθην τόσον τελείαν καὶ ἡ ὁποία μὲ ἀπεκάλεσε τέλος «αὐθάδη» τὴν πρώτην λέξιν ποῦ ἤκουσα ἀπὸ τὸ ὡραῖον της στόμα, ὅταν ἐβαρύνθη μίαν ἡμέραν τὴν σιωπηλήν μου αὐτὴν ἀγάπην, δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐλπίζω τίποτε. Ἀλλὰ ἐπίστευές ποτε ἕνα τοιοῦτον τέλος; Ὦ! εἶμαι τόσον κουρασμένος ἀπὸ αὐτήν, ὥστε δὲν ζητῶ ἄλλο παρὰ μίαν ἥσυχον καὶ γαλήνιον ζωήν.

Κλείω τὴν πρὸς σὲ ἐπιστολήν μου μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι δὲν

θά μου ἀρνηθῇς τὴν χάριν νὰ μὲ συντροφεύσῃς δι' ὀλίγας ἡμέρας εἰς τὴν μοναξιά μου ἐδῶ».

Ὅταν μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς δευτέρας αὐτῆς ἐπιστολῆς ἠγέρθην διὰ ν' ἀναχωρήσω—διότι ἦτο πλέον ἀργά—τὴν ἠρώτησα ἐὰν ἔχῃ ἀκόμη λόγους διὰ ν' ἀντικρούῃ τὴν θεωρίαν μου.

—Ὦ, καὶ βέβαια μοῦ εἶπε καὶ τώρα ἀκόμη περισσοτέρους, ἐὰν πιστεύσωμεν μάλιστα ὅτι ὁ φίλος σας δὲν εἶνε πλέον ἐρωτευμένος. Διότι μάθετε, ἐξηκολούθησε, καὶ ἀπὸ μίαν γυναῖκα ὅτι ἀληθὴς ἀγάπη δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ ποτὲ ἕνα τοιοῦτο τέλος.

—Λοιπόν; ἠρώτησα.

—Λοιπὸν δι' αὐτὸ ἴσα ἴσα ὁ φίλος σας δὲν ἦτο, παρὰ ἕνας κατὰ φαντασίαν ἐρωτευμένος.

Ἀθῆναι.

ΙΔΟΜ. ΨΥΧΑΣ

Σ ΕΝΑ ΠΑΡΑΞΕΝΟ ΘΕΡΙΟ ΠΟΥ Τ' ΟΝΟΜΑΖΟΥΝΕ ΚΟΡΗΟ

,σὺ αἰσχρὸν παράσιτον, βρὲ [σὺ θεριὸ ἀνήμερο,
ὅπου 'ς τὸ σῶμα ἔπεσες μι- [κροῦ παιδιοῦ σὰν γλάρος,
παιδιοῦ, ποῦ μόλις γένηκε [δυὸ ἑβδομάδων σήμερο,
δυὸ ἑβδομάδων, ἄγριε, μὲ μιᾶς οὐγγίας βάρος . . .

Σὺ ἔτρωγες τὸ γυιόκα μου κι' ἐρρούφηξες τὸ αἷμά του,
Τὸ αἷμά του, Μινώταυρε, τὸ πλάσμα μου τἀθῶον
κι' ἐτάραξες τὸν ὕπνο του κι' ἐθόλωσες τὸ βλέμμα του
μὲ τόσα δάκρυα πικρά, ὦ μικρομέγα ζῷον!

Καὶ τώρα τί μαρτύριον σοῦ πρέπει, βρὲ ἀνήθικε;
μὲ τόσο πόνο ἐγκάρδιο τί πρέπει νά σε κάνω;
Πῶς λίγο τἄγριο στῆθός σου τὸ γυιό μου δὲν λυπήθηκε;
βρὲ μόνο ποῦ τὸ σκέπτομαι ἀπ' τὸ θυμό μου σκάνω!

Γιὰ κύττα τον πῶς πρήσθηκε καὶ πάει σὰν ἀερόστατον!
πῶς φεύγει σὰν τελώνιον ἀπ' ἀσκητῶν γαστέρας!
πῶς γένηκεν ἀσκὸς κρασιοῦ!... Ὦ! μὰ τὸν Τρισυπόστατον,
ὦ! μὰ τὸ αἷμα πῶφαγες, θά σε σκοτώσω τέρας! . . .

Ἀλλὰ πρὸ τῆς εἰς θάνατον ἀφεύκτου καταδίκης σου
εἰπέ μου μέσ' 'στὸ σπίτι μου θυμᾶσαι πότε μπῆκες;
τόσον καιρὸ ποῦ κάθισες ἐπλήρωσες τὸ νοῖκί σου;
για τόσον αἷμα πῶφαγες τί ἀμοιβὴν μ' ἀφῆκες;

Εἰπέ μου, ποιὸς σ' ἐγέννησε; ποιὰ εἶν' ἡ πρώτη ράτσα σου;
μὴν εἶσαι ὑποτύπωμα αἱμοχαρῶν θηρίων:
αὐτὰ τὰ κέντρα, ποῦ φορεῖς σὰν νήματα στὴ φάτσα σου,
πῶς ἔχουν τόσην δύναμιν σιφῶνων, νυστεριῶν; . . .

Δὲν ὁμιλεῖς; πῶς με θωρεῖς σὰν χάχας, βρὲ Νερώνιον:
ἢ μὴ ζητεῖς βοήθειαν ἀπὸ τὸν οὐρανόν σου:
ἔχεις καὶ σύ, μωρέ, Θεὸ Παντόπτην, πολυχρόνιον,
ποῦ περιθάλπει πατρικῶς τὸ φαῦλον ἔνστικτόν σου;

Εἰπέ μου, τί σας ἔφταιξε τὸ γένος μας τὸ ἥπιον:
Τίς πόθος ἐκδικητικὸς σᾶς τρέφει τὰς γαστέρας;
τί σ' ἔφταιξεν ὁ γιόκας μου, δυὸ ἑβδομάδων νήπιον
κι' ἐρρούφηξες τὸ αἷμά του, ὦ φρικαλέον τέρας; . . .

Ἔχεις πατέρα δὰ καὶ σὺ καὶ μάνα, ποῦ τρομάζουνε
ἂν τύχῃ κάποιος κίνδυνος 'στὸν δρόμο σου τὸν κρύον;
ἔχεις παιδιά, ποῦ βάσανα κι' ἄλλα μᾶς ἑτοιμάζουνε
κι' ἂν σού τα βασανίζουνε δὲν πάσχεις, βρὲ θηρίον; . . .

Εἶσ' ἄνδρας εἰς τὸ εἶδός σου, ἢ γύναιον παμπόνηρον:
μὴν εἶσαι γέρων ἢ γρηά, ἱππότης ἢ πληβεῖος; . . .
Ὅ,τι κι' ἂν εἶσαι, ἡ ζωὴ γιὰ σένα ἦταν ὄνειρον . . .
Ἀπόθανε, Καννίβαλε, ὁ ζήσας φαυλοβίως! . . .

ΧΡ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΔΗΣ

Ἐξ Οἰνόης, περὶ ὥραν μεσονύκτων,
ποῦ τὸ βρέφος μου θρηνοῦν κινεῖ τὸν οἶκτον.

Ο ΕΡΗΜΙΤΗΣ

(Ἠπειρωτικὸν διήγημα)

I

το Ἰούνιος. . . .

Ὁ καλλιλαμπέτης ἥλιος τῶν ποιητῶν ἔρριπτε καθέτως τὰς φλογεράς του ἀκτῖνας. Οἱ ἐκ τῶν κοιλάδων ἀνερχόμενοι ἀτμοὶ μετεωρίζοντο περιβάλλοντες πρὸς στιγμὴν τὰς ἀκρωρείας, ἵνα διαλυθῶσι βραδύτερον εἰς ράκη ἀπροσδιορίστων σχημάτων καὶ ποικίλων χρώσεων μέχρι τῆς παντελοῦς ἐξαφανίσεώς των.

Ἐπέστρεφον ἐξ Ἰωαννίνων εἰς Φιλιάτας. Ἔφιππος, δι' ὁδοῦ λίαν σκολιᾶς διερχόμενος, ἐκνενευρισμένος ἐκ τῆς ἀφορήτου θερμότητος, τυφλούμενος ἐκ τοῦ ἀναρριπιζομένου εἰς νεφύδρια ὑπὸ τῶν καυστικῶν ἀνέμων ἀπλέτου κονιορτοῦ, ὅστις ὡς τέφρα ἐκάλυπτε τοὺς ἑκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ θάμνους ἀλλάσσων τὴν χροιάν των, ἐβασανιζόμην ἀπεριγράπτως. Οὔτε ὁ ψιάθινος πῖλός μου οὔτε τὸ ἀλεξήλιον ἠδύναντο νὰ μὲ προφυλάξωσι . . Καὶ αὐτοὶ οἱ τρεῖς συνοδοιπόροι μου, ἡλιοκαεῖς ἀγωγεῖς καὶ οἱ ἵπποι των ὤδευον μὲ προφανῆ δυσκολίαν . . .

Ἦτο μεσημβρία ἀκριβῶς, ὅτε ἐφθάσαμεν εἰς τὸ παρεκκλῆσι τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τὸ ὁποῖον χάνεται ὑπὸ βαθυσκίους πλατάνους καὶ ὑψικορύφους ἐλάτας. Ἐγείρεται ἐπὶ τῶν κλιτύων γηλόφου, ὄπισθεν τοῦ ὁποίου κρύπτεται τὸ χωρίον Κοῦτσι μὲ τοὺς ἀμαυροὺς καὶ χαμηλοὺς οἰκίσκους του. Παραλλήλως τοῦ δρόμου ὁ Καλαμᾶς κυλίει μεγαλοπρεπῶς καὶ ἀπαλὰ ἀπαλά, ὡς ἔλαιον, τὰ ρεῖθρά του. Ἡ ἐπὶ τῶν δύο ὀχθῶν του μακρὰ καὶ ἀκανόνιστος δενδροστοιχία, τὰ ἑκατέρωθεν ὑψούμενα πράσινα βουνά, ἐφ' ὧν διαύγεια καὶ μεγαλοπρεπὴς στιλβηδὼν ἐπιπλέει, ἐπαρουσίαζον σκιαγραφίαν ἀτελῆ τῆς ρομαντικότητος τῶν περιφήμων Θεσσαλικῶν Τεμπῶν.

II

Ἐδῶ ὑπὸ ἀμφιλαφῆ σκιὰν γηραιᾶς πλατάνου, διὰ τῶν φυλλωμάτων τῆς ὁποίας αἱ ἀκτῖνες τοῦ πυρίνου ἀστέρος τῆς ἡμέρας ἠδυνάτουν νὰ διεισδύσωσιν, ἐκαθήσαμεν νἀναπαυθῶμεν. Ἡ δρόσος ἐκείνη ἡ ρυτιδοῦσα τὴν ἐγγύτατα ἡμῶν φεύγουσαν ἐπιφάνειαν τοῦ ποταμοῦ, τὰ ρυθμικῶς ὑποφρίσσοντα φυλλώματα, τὰ πτερυγίσματα τῶν πτηνῶν καὶ ὁ ὑπακουόμενος μορμυρισμὸς μὲ ἐλίκνιζον ἡδύτατα καὶ μ' ἔρριπτον εἰς ρεμβασμούς. Στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ ὀγκώδους τῆς πλατάνου κορμοῦ, ἠπένιζον πρὸς τὸ παρεκκλῆσι τὸ ὑπόλευκον, τὸ μόλις διακρινόμενον διὰ τῶν κορμῶν τῶν δένδρων μὲ τὰ παραθυράκια του τὰ κανονικὰ καὶ τὸν ξύλινον πρὸ τῆς θύρας του σταυρόν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκρέματο σκωριῶν τεθραυσμένον σήμαντρον. Ὁ Ἅγιος Νικόλαος ὁ προστάτης τῶν ναυτίλων, ἡ ἐλπὶς τῶν νυαγῶν ἠγείρετο πλησίον τοῦ Καλαμᾶ. Ἐσκεπτόμην πόσοι ἆρά γε κατάβρεκτοι διαβάται εὕρισκον ἀληθῆ σκέπην ὑπὸ τὸν μικρόν του πρόναον!

Αἴφνης τοὺς ρεμβασμούς μου τούτους διακόπτει ἀγρία μορφὴ ἀνθρώπου ἐμφανισθεῖσα διὰ μέσου τῶν δένδρων. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος διηυθύνετο πρὸς ἡμᾶς.

Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ ἀγωγεῖς ἐκφορτώσαντες τοὺς ἵππους των φέρουσι τὰ τρόφιμα. Ἀντιληφθέντες δὲ τὴν προσέγγισιν τοῦ ἀγνώστου δι' ἐμέ, ἐφώνησαν·

— Νά . . τος! . . . ἔρχεται ὁ Κώστας! . . .

— Χά! χά . . χάαααα! . . . ἀντήχησε βαρεῖα καὶ βραγχνώδης φωνή.

Ἦτο ἐμπρός μας πλέον. Ἄνθρωπος μετρίου ἀναστήματος μὲ κόμην ἄτακτον, μακράν, ὑπόξανθον, μύστακας καταπίπτοντας καστανοὺς καὶ ὀφθαλμοὺς μαύρους. Τὸ ὅλον τῆς φυσιογνωμίας μὲ τὴν ἀτημέλητον γενειάδα ἦτο ἄγριον . . . Ράκη διαφόρων χρωμάτων καὶ σχημάτων κακῶς μετ' ἀλλήλων συνηνωμένα περιέβαλλον τὸ ἰσχνὸν σῶμά του. Ἀσχεπής, γυμνόπους, μὲ βλέμμα ἀπλανές, μειδίαμα ἠλίθιον καὶ χειρονομίας ἀποτόμους, διέγραψε κύκλον περὶ ἡμᾶς καὶ ἐφαίνετο ὡσὰν νὰ ἐζήτει κάτι τι . . . Ἔλαβε τὸ βαρελάκι τοῦ νεροῦ καὶ ἔφυγεν. Αὐτὸς ἦτο ὁ Κώστας ὁ τρελλός, ὁ ἐρημίτης τοῦ παρεκκλησίου

III

Ἐτρώγομεν ἤδη, ὅτε ἦλθεν ὁ Κώστας ἄδων μὲ τὸ βαρελάκι πλῆρες δροσεροῦ νεροῦ. Ἐκάθησε καὶ αὐτὸς πλησίον μας καὶ οἱ ἀγωγεῖς τῷ προσέφεραν ἄρτον καὶ τυρόν. Ἀφ' οὗ ἐκορέσθη ἡ βουλιμία του' ἔσυρεν ἀπὸ τὴν ζώνην του μίαν φλογέραν μεγάλων διαστάσεων ἀπὸ κάναν τυφεκίου

— Γιὰ πάρτο, ὡρὲ Κώστα, μιὰ φορά! . . . τοῦ εἶπον ὅλοι μὲ μίαν φωνήν.

Ἔρριψε μέσα εἰς τὴν φλογέραν ὀλίγον νερὸν ἀπὸ τὸ βαρέλι, ἐφύσηξεν ἔπειτα δυνατά, προσήρμοσεν ἀνὰ τρία δάκτυλα εἰς τὰς ὀπὰς τῆς φλογέρας καὶ ἤρχισεν ἕνα σκοπὸν παραπονετικόν, γλυκύν . . .

— Ἄϊτε, πάλε τῆς Μαρούσιως ποῦ σὲ ζούρλανε . . . ὑπέλαβον οἱ ἀγωγεῖς εἰρωνικῶς.

— Ἀφῆς' τέ τον, ὅποιον θέλει, προσέθηκα ἐγώ.

Καὶ ἀφοῦ ἐτόνισε διὰ τῆς φλογέρας τὴν πρώτην στροφὴν τοῦ τραγουδιοῦ, ἐτραγῴδησεν ἔπειτα·

«— Γιὰ 'δέστε τὸ μαργιόλικο τ' ἀναθεματισμένο
πῶς σέρνει τὸ φεσάκι του, σὰν νἆναι μεθυσμένο.
Κι' αὐτὸ δὲν ἦταν μέθυσμα κι' οὐδ' ἦταν μεθυσμένο·
ἡ ἀγάπη του βαλάντωσε . . . ἄχ! Μαρούσιω μου χάϊιι! . .»

Ἤλλαξε πολλοὺς σκοπούς . . . Καὶ ἂν ἔκαμνε πολλὰς παραφωνίας, ἐν τούτοις ὅμως ἔδιδεν εἰς τὸ τραγοῦδι μίαν χροιὰν παραπονετικήν, πένθιμον, γλυκεῖαν . . .

Διήλθομεν οὕτω δύο ὥρας εὐχαρίστους μὲ τὸν Κώσταν. Καὶ ἤδη οἱ λόγοι τοῦ ἀγωγέως «πάλε τῆς Μαρούσιωςποῦ, σὲ ζούρλανε» ἐκίνησαν τὴν περιέργειάν μου νὰ μάθω τὸν βίον τοῦ παράφρονος τραγουδιστοῦ, ἀλλὰ δὲν ἐθεώρησα τὴν στιγμὴν κατάλληλον διότι ἡ συμπάθεια, ἡ ὁποία ἀνεπτύχθη ἐν ἐμοὶ δι' ἓν σύντριμμα ἐπιπλέον τῆς ἀβύσσου, μὲ ἐδέσμευεν ἐνόσῳ τὸν ἔβλεπον.

IV

Δὲν ἠσθάνθην πολλὴν εὐχαρίστησιν, ὅτε ἀφήσαμεν τὴν δροσερὰν ἐκείνην σκιάν, διὰ νὰ ἐπαναλάβωμεν τὸν μονότονον καὶ κοπιαστικὸν δρόμον μας. Τὰ παρὰ τὴν ὁδὸν ἤδη δένδρα ἀπετέλουν θολίας συμπλε-

κόμενα καὶ συχνάκις μὲ ἠνάγκαζον νὰ κύπτω, ἵνα προφυλαχθῶ ἀπὸ τὰς ἐπαφὰς τῶν κλώνων, αἵτινες δὲν ἦσαν καὶ τόσον θωπευτικαί.

Ἀφ' οὗ δὲ κατελήξαμεν εἰς ὁμαλὴν πεδιάδα, κατώρθωσα δι' ἀλλεπαλλήλων ἐρωτήσεων νὰ μάθω παρὰ τοῦ ἀγωγέως τὸν βίον τοῦ Κώστα, τὸν ὁποῖον καὶ θ' ἀφηγηθῶ εἰς τοὺς προσφιλεῖς τῶν Ἀναμνήσεων ἀναγνώστας.

Ἁπλούστατος ὁ βίος του : ἀμφιλύκη ρομαντικὴ βραχείας διαρκείας καὶ αἰώνιον ἔρεβος ἀτέρμονος δυστυχίας. Ἤρχισεν ὁ βίος του μὲ ἓν εἰδύλλιον διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ μὲ τὴν μαύρην συμφοράν. Ἠγάπησεν ὅπως ὅλοι οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι (ἆρά γε ;) ἠγάπησαν καὶ ἀγαπῶσι.— Ἠγάπησε κόρην ἐκτάκτου καλλονῆς εἰς τὸ χωρίον του, τὴν Μάρω, ἣν κατώρθωσε νὰ μνηστευθῇ. Ἐταξείδευσεν, ὡς ὅλοι οἱ Ἠπειρῶται ταξειδεύουσι, εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, Κωνσταντινούπολιν, Ρουμανίαν, ἀπέκτησε μικρὰν περιουσίαν καὶ μετὰ πέντε ἔτη ἐπέστρεψε μὲ σκοπὸν νὰ νυμφευθῇ τὴν Μάρω του. Ἀλλ' ἡ μνηστεία του εἶχε διαλυθῇ πλέον. Ὁ δὲ Κώστας προσεκαλεῖτο εἰς τὸν γάμον τοῦ ἐξαδέλφου του (τὸ ὄνομά του δὲν ἐγνώριζεν ὁ ἀγωγεύς μου), . . Ὅτε ὁ ἀτυχὴς Κώστας βλέπει νύμφην περικαλλῆ παρὰ τὸ πλευρὸν ἄλλου, ποίαν ; τὴν Μάρω ! Δὲν θέλει νὰ πιστεύσῃ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του . . . καὶ ὅμως εἶναι ἡ Μάρω του ! Αὐτή, δι' ἣν ἔζη καὶ ἀνέπνεε . . .

Ὁ Κώστας ἐξηφανίσθη ἀπαρατήρητος ἐκ τοῦ γάμου καὶ ἔκτοτε... ἦτο τρελλός !

Ἔκτοτε παρῆλθον ἔτη πολλὰ καὶ ὁ Κώστας ἔζη ἐπαιτῶν εἰς τὸ παρεκκλῆσι τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Ἐκοιμᾶτο εἰς τὸν πρόναον, περιεποιεῖτο τὸ παρεκκλησάκι καὶ συχνὰ ἐκτύπα (πολλάκις καὶ τὴν νύκτα) τὸ σήμαντρον, τὸ ὁποῖον εἶχε θραύσει. Γκλάν ! γκλάν ! γκλάν ! ἠκούετο συχνὰ ὡσεὶ ἐτελεῖτο λειτουργία εἰς τὸν Ἅγιον Νικόλαον.

Διεσκέδαζε μὲ τὴν φλογέραν του τοὺς διαβάτας, τοῖς προσέφερε νερὸν ἀπὸ τὴν κρυσταλλόρρυτον βρύσιν τοῦ παρεκκλησιοῦ καὶ δι' ὅλα αὐτὰ ἱκανοποιεῖτο μὲ ἓν τεμάχιον ἄρτου ὁ Κώστας ἐκεῖνος, ὅστις εἶχε διασχίσει ὑγρὰ κέλευθα μακρὰ καὶ εἶχε ριφθῇ εἰς τὴν βιοπάλην μὲ τὴν γλυκεῖαν ἐλπίδα μέλλοντος εὐτυχοῦς μὲ τὴν Μάρω του βίου. Διέμενεν εἰς τὸ ἐρημητήριον μακρὰν τοῦ κόσμου, ὃν ὡς φόβητρον ἀπέφευγεν. Ἐπλησίαζε τοὺς διαβάτας μόνον διότι ἐπείνα. . . Ἦτο ἀδιάφορος πρὸς τὸν κόσμον, εἶχε γευθῇ μέχρι τρυγὸς τὰς πικρίας του καὶ

οὐδὲν ἠσθάνθη ἐξ αὐτοῦ θέλγητρον. Διατί ; μήπως ἀγαπήσας ἀληθῶς ἡμάρτησεν ; . . . Καὶ τώρα ἐν τῇ δυστυχίᾳ του ἦτο εὐτυχής ! . .

V

Διῆλθον καὶ ἐφέτος ἐκ τοῦ παρεκκλησίου τοῦ Ἁγίου Νικολάου κατὰ σύμπτωσιν μὲ τὸν αὐτὸν ἀγωγιάτην. Ὁ Κώστας ὁ τρελλὸς δὲν ἐφάνη.

— Τί ἔγεινεν ὁ Κώστας, καὶ δὲ φάνηκε ; ἠρώτησα.

— Ἄ ! πάει ὁ καϋμένος ! πέθανε πέρσι. Πάγωσε σ' ἕνα τρομερὸ χιονιᾶ τοῦ Γενάρη. Τὸν ηὗραν κόκκαλο ὑπροστὰ στὴν πόρτα τ' Ἁϊ Νικόλα. Καὶ ποιὸς νὰ δῇς ; ἡ Μάρω, ποῦ 'πήγαινε νἀνάψῃ τὰ καντήλια γιὰ τὴ ψυχὴ τἀντρός της ! . . . γιατὶ 'πέθανε κι' αὐτὸς λίγους μῆνας ἀρχήτερα.

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ κατακλεὶς τοῦ βίου τοῦ ἀτυχοῦς Κώστα. Ἦτο ἱκανοποιητικὴ δι' αὐτὸν ἀφ' οὗ ἡ Μάρω του τὸν ἐκήδευσεν.

Ἴσως εἰς τὰς πτυχὰς τῆς καρδίας της ὑπεκρύπτετο λανθάνουσα πρὸς αὐτὸν συμπάθεια, ἡ ὁποία τώρα μετὰ τὸν ἀτυχῆ γάμον της ἐξεπήδησε πρὸ τῆς καταστάσεως τοῦ Κώστα, ὡς ἀμείλικτος φωνὴ τῆς συνειδήσεως·

— Μάρω ! ἰδοὺ τὸ θῦμά σου ! Εἰς τὸν ἀνθρώπινον αὐτὸν ὄγκον, εἰς τὸ σκέλεθρον αὐτὸ διακρίνεις τὸν ἄλλοτε προσφιλῆ σου Κώστα ; Εἶναι αὐτός, αὐτότατος, εἶναι τὸ θῦμά σου, εὐγενὲς ὕμα ἀληθοῦς ἔρωτος, ἰδανικοῦ, θείου ! . . .

Καὶ τὰ δάκρυα, τὰ ὁποῖα χύνουσα ἡ Μάρω κατέβρεξε τὸ στυγνὸν καὶ μαρανθὲν πρόσωπόν του, κατώρθωσαν ἆρά γε νὰ τὴν ἐξαγνίσωσιν ;

Ἡ περιπαθὴς φλογέρα τοῦ Κώστα δὲν ἀκούεται πλέον εἰς τὰς παροχθίους σκιάδας τοῦ Καλαμᾶ καὶ τὸ σήμαντρον τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἔκτοτε δὲν ἠχεῖ, διότι ὁ ἀτυχὴς Κώστας, ὁ ἐρημίτης, ἀπέθανεν.

Ἐν Κων]πόλει, τῇ 9 Ὀκτωβρίου 1904.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΗΡΑΚΛΗΣ Π. ΣΤΟΥΠΑΘΗΣ

ΗΡΑΚΛΗΣ Π. ΣΤΟΥΠΑΘΗΣ

Τὴν ἑβδόμην Ἰουνίου τοῦ λήγοντος ἔτους ἀπεβίωσεν ἐν τῇ ἐπὶ τῆς Ἀζοφικῆς πόλει Γεῖσκ ἐν ἡλικίᾳ ὑπὲρ τὰ 50 ἔτη εἷς ἐκ τῶν διαπρεπῶν αὐτῆς ἑλλήνων ἐμπόρων, ὁ Ἡρακλῆς Π. Στουπάθης, καταλιπὼν βαθὺ πένθος εἰς πᾶσαν καρδίαν, ὅπερ καὶ ἐξεδηλώθη ἀθρόον ὑπὸ πάντων τῶν πολιτῶν ὡς καὶ τῶν περιοίκων.

Ὁ Ἡρακλῆς Π. Στουπάθης, ἐκ Ζακύνθου, ἦτο γόνος μιᾶς τῶν διαπρεπεστέρων ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν οἰκογενειῶν, ἧς τὰ μέλη ἐπεδείξαντο ἀείποτε ἄκραν φιλοπατρίαν. Γόνος τῆς σεμνῆς γενεᾶς, ἧς μόνον μέλημα ἦν ἡ ἐν Χριστιανικῇ σεμνότητι διαμόρφωσις τοῦ ἤθους, ἐθήλασε τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν πρὸς τὰ πάτρια ἀνυπόκριτον ἐμμονὴν ἀπ' αὐτῆς τῆς πρώτης ἀνατροφῆς. Οὕτω διεκρίθη μετὰ ταῦτα ἐν ταῖς πολιτικαῖς καὶ κοινωνικαῖς αὐτοῦ σχέσεσι καὶ ἐν τῷ ἐμπορίῳ ὑπὸ πάντων τιμώμενος καὶ ἀγαπώμενος. Ἰδρύσας μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, τοῦ ἐκλεκτοῦ καὶ ἀγαθοῦ ἐν Ζακύνθῳ ἐμπόρου, Διονυσίου Π Στουπάθη, ἴδιον ἐμπορικὸν οἶκον ἐν Γεΐσκ, ἐπεδείξατο ἀδιαφιλονείκητον καὶ ἄμεμπτον τιμιότητα ἐν τῇ διεξαγωγῇ τῶν ἐμπορικῶν του ὑποθέσεων, πολυτρόπως ἐπὶ εἰκοσαετίαν ὑποστηρίζων καὶ εὐεργετῶν τοὺς περὶ αὐτὸν καὶ τιμῶν ἐν τῇ ξένῃ τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα. Ὁλόκληρα χωρία τοῦ Γεΐσκ ὤφειλον τὴν ἐργασίαν αὐτῶν καὶ τὸν ἐκ ταύτης ἄρτον εἰς τὰ κεφάλαια τοῦ ἕλληνος πλουσίου τούτου ἐμπόρου, οὗ ὁ θάνατος ἠνέῳξε μέγα κενόν. Ἡ κηδεία του ἐτελέσθη μεγαλοπρεπής. Ἐτίμησεν αὐτὴν μετὰ τῶν δημοσίων τοπικῶν Ἀρχῶν καὶ τὸ ἐν Ταϊγανίῳ Β. Ἑλληνικὸν Προξενεῖον, οὗ ἡ δικαιοδοσία ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τοῦ Γεΐσκ. Εἰς τὸ φέρετρόν του, περὶ οὗ ἑκατοντάδες ὠλοφύροντο κόσμου, ἐκ Γεΐσκ καὶ τῶν πέριξ συρρεύσαντος, κατετέθησαν πολύτιμοι στέφανοι, δείγματα τῆς ἀπείρου στοργῆς καὶ τοῦ σεβασμοῦ, ὃν ὁ Ἡρακλῆς Στουπάθης καὶ ὡς πολίτης καὶ ὡς ἔμπορος ἐνέπνευσε τοῖς πᾶσι.

Εἴη ἡ γῆ, ἡ καλύπτουσα αὐτὸν ἐλαφρά.

Εἴη ἡ μνήμη του ἱερὰ καὶ αἰωνία.

Ἐν Ταϊγανίῳ τῇ 16ῃ Νοεμβρίου 1904. **Κ. Α. Β.**

ΜΙΑ ΑΚΤΙΣ

I

φαντασία μου πλανᾶται ἀθόρυβος ὡς φάσμα, λευκοπτέρυξ ὡς αἰθέριον πτηνόν, ἐκεῖ, εἰς τὰ ὠχρόλευκα τῆς ἀκροπόλεως μάρμαρα, τοὺς ἡλιοκαεῖς μαργαρίτας τῶν κλασικῶν ἀναμνήσεων, οἵτινες στέφουσιν ὑπερηφάνως τὸ μέτωπον τῆς πρωτευούσης τοῦ ἀρχαίου κόσμου.

Εἰς τὰ κρίνα τῶν λευκῶν μαρμάρων ζητεῖ ν' ἀντλήσῃ λευκὰς ἐμπνεύσεις γαληνίου κάλλους καὶ ἀρωματώδεις πνοὰς θεσπεσίας ἰδανικότητος. Ζητεῖ νὰ λουσθῇ εἰς τὸ εὐήλιον κῦμα τοῦ περιλούον τος τὸν ἱερὸν λόφον φωτός, καὶ ν' ἀναπετάσῃ ἑκυτὴν εἰς τὸν διαυγῆ σάπφειρον τοῦ μαγου ἐκείνου αἰθέρος.

Ἐκεῖ ὅπου σείεται ἔτι οὐρανομήκης ἀπὸ τοῦ ὕψους αὐτῆς ἡ λοφιὰ τῆς ἀρρενωπῆς Παλλάδος, ἧς ἀστράπτει ἡ χρυσῆ πανοπλία ὑπὸ τὸν ἥλιον· ἐκεῖ ὅπου κροαίνουσι σφοδρῶς τὰς παφλαζούσας ὁπλὰς οἱ ἀφρόεντες ἵπποι τοῦ γηραιοῦ Ποσειδῶνος, καὶ ἡ κυανόπεπλος Ἀμφιτρίτη στενάζει ἁβρῶς ὑπὸ τὰς σθεναρὰς αὐτοῦ περιπτύξεις ἀνὰ τὰ σπήλαια τῆς ἀκτῆς, ἐκεῖ πλανᾶται ἡ ψυχή μου ἐλαφρὰ καὶ ἀτμόεσσα, ποὺ μὲν ἐπὶ τῶν ἀνθέων ὡς αὔρας πνοή, ποὺ δ' ἐπὶ τῶν ὠχρολαμπῶν μαρμάρων ὡς ἀναζῆσαν ὄνειρον τῆς ἀρχαιότητος, ποὺ δ' ἐπὶ τοῦ ὑγροῦ καὶ χρυτίζοντος τῆς θαλάσσης σαπφείρου ὡς Νηρηὶς ἀναδυομένη αἴρνης ἐξ αὐτοῦ δροσόλουστος καὶ φιλομειδής, ὡς ἡ λευκὴ τοῦ γυμνοῦ κάλλους θεά, ἡ πάλαι ποτὲ ἐκ τῶν κόλπων αὐτοῦ ἀνακύψασα.

II

Ἡ φαντασία μου πλανᾶται ἔνθους μεθύουσα ἐκ φωτὸς καὶ ἰδέας. Ἡ ψυχή μου ὅλη μετουσιοῦται ὡς ἐν ὀνείρῳ εἰς μίαν ξανθὴν ἀκτῖνα τοῦ πυροστεφοῦς ἡλίου, φιλοῦσαν ἐρωτικῶς τὰ ἀμάραντα τῆς ἀρχαιότητος κρίνα, τὰ λευκὰ μάρμαρα τῆς ἱερᾶς Ἀκροπόλεως.

III

Ἤλθη, χρυσόπτερος ἡλίου ἀκτίς, πτερυγίζει ρεμβάζουσα διακαὴς ἐπ' αὐτῶν ἡ ψυχή μου.

Ὁποίαν ἐποποιίαν φλογερῶν αἰσθημάτων, ὁποῖον φωτεινὸν ᾄσμα θείων παλμῶν περικλείει ἐν ἑαυτῇ ἡ ἀκτὶς ἡ τῶν θείων μαρμάρων ἐρῶσα! Ἐὰν ἡ χρυσῆ τοῦ Ἀπόλλωνος λύρα εὑρίσκετο ἐκεῖ πρὸ αὐτῆς καὶ ἐπτερύγιζε κἂν μίαν στιγμὴν ἡ ἀκτὶς ἐπὶ τῶν χορδῶν της, ἐξάπαντος θεία ἁρμονία ἤθελεν αὐτόματος τὴν δονήσει, καὶ ἐκπηδῶσα πύρινος ἡ ᾠδὴ τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς μέθης τῆς ἀύλου, ἤθελεν ἀφυπνίσει τὰς παρθένους τοῦ ὑψιμετώπου λόφου ἠχούς.

IV

Δὲν λαλεῖ ἡ ψυχή μου μετουσιωθεῖσα ἐν τῷ ὀνείρῳ της εἰς μίαν ξανθὴν τοῦ ἀττικοῦ ἡλίου ἀκτῖνα· διότι τὸ ᾄσμα αὐτῆς τὸ ἐσώτερον, τὸ ἄλαλον ᾄσμά της, εἶνε ἓν τῶν ᾀσμάτων ἐκείνων τῶν ὑπερτέρων τοῦ λόγου, ἅτινα μένουσιν ἔσω μυστηριώδη, ἀνέκφραστα, ἀποστέργοντα τὸ κοινὸν ἔνδυμα τῶν λέξεων. Ἀλλὰ τὸ διάπυρον φίλημα, ὅπερ ἡ ξανθή, ἡ ἐρῶσα ἀκτίς, περιπτύσσουσα τρυφερῶς τὰ ὠχρὰ μάρμαρα, σιγηλὴ ἐπ' αὐτῶν ἀποθέτει, ἐξελίσσει ἐν ἑαυτῇ μυστικῶς ἀλλ' εὐγλώττως ὅλον τὸ ὀνειρῶδές της πάθος, ὁλόκληρον τὴν πυρίπνουν ἐποποιίαν τοῦ ἰδεώδους της ἔρωτος καὶ τῆς εὐλαβοῦς της λατρείας πρὸς τὰ ἁγνὰ μάρμαρα τοῦ Παρθενῶνος, τὰ ἀμάραντα καὶ αἰώνια κρίνα τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος.

Νοέμβριος 1904.

ΚΟΡΝΗΛΙΑ ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Π. ΚΑΛΟΥΤΑΣ

Ὑποπροξενος τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων ἐν Ροστώφ καὶ Διευθυντὴς τοῦ αὐτόθι ὑποκαταστήματος τῆς Προεξοφλητικῆς Τραπέζης Πετρουπόλεως. Ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν, ἐκ τῶν θριαμβευόντων τῆς θελήσεως ἡρώων, μὲ τὰ αἰθέρια ἰ-

δανικά, μὲ τὰς μεγάλας ἐλπίδας, μὲ τοὺς μεγάλους θαυμασμούς.

Μὲ τὸ φωτεινὸν μέτωπον, μὲ τὴν ἀέτειον ρῖνα, μὲ τοὺς ὀφθαλμούς του γλυκεῖς, μὲ τὴν αὐστηρὰν καὶ συμπαθῆ μορφήν, διαλάμπουσαν ἀπὸ τὴν εὐγένειαν καὶ τὴν καλλονὴν τῆς ζωῆς, ἀνήκει εἰς τοὺς σεμνοὺς ἄνδρας, τοὺς ἀποστόλους τῶν εὐγενῶν σκέψεων καὶ ἱερεῖς τῶν ὡραίων κοινωνικῶν προσπαθειῶν.

Ἐν οἱᾳδήποτε τῶν ἐκφάνσεων τῆς ἀδρᾶς κοινωνικῆς δράσεώς του ἐξεδηλώθησαν ἴδιαι χαρακτηριστικαὶ καὶ ἐπιβάλλουσαι προσωπικαὶ ἐξάρσεις.

Τὰς ἀρχὰς καὶ πεποιθήσεις, τὰς βαθέως ἐρριζωμένας εἴτε ὡς αἰσθήματα ἐν τῇ καρδίᾳ, εἴτε ὡς ἰδέας ἐν τῷ πνεύματι, τὰς ἐρρωμένας καὶ ἀκραδάντους, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὸν πυρῆνα τῆς ὑπεροχῆς καὶ ἀφ' ὧν ἐκπηγάζουσιν αἱ σοφαὶ σκέψεις καὶ ἡ ἐμβριθὴς καὶ γόνιμος δράσις. Θὰ εὕρητε παρὰ τῷ Ἀλεξάνδρῳ Καλουτᾷ ἀκριβῶς διατετυπωμένας καὶ σταθερὰς.

Ἐκ Χίου ὁρμώμενος, κατηρτισμένος πνευματικῶς ἰσχυρῶς, ἐπεδόθη ἀπὸ τῶν νεωτάτων αὐτοῦ χρόνων εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ ὡς τόπον δράσεως ἐξελεξε τὸ Ροστοβιον. Εἰς τὴν πόλιν ταύτην, μεγάλην καὶ νέαν, διατελοῦσαν εἰς μεταβατικὴν κατάστασιν, εἰς τὴν τέλεσιν μιᾶς γιγαντιαίας ζυμώσεως τῶν ποικίλων αὐτῆς συστατικῶν στοιχείων, τὸν πλοῦτον τῶν ὅλον τῆς μεμορφωμένης ψυχῆς του καὶ θαυμασίως ἐντεινων τὴν ἔκτακτον καὶ ἀκαταπόνητον ἐμπορικὴν του δραστηριότητα, δοῦλος πειθήνιος τῆς συνειδήσεως, ἐξόχως καὶ παραδειγματικῶς τίμιος εἰς τὰς ἐμπορικὰς αὐτοῦ συναλλαγας, ἐχώρησεν ἐμπρός, ἐξήγειρε τὴν προσοχὴν τῆς περιστοιχούσης αὐτὸν κοινωνίας, ἐφείλκυσε τὴν πίστιν αὐτῆς, ἐξετιμήθη, ἠγαπήθη καὶ ἐπετέλεσεν ὡς ἔμπορος ἐν γένει ἔργον αὐτοτελές,

φέρον τὴν σφραγῖδα τῆς προεχούσης προσωπικότητός του βαθεῖαν καὶ ἐναργῆ.

Ἀλλ' ἐν τῷ μέσῳ τῆς θορυβώδους καὶ πολυασχόλου ζωῆς, τὴν ὁποίαν ἐρρύθμιζεν ὁ ἦχος ὁ τραχὺς τοῦ νομίσματος καὶ ἐν τῇ ἐπιτυχίᾳ τῶν οἰκονομικῶν ἀποταμιεύσεων ὁ Ἀλέξανδρος Καλουτὰς δὲν ἐλησμόνησεν ὅτι ἡ ἀφοσίωσις εἰς ἰδεώδη καὶ συμφεροντα εὐρύτερα τοῦ ἀτομικοῦ ἀποτελοῦσι τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, προέβαλε πάντοτε μὲ τὸν φανατισμὸν τῆς θρησκείας τοῦ ὡραίου καὶ ὑψηλοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ του καὶ συνεβαλεν εἰς τὴν τέλεσιν ἔργων τιμώντων τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα. Ἄνδρα μὲ τοιαῦτα προσόντα καὶ μὲ τὴν ἰσορροπίαν καὶ μετριοπάθειαν τῆς σκέψεως πεπροικισμένον, δυνάμενον νὰ εὕρῃ καὶ πλάσῃ τι κοινωνικῶς ὡραῖον καὶ μέγα, ἡ Α. Μ ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἐξέλεξεν ἀντιπρόσωπόν του καὶ εἰς αὐτὸν ἔχει μέχρι σήμερον ἀνατεθειμένην τὴν προστασίαν τῶν συμφερόντων τῶν ὑπηκόων του. Καὶ ἐκεῖνο, ὅπερ ἐμποιεῖ μίαν ἀπὸ τὰς βαθείας ἐντυπώσεις εἶναι ἡ λειτουργία τῆς ἐργασίας ταύτης παρὰ τὴν διαχείρισιν μεγάλου Τραπεζιτικοῦ Καταστήματος, τὸ ὁποῖον διευθύνει, τοῦ Ὑποκαταστήματος τῆς Προεξοφλητικῆς Τραπέζης Πετρουπόλεως. Διότι παρὰ τὴν ἐν τούτῳ πολλὴν καὶ ποικίλην ἐργασίαν, ἀπαιτοῦσαν σύντονον καὶ ἀπρόσκοπτον τὴν προσοχὴν αὐτοῦ καὶ ἐνέργειαν, ἐν τῇ ἀνατεθείσῃ αὐτῷ δημοσίᾳ ταύτῃ πολιτικῇ ὑπουργίᾳ ἀκάματον ἐπιδεικνύει φιλοπονίαν, ἀθορύβως καὶ μετριοφρόνως ἐργαζόμενος καὶ μετὰ πρακτικοῦ πνεύματος καὶ καρτερίας. Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἀμείβων τὰς ἐντίμους ὑπηρεσίας του, ὠνόμασεν αὐτὸν ἱππότην καὶ κατέταξεν εἰς τοὺς ἀριστεῖς τοῦ Τάγματος τοῦ Σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος. Καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ σκεπτόμενος, ὁ ἐραστὴς τῶν ὡραίων ψυχῶν, ὁ ζητων ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τῆς χώρας τοῦ Βορρᾶ νὰ συλ-

λάβῃ τὴν ψυχήν, τὴν συγκεντροῦσαν ἓν τέλειον ἠθικὸν καὶ πνευματικὸν συγκρότημα, εἰσέλθῃ εἰς τὸν οἶκον καὶ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Ἀλεξάνδρου Καλουτᾶ καὶ θά την εὕρῃ διαλάμπουσαν εἰς μίαν σεμνὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ εἰς ἕνα ἐξαιρετικὸν δοξασμόν, ὁμιλοῦσαν θερμῶς καὶ ἡδέως εἰς ὅλην τὴν ἔντασιν τῆς θεσπεσίας της ζωτικότητος. Λέγω τὴν ἀλήθειαν ὡς αἰσθάνομαι καὶ σκέπτομαι καὶ ἀντιλαμβάνομαι αὐτήν. Ὅσοι ἐγνώρισαν τὸν Ἀλεξανδρον Καλουτᾶν δὲν θὰ λησμονήσωσί ποτε τὴν ὡραίαν καὶ ἐπιβάλλουσαν μορφήν του, τὴν εὐπροσηγορίαν καὶ τὴν εὐγένειαν τοῦ χαρακτῆρός του, τὴν διαύγειαν τοῦ πνεύματος καὶ τὴν ἐμβριθειαν τῆς κρίσεως, ἥτις τὰ πάντα ὑποβάλλει εἰς ἀκριβῆ ἔλεγχον καὶ προκαλεῖ τὴν ἐρευνητικὴν τοῦ ὀρθοῦ καὶ αὐστηρὰν τοῦ ἀληθοῦς ζήτησιν. Θὰ ἀναλωσιν εἰς τὴν μνήμην αὐτῶν τὸν ἐνθουσιώδη ἄνθρωπον τῆς κινήσεως καὶ δράσεως μὲ τὴν μεγάλην καρδίαν, μὲ τὴν ἀδιαλείπτως ἐν ἐγρηγόρσει περιέργειαν, μὲ τὸ ἐμψυχωμένον βλέμμα καὶ κίνημα, μὲ τὴν πλήρη χάριτος καὶ εὐφυΐας ὁμιλίαν του καὶ μὲ τὴν ἀκτινοβολοῦσαν ἐρασμιότητα. Ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ μείνῃ βαθύτερον καὶ βαθύτερον εἰς τὴν μνήμην των εἶναι τὸ καταλαβὸν αὐτοὺς ἐν τῷ γραφείῳ του καὶ ἐν τῷ οἴκῳ του συναίσθημα, ὅτι ὁ ὁριζων ἔκλεισε γύρω των πλήρης ἀπὸ στοργὴν καὶ παρηγορίαν καὶ ὅτι κάτι ἐγέμιζε τὴν ἀτμόσφαιραν ὡς πνοὴ νύστου καὶ ὡς γλυκασμὸς τῆς φιλτάτης ἑστίας.

Ἐν Ταϊγανίῳ, τῇ 20ῇ Δεκεμβρίου 1904.

ΚΛΑΔΕΟΣ ΒΑΡΔΑΣ

ΑΤΥΧΗΣ ΕΡΩΣ

Ἀφιεροῦται τῷ φίλῳ μοι Κ. Βελλίῃ.

Το μία τῶν γοητευτικωτέρων ἑσπερῶν, ἐξ ὅσων ποτε ἐπεδαψίλευσε τῇ Θεσσαλονίκῃ τὸ εὐμετάβλητον κλῖμά της.

Ὁ ἥλιος εἶχε δύσει πρὸ ὀλίγου μεγαλοπρεπῶς ὄπισθεν τοῦ Βερμίου, τοῦ ὁποίου αἱ κορυφαὶ ἐφαίνοντο ὡσεὶ πυρπολούμεναι. Μεγάλα νέφη χρυσοπόρφυρα, καλύπτοντα τὰς ἄκρας ἐσχατιὰς τοῦ ὁρίζοντος, ἀντηνάκλων εἰσέτι ἐπὶ τῆς γαληνιώσης τοῦ Θερμαϊκοῦ ἐκτάσεως τὰς τελευταίας ἀσθενεῖς ἀνταυγείας τοῦ δύσαντος ἡλίου.

Μακράν, ὡς ἐν ἀπόπτῳ, ἐφαίνετο ὁ ἀργυροδίνης Ἀξιὸς βυθιζόμενος ἠρέμα ἐντὸς τῶν γλαυκοπρασίνων τῆς θαλάσσης ὑδάτων.

Ἐλαφρὰ θαλασσία αὔρα, σείουσα ἡδέως τὰ κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ τῶν Πύργων πυκνὰ φυλλώματα τῶν θαλερῶν ἀκακιῶν, ἀπέσπα ἐξ αὐτῶν θροῦν ἡδονικὸν παρόμοιον πρὸς τὸν φλοῖσβον, τὸν ὁποῖον παράγει τὸ ὑποφρίσσον κῦμα, θωπεῦον ἐρωτύλως ἀμμοσκεπῆ παραλίαν.

Ὁ ἀργυροειδὴς δίσκος τῆς σελήνης πλησιφαὴς προέκυπτεν ἤδη δειλημόνως ὄπισθεν τῶν γιγαντωδῶν τοῦ Κισσοῦ καστανεῶν, διαχύνων ἐπὶ τῆς γῆς τὸ ὠχρόν, πλὴν ἤρεμον καὶ γλυκὺ φῶς του

Πανταχόθεν ἀνεδίδετο τὸ μεθυστικὸν ἄρωμα τῆς σφριγώσης φύσεως καὶ ἔπρεπε νὰ ἦναί τις τυφλὸς ἢ πεπωρωμένος, ὅπως μείνῃ ἀναίσθητος πρὸς τὴν κατακλύζουσαν τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα μαγείαν τῆς ἐπερχομένης φωτολούστου νυκτός.....

* * *

Μεταξὺ τῶν εὐτυχῶν περιπατητῶν τῆς ὡραίας ἐκείνης ἑσπέρας διεκρίνοντο δύο νεαροὶ ἄνδρες, οἵτινες, βαδίζοντες βραδέως, περὶ παντὸς ἄλλου ἐφαίνοντο σκεπτόμενοι ἢ περὶ τοῦ πῶς νὰ συμμεσισθῶσι τῆς γενικῆς θυμηδίας, ἥτις ἐβασίλευε πέριξ των.

Ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ἡλικίας μόλις 27—28 ἐτῶν, ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα, μὲ χαρακτηριστικὰ ἀρκούντως κανονικά, κύπτων διαρκῶς ἐκάπνιζεν ἀκαταπαύστως καὶ σιωπηλῶς. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν βαρὺς στεναγμὸς ἐξέφευγε τῶν χειλέων του, χωρὶς οὐδὲ βλέμματος ν' ἀξιοῖ τὰ πέριξ μαγευτικὰ τῆς φύσεως κάλλη. Τὸ πρόσωπόν του, ὠχρὸν μέχρι ἐλιδνότητος, προεδίδε μεγίστην ψυχικὴν ἀγωνίαν· τοὺς ὀφθαλμούς του περιέστεφε μέλας κύκλος πλατύτατος, συνέπεια μακρᾶς καὶ ἀγωνιώδους ἀγρυπνίας, ρυτίδες δὲ πρόωροι διηυλάκουν βαθέως τὸ πλατὺ καὶ εὐγενὲς μέτωπόν του. Ἐν γένει ἡ φυσιογνωμία του ἐνέφαινε τὴν ψυχολογικὴν κατάστασιν τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις ἀφοῦ ὑπῆρξεν εὐτυχὴς ἐπὶ μικρόν, ἐπλήρωσε κατόπιν ἀκριβὰ τὰς στιγμὰς τῆς βραχείας εὐτυχίας του, ἐκκενώσας μέχρι τρυγὸς καὶ τάχιστα τὸ ποτήριον τῶν πικριῶν τοῦ βίου.

* * *

Αὐτός, τοῦ ὁποίου ἐφημίζετο ἄλλοτε ἡ περὶ τὸ ἐνδύεσθαι φιλοκαλία μέριμνα, ἦτο τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ἀτημελήτως ἐνδεδυμένος. Εὐγενέστατος, καλοκάγαθος καὶ εἰλικρινής, ἀπήλαυε μεγίστης ὑπολήψεως παρὰ τοῖς φίλοις αὐτοῦ, οἵτινες τὸν ἐλάτρευον κυριολεκτικῶς διὰ τὴν ὑπερεκχειλίζουσαν εὐθυμίαν του, τὴν σπινθηροβολοῦσαν εὐφυΐαν καὶ τὰ τουφερά του αἰσθήματα.

Ὁ ἕτερος τῶν νεανιῶν ὀλίγον τι μεγαλείτερος τὴν ἡλικίαν, φυσιογνωμίας σοβαρᾶς πλὴν συμπαθοῦς, ἐβάδιζε σύννους παρὰ τὸν φίλον αὐτοῦ σεβόμενος τὴν νεκρικὴν σχεδὸν σιωπήν του. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μόνον, ῥίπτων λαθραῖον βλέμμα ἐπὶ τοῦ συμπεριπατητοῦ του, ἐβεβαιοῦτο ὅτι ἐξηκολούθει οὗτος διατελῶν πάντοτε ἔρμαιον θλιβερωτάτων διαλογισμῶν.

Ὁ Φαίδων καὶ ὁ Νεοκλῆς, συνδεδεμένοι ἀπὸ τῆς παιδικῆς των ἡλικίας διὰ δεσμῶν ἀμοιβαίας συμπαθείας καὶ ἐκτιμήσεως, ἀμφότεροι ὀρφανοί, ἦσαν πάντοτε ἀχώριστοι καὶ οἱ πολλοὶ τοὺς ἐξελάμβανον ὡς στενωτάτους συγγενεῖς.

* * *

Ὅταν οἱ δύο φίλοι ἔφθασαν παρὰ τὸν Γοτθικοῦ ρυθμοῦ πύργον «Ἡ εὐτυχία μου», ὅπου οἱ περιπατηταὶ καθίσταντο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀραιοί, ἦλθε δὲ στιγμή, καθ' ἣν οὐδεὶς πλέον ἐφαίνετο διαβάτης, αἴφνης ὁ Φαίδων ῥίψας μεθ' ὁρμῆς τὸ σιγάρον του ἔστη ἀκίνητος ὡς ἄγαλμα. Ἔκπληκτος ὁ συνοδός του τὸν ἐμιμήθη προσηλώσας ἐπ' αὐτοῦ βαθὺ καὶ ἐρωτηματικὸν βλέμμα.

Εὑρίσκοντο ἀκριβῶς κάτωθεν λαμπτῆρος ἀεριόφωτος, τοῦ ὁποίου τὸ ζωηρὸν φῶς προσέπιπτον ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τῆς μορφῆς τοῦ Φαίδωνος, ἐπέτρεψεν εἰς τὸν Νεοκλῆ νὰ ἴδῃ τὰ φρικωδῶς ἠλλοιωμένα χαρακτηριστικὰ τοῦ φίλου του.

— Τί ἔχεις λοιπόν, Φαῖδον; ἀνέκραξεν ὁ Νεοκλῆς μετ' ἀφάτου τρυφερότητος βλέπων τὴν ἀγωνίαν τοῦ φίλου του. Διατί δέ, μοι ἐμπιστεύεσαι τὰς θλίψεις σου; Δεκαπέντε σήμερον ἡμέραι παρῆλθον ἀφ' ὅτου ἐπέστρεψες ἐξ Ἀθηνῶν, δεκαπέντε μακραὶ ἡμέραι, ἀφ' ὅτου σὲ βλέπω ἀδιακόπως πάσχοντα καὶ τηκόμενον, χωρὶς νά μοι δώσῃς ἐξήγησιν τῆς μεταβολῆς σου ταύτης. Μήπως δὲν εἶμαι πλέον ἄξιος τῆς ἐμπιστοσύνης σου; Εἰπέ μοι τί σε θλίβει; Γνωρίζεις κάλλιστα ὅτι ἡ ἀδελφική μου καρδία εἶνε πρόθυμος νὰ συμμερισθῇ τοὺς πόνους σου. Δὲν ὁμιλεῖς;... Φαῖδον, ἡ σιωπή σου μὲ φονεύει... φίλε μου, ἀδελφέ μου ὁμίλησον... Ἀλλὰ σὺ πάσχεις... κλαίεις...

Πράγματι ὁ Φαίδων ἔκλαιεν... Ἔκλαιε διὰ τῶν τρομερῶν ἐκείνων δακρύων, τὰ ὁποῖα χύνει ὁ ἀνὴρ ἐν ὑπερτάτῃ ὀδύνῃ, καταβάλλων ὑπεράνθρωπους προσπαθείας, ὅπως καταπνίξῃ τοὺς λυγμούς, οἵτινες ἐσπάρασσον τὸ στῆθός του.

* * *

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην διήρχετο ἅμαξα κενή. Ὁ Νεοκλῆς τὴν ἐκράτησε καὶ ἀνῆλθεν ἐπ' αὐτῆς συμπαρασύρων τὸν φίλον του.

— Σ τὸ Μπουλεβάρ, εἶπε καὶ ὁ ἀμαξηλάτης ἐμάστισε.

Διὰ τῆς ἀριστερᾶς περιβάλλων τοὺς ὤμους καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς ἀπομάσσων τὰ ἀφθόνως κατακλειβόμενα δάκρυα τοῦ φίλου του, ὁ Νεοκλῆς προσεπάθει μάτην καθ' ὁδὸν νά τον παρηγορήσῃ ἢ νὰ τῷ ἀποσπάσῃ τὸ μυστικόν του. Ὑπῆρξεν ἀδύνατον...

Ὁ Φαίδων ὀχυρωθεὶς ὄπισθεν ἐπιμόνου ἀρνήσεως, οὐδεμίαν τῷ ἔδι-

ISMANOGLIO

δεν ἐξήγησιν, ὅταν δὲ ἡ ἅμαξα ἔστη πρὸ τῆς οἰκίας του, ἐπήδησε μετὰ σπουδῆς ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου καὶ τείνας τὴν χεῖρα τῷ Νεοκλεῖ :

— Ἐς αὔριον, τῷ εἶπε.

— Πῶς, Φαῖδον, χωριζόμεθα ἀπὸ τώρα ; Κι' ἐγὼ ἐσκεπτόμην νὰ διέλθω τὴν ἑσπέραν μαζί σου. . .

— Εἶμαι κατάκοπος, φίλε μου. . . Συγχώρησον τὸ ἀπότομον τοῦ τρόπου μου . . . Μὴ μὲ παρεξηγήσῃς, παρακαλῶ . . . Αὔριον ἐξηγούμεθα.

— Τότε λοιπὸν καληνύκτα, εἶπε μετά τινος πείσματος ὁ Νεοκλῆς καὶ διέταξε τὸν ἁμαξηλάτην νὰ προχωρήσῃ.

— Μὴ φύγῃς οὕτω δυσηρεστημένος, Νεοκλῆ, ἀνέκραξεν ὁ Φαίδων. Ἔλα ν' ἀνταλλάξωμεν τὸν συνήθη ἀδελφικὸν ἀσπασμόν . . . . . ὡς πάντοτε.

Καὶ ὁρμήσας ἐπὶ τοῦ ποδίου τῆς ἁμάξης ἐνηγκαλίσθη μετὰ παραφορᾶς τὸν φίλον του, ὅστις ἀνταπέδωκεν αὐτῷ τὴν ἐκδήλωσιν ταύτην τῆς φιλίας μετὰ τρυφερότητος ὅλως ἀδελφικῆς.

— Ἐς αὔριον λοιπόν, Φαίδων μου

— Χαῖρε . . Χαῖρε, Νεοκλῆ μου

* * *

Τῇ ἐπαύριον περὶ μεσημβρίαν ὁ Νεοκλῆς ἔκρουε τὴν θύραν τοῦ Φαίδωνος Ἡ γραῖα ὑπηρέτρια, ἥτις ἤνοιξε, τῷ εἶπεν ὅτι ὁ Φαίδων ἐξῆλθεν. Ὁ Νεοκλῆς ἐπέστρεψε τὸ ἀπόγευμα τότε ὅμως ἡ κυρὰ Μπαλάσσω ἀνήγγειλεν αὐτῷ ὅτι ὁ Φαίδων ἐπέστρεψεν, ἀλλ' ἐξῆλθε καὶ πάλιν κφήσας ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν εἶχε διαταχθῇ νὰ ἐγχειρίσῃ εἰς τὸν κ. Νεοκλῆ μόλις θὰ ἤρχετο.

— Περίεργον, εἶπε καθ ἑαυτὸν ὁ Νεοκλῆς στρέφων μεταξὺ τῶν δακτύλων του τὸν κομψὸν φάκελλον· τί ἆρά γε νὰ μοὶ γράφῃ ; Καὶ ἀπομακρυνθεὶς βραδέως τῆς οἰκίας, διέρρηξε τὸ περικάλυμμα τῆς ἐπιστολῆς καὶ ἀνέγνωσε κατάπληκτος τὰ ἑξῆς : «Φίλτατέ μοι, ζητῶ συγγνώμην διὰ τὴν λύπην, ἣν μέλλω νὰ σοὶ προξενήσω, σιδηρᾶ ὅμως ἀνάγκη μὲ ὠθεῖ. Ἀναχωρῶ σήμερον εἰς Ἀθήνας, ὁπόθεν θὰ ἔχῃς, ἐλπίζω, ταχέως εἰδήσεις μου Σὲ γλυκοφιλῶ ὁ σὸς Φαίδων »

Ὁ Νεοκλῆς συνθλίψας βιαίως τὸ παράδοξον τοῦτο ἐπιστόλιον ἔδραμεν εἰς τὴν προκυμαίαν Ἦτο πλέον ἀργά ὁ «Πέλοψ» ἀνασύρας τὴν

ἄγκυραν, ἀπέπλεεν ὑπερηφάνως, χαράσσων ὄπισθέν του βαθεῖαν ἀφρόεσσαν αὖλακα.

Ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου του τὸν φάκελλον ἵνα ἐπαναγνώσῃ τὴν γριφώδη ἐπιστολὴν τοῦ Φαίδωνος. Τότε δὲ μόνον ἀντελήφθη ὅτι ὑπῆρχεν ἐν τῷ φακέλλῳ καὶ ἕτερος χάρτης. Ἦτο τεμάχιον ἐφημερίδος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου μὲ μεγάλους παχεῖς χαρακτῆρας ὑπῆρχεν ὁ τίτλος : «Ἡ χθεσινὴ τραγικὴ αὐτοκτονία», κάτωθεν δ' αὐτοῦ τὸ ἑξῆς διάφορον : «Οἱ κάτοικοι τῆς ὁδοῦ Βερανζέρου διατελοῦσιν ἔτι ὑπὸ τὸ κράτος βαθείας συγκινήσεως. Ὀλίγον πρὸ τῶν 10 εἰς τὴν ὑπ' ἀριθμ... οἰκίαν ἠκούσθη ἰσχυρὸς πυροβολισμὸς καὶ μετ' ὀλίγον γοερὰ κραυγή. Ἰδοὺ τί εἶχε συμβῆ. Περικαλλὴς εἰκοσαέτις Ἑβραία, ἡ Ἰουδὶθ Σιαλώμ, τὴν αὐτὴν ἑσπέραν τῶν μετὰ τοῦ γνωστοτάτου ἐν Ζακύνθῳ ἐμπόρου ἀποικιακῶν κ. Σαμουὴλ Μ. . . γάμων της ἔθεσε τέρμα εἰς τὰς ἡμέρας της συντρίψασα διὰ πολυκρότου τὴν κεφαλήν της. Πολλαὶ φῆμαι διαδίδονται περὶ τῆς αὐτοκτονίας ταύτης ὡς θετικὸν ὅμως φαίνεται ὅτι ἡ δυστυχὴς κόρη ἀπεστρέφετο τὸν μνηστῆρά της, διότι, ὡς λέγουσιν οἱ γείτονες, ἡ καρδία της δὲν τῇ ἀνῆκε πλέον . . »

Ὁ Νεοκλῆς ἔπαυσε τὴν ἀνάγνωσιν μὴ βλέπων ποίαν σχέσιν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἡ αὐτοκτονία τῆς Ἑβραίας κόρης μὲ τὴν ἀπροσδόκητον ἀναχώρησιν τοῦ φίλου του. Ἀγνοῶν ποῦ ν' ἀποδώσῃ τὴν ἐν τῷ φακέλλῳ παρουσίαν τοῦ τεμαχίου τούτου τῆς ἐφημερίδος, ἐπανέθεσεν αὐτὸ μετὰ τῆς ἐπιστολῆς ἐντὸς τοῦ θυλακίου του καὶ ῥίψας τελευταῖον βλέμμα πρὸς τὴν ἄκραν τοῦ ὁρίζοντος, ὄπισθεν, τοῦ ὁποίου πρὸ πολλοῦ εἶχεν ἐξαφανισθῇ τὸ ταχύπλουν σκάφος, ἐπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια περίσκεπτος καὶ ὑπὸ μυρίων βασανιζόμενος προαισθημάτων.

* * *

Δέκα μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Φαίδωνος ἡμέρας ὁ Νεοκλῆς, λίαν ἀνήσυχος, ὡς μὴ λαβὼν οὐδεμίαν παρὰ τοῦ φίλου του εἴδησιν, ἐσκέπτετο νὰ τηλεγραφήσῃ, ὅτε ὁ διανομεὺς τοῦ Αὐστριακοῦ ταχυδρομείου εἰσελθὼν εἰς τὸ γραφεῖόν του ἐνεχείρισεν αὐτῷ τὰ τελευταῖα Ἀθηναϊκὰ φύλλα.

Ὁ Νεοκλῆς ἤνοιξεν αὐτὰ μετὰ σπουδῆς καὶ τὸ βλέμμα του ἀκουσίως ἔπεσεν ἐπὶ μακροσκελοῦς παχέος τίτλου ἀναγγέλλοντος :

«Ἡ σημερινὴ αὐτοκτονία. — Ἡ εὑρεθεῖσα ἐπιστολή. — Τὰ αἴτια.

— Ἐρωτικὴ τραγωδία. — Ὁ αὐτοκτονήσας κατάγεται ἐκ Θεσσαλονίκης. »

Ὁ τελευταῖος στίχος τοῦ τίτλου ἔκαμε τὸν Νεοκλέα νὰ ριγήσῃ ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν. Ἀνεμνήσθη ἀμέσως τοῦ ἄλλου ἐκείνου διαφόρου περὶ αὐτοκτονίας, ὅπερ εὑρέθη ἐν τῇ ὀλιγοστίχῳ ἐπιστολῇ τοῦ Φαίδωνος καὶ ὑπώπτευσε μήπως τὸ τοιοῦτο δὲν ἦτο ἔργον συμπτώσεως, ἀλλὰ προμελέτης τοῦ φίλου του, προειδοποιοῦντος αὐτὸν περὶ μελλούσης καταστροφῆς. Καταστέλλων λοιπὸν μετὰ δυσκολίας τοὺς παλμοὺς τῆς καρδίας του, ἀνέγνωσε φρικιῶν.

« Σήμερον τὴν πρωΐαν εὑρέθη νεκρὸς ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ νεκροταφείῳ εἰκοσιπεντατὴς περίπου νεανίας. Κατ' ἀρχὰς ἐπιστεύθη ὅτι κακούργημα εἶχε διαπραχθῇ, ἀλλ' ἡ νεκροψία διεπίστωσεν αὐτοκτονίαν. Ἡ σφαῖρα τοῦ πολυκρότου διελθοῦσα τὴν καρδιακὴν χώραν ἀφῆκε τὸν αὐτόχειρα αὐτοστιγμεὶ ἄπνουν. Οὐδεὶς μῦς τοῦ προσώπου του ἦτο συνεσταλμένος. Ἡ κεφαλή του ἀνεπαύετο ἠρέμα ἐπὶ ἐπιτυμβίου μαρμαρίνης πλακός, ἐφ' ἧς ἀνεγινώσκετο τὸ ὄνομα τῆς Ἰουδὶθ Σιαλώμ, τῆς ὁποίας τὴν τραγικὴν αὐτοκτονίαν ἀνηγγείλαμεν πρό τινων ἡμερῶν. Ὡς ἐκ τῆς συμπτώσεως ταύτης καὶ τοῦ χώρου, ἐν ᾧ ἔλαβε χώραν ἡ αὐτοκτονία, ἐνομίσθη κατ' ἀρχὰς ὅτι ὁ τόσον οἰκτρῶς τερματίσας τὸν βίον νεανίας οὗτος ἀνῆκεν εἰς τὸ Ἑβραϊκὸν θρήσκευμα. Ἐπιστολὴ ὅμως εὑρεθεῖσα ἐν τῷ θυλακίῳ τοῦ ἐπενδύτου του καὶ τὴν ὁποίαν φαίνεται, ὅτι ἐν τῇ παραζάλῃ του ἐλησμόνησε νὰ ρίψῃ εἰς τὸ ταχυδρομεῖον, κατέστησε γνωστὴν τὴν ἰδιότητά του καὶ ἔχυσε πλῆρες φῶς ἐπὶ τῶν αἰτίων, ἅτινα παρεκίνησαν τὸν αὐτόχειρα εἰς τὸ ἀπονενοημένον τοῦτο διάβημα. Διὰ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἐξηγεῖται συγχρόνως καὶ ἡ αὐτοκτονία τῆς Ἰουδὶθ Σιαλώμ, ἐπὶ τῆς ὁποίας τοσαῦται ἐκυκλοφόρησαν ἀνυπόστατοι φῆμαι.

Ὁ αὐτοκτονήσας ἦτο Ἕλλην· κατήγετο δὲ ἐκ Θεσσαλονίκης σπουδάζων ἀπὸ διετίας τὰ νομικὰ ἐν τῷ ἐθνικῷ πανεπιστημίῳ. Ἡ ἐπιστολὴ ἀπηυθύνετο πρὸς τὸν κ. Νεοκλέα Β. . . . εἰς Θεσσαλονίκην καὶ φέρει τὴν ὑπογραφήν: Φαίδων Ξ. . . . »

* * *

Εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ὀνόματος τούτου οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Νεοκλέους ἐπλήσθησαν δακρύων καὶ ἔμεινε κεραυνόπληκτος.

— Δυστυχῆ Φαῖδον! ἐψιθύρισε. Καὶ νὰ μὴ εὑρίσκωμαι πλησίον σου! . . . .

Συνελθὼν μετ' ὀλίγον ὁ Νεοκλῆς ἐσπόγγισε τὰ δακρύβρεκτα ὄμματά του καὶ ἐπανέλαβε στένων τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἄρθρου.

« Ἄνευ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης μυστήριον θὰ περιεκάλυπτε καὶ τὴν ἐν λόγῳ αὐτοκτονίαν, ἥτις, συνδυαζομένη μετὰ τοῦ τραγικοῦ θανάτου τῆς Ἰουδὶθ Σιαλώμ, ἀποτελεῖ ἐρωτικὴν τραγῳδίαν ἱκανὴν νὰ ἐμπνεύσῃ τὸν καλλίτερον δραματογράφον μας.

» Ἰδοὺ ἡ ἐπιστολή:

» Φίλτατε Νεοκλῆ,

Ὅταν ἡ ἐπιστολὴ αὕτη θὰ περιέλθῃ εἰς τὰς χεῖράς σου, ὁ ὡς ἀδελφὸς ἀγαπηθεὶς πάντοτε παρὰ σοῦ δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον ἐν τῇ ζωῇ. Ἔρως παράφορος, ἔρως ἀτυχής μοι καθιστᾷ ἀδύνατον πλέον τὸν ἐφεξῆς βίον. Αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ πετάξω πέραν τοῦ κακοῦ τούτου κόσμου, τρέφων τὴν ἐλπίδα ὅτι εἰς τοὺς οὐρανοὺς θὰ συναντήσω τὴν λατρευτὴν τῆς καρδίας μου. Σύγγνωθι ἂν δέν σοι ἐξηγήθην ἐν Θεσσαλονίκῃ. Ὡμολογῶ ὅτι ἔσφαλα· ἀλλ' ἐφοβούμην τὴν φιλικὴν ἐπιρροήν σου καὶ δὲν ἤθελον νὰ μεταπεισθῶ.

« Ὠνομάζετο Ἰουδὶθ Σιαλώμ. Ἐκ τοῦ ὀνόματος ἐννοεῖς ὅτι ἠγάπησα μιαν ἀπόγονον τῆς Ραχήλ. Δὲν τὸ ἤθελον. Ἦτο πεπρωμένον. Τὴν ἐγνώρισα κατὰ τὰς ἐν Ἀθήναις σπουδάς μου. Ἤμεθα γείτονες. Ἐκτάκτου καλλονῆς, μὲ ἀπαστράπτοντας μαύρους καὶ μεγάλους ὀφθαλμούς, μὲ μεγαλοπρεπῆ ἐβενώδη κόμην, ἐσελάγιζεν ὡς ἡ αὐγή. Ἡ γοητεία τῆς μελῳδικῆς φωνῆς της, ἡ ἀνέκφραστος χάρις, ἥτις ἀνεδίδετο ἐξ ὅλου τοῦ σώματός της μὲ κατέστησαν παράφρονα. Προσεπάθησα νὰ ἀντιστῶ εἰς τὸ παράλογον τοῦτο πάθος. Μοὶ ἐστάθη ἀδύνατον. Ἦλθε στιγμή, καθ' ἣν δὲν ἠδυνάμην πλέον νὰ ἀναλογισθῶ τὸ βαθὺ χάσμα, ὅπερ θρησκευτικῶς μᾶς ἐχώριζε καὶ ἐν στιγμῇ πραγματικῆς φρενίτιδος τῆς ἔγραψα ἐξομολογούμενος αὐτῇ τὸν ἔρωτά μου ...

« Ὢ τῆς ἀνελπίστου εὐτυχίας . . . Οἴμοι τῆς κακοδαιμονίας, ἔπρεπεν ἴσως νὰ εἴπω! ἡ Ἰουδὶθ συνεμερίζετο τὸ αἴσθημά μου . . .

« Δὲν θά σοι περιγράψω,—διότι τοῦτο προκαλεῖ ἐν ἐμοὶ ὀδυνηρὰς ἀναμνήσεις,— τὰς οὐρανίας στιγμάς, ἃς κατόπιν διῆλθον ἀγαπῶν καὶ γνωρίζων ὅτι ἀνταγαπῶμαι. Γνωρίζεις τὸν σταθερὸν χαρακτῆρά μου. Οἱ γονεῖς της μᾶς εἶχον ἀντιληφθῆ καὶ ἔλαβον τὰς προφυλάξεις των.

Ἡμεῖς ὅμως κατωρθώναμεν νὰ ἀποζημιώμεθα διὰ τὸν πολύωρον καὶ πολλάκις πολυήμερον χωρισμόν μας δι' ἐπιστολῶν, διὰ λαθραίων στιγμιαίων συνεντεύξεων, διὰ τρυφερῶν βλεμμάτων καὶ δι' ἀθῴας χειραψίας, δι' ὅλων τέλος πάντων τῶν μικρολογιῶν ἐκείνων, τὰς ὁποίας ἄλλοτε ἀνηλεῶς κατεγέλων καὶ αἱ ὁποῖαι φαίνεται ὅτι ἀποτελοῦσι τὴν ὡραιοτέραν ἐποποιΐαν τοῦ ἔρωτος.

«Ἡμέραν τινα ἡ Ἰουδὶθ περίλυπός μοι ἐξαγγέλλει ὅτι οἱ γονεῖς της τὴν βιάζουσι νὰ συζευχθῇ μετά τινος μεγαλεμπόρου. Ἡ εἴδησις αὕτη ὑπῆρξε δι' ἐμὲ κεραυνός.

«Ἡ Ἰουδὶθ μὲ ἐνεθάρρυνεν ὁρκισθεῖσα ὅτι οὐδέποτε θὰ ἔστεργε νὰ γείνῃ ἄλλου σύζυγος.

«Πρὸς ἀποφυγὴν ὅμως παντὸς ἀπροόπτου ἀπεφασίσαμεν τὴν ἑσπέραν ἐκείνην νὰ φύγωμεν ἀμφότεροι μετὰ ἕνα μῆνα εις Θεσσαλονίκην, ὅπου ἡ Ἰουδὶθ, ἀσπαζομένη τὸν χριστιανισμόν, θὰ ἐγίνετο σύζυγός μου.

«Ἥσυχος τότε περὶ τῆς Ἰουδὶθ, ἀνεχώρησα τῇ συγκαταθέσει της ἐξ Ἀθηνῶν καὶ ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπως προετοιμάσω τὰ τῆς μελλούσης φευ! εὐτυχίας μου. Πόσον ἀφρόνως ἐνήργησα θὰ τὸ ἐννοήσῃς ἀμέσως. Πέντε ἡμέρας μετὰ τὴν εἰς Θεσσαλονίκην ἄφιξιν μου ἀνεγίνωσκον εἰς τὰς ἐφημερίδας τὴν αὐτοκτονίαν τῆς φιλτάτης μου. Πιεσθεῖσα νὰ δεχθῇ τὸν πλούσιον ἔμπορον ὡς σύζυγον, προὐτίμησε τὴν αὐτοχειρίαν ἀπὸ τὴν ἀθέτησιν τοῦ ὅρκου της.

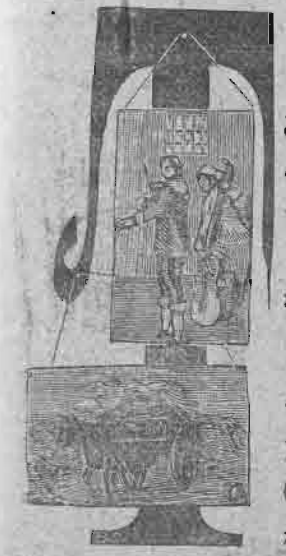
«Τὰ λοιπὰ τὰ ἐννοεῖς. Μεταβαίνω εἰς συνάντησίν της. Εὐτύχει καὶ μή με λησμόνει.... Φαίδων Ξ... »

Ὁ συντάκτης τοῦ ἄρθρου ἐπέφερε κατωτέρω τὰς κρίσεις καὶ παρατηρήσεις του. Ὁ Νεοκλῆς ὅμως εἶχεν ἤδη ἀναγνώσει ἀρκετά. Ἔρριψε μακρὰν τὴν ἐφημερίδα καὶ ἀνελύθη καὶ αὖθις εἰς δάκρυα ἐπαναλαμβάνων μετὰ λυγμῶν: Δυστυχῆ Φαῖδον! διατί λοιπὸν νὰ μὴ ἦμαι πλησίον σου; . . . .

Ἐν Θεσσαλονίκῃ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΗΤΟΣ
ἀρχισυντάκτης τῆς «Ἀληθείας»

ΘΕΡΙΝΗ ΝΥΞ

ὁ πᾶν σιγᾷ· εἰς τῆς νυκτὸς τὸ μελιχρὸν ἡμίφως
οἱ μυροφόροι Ζέφυροι κ' αἱ πτερωταὶ Δρυάδες
γλυκεῖς ἀλλάσσουν ἀσπασμοὺς εἰς δάση ἀπο-
[κρύφως
καὶ τἄστρα λάμπουν ὑψηλὰ ὡσεὶ ἐρώτων δᾷδες.

Ὅπου χρυσοῖ ὄγκοι νεφῶν προβαί σιν ταχυπόροι,
λάμπει ὠχρά, φιλομειδής, ἡ ἀργυρᾶ σελήνη·
θροοῦν αἱ αὖραι τὰ πτερά· καὶ πέραν εἰς τὰ ὄρη
κυλίει νᾶμα χρυσαυγὲς ἡ κρυσταλλώδης κρήνη.

Γλυκεῖς ἠχοῦσι παρεκεῖ τοῦ κύματος οἱ ρόγχοι·
εἶναι, νομίζεις, τρυφεροὶ τοῦ Ποσειδῶνος στόνοι,
ὅστις τὰς νύμφας κυνηγεῖ, ἐνῷ ἐν χρυσῇ κόγχῃ
ὑπνώττει ἄφροντις μακρὰν ἡ σύζυγός του μόνη.

Ἐνῷ βυκάλημα λαλοῦν ἡ ἀηδὼν κ' ἡ βρύσις,
τὴν καυματώδη σιωπὴν κοιμίζουσι τοῦ θέρους,
κοιμᾶται μὲ μειδίαμα περιχαρὲς ἡ φύσις,
ὡς κόρη ὀνειρώττουσα ροδοστεφεῖς ἡμέρους.

Κοιμήσου μὲ μειδίαμα ἐλπίδος γλυκυτέρας,
καὶ σύ, ψυχή μου, θλιβερὰ τῆς δυστυχίας Μοῦσα·
τίς οἶδε μὴ τῶν πόνων σου δὲν ἐπιστῇ τὸ πέρας
καὶ ἦμαρ αἰθριώτερον δὲν ἴδῃς ἐξυπνοῦσα;

ΚΟΡΝΗΛΙΑ ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ

Ἡ ἑλληνις Σάρα Βερνὰρ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΒΕΡΩΝΗ

ΜΕΛΩΔΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

I.

Ἐνῷ ἐσύροντο ἀβρῶς ἐπὶ τῶν πλήκτρων οἱ δάκτυλοι τοῦ μουσικοῦ, μία μελάγχρους κεφαλὴ ἐστηρίχθη ἐλαφρῶς ἐπὶ τοῦ ὤμου του.

—Ἄχ! πτωχέ μου Λουίτζη, ἐστέναξεν ἡ Ἰουλιέττα, πόσον μὲ ἀγαπᾷς!

Οἱ λόγοι οὗτοι ἐξῆλθον τῶν χειλέων της ὡς ἄρωμα ῥόδου.

Ὁ Λουίτζης τεθορυβημένος τὴν παρετήρησεν.

Ἐπὶ τέλους τὸν εἶχει ἐννοήσει!...

Τὴν ἐθεώρει ἐπὶ μακρὸν μετὰ θαυμασμοῦ, ἀκίνητος, μὴ τολμῶν νὰ θλίψῃ τὸ εὔκαμπτον σῶμα εἰς τὰς ἀγκάλας του.

Καὶ ἔμειναν οὕτως ἀμφότεροι, καθήμενοι ἐγγὺς ἀλλήλων ἔμπροσθεν τοῦ κλειδοκυμβάλου, τοῦ ὁποίου ἡ ἐκπνέουσα ἀπήχησις ἐσβύνετο βραδέως ἐν τῇ μελαγχολίᾳ τοῦ λυκόφωτος. Διὰ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου ἡ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ φθάνουσα μαρμαρυγὴ τῶν ἀστέρων τοὺς περιεκάλυπτε διὰ γλαυκώδους ἐνδύματος. Ἡ ἔκστασις καὶ τῶν δύο παρετείνετο, ἐν τοιαύτῃ σιγῇ, ὥστε ἠδύναντο ν' ἀκούτωσι τοὺς παλμοὺς τῶν καρδιῶν των.

Ἐνόησε πόσον τὴν ἠγάπα!

Ποίαν λέξιν ἐπρόφερε διὰ νὰ τὸν ἐννοήσῃ; οὐδεμίαν.

Ἡ μουσικὴ ὡμίλησεν ἀντ' αὐτοῦ, ἡ μουσικὴ εἰς τὴν ὁποίαν μετέδωκε τὴν ψυχήν του καὶ ἡ ὁποία κάλλιον πάσης

ἀνθρωπίνης γλώσσης εἶπε τὰ πάντα. Ναί, τὰ πάντα, ἀπὸ τὴν γέννησιν τοῦ δειλοῦ του αἰσθήματος μέχρι τοῦ ὑψηλοῦ ἔρωτος, τοῦ ὁποίου ἡ νικηφόρος ἄνθησις τὸν ἐμέθυεν ἤδη ἐλιγγιωδῶς. Καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ὑπὸ τὸ πτερωτὸν σύμβολον τοῦ ρυθμοῦ, διῆλθεν ἀμφοτέρων ἡ ζωὴ διαυγὴς ὡς ὁ κρύσταλλος καὶ ἁρμονικὴ ὡς τὰ σημεῖα τῆς παρασημαντικῆς, τὰ ὁποῖα μετέδιδον τὰς σκέψεις του. Ὢ; ἐν ὀνείρῳ διῆλθον αἱ ὑπάρξεις καὶ τῶν δύο, ὁ εἷς παρὰ τὸν ἄλλον τόσον οἰκείως συνδεδεμένοι, ἐν ταύτῃ τῇ μικρᾷ πόλει τῆς Ἰταλίας, ἔνθα ὁ πατήρ της ἀπεσύρθη, ἀρκούμενος εἰς τὸ ταπεινὸν ἐπάγγελμά του ὡς μουσικοῦ τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐκ τῶν εὐκαιριῶν του ἐπωφελούμενος παρεδίδετο ἀκατασχέτως καὶ πυρετωδῶς εἰς τὴν τέχνην, τῆς ὁποίας τὴν φλόγα ὁ χρόνος δὲν ἠδυνήθη ν' ἀποσβέσῃ ἐν αὐτῷ.

Ὄχι ἡ τύχη, ἡ Πρόνοια βεβαίως, ἡ μήτηρ τῶν ἐγκαταλελειμμένων, ὡδήγησε τὸν Λουΐτζη παιδίον ἔτι εἰς τὴν στέγην, ἔνθα ἡ Ἰουλιέττα ἔπαιζεν ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, τόσον χαρίεσσα, ὥστε σταματήσας αὐτός, ὁ περιτρέχων τὰς ὁδούς, τὴν ἔτερψε δι' ἄσματός τινος αὐτοσχεδίου, τὸ ὁποῖον δι' αὐτὴν ἐτόνισεν ἐπὶ τοῦ τριχόρδου του.

Ὁ πατὴρ τὸν ἤκουσε προκύψας ἐκ τοῦ παραθύρου· ἐλυπήθη τὸ χαμίνιον αὐτό, εἰς τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ καλλιτεχνικοῦ του ἐνστίκτου διέβλεπεν ἔξοχον μουσικόν, καὶ τῷ εἶπε :

— Εἴσελθε ! καὶ τὸν υἱοθέτησε

Οὕτω πως ἐγνωρίσθησαν . . .

Τὸ παιδίον μεγάλως ὠφελήθη ἐκ τῶν μαθημάτων τοῦ γηραιοῦ μουσικοῦ. Ἤδη ὁ Λουΐτζης ἦτο μουσικὸς πρώτης τάξεως, πρὸ τοῦ ὁποίου τὸ μέλλον διηνοίγετο ὑπέρπλεων δοξῶν, καὶ εἰς αὐτὸ τὸ μέλλον προσεκάλει καὶ ἐκείνην τὴν χθὲς

συμπαίκτριαν, τὴν σήμερον λατρευτήν, αὔριον σύζυγόν του, ἐὰν αὐτη ἤθελε !

Ἐκεῖνος τῇ ἔλεγε :

— Ἔστο ἰδική μου, διὰ νὰ ἔχω θάρρος διὰ τὴν δόξαν, ἥτις μὲ καλεῖ· ἐκ τοῦ ἔρωτός σου θὰ ἀντλήσω τὸ ζενίθ μου καὶ ἡ φήμη μου θὰ ἦναι δημιούργημα καὶ ὑπερηφανεία σου !

Ἰδοὺ τί τῇ εἶπε διὰ μιᾶς φράσεως, ἄνευ οὐδεμιᾶς λέξεως, διὰ τῆς ἐμπνευσμένης εὐγλώττου μελῳδίας ἡ ὁποία ἐθώπευεν εἰσέτι τὸ οὖς της· μυστικὸν ἐννοηθέν, καὶ ἐξαρκοῦν νὰ στέψῃ μέγαν ἄνδρα, ἀπαθανατίζον ἓν ὄνομα.

Δὲν ἐνόει σχεδὸν κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὴν ὑψίστην ἀξίαν τῆς μελῳδίας του· μὲ ψυχικὴν ταραχήν, καὶ πάλλουσαν καρδίαν, ἔκλινε πρὸς ἐκείνην ὑπέρπλεως χαρᾶς, διὰ τὴν μόνην εὐτυχίαν τοῦ ὅτι τὸν ἐνόησεν, ἀναμένων ἐκ τῶν ἡμικλείστων χειλέων της τὴν γλυκεῖαν λέξιν . . . τὴν ὁποίαν ἀνέμενε, τὴν ὁποίαν ἤλπιζε, τὴν ὁποίαν δὲν ἠδύνατο νὰ εἴπῃ . . .

Τὴν ἐπρόφερεν ἐν τούτοις, καὶ συσπειρωθεῖσα εἰς τὸ στῆθος τοῦ φίλου της ἐψιθύρισε μὲ ταπεινὴν καὶ γλυκεῖαν φωνήν :

— Θὰ γείνω σύζυγός σου, Λουΐτζη !

II.

Ἡ ἐκκλησία εἶναι ὑπέρπλεως κόσμου, καὶ πρὸ τοῦ θυσιαστηρίου αἱ δύο μελλόνυμφοι κλίνουσι γόνυ. Ἡ μνηστὴ εἶναι ἡ Ἰουλιέττα, τῆς ὁποίας ἡ μεγαλοπρεπὴς κόμη κυματίζει ὑπὸ τὸν νυμφικὸν πέπλον· ἀλλ' ὁ μνηστὴρ δὲν εἶναι ὁ Λουΐτζης !

Εἶναι εἷς στρατιώτης, εἷς ἀξιωματικὸς μὲ πλατεῖς ὤμους, τοῦ ὁποίου ἡ σπάθη σύρεται ἐπὶ τῶν μαρμαρίνων πλακῶν καὶ ὁ ὁποῖος περιμένει μετ' ἀνυπομονησίας,— τὸ ἐννοεῖτε ἐκ

τοῦ τρόπου, μὲ τὸν ὁποῖον κύπτει τὴν κεφαλήν,—τὴν στιγμήν, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ δυνηθῇ νὰ ἀνορθώσῃ τὸ ὑψηλόν του ἀνάστημα καὶ νὰ προσφέρῃ εἰς τὴν σύζυγόν του τὸν στιβαρὸν βραχίονα, εἰς ὃν θὰ στηρίξῃ ἐκείνη ὑποτρέμουσαν τὴν κομψήν της χεῖρα.

Ποῦ λοιπὸν εἶναι ὁ Λουίτζης ;

Πτωχὲ Λουίτζη !.. Εἶναι μακρὰν ἀναμφιβόλως, διότι ἀδιακόπως περιπλανᾶται ἀπὸ ἑνὸς ἤδη ἔτους, ἀφ' ὅτου ἔχει ἀφήσει τὸν τόπον.—Οὐχί, δὲν εἶναι τόσον μακρὰν ἐὰν κανεὶς σκεφθῇ ὀρθότερον, διότι οἱ τυφλοὶ δὲν βαδίζουσι ταχέως.

Τυφλός ; Ναί, τοῦτο τὸ τρομερὸν δυστύχημα τὸν ἔπληξε ! Πῶς ; Εἷς κεραυνός ! . . .

Ἡμέραν τινα ἐνῷ ἐξήρχετο μετὰ τοῦ διδασκάλου του, ὁ κεραυνὸς ἐνέσκηψεν ἔμπροσθέν των.... εἰς ὀλίγων βημάτων ἀπόστασιν.

Ἐκ μιᾶς τῶν ἀκατανοήτων ἰδιοτροπιῶν τῆς φύσεως, αἱ ὁποῖαι σκληρῶς παίζουσι μὲ τὰ στοιχεῖα, ὁ γέρων ἔμεινεν ἀβλαβής· μόνος ὁ νεανίας προσεβλήθη !

Παρελθούσης τῆς λάμψεως, ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ὡς θέλων νὰ ἐκδιώξῃ σύννεφόν τι. Οἱ ὀφθαλμοί του δὲν ἔβλεπον πλέον. Ἐδέησε νὰ τὸν ὁδηγήσουν διὰ τῆς χειρὸς μέχρι τῆς οἰκίας · καὶ ὁπότε ἔφθασε πρὸ τῆς θύρας δὲν εἶδε τὴν Ἰουλιέτταν, ἡ ὁποία ὀρθία ἐπὶ τοῦ κατωφλίου, περιέμενε τὸν *μνηστῆρα καὶ τὸν πατέρα της.*

Τὴν μνηστήν του δὲν θὰ τὴν ἐπανέβλεπε πλέον!... διὰ παντὸς οἱ ὀφθαλμοί του ἦσαν ἐν τῇ σκοτίᾳ.

Ὤ, ἡ τρομερά, ἡ ἀδιάλλακτος νύξ ! Φυλακὴ τῆς ψυχῆς, ἔνθα ἡ ψυχὴ περικλείεται μετὰ τοῦ δημίου της: τῆς ζηλοτυπίας. Ναί, τῆς ζηλοτυπίας· διότι ὁ ἀόμματος ἠσθάνθη καλῶς ὅτι ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ φίλη του ἀπεσπᾶτο ἀπ' ἐκείνου.

Ἀλλοίμονον ! διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ὁ ἔρως εὑρίσκει τὴν ὁδὸν τῆς καρδίας· καὶ διὰ νὰ μεταδώσῃ τὴν στοργήν του εἰς τὴν καρδίαν τῆς φίλης του, ὁ Λουίτζης δὲν εἶχε βλέμμα !

Εἰς τὸ ἑξῆς ἦτο κεχωρισμένος ἐκείνης ὑπὸ ἀβύσσου τόσον σκοτεινῆς, ὅσον καὶ ὁ τάφος. Καὶ ἡ Ἰουλιέττα ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἀπεχωρίζετο ἐκείνου, τοῦ θανόντος τούτου, ὁ ὁποῖος ἐπέμενε νὰ ἦναι ἡνωμένος πρὸς τὴν ζωήν. Τεθνεώς ; Δὲν ἦτο τοιοῦτος ἀφοῦ δὲν τὴν ἔβλεπε πλέον ; Καὶ πῶς θὰ ἐξηκολούθει ν' ἀγαπᾷ μίαν ὕπαρξιν ἀδυνατοῦσαν εἰς τὸ ἑξῆς νὰ ἐννοῇ καὶ ἐκτιμᾷ τὸν βαθμὸν τῆς καλλονῆς της ;

Ἰδοὺ τί ὁ Λουίτζης ἐπὶ τέλους ἐνόησε, καὶ δι' αὐτὸ ἡμέραν τινὰ ἀνεχώρησε χωρὶς νὰ εἴπῃ ποῦ ἐπήγαινε.

Παρῆλθεν ἔτος μετὰ ταῦτα Ἔσχε τὸν καιρὸν ἡ Ἰουλιέττα νὰ παρηγορηθῇ. Νέος ἔρως τὴν ἐβοήθησεν εἰς τοῦτο, καὶ ὁ ἔρως οὗτος εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις ἠδυλογήθη πρὸ ὀλίγου....

Ἡ Ἰουλιέττα ἔκυπτε τὴν κεφαλήν, ὁπότε κλονισθεῖσα, ἠνώρθωσεν αὐτήν !....

Ποῖοι φθόγγοι ἔπληξαν τὰ ὦτά της ;....

Ἤκουεν ἀκίνητος, ἀσθμαίνουσα.

Δὲν ἠπατᾶτο ἡ φράσις αὕτη, τὴν ὁποίαν τὸ ὄργανον ἀνέκρουεν ἐκεῖ ἐπάνω, καὶ ἡ ὁποία ἐσκορπίζετο ἀνὰ τοὺς θόλους τῆς Ἐκκλησίας, ὡς περίλυπος θρῆνος, ἦτο ἡ τοῦ Λουίτζη· ἦτο ἡ μελῳδία, τὴν ὁποίαν ἤκουσεν ἓν ἑσπέρας—ἓν μόνον ἑσπέρας —καὶ τῆς ὁποίας ἡ ἀλησμόνητος γλυκύτης τῆς ἀπέσπασε τὴν πρώτην ὁμολογίαν τοῦ ἔρωτός της.

Ἀλλὰ ποῖος ἠδύνατο να περιπλανήσῃ ἄνωθέν της ὡς πτέρυγα τῶν τύψεων, τὴν μελῳδίαν ταύτην τὴν ὁποίαν ἐκείνη καὶ ὁ Λουίτζης ἠδύναντο νὰ ἐννοήσωσι ;

Ποῖος ;

Τὸ ἔμαθε κατόπιν μιᾶς στιγμῆς, ὁπότε ἐν τῷ προαυλίῳ

τῆς ἐκκλησίας εἶδεν ἄνθρωπον παρόμοιον πρὸς φάσμα, ἄνευχρώματος, ἄνευ βλέμματος, τοῦ ὁποίου οἱ ἐσβεσμένοι ὀφθαλμοὶ ἔχυνον σιωπηλὰ δάκρυα, καὶ ἀκούσασα τὸν πατέρα της νὰ τῇ λέγῃ μὲ φωνὴν τρέμουσαν ἐκ συγκινήσεως.

—Ἀναγνωρίζεις τὸν δυστυχῆ Λουίτζη; Ἰουλιέττα; Ἔμαθεν ὅτι σήμερον νυμφεύεσαι καὶ ἦλθεν ἐπίτηδες ἐκ Μιλάνου διὰ νὰ χοροστατήσῃ εἰς τὴν μουσικὴν συμφωνίαν τῆς γηραιᾶς μας ἐκκλησίας.

III.

Ὀρθία ἔμπροσθεν παραθύρου τινος μία γυνή, τὸ μέτωπόν της ἐπὶ τῆς ὑέλου στηριζουσα, ἐφαίνετο θέλουσα νὰ μετριάσῃ τὸν πυρετόν, ὁ ὁποῖος κατέκαιε τὴν κεφαλήν της.

Ὅλως μακρὰν ἐν τῇ ὁδῷ πένθιμός τις μουσικὴ πλησιάζει βραδέως. Κάτω, ἔμπροσθεν τῆς οἰκίας συμπεπυκνωμένον πλῆθος, κεχωρισμένον εἰς δύο παραλλήλους γραμμάς, ἀφίνει εἰς τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ ἀρκετὸν ἐλεύθερον τόπον, διὰ τοῦ ὁποίου μέλλει νὰ διέλθῃ ἡ νεκρικὴ πομπή. Οὐδεμία ὥθησις, καμμία φωνή, εἰς τοῦτον τὸν συνωστισμὸν των περιέργων!

Οἱ κάτοικοι τοῦ Μιλάνου εἶναι καλλιτέχναι. Ἀπονέμουν ὅλον αὐτὸν τὸν σεβασμὸν εἰς τὸ τῆς χθὲς εἰδωλόν των, εἰς τὸν ἀρχιμουσικὸν Λουίτζην, μαρανθέντα ὡς ἄνθος ἐν τῷ κάλυκί του τὴν ἐπαύριον, φεῦ, τῆς δόξης του, ἣν ἔδρεψεν εἰς τὸ θέατρον τῆς Scala, ἐκ τοῦ μυστηριώδους πόνου ὁ ὁποῖος ὑπέσκαψε τὴν νεότητά του.

Εἰς τὸ ζενὶθ τῆς τέχνης τὸν ἁρπάσεν ὁ θάνατος· τὸν χαιρετῶσιν ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς ἀθανασίας, ἀφοῦ τις προσέφερεν ἓν ἀριστούργημα τῆς τέχνης του!

Ἡ Ἰουλιέττα μόνη ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ ξενοδοχείου, ἔνθα ἔφθασε χθές, ἵσταται ἔμπροσθεν τοῦ παραθύρου ἀκίνητος ὡς

ἄγαλμα· φέρει ὅλως πένθιμον ἐνδυμασίαν καὶ ἐκ τῆς μελανῆς της κόμης μαῦρος ποδήρης πέπλος κρέμαται, πέπλος χηρείας!

Πραγματικῶς εἶναι χήρα. Ἐντὸς δύο μηνῶν, ὁ σύζυγός της, ὁ ὡραῖος ἀξιωματικός, ἐφονεύθη εἰς μονομαχίαν διὰ μίαν νέαν!...

Ἐν τῇ ὁδῷ ἡ κηδεία πλησιάζει ὁλονέν.

Πρὸ μιᾶς στιγμῆς ἡ μουσικὴ ἔπαυσε... Ἐπαναρχίζει πάλιν καὶ τονίζει ἐπικήδειόν τι ἐμβατήριον...

Μόλις ἠκούσθησαν οἱ πρῶτοι ἦχοι ἡ Ἰουλιέττα διὰ πυρετώδους κινήσεως ἐστήριξε τὴν μίαν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας της καὶ διὰ τῆς ἄλλης ἐστηρίχθη ἐπὶ τοῦ κιγκλιδώματος τοῦ παραθύρου διὰ νὰ μὴ πέσῃ.

Τὸ ἐπικήδειον τοῦτο ἐμβατήριον ἦτο ἡ μελῳδία τοῦ Λουίτζη, ἡ εἰς αὐτὴν ἀνήκουσα μελῳδία, τὸ ἐμπνευσμένον ᾄσμα τοῦ πρώτου, τοῦ μόνου ἔρωτός του!

Τὸ λειψανον διέρχεται, ἀπομακρύνεται... ἡ μουσικὴ ἀκούεται ἀσθενῶς... οἱ ἦχοι αὐτῆς σβέννυνται.

Ἡ Ἰουλιέττα πάντοτε μόνη, καὶ εἰσέτι ὀρθία στηρίζει τὸ καῖον μέτωπόν της ἐπὶ τῆς ψυχρᾶς ὑέλου.

—Ἆχ! ψιθυρίζει κατόπιν ἑνὸς στεναγμοῦ, σήμερον μόνον ἐχήρευσα!...

(Ἐκ μεταφράσεως)

ΣΠ. Π. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΣΑΝΔΗ

(Βιογραφικαὶ σημειώσεις)

Κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ ἔτους, περὶ τὰ μέσα τοῦ ὁποίου τοσοῦτον προύκάλεσαν πάταγον, καὶ τοσούτῳ συνεκράτησαν τὴν

διεθνῆ προσοχὴν αἱ ἐν Παρισίοις ἑορταὶ ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι τῆς γεννήσεως τῆς δαιμονίας γαλάτιδος συγγραφέως καὶ τοῖς ἀποκαλυπτηρίοις τοῦ ἀνδριάντος αὐτῆς, σκόπιμον ἡγούμεθα ὅπως χαράξωμεν ἐνταῦθα πληροφορίας τινὰς περὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ αὐτῆς βίου χάριν τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν, ἀρυόμενοι αὐτὰς ἐξ εὐρωπαϊκῶν περιοδικῶν, ἀφ' οὗ σειρὰν ὅλην κυρίων ἄρθρων ἀφιέρωσεν εἰς αὐτὴν ἐγκαίρως ἡ διευθύντρια καὶ ἀρχισυντάκτις τῆς «Βοσπορίδος» Δὶς Κορν. Πρεβεζιώτου.

Αἱ ἥκιστα κοιναὶ περιπτώσεις, ὑφ' ἃς ἡ εἱμαρμένη τοῦ βίου της ἐξειλίχθη ἀπ' αὐτῆς τῆς κοιτίδος, συνετέλεσαν ὅπως ὅλος ὁ βίος της καταστῇ συνεχὲς μυθιστόρημα, ἐπιδράσαν μοιραίως ἐπὶ τοῦ φύσει ἐξαιρετικοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς φλογερᾶς φαντασίας της πρὸς ἐκκόλαψιν τοῦ μυθιστοριογραφικοῦ της ταλάντου.

Ἡ Αὐγὴ Δουπέν, (Aurore Dupin) τοιοῦτο ἦτο τὸ ἀληθὲς ὄνομα τῆς ἐν τῇ παγκοσμίῳ φιλολογίᾳ ἀπαθανατισθείσης ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον George Sand, κατήγετο ἐκ πατρὸς κατὰ γραμμὴν λίαν μεμακρυσμένην ἐκ δύο βασιλικῶν οἰκογενειῶν. Ἐξ ἐναντίας δὲ ἡ ἐκ μητρὸς καταγωγή της ὡρμᾶτο ἐκ ταπεινῆς οἰκογενείας τοῦ παρισινοῦ λαοῦ. Ἡ μήτηρ της, Σοφία Delaborde, ἦτο θυγάτηρ πτωχοῦ πτηνοτρόφου, ὅστις ἐπώλει κανάρια παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Σηκουάνα, καὶ φαίνεται ὅτι δι' ἀτταβισμοῦ μετέδωκε τὸν ἔνθερμον πρὸς τὰ πτηνὰ ἔρωτα εἰς τὴν διάσημον ἔγγονήν του.

Αὐτὴ ἡ Γεωργία Σὰνδ διηγεῖται πῶς ὁ κόμης Μαυρίκιος Δουπέν, νεαρὸς καὶ ὡραῖος ἀξιωματικός, ἐρασθεὶς τῆς ταπεινῆς ἀλλὰ περικαλλεστάτης νεαρᾶς Σοφίας, τὴν ἐνυμφεύθη, ὄχι βέβαια ἄνευ ἀντιστάσεως παρὰ τῆς δεσποτικῆς μητρός του.

Ἡ Αὐγὴ ἔσχεν εὐτυχῆ τὴν γέννησιν. Ὅτε τῷ 1804 ἐγεννᾶτο, φαιδρὰ μουσικὴ ἐπαιάνιζεν εἰς τὸ παρακείμενον δωμά-

τιον, καὶ ἡ ἁρμονία ὑπεδέχθη τὴν μοῦσαν ταύτην τῆς παγκοσμίου φιλολογίας κατὰ τὴν ἔλευσίν της εἰς τὸν κόσμον. Τὴν 16 σεπτεμβρίου 1808 ὁ πατήρ της ἀπέθνησκε πεσὼν ἐκ τοῦ θυμοειδοῦς ἵππου, ὃν τῷ εἶχέ ποτε δωρήσει ὁ βασιλεὺς Φερδινάνδος ὁ Ζ'.

Ἡ ἀνατροφή της ὑπῆρξεν ἥκιστα ὁμαλὴ εἰς χεῖρας τῆς νεαρᾶς μητρὸς καὶ τῆς τὰ πάντα ἀντιποιουμένης μάμμης της, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐπεκράτουν διηνεκῶς, διαιροῦσαι αὐτὰς ἐξ ὁλοκλήρου, ἐμπαθεῖς ἀντεγκλήσεις καὶ ζηλοτυπίαι παρὰ τῇ μὲν διὰ τὴν νεότητα καὶ καλλονήν, παρὰ τῇ δὲ διὰ τὸ γένος καὶ τὸν πλοῦτον τῆς ἄλλης, αἱ συνήθεις ἀντεγκλήσεις μεταξὺ νύμφης καὶ πενθερᾶς, ἃς παρώξυνεν ἡ ἐντελὴς ἀντίθεσις τῶν χαρακτήρων των.

Ἡ μὲν γραῖα κόμησσα Dupin de Franqueil τὸ γένος de Horn εἶχε κλίσεις καὶ ἰδέας ἀριστοκρατικὰς καὶ φεοδαλικάς, ἀγαπῶσα τὸν ἤρεμον καὶ πυργοδεσποτικὸν βίον εἰς τὰς γαίας αὐτῆς μακρὰν τῆς τύρβης καὶ τῶν πολλῶν καὶ τυχαίων κοινωνικῶν σχέσεων.

Ἡ ἄλλη, νεαρά, ὡραία, ζωηρά, φύτις καλλιτεχνικὴ εὐφυεστάτη καὶ καλοκάγαθος ἐν τῇ ἀμαθείᾳ της, ἀκινήτος, εὐπαράφορος, ἐν γένει δὲ δημοκρατική, περιεφρόνει τὸν φεοδαλισμὸν καὶ ἐθεώρει ἑαυτὴν εὐγενεστέραν ἐκ φύσεως ὅλων τῶν πατρικίων τῆς γῆς, ἐλάτρευε δὲ τὰς θορυβώδεις τέρψεις, τὰς πολυανθρώπους ὁδοὺς καὶ τὴν κίνησιν τῶν Παρισίων.

Αἰώνιοι ἔριδες μεταξὺ τῶν δύο ἀνομοίων γυναικῶν, λήγουσαι μόνον ἵνα ἐπαναληφθῶσι τὴν ἐπαύριον, συνεκράτουν ἐν αἰωνίᾳ ταραχῇ τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου, αἰωροῦσαι αὐτὴν διηνεκῶς μεταξὺ δύο ἀντιθέτων θελήσεων καὶ δύο ὑπάρξεων σχεδὸν ἐξίσου πεφιλημένων, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁποίων ἡλικιοῦ-

το ἐν Νοάν, τῇ μετέπειτα τοσοῦτον δοξασθείσῃ κατοικίᾳ τῆς περικλεοῦς συγγραφέως.

Αἱ ἔριδες αὗται ἐλάμβανον χώραν τόσον περὶ τῶν σοβαρῶν ζητημάτων, ὅσῳ καὶ περὶ τῶν τῆς ἐλαχίστης σπουδαιότητος. Ἡ μήτηρ της ἠγάπα νὰ τὴν ἐνδύῃ κατὰ τοὺς νέους συρμοὺς μὲ βραχείας ἐσθῆτας καὶ νὰ τὴν κτενίζῃ μὲ τὴν νεωτέραν τότε παιδικὴν τριχοκόσμησιν. Ἡ μάμμη, ἐπεμβαίνουσα, ἤθελε νὰ ἐπιβάλῃ τὴν μακρὰν ἐσθῆτα καὶ τὸ κτένισμα τῶν παλαιῶν συρμῶν.

— Ἰδού, οἱ ἐξάδελφοί μου βασιλεύουν! ἔλεγεν ἡ γηραιὰ κόμησσα μετ' ἀλαζονείας, οὐχὶ ἄνευ πικρίας κατὰ τῆς νύμφης της, ὅτε τὸ 1881 οἱ Βουρβῶνοι εὑρίσκοντο ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ θρόνου.

— Τὰ μεγαλεῖά σου ἀπέθανον, ἀπήντα ἑτοίμως ἡ μήτηρ τῆς Αὐγῆς.

Διὰ μέσου ὅλων τούτων ἡ προπέτις καὶ ἄλκιμος φύσις τῆς κορασίδος ἐμορφώθη βαθμηδὸν εἰς τὸ κατακόρυφον, μετέχουσα μεγάλου ρωμαντισμοῦ ἐκ προδιαθέσεως ἀπὸ τρυφερωτάτης ἤδη ἡλικίας.

Νήπιον, ἔπλαττε πρωτότυπα παραμύθια, ἅτινα διηγεῖτο πρὸς ὅλους, μὲ φανταστικοὺς ἥρωας καὶ ἡρωΐδας μετέχοντας ὅλων τῶν ἀρετῶν.

Κατὰ τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν ἡ ἀκάθεκτος κλίσις της ἐξεδηλώθη διὰ γραπτῶν δοκιμίων. Τότε τῇ ἔδωκαν διδάσκαλον. Ἀλλ' ὁ διδάσκαλος οὗτος, ἄνθρωπος κατὰ βάθος οὐχὶ κακός, ἀλλ' ἐκκεντρικοῦ χαρακτῆρος καὶ δοκησίσοφος, ἐνεθάρρυνεν, ἀντὶ νὰ καθοδηγήσῃ, τὴν πρὸς χειραφέτησιν σφριγῶσαν φύσιν τῆς μαθητρίας του. Αὐτὸς πρῶτος τὴν ἐδίδαξε νὰ φέρῃ τὴν ἀνδρικὴν ἐνδυμασίαν, νὰ καπνίζῃ, καὶ ἐξήρχετο μετ' αὐτῆς, νεάνιδος ἤδη, ἔφιππος, διδάσκων αὐτὴν νὰ περιφρονῇ τὴν δη-

μοσίαν γνώμην καὶ τὸ σκάνδαλον. Ἡ διάπυρος φαντασία της ἐπιζητοῦσα πανταχοῦ ὑλικόν, ὅπως διαχύσῃ τὴν φλόγα της, ἀνεταθη ἐπίτινα καιρὸν μεθ' ὑστερικοῦ τινος μυστικισμοῦ πρὸς τὰ θεῖα. Ἀλλὰ ταχέως ἡ θρησκομανία αὐτῆς κατηυνάσθη ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ σκεπτικισμοῦ τῆς μάμμης της. Δεκαεπταετῆ τὴν ἐνύμφευσαν μετὰ τοῦ βαρώνου Dudevant εὐπατρίδου τεσσαρακονταετοῦς ἤδη, ὅστις πλειότερον ἐνησμένιζε νὰ ἐπιβλέπῃ καὶ περιποιῆται ὁ ἴδιος τὸν σταῦλον καὶ τὰ κτήνη του, ἢ τὴν νεαράν του σύζυγον, ἥς, μακρὰν τοῦ νὰ θαυμασῃ, οὔτε ἐνόει κἂν τὴν μεγαλοφυΐαν

Δυστυχὴς ὡς σύζυγος ἡ Αὐγὴ Dudevant, ἔζησεν οὕτω ὀκτὼ μακρὰ ἔτη, καθ' ἃ ἀπέκτησε δύο τέκνα, τὸν Μαυρίκιον καὶ τὴν Σολάνζην.

Εἶναι γνωστότερα τὰ λοιπά, τουτέστιν ἡ φυγή της εἰς Παρισίους ἄνευ χρημάτων, αἱ σχέσεις της μὲ τὸν Ἰούλιον Sandeau, οὗ, εἰς διαρκῆ ἀνάμνησιν, παρέλαβε τὴν πρώτην συλλαβὴν εἰς τὸ ψευδώνυμόν της (Sand), τὸ ὁριστικόν της διαζύγιον ἀπὸ τοῦ βαρώνου Dudevant, ἡ ἀνάκτησις τοῦ Nohant, καὶ τέλος ἡ δόξα, ἥτις τάχιστα τὴν περιέβαλε.

Ὁ κατόπιν βίος της ὑπῆρξεν, ὡς γνωστόν, ὄχι ἀπηλλαγμένος σκανδάλων. Εἰκοσιεπταέτις ἐγνώρισε τὸν Musset εἰκοσαετῆ μόλις· ἡ ἀμοιβαία συμπάθεια προέβη μέχρις ἔρωτος, ὅστις ἀνεπτύχθη κατὰ τὸ ταξείδιον εἰς Ἰταλίαν, ὅπερ ἐπεχείρησαν ὁμοῦ καὶ διήρκεσεν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἀφεὶς τὸν δυστυχῆ ποιητὴν τῆς Rolla συντετριμμένον.

Ἀλλὰ δὲν ὑπῆρξεν οὗτος ὁ μόνος ἐραστὴς τῆς George Sand, λαμπούσης ἤδη ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ δόξῃ ἐπὶ τοῦ φιλολογικοῦ στερεώματος. Ὁ Chopin, ὁ Edmond About, ὁ Théophile Gauthier, ὁ Dumas υἱός, ὁ Flaubert καὶ ἄλλοι ἔτι ὑπῆρξαν ἀλληλοδιαδόχως εὐτυχεῖς καὶ δυστυχεῖς λα-

τρευταὶ τοῦ ὡραίου τούτου γυναικείου ἄνθους, ὅπερ, ἴσως χωρὶς καὶ πολὺ νὰ πταίῃ, ἐξ ἐνστιγματικῆς μᾶλλον τάσεως τοῦ χαρακτῆρος, ὑποβοηθούσης τῆς ἀχαλινώτου φαντασίας καὶ τῆς ἄγαν εὐαισθήτου ἰδιοσυγκρασίας, δὲν ἐδυσκολεύετο νὰ παρέχῃ εἰς ὅλους τούτους ἀνὰ ἓν ἐκ τῶν πετάλων του. Περὶ τὸ 1834 ἡ George Sand ἐπανέρχεται εἰς τὴν προσφιλῆ πάτριον κατοικίαν της, τὸ Nohant, ὅπου ἐγκαινίζει ἠρεμώτερον βίον μεταξὺ τῶν γηραιῶν δένδρων, ἅτινα ἐφύτευσεν ἡ μάμμη της, καὶ τῶν συμπατριωτῶν καὶ φίλων, οὓς ὑπερηγάπα. Οἱ πλείονες τούτων ἔγειναν γνωστοὶ διὰ της δημοσιευθείσης ἀλληλογραφίας τῆς George Sand, ὡς ὁ φυσιολόγος Néraud, μεθ' οὗ ἔτρεχεν ἀφελῶς εἰς τὰς ἐξοχάς, ὁ François Rollinat, εἰς ὃν κατὰ προτίμησιν ἀνεγίνωσκε τὰ ὁλοὲν συσσωρευόμενα ἀριστουργήματά της, ὁ Michel de Bourges, ὁ Alphonse Fleury κλπ.

Πλεῖσται ἐπίσης φιλολογικαὶ σχέσεις ἐποίκιλλον εὐαρέστως τὸν βίον τῆς George Sand, ἧς ἡ προσφιλεστέρα τέρψις ἦτο ἡ διοργάνωσις θεατρικῶν ἑσπερίδων ἐν τῷ οἴκῳ της, ὅπου εἶχεν ἐπίτηδες μικρὰν σκηνήν, καὶ αἵτινες ἐξετελοῦντο μετὰ πολλῆς τελειότητος καὶ διὰ τὴν ἀξίαν τῶν παιζομένων ἔργων, καὶ διὰ τὴν ὑπεροχὴν τῶν καλλιτεχνῶν, ὧν τοὺς διασημοτέρους προσεκάλει ἐπὶ τούτῳ. Ἡ φιλανθρωπία ἐπίσης ἀπησχόλει πολὺ τὴν μεγάλην συγγραφέα, ἧς τὰ ἔργα γεμουσι συμπαθείας πρὸς τοὺς δυστυχεῖς καὶ τὰ ἀνεύθυνα θύματα τῶν κοινωνικῶν προλήψεων. Λέγεται ὅτι οὐδεὶς ἐνδεὴς ἢ δυστυχὴς ἀπηυθύνετο πρὸς αὐτὴν εἰς Nohant χωρὶς νὰ τύχῃ τῆς ἀρωγῆς καὶ προστασίας της. Λευκόθριξ γραῖα ἡ «δέσποινα τοῦ *Nohant*», ἤρεμος ἀπὸ τὰ σφοδρὰ πλέον πάθη, εὐδοκίμει εἰς τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν ὅλων, ἐργαζομένη ἔτι πολὺ χάριν τῶν τέκνων της.

Ἡ George Sand παρήγαγε περὶ τοὺς ἑκατὸν τόμους θαυμασίους διὰ τὴν μεγάλην ψυχολογίαν, τὴν διαύγειαν τῆς κρίσεως, τὸ λαμπρὸν ὕφος καὶ τὴν ἀμίμητον καὶ καλλιτεχνικωτάτην τοπιογραφικὴν δεινότητα· προσόντα ἔξοχα, δικαίως ἀπαθανατίσαντα ἐν τῇ παγκοσμίῳ φιλολογίᾳ τὴν μεγαλοφυῆ γυναῖκα, ἧς, ῥίπτοντες εἰς λήθην τὰ παραπτώματα, ἂς ἀφήσωμεν νὰ λάμψῃ μόνον ἡ ἀγαθὴ καὶ εὐαίσθητος καρδία καὶ ἡ ὑπέροχος διάνοια.

ΕΜΜ. ΤΑΒΑΝΙΩΤΗΣ

Τόν Μοῦτσον, τὸν δημοφιλῆ
δημιουργὸν τοῦ Φασουλῆ,
ποῦ τὸν ἐμπνέει ἡ τερπνὴ
τῶν νευροσπάστων Μοῦσα,
ἡ πόλις μας τὸν δέχεται
φαιδρὰ καὶ εὐθυμοῦσα.
Διότι ἔρχετ' ἡ Χαρὰ
μὲ τὰ χρυσᾶ της τὰ πτερὰ
κατόπιν του πετῶσα,
καὶ ἡ ψυχή μας λησμονεῖ
ἐν γέλωτι καὶ ἡδονῇ
τὰ βάσανα τὰ τόσα!...

Ἀθανάσιος Μοῦτσος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πασχάλιον, Χρονολογίαι, Ἐκλείψεις 1905 . . . Σελ. γ'.
Ἑορταὶ Μωαμεθανικαί, Γενέθλια καὶ Ἀναρρήσεις Ἡγεμόνων » δ'.
Μηνολόγιον . . . . . » ε-ι'.
Σ. Βλαβιανὸς (εἰκών) . . . . . » 11
Ἡ Μουσικὴ καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐπίδρασις αὐτῆς, ὑπὸ Σ. Βλαβιανοῦ . . . . . » 12—18
Ἄγγελος Βλάχος (εἰκών) . . . . . » 19
Ὅταν ἄνοιγαν τὰ ῥόδα ποίημα ὑπὸ Ἀγγ. Βλάχου . » 20
Ἐν λείψανον ὑπὸ Δ. Καλογεροπούλου . . . . . » 21—22
Δάκρυα καὶ μύρα
Στὴν ἀγαπητή μου συνάδελφη } ποιήμ. ὑπὸ Στ. Μαρτζώκη 23—24
Ἑλένη Λάμαρη
Τὰ ψιμύθια, ὑπὸ Ν. Βασιλειάδου (εἰκών) . . . . » 25—33
Καρτερία, ὑπὸ Κωνστ. Καλλινίκου (εἰκών) . . . . » 34—36

SISMANOGLIO

Η προσευχή
Χλωμὴ δύσι
Στὸν ποιητὴ Στ. Μαρτζώκη } ποιήμ. ὑπὸ Ἑλένης Λάμαρη » 37—38
Ἀνάγκη νὰ προστατευθῶσιν οἱ ἐργάται, ὑπὸ Θ Φλογαΐτου (εἰκών) . . . . . » 40—43
Καὶ ἐξελέγην ταμίας, ὑπὸ Ἐχίδνης . . . . . » 44—55
Τὸ τάμα τῆς τυφλῆς, ποίημα ὑπὸ Στ. Σπεράντζα . » 46—59
Αἱ ὡραῖαι τοῦ Πέραν (ὑπὸ Κλ. Βασαρδάκι . . . . » 60—72
Ὁ φοιτητής, ποίημα ὑπὸ Γ. Ἀποστολίδου . . . » 73
Φυσιολογία τῆς πενθερᾶς, ὑπὸ Ν. Μοσχοπούλου (εἰκών) . » 74—81
Ἡ στερευμένη βρυσοῦλα
Ἡ ἰδέα καὶ ὁ χάρος } ποιήματα ὑπὸ Τυμφρηστοῦ . » 82—83
Μία ἀνάμνησις, ὑπὸ Ἀλκυόνος (εἰκών) . . . . . » 84—86
Ἐκ τῆς κρίσεως τοῦ Λασσανείου ἀγῶνος ὑπὸ Γ. Μιστριώτου (εἰκών) . . . . . » 87—91
Ἡ Ζητιάνα,
Τὸ τραγοῦδι τῶν καλαμιῶν } ποιήμ. ὑπὸ Μαρ. Σιγούρου . » 92—94
Σιδηροδρομικὰ ἀστεῖα, ὑπὸ Βιργινίας Εὐαγγελίδου . » 95—104
Ὁ Ρωσοϊαπωνικὸς πόλεμος καὶ ὁ πολιτισμός, ὑπὸ Ἀχ. Καλεύρα . . . . . » 105—108
Ὁ ποιητής, ποίημα ὑπὸ Σ. Μυρωνένου (εἰκών) . » 109—110
Henryk Sienkewicz: Ὁ Γιάνκος ὁ μουσικός, ὑπὸ Κλ. Βασσαρδάκι . . . . . » 111—121
Ὁμιλία, ὑπὸ Σεβαστῆς Καλισπέρη . . . . . » 122—127
Ὁ Χειμὼν
Ὁ Χρυσὸς } ποιήματα, ὑπὸ Ἄλυος . . . . . » 128—129
Φθινοπωριναὶ ἐντυπώσεις, ὑπὸ Ξανθίππης Καλοστύπη » 130—132
Τὸ ζήτημα, ὑπὸ Ἡγησίππου. . . . . » 133—142
Δησμόνει, ποίημα ὑπὸ Μαρίκας Πίπιζα (εἰκών) . . » 143—144
Ἡ μουσικὴ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ὁ Παῦλος Φροντίνης, ὑπὸ Ἑλένης Λάμαρη . . . . . » 145—157
Ὁ ἐπαίτης, ὑπὸ Θεοδώρου Κυπραίου . . . . . » 158—161
Ὁ Μαστρο-Γεώργης . . . . . » 161—162
Γῆ καὶ οὐρανός, ποίημα ὑπὸ Σπ. Χριστοφίδου . . » 163
Ἡ Νεμέρτσκα, ὑπὸ Δεων. Βασιλειάδου . . . . » 164—167
Ἡ γένεσις τοῦ ἔρωτος κατὰ Πλάτωνα, ὑπὸ Ἀλεξ. Μαρκουτζόγλου . . . . . » 168—170
Μή με λησμόνει, ὑπὸ Μυρσωτίδος . . . . . » 170
Πρωτομαγιά, ὑπὸ Στίλπ. Πιττακῆ (εἰκών) . . . » 171—175
Εἰς τὸ λεύκωμα τῆς Δος Ε. Ν. Ε. ποίημα, ὑπὸ Χρ. Χατζηγρήστου (εἰκών) . . . . . » 176—177
Τὰ ἀπρόοπτα τῆς ἀποκρηᾶς, ὑπὸ Ι. Γ. Ἀντωνιάδου . » 178—183
Μητέρες μεγάλων συγγραφέων, ὑπὸ Ἀγλαΐας Λ. Πρεβεζιώτου (εἰκών) . . . . . » 184—190
Τὸ ψέμμα, ποίημα ὑπὸ Ἑλένης Σβορώνου . . . » 171
Ἥλιος καὶ βροχὴ ὑπὸ Γρ. Ξενοπούλου . . . . » 192—193
Τὸ στόμα, ὑπὸ Ἀντ. Δεπάστα . . . . . » 194—195
Τὸ παραμύθι τῆς ζωῆς, ποίημα ὑπὸ Κωνστ. Φιλίγγου » 196—197
Αὐθάδης, ὑπὸ Ἰδομ. Ψύχα . . . . . » 198—202
Σ ἕνα παράξενο θεριό, ποίημα ὑπὸ Χρ. Συμβουλίδου » 203—204
Ὁ ἐρημίτης, ὑπὸ Σπ. Οἰκονόμου . . . . . » 205—209
† Ἡρακλῆς Στουπάθης, ὑπὸ Κ. Α. Β. . . . . » 210
Μία ἀκτίς, ὑπὸ Κόρν Πρεβεζιώτου. . . . . » 211—212
Ἀλέξανδρος Η. Καλυτᾶς, ὑπὸ Κλαδέου Βάρδα . . » 213—216
Ἀτυχὴς Ἔρως, ὑπὸ Ἰω. Μπήτου . . . . . » 217—224
Θερινὴ νύξ, ποίημα ὑπὸ Κ. Πρεβεζιώτου . . . » 225
Αἰκατερίνη Βερώνη. (εἰκών) . . . . . » 226
Μελῳδία τῆς ψυχῆς, ὑπὸ Σπ. Χειστοφίδου . . . » 227—233
† Γεωργία Σάνδη (μετ' εἰκόν.), ὑπὸ Ἐμμ. Ταβανιώτου » 234—240
Πίναξ περιεχομένων . . . . . » σμα'—σμδ'

Η "ΒΟΣΠΟΡΙΣ,,

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΗΜΕΡΟΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΤΟΣ ΣΤ'.

Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐνταῦθα Γρ. 50, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Γρ. 60, ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 15.

Διευθυνταὶ ΚΟΡΝΗΛΙΑ Λ. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Τ. ΤΑΒΑΝΙΩΤΗΣ

ΑΓΛΑΪΑΣ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Πρὸς χρῆσιν τῶν παρθεναγωγείων

ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Ἐμμ. Ταβανιώτου τῷ **1902**

καὶ τυχοῦσα μεγάλης ἐπιδοκιμασίας

Γενικὴ ἀποθήκη παρὰ τῷ κ. Α. Γεράρδῳ.

Ἐξεδόθησαν ἐσχάτως

ΚΟΡΝΗΛΙΑΣ Λ. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ

ΠΑΠΥΡΟΙ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ

ΤΥΧΟΝΤΩΝ ΤΟΥ ΔΑΦΝΙΝΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΕΝ ΤΩι ΚΑΤΑ ΜΑΪΟΝΙ ΤΟΥ 1902 ΚΡΙΘΕΝΤΙ

ΠΟΙΗΤΙΚΩ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΙ

τοῦ ἐν Σμύρνῃ ΠΑΝΙΩΝΙΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

(Τὸ βιβλίον φέρει ἐν ἀρχῇ τὴν εἰκόνα τῆς ποιητρίας)

ΤΙΜΩΝΤΑΙ: Ἐνταῦθα ἀδ. γρ. 5, χαρτόδ. μὲ καλλιτ. ἐξώφ. γρ. 8, χρυσόδ. γρ. 12.

Ἐν ταῖς ἐπαοχίαις ἀδ. γρ. 6, χαρτοδ. μὲ καλλιτ. ἐξ. γρ. 9, χρυσόδ. 13. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀδ. φρ. χρ. 1 1]2, χαρτόδ. φρ. χρ. 2, χρυσόδ. φρ. χρ. 3.

Ἐκδίδονται προσεχῶς

ΚΟΡΝΗΛΙΑΣ Λ. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ

Συλλογὴ παιδικῶν ποιημάτων

πρὸς χρῆσιν τῶν Σχολῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων

Εἶναι πασίγνωστος ἡ ὑψίστη παιδαγωγικὴ σπουδαιότης, ἣν κέκτηται ἐν τῇ κάτω καὶ μέσῃ παιδεύσει ἡ ἀπαγγελία ποιημάτων. Ἡ πρό τινων ἐτῶν ὑπὸ τῆς Δος Κορνηλίας Πρεβεζιώτου ἐκδοθεῖσα συλλογὴ παιδικῶν ποιημάτων ὑπὸ τὸν τίτλον «Ψεκάδες», κριθεῖσα πάντοτε ἀνυπερθέτως πρὸς τὸν σκοπόν της, ἔτυχε μεγάλης καταναλώσεως. Ὅθεν προσεχῶς γίνεται νέα αὐτῆς ἔκδοσις ὑπὸ νέον ἔνδυμα μετὰ πολλῶν βελτιώσεων καὶ τελειοποιήσεων.

Εὑρίσκονται ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Βοσπορίδος σώματα τοῦ Γ'. Δ'. καὶ Ε'. ἔτους τῆς Βοσπορίδος χρυσόδετα. Ἐπίσης σώματα χρυσόδετα ἑβδόμων τῶν ἀνωθι βιβλίων **Ἀναμνήσεων, Πρώτων Πτήσεων, Παπύρων, Οἰκιακῆς Οἰκονομίας, Ψεκάδων,** εὑρίσκονται ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς «Βοσπορίδος».

Πᾶσα αἴτησις αὐτῶν ἀπευθυντέα πρὸς τὸν κ. Ἐμμ. Ταβανιώτην, Διευθυντὴν τῆς Βοσπορίδος.

Pera, Koulé-Kapou, Bouyuk Hendek, Sefket-Bey-Han

CONSTANTINOPLE

ΔΩΡΟΝ **ΔΩΡΟΝ**

εἰς τοὺς συνδρομητὰς τῆς Βοσπορίδος

Ἐντὸς τοῦ κατὰ τὸν προτεχῆ Ἀπρίλιον ἀρχομένου

Ἑβδόμου αὐτῆς ἔτους ἡ ΒΟΣΠΟΡΙΣ

ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΩΣ ΔΩΡΟΝ

εἰς πάντας τοὺς συνδρομητὰς τοὺς ἔχοντας ἐν τάξει τοὺς πρὸς αὐτὴν λογαριασμούς των **ΕΞΟΧΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ**, ἔργον οὐχὶ ἐκ τῶν συνήθων, προϊὸν *διαπρεποῦς μυθιστοριογραφικοῦ καλάμου*, ὅπερ προσεχῶς ἐκδίδει πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, εἴτε εἰς ὁλόκληρον τεῦχος, εἴτε κατὰ φυλλάδια. Ἀφ' ἑτέρου τὸ ἔργον θὰ πωλῆται καὶ ἐκτὸς τῶν συνδρομητῶν τῆς «Βοσπορίδος» εἰς πάντας τοὺς βουλομένους.

ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΑ ΠΑΙΔΑΣ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥΣ

Ἐκδιδόμενον δὶς τοῦ μηνὸς

ὑπὸ **Ι. Γ. ΣΑΚΕΛΑΡΙΔΟΥ** καὶ Σας

ΕΤΟΣ ΕΚΤΟΝ

Ἐβραβεύθη δι' ἀργυροῦ μεταλλίου ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς Β. Ἐκθέσεως Ἀθηνῶν 1903, ἐτιμήθη ἐν τῇ Σχολικῇ Ἐκθέσει Ἀθηνῶν 1904 καὶ συνιστᾶται δι' ἰδιαιτέρων ἐγκυκλίων ὑπὸ τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου καὶ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν **«ὡς ἀνάγνωσμα μορφωτικὸν διὰ τὴν σπουδάζουσαν νεότητα καὶ ἀπαραίτητον πάσῃ οἰκογενείᾳ».**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Κωνσταντινουπόλεως γρ. 25, Ἐπαρχιῶν μεδ. 1 1]2

Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 7, Ἑλλάδος δραχ. 8, Ρωσ. ρούβλ. 3.

Ἓν τεῦχος ὡς δεῖγμα ἀποστέλλεται δωρεὰν παντὶ τῷ αἰτοῦντι.

Αἰτήσεις ἐγγραφῆς καὶ ἐμβάσματα χρημάτων ἀπευθύνονται:

Ι. Γ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΝ καὶ Σιν.

Γαλατᾶ Βερεκὲτ-Χὰν. ἀρ. 17, Κωνσταντινούπολιν.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΝΙΚ. ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΥ

283 — Μεγάλη ὁδὸς τοῦ Πέραν — 283

Τὸ φωτογραφεῖον τοῦ ὁμογενοῦς καλλιτέχνου κ. Ν. Ἀνδρειωμένου διακρίνει ἀπαράμιλλος καλαισθησία καὶ σπανία εἰδικότης.

ΓΕΝΙΚΗ ΟΘΩΜ. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΔΙ' ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ

ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2/14 αὐγούστου 1822

(20 Σεφέρ 1310)

Ἐν τῇ Πόλει: Ὑποκατάστημα τῆς Αὐτοκρ. Ὀθωμανικῆς Τραπέζης Γενῆ-Δζαμῆ ἀβλουσοῦ.

Ἐν Σειχουλισλάμ χὰν Βαξὲ- καποῦ ἀριθ. 10 κ. Σαδόκ καὶ Ροδίτη.

Ἐν Σουλτὰν Χαμάμ, Σ. Μουννὴρ βέη, Ταρακτσῆ χὰν 8, καὶ 9, ἐν τῷ πρώτῳ ὀρόφῳ.

Ἐν Μακροχωρίῳ· Δ. Ἀγγελίδη Στασιὸν Δζαδεσῆ.

Καδήκιοϊ· Κιαμήλ ἐφέντη, Τσαρσῆ Δζαδεσῆ, κ. Μ. Ἀντίππα, Μόδα Δζαδεσῆ.

Βουγιούκδερε: Α. Δεμάρκη.

Πέραν: Ὑποκατάστημα τῆς Αὐτοκρατ. Ὀθωμανικῆς Τραπέζης, Μ. ὁδός.

Σισλῆ: Φ. Γόσης, Βουγιούκδερε Δζαδεσῆ ἀρ. 137

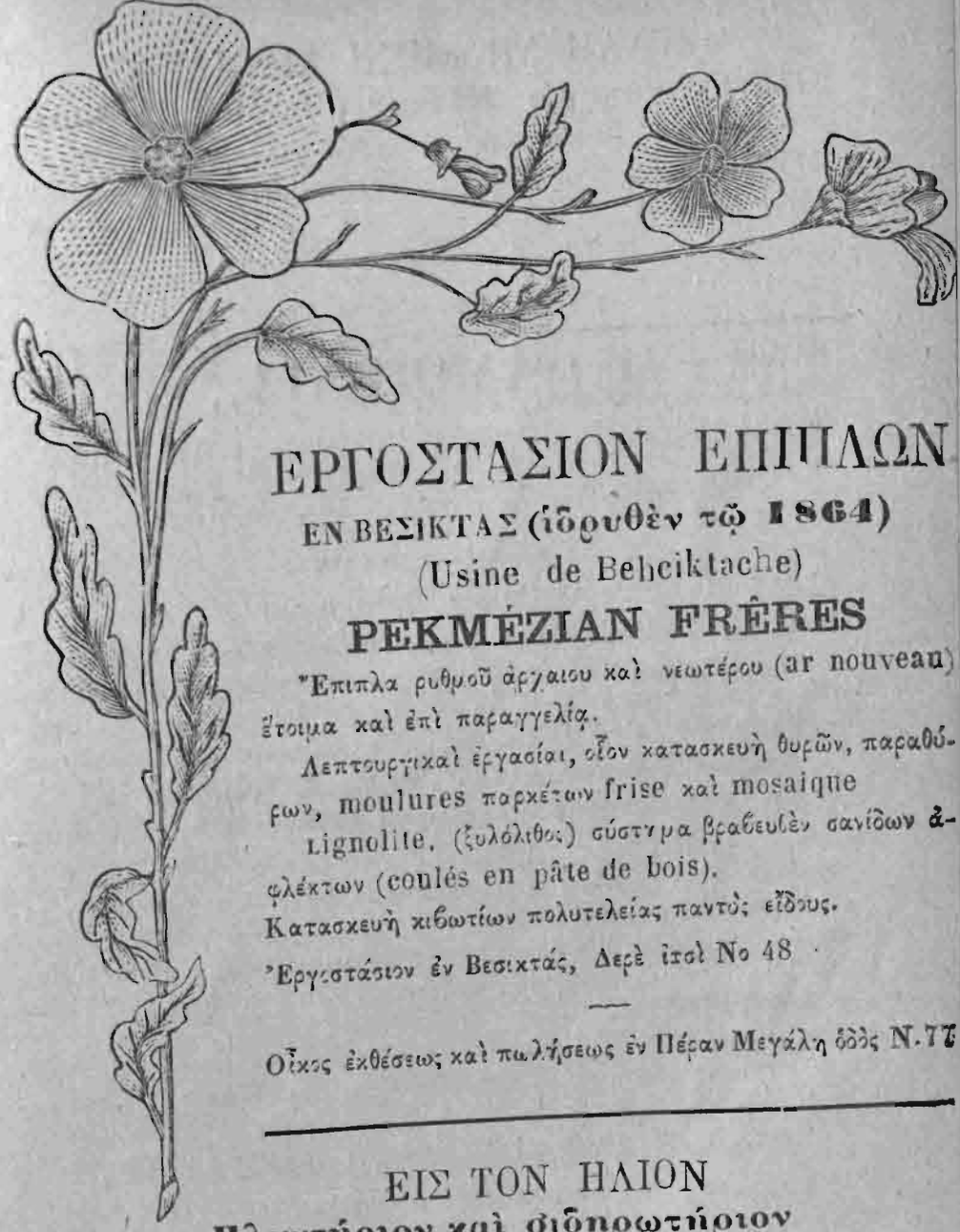
Γαλατᾶ: Α. Πίργαντς Τοῦνελ χὰν ἀριθ. 12.

» Στεφάνῳ Κρεμέζη Καράκιοϊ Σαρόγλου χὰν ἀριθ. 4.

Πριγκήπῳ: Ρεσούλ Ἐφέντη.

Πρακτορεῖα ἐν ταῖς κυριωτέραις πόλεσι τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους.

ISTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΕΠΙΠΛΩΝ

ΕΝ ΒΕΣΙΚΤΑΣ (ἱδρυθὲν τῷ 1864)

(Usine de Behciktache)

PEKMÉZIAN FRÈRES

Ἔπιπλα ρυθμοῦ ἀρχαίου καὶ νεωτέρου (ar nouveau) ἕτοιμα καὶ ἐπὶ παραγγελίᾳ.

Λεπτουργικαὶ ἐργασίαι, οἷον κατασκευὴ θυρῶν, παραθύρων, moulures παρκέτων frise καὶ mosaique

Lignolite, (ξυλόλιθος) σύστημα βραβευθὲν σανίδων ἀφλέκτων (coulés en pâte de bois).

Κατασκευὴ κιβωτίων πολυτελείας παντὸς εἴδους.

Ἐργοστάσιον ἐν Βεσικτάς, Δερὲ ἰτσὶ No 48

Οἶκος ἐκθέσεως καὶ πωλήσεως ἐν Πέραν Μεγάλη ὁδὸς N. 77

ΕΙΣ ΤΟΝ ΗΛΙΟΝ

Πλυντήριον καὶ σιδηρωτήριον

διαφόρων ἀσπρορρούχων Π. Δ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ

Πέραν, ὁδὸς Καπριστὰν, δίοδος Ψεύδεριτε, 6—7

Παραπλεύρως τῆς Γαλλικῆς Ἑνώσεως (Union Française)

Ταχύτης, καθαριότης, ἀπαράμιλλος στιλπνότης καὶ εὐθηνία ἀνεπίδεκτος συναγωνισμοῦ εἶνε τὰ κύρια συστατικὰ τοῦ καταστήμ.

ΜΕΓΑΛΗ ΑΠΟΘΗΚΗ ΑΡΩΜΑΤΩΝ

ΟΙΚΟΣ Joseph Hissar (Ἰωσὴφ Ἰσσὰρ)

Μυρεψειακὰ εἴδη καὶ διάφορα κομμωτικά.

Μόνη ἀποθήκη τῆς Πούδρας Germandree (Ζερμανδρέ) ἐπὶ φύλλων χάρτου.

Γαλατᾶ, ὁδὸς Τουρκὶλ Ν. 32

Ἀπέναντι τοῦ ὡρολογοπωλείου Mayer

Η "ΑΜΟΙΒΑΙΑ,,

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Ἐγκεκριμένη διὰ Β. Διατάγματος

Ἕδρα ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ

Διοικητικὸν Συμβούλιον

Ι. Α. Χαραλάμπης πρόεδρος. ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, Γ. Στ. Σρέϊτ καθηγητὴς ἐν τῷ Ἐθν. Πανεπιστημίῳ, Α. Ζαΐμης, Χρ. Λόντος ἀρειοπαγίτης, Δ. Α. Βοσὲς, Ν. Οἰκονομίδης διευθύνων τὴν Ἑταιρίαν Μονοπωλείων, Γ. Ν Οἰκονομίδης, Γενικὸς διευθυντὴς τῆς Ἑταιρίας.

Ἀπόλυτος ἀσφάλεια τῶν καταθέσεων γινομένων εἰς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος εἰς ἀσφαλέστατα χρεώγραφα.

Διαρκὴς κυβερνητικὸς ἔλεγχος.

Συνδυασμὸς ἀποταμιεύσεως καὶ ἀσφαλειῶν Ζωῆς πρὸς σχηματισμὸν κεφαλαίου, προικὸς καὶ συντάξεως.

Πρόσωπον ἡλικίας 3—55 ἐτῶν, καταθέτον μηνιαίως καὶ ἐπὶ 10 ἔτη μόνον ἀπὸ 5—60 φράγκα, ἀναλαμβάνει τὸ 12ον ἔτος ποσὸν καθ' ὑπολογισμὸν ὁπλάσιον.

Ἐν περιπτώσει προθανάτου του (διὰ καταβολῆς ἐλαχίστου ἀντασφαλίστρου) ἐπιστρέφονται ἀμέσως εἰς τοὺς κληρονόμους του αἱ καταθέσεις σημαντικῶς ηὐξημέναι

Εὐκολίαι τῶν καταθέσεων τῆς «ΑΜΟΙΒΑΙΑΣ» με προθεσμίας μακρὰς

Ὁλικὰ ἀποτελέσματα μέχρι 31 Μαρτίου 1904

Κλάδοι Ζωῆς καὶ Θανάτου:

Ἀσφαλισθὲν κεφάλαιον 6,179,400

ΣΗΜ.—Ἡ "ΑΜΟΙΒΑΙΑ,, εἶναι αὐτοτελὴς, καθαρῶς Ἑλληνικὴ Ἑταιρία, οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουσα μετ' ἄλλων ξένων ὁμοειδῶν ἑταιριῶν.

Γενικὸς ἀντιπρόσωπος ἐν **Κωνσταντινουπόλει**

ΚΩΝΣΤ. Α. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ. *Χαλὴλ πασᾶ χὰν* **Γαλατᾷ**

ΓΝΗΣΙΑ ΣΙΓΑΡΟΧΑΡΤΑ

ΤΣΑΟΥΣΗ

Μὲ ἀληθινὴν "Αγκυραν.

14.—Ὁδὸς Καπνοτελωνείου—14.

Ἐπειδὴ ἀνεφάνησαν πολλαὶ παραποιήσεις εἰς τὰ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν μὲ τὴν **"Αγκυραν** πεφημισμένα σιγαρόχαρτά μας, ἐναντίον μὲν τῶν παραπλανητῶν θὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου, παρακαλοῦμεν δὲ τὸ σεβαστὸν κοινὸν νὰ προσέχῃ καλῶς τὴν **"Αγκυραν** καὶ τὴν ποιότητα τοῦ πράγματος μὲ τὴν διεύθυνσίν μας, ὁδὸς Καπνοτελωνείου, ἀρ. 14.

Καὶ τοῦτο, διότι μερικοὶ μεταπράται καὶ καπνοπῶλαι, διὰ νὰ ἔχωσι κέρδος περισσότερον, προσπαθοῦν νὰ ἐξαπατήσωσι τοὺς ἀγοραστάς, δίδοντες εἰς αὐτοὺς τὰ παραπεποιημένα καὶ πρόστυχα σιγαρόχαρτα εἰς τὴν θέσιν τῶν καλῶν καὶ γνησίων σιγαροχάρτων μας. Ζητήσατε λοιπὸν τὴν ἀληθινὴν **"Αγκυραν** ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μας, ὁδὸς Καπνοτελωνείου, ἀρ. 14.

ΟΔΟΝΤΟΙΑΤΡΟΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ

Πέραν, Ταξίμ, ὁδὸς Ἰτίρ, No. 2

Ὄπισθεν τοῦ γαλλικοῦ νοσοκομείου

Κατασκευὴ καὶ ἐφαρμογὴ τεχνητῶν ὀδόντων κατὰ τὰ νεώτερα, τελειότερα καὶ ἀσφαλέστερα συστήματα. Θεραπεία ριζικὴ τῶν πασχόντων ὀδόντων, οὖλων, δυσοσμίας καὶ οἱουδήποτε νοσήματος τοῦ στόματος. Ἐκρίζωσις τῶν σεσηπότων ὀδόντων καὶ ριζῶν ἄνευ τοῦ παραμικροῦ πόνου διὰ τῆς χρήσεως ἀναισθητικοῦ ἀκινδύνου. Εἰδικὸς διὰ κορώνας ἐκ χρυσοῦ καὶ πλατίνης καὶ ὀδοντοστοιχίας ἄνευ οὐρανίσκου.

ΚΟΥΡΕΙΟΝ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ Ε. ΣΤΑΥΡΑΚΗ

146 Μεγάλη ὁδὸς τοῦ Πέραν 146

κάτωθεν τῆς Ἀνατολικῆς Λέσχης «Κωνσταντινούπολις».

Μύρα διάφορα, Σάπωνες Εὐρωπαϊκοί, Εἴδη κομμώσεως, Βαφὴ Ἀβελλάν, ἡ καλλιτέρα πασῶν,

ἡ ἐγκριθεῖσα παρὰ τῆς Αὐτοκρ. Ἰατρικῆς Σχολῆς.

ΜΕΓΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΓΟΥΝΑΡΙΚΩΝ

Ι. ΓΚΟΤΒΑΛΔ

Βραβευθὲν ἐν τῇ ἐκθέσει Βιέννης (1876) καὶ Ἀθηνῶν (1903).

Μεγάλη ὁδὸς τοῦ Πέραν 421.

μεταφερθὲν ἐσχάτως εἰς τὴν ἄνω διεύθυνσιν.

Μεγάλη συλλογὴ γουναρικῶν τοῦ τελευταίου νεωτερισμοῦ, ὡς περιλαίμια, περιχειρίδες (manchons.) ζακέτες γουναρωμέναι ἕτοιμαι καὶ ἐπὶ παραγγελίᾳ, πελερίναι καὶ διάφορα ἄλλα εἴδη, προερχόμενα ἐκ τῶν καλλιτέρων εὐρωπαϊκῶν ἐργοστασίων.

Πτερὰ καὶ πτίλα, προσκεφάλαια καὶ κλινοσκεπάσματα ἐκ πτερῶν καὶ πτίλων.

ΤΙΜΑΙ ΩΡΙΣΜΕΝΑΙ

ΕΠΙΠΛΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΑΝΤΩΝ. ΣΟΦΙΑΝΟΥ

Μεγάλη Ὁδὸς τοῦ Πέραν, ἀρ. 576

(Γουλὲ-Καπού).

Ἐν τῷ ὑπὸ τὴν ἄνω ἐπωνυμίαν καὶ διεύθυνσιν παλαιοτύπῳ καὶ πεφημισμένῳ ἐπιπλωποιείῳ εὑρίσκεται πλουσία καὶ ποικίλη συλλογὴ ἐπίπλων παντὸς εἴδους, δυναμένων νὰ παραβληθῶσιν ὡς πρὸς τὴν κομψότητα μετὰ τῶν καλλιτέρων εὐρωπαϊκῶν ἐργοστασίων, ἐρχόντων δὲ ὡς ἐκ περισσοῦ καὶ τὸ πλεονέκτημα τῆς στερεότητος τῶν ἐντοπίων ἐπίπλων. Τῶν ἀπαιτουμένων ἐπίπλων πρὸς διακόσμησιν ἑνὸς πλουσίου σαλονίου ὄντων γνωστῶν, θεωρεῖται περιττὴ ἡ ἀπαρίθμησις αὐτῶν. Ἐν τῷ αὐτῷ καταστήματι εὑρίσκονται καὶ διάφορα εἴδη ταπητουργίας μετ' ἀπαραμίλλου κομψότητος καὶ λεπτότητος ἐπεξειργασμένα.

Η ΑΜΠΕΛΟΣ

Μέγα ἐργοστάσιον ἀποκλειστικῶς διϋλύσεως

ΚΟΝΙΑΚ Σ. καὶ Η. καὶ Α. ΜΕΤΑΞΑ

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Προμηθευταὶ τῆς Α. Μ τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων τῆς Α.Β.Υ. τοῦ διαδόχου καὶ τῆς Α Μ τοῦ Βασιλέως τῆς Σερβίας.

Τὸ μόνον πεοῖὸν τοῦ εἴδους του τὸ χαῖον παγκόσμιον φήμην. Ἀπόδειξις ἀψευδὴς τὰ 7 Βασιλικὰ παράσημα καὶ τιμητικαὶ διακρίσεις 7 καὶ τὰ

35 μεγάλα βραβεῖα ἐκθέσεων **35**

καὶ τελευταῖον τὸ Αὐτ. παράσημον Ὀσμανιέ δ'. τάξεως

Γενικὸν Γραφεῖον δι' ὅλην τὴν Τουρκίαν ἐν Κων)πόλει, Γαλατᾷ Χὰν 9

ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ γεν. ἀντιπροσώπου καὶ πληρεξουσίου

κ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΣΑΓΙΑΝΝΗ

ΜΕΓΑΛΗ ΑΠΟΘΗΚΗ ΟΙΝΩΝ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΟΥΤΣΙΝΑ

Ἐν Γαλατᾷ, ὁδὸς Φερμελετζίδικα Ράλλη-Χίν.

Εἰς τὴν πλουσίαν ταύτην ἀποθήκην εὑρίσκονται ἐκλεκτοὶ καὶ γνήσιοι ἐπιτραπέζιοι οἶνοι, λευκοί τε καὶ ἐρυθροί, ἐν οἷς πρωτεύει ὁ διαπεφημισμένος, ὁ πλήρης ἀρώματος, ρευστικώτατος καὶ γευστικώτατος οἶνος τῆς **Ναούσης**, ἀληθὲς ὀλύμπιον νέκταρ.

Ἁπλῆ δοκιμὴ δύναται νὰ πείσῃ ἕκαστον, ὅτι οἱ οἶνοι τῆς ἀποθήκης τοῦ κ. Ἐλευθερίου Βουτσινᾶ οὐδένα ἐπιδέχονται ἀνταγωνισμόν, οὔτε κατὰ τὴν ποιότητα, οὔτε κατὰ τὴν μετριότητα τῆς τιμῆς. Πωλοῦνται χονδρικῶς καὶ λιανικῶς.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ **D. JOSEPH**

Ἐν Πέραν Μεγάλῃ ὁδῷ ἀρ. 360

Ὁ ἐν λόγῳ πασίγνωστος καλλιτέχνης φωτογράφος εἰδοποιεῖ τὸ ἀξιότιμον κοινὸν ὅτι ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ του ὅπως πάντοτε ἀνταποκρίνηται εἰς τὴν πρωτίμησιν, ἣν ἀπολαύει, ἐπρομηθεύθη τὰ καλλίτερα ὑλικὰ καὶ ἐκτυποῖ ἀναλλοιώτους φωτογραφίας ἐκτάκτου λεπτότητος, συνήθεις ὡς καὶ διὰ πλατινοτυπίας, ὑδρογραφίας ἢ ἐλαιογραφίας· ἐπίσης ἀναλαμβάνει μεγενθύνσεις ἁπλῶν φωτογραφιῶν καὶ διατίθησιν ἰδιαιτέραν ὑπηρεσίαν διὰ τοὺς ἐρασιτέχνας φωτογράφους.

PARIS 1900

ΤΟ ΜΕΓΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ

Σ. ΣΤΕΪΝ

ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΟΥ ΤΗΣ Α.Υ. ΤΟΥ ΧΕΔΙΒΟΥ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΝΔΥΜΑΤΑ

ΑΝΔΡΩΝ, ΓΥΝΑΙΚΩΝ και ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΔΗ ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΟΥ & ΤΑΞΕΙΔΙΟΥ

Παγκοσμίου φήμης διὰ τὴν κομψότητα

καὶ τὴν στερεότητα

ΤΙΜΑΙ ΩΡΙΣΜΕΝΑΙ

ΤΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΕΝ ΒΙΒΝΗ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ:

ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΤΑΝΤΑ, ΚΑΙΡΩ, ΚΑΙ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

ΠΟΣΩΣ ΚΑΛΟΙ ΤΩΝ ΠΟΔΩΝ

ΕΑΝ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΤΑ

ΠΕΔΙΛΑ ΣΑΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΓΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ

Σ. ΣΤΑΪΝ

ΟΙΚΟΣ ΠΑΝΑΓΗ ΞΕΝΑΤΟΥ

Τραπεζιτικαὶ ἐργασίαι.—Προμήθειαι.—Ἀντιπροσωπεῖαι.—Πρακτορεῖον Γενικῶν Ἀσφαλειῶν Πυρκαϊᾶς, Ζωῆς καὶ Κινδύνου.

Ἀδὶ-Χὰν, Νο 11, Γαλατᾶ. Κωνσταντινούπολις

ΛΟΥΤΡΑ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΟΣ ΙΑΜΑΤΙΚΑ

ΑΤΜΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ ΝΤΟΥΣ

Κιουτσοὺκ Παρμὰκ-Καποῦ, ὁδὸς Ἰμπὶλ ἀρ. 14

ΥΔΡΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟΝ

Ἱδρυτὴς- Διευθυντὴς—Ι. ΣΙΩΤΗΣ *ἰατρός*

Ντοὺς Θερμά, Ψυχρά, Ἠλεκτρισμός Ἀεροθεραπεία κτλ.

Ἰατρικὴ ἐπίσκεψις 10—2 μ. μ. ἐκτὸς Πέμπτης καὶ Κυριακῆς Κομμωτήριον· ἀναγνωστήριον· τιμαὶ συγκαταβατικαὶ Ἄκρα περιποίησις, καθαριότης τελεία.

Μεγάλαι ἐπὶ τῶν Συνδρομῶν ἐκπτώσεις

Η ΕΘΝΙΚΗ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛ. ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ

Ἱδρυθεῖσα τῷ 1891 ἐν Ἀθήναις

Ἀσφαλίζει ὑπὸ συμφορωτάτους ὅρους καὶ ἀντὶ μετρίων ἀσφαλίστρων κατὰ τῶν κινδύνων τῆς μεταφορᾶς: Παντὸς εἴδους κτίρια, ξύλινά τε καὶ λίθινα, ἐμπορεύματα, ἔπιπλα, βιομηχανικὰ καταστήματα κλπ. Κατὰ δὲ τῶν κινδύνων τῆς θαλάσσης: Ἀτμόπλοια, ἱστιοφόρα, ὡς καὶ τὰ φορτία αὐτῶν, ναυτοδάνεια κλπ.

Ταχεῖα καὶ ἐλευθέριος πληρωμὴ τῶν ζημιῶν διὰ τοῦ ἐν Κων/πόλει πληρεξουσίου Γεν. Πράκτορος,

κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΤΣΙΚΑΛΙΩΤΗ

Ζημίαι πληρωθεῖσαι ἀπὸ τοῦ 1891—1900

Φράγκα 16.000.000

ΑΙ ΜΑΝΑΙ ΑΓΓΛΙΚΑΙ ΠΥΡΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΑΙ Α΄ ΤΑΞΕΩΣ

Η PATRIOTIC

καὶ ἡ GUARDIAN

Μὲ κεφάλαια 10,000,000 Λ. Στερλινῶν.

Ἀσφαλίζουσαι κατὰ τῶν κινδύνων τῆς πυρκαϊᾶς παντὸς εἴδους ἀκίνητα καὶ ἐμπορεύματα ἀντὶ μετρίων ἀσφαλίστρων.

Οἱ μόνοι γενικοὶ πράκτορες ἐν Τουρκίᾳ:

EDWARDS & SON

Ἀλληλεμζῆ Χάν, ἀριθ. 3, 4, 5, 6.

Διαχειριστὴς ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Ε. ΙΓΓΛΕΣΗΣ

Ἐντολοδόχος ἀγγελιῶν καὶ ἐντύπων

Μαθήματα γαλλικῆς. Ἀλληλογραφία γαλλική. Μεταφράσεις ἐκ τῆς γαλλικῆς εἰς τὴν ἑλληνικὴν, καὶ τἀνάπαλιν. Ὑπηρεσία ἀκριβὴς καὶ ταχεῖα. Ὅροι ἐπωφελεῖς.

Πλατεῖα Τοῦρνελ, εἰς την γωνίαν τῆς ὁδοῦ Ζουμπούλ ἀρ. 2 καὶ Κουρσούμ-Χὰν ἀρ 3

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

ΑΘΗΝΑΙΚΟΝ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΤΗΣ ΜΙΛΟΥ

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΝ ΑΜΙΣΩ. Τὸ μόνον ἐν Ἐξείνῳ Πόντῳ

Δέχεται παραγγελίας λιανικῶς καὶ χονδρικῶς, φοντάν, σοκολάτες, πισκότα, κομφέτα, καὶ παντὸς εἴδους ζαχαρωτὰ εἰς τιμὰς συγκαταβατικὰς καὶ ἀνεπιδέκτους συναγωνισμοῦ.

Ἐπίσης ἐκτελεῖ παραγγελίας διὰ γάμους, βαπτίσεις, ἐσπερίδας κτλ. μετὰ φιλοκαλίας καὶ λεπτότητος ἀμιλλωμένης πρὸς τὴν τῶν περιφημοτέρων Εὐρωπαϊκῶν ἐργοστασίων.

ΜΕΤΑΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΚΑΙ ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΒΑΦΕΙΑΔΟΥ

Πλησίον τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ Σιρκετζῆ ἀρ. 1

Φωτογραφίαι παντὸς εἴδους καὶ μεγέθους. Τιμαὶ πολὺ συγκαταβατικαί. Μαθήματα καὶ ἐρωτήσεις δωρεάν. Τζιγκογραφίαι παντὸς εἴδους δι' ἐφημερίδας, περιοδικά, βιβλία, τραπέζας, καταστήματα καὶ λοιπά. Τιμαὶ κατὰ τὸ ἥμισυ τῆς Εὐρώπης. Γραμμόφωνα καὶ δίσκοι ἀπὸ λίρ. ὀθ. 1 1)2, 2, 2 1)2, 3, 5, 7, μέχρι 10.

Ὁ θέλων ν' ἀγοράσῃ μίαν μηχανὴν γραμμοφώνου ὀφείλει νὰ δηλώσῃ ποίας ἀξίας θέλει, ἵνα τῷ σταλῇ τὸ σχέδιον τοῦ γραμμοφώνου.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Γ. ΜΙΧΑΗΛΑΡΑΣ

ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΗΣ

Ὁδὸς Τελωνείου Ἀριθ. 68

Κατασκευὴ ἐνδυμάτων ἐπὶ παραγγελίᾳ ἐκ κασμιρίων προερχομένων ἐκ τῶν καλλιτέρων ἐργοστασίων Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας.

Τιμαὶ εὐσυνείδητοι μὴ ἐπιδεχόμεναι συναγωνισμόν.

Πλήρης ἐπιτυχία περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν παραγγελιῶν.

SISMANOGLIO ARCHIVE

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ

Ραχὰτ λουκουμίων καὶ διαφόρων ζακχαρωτῶν

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

76—Μπαλοὺκ Παζὰρ Πόλεως—76

Μεγάλη καὶ ἐκλεκτὴ ἀποθήκη κομφέτων, ἀγγλικῶν μπισκότων, φρουί κομφί, σοκαλατῶν, φοντάν, κουρέτων διὰ γάμους, κακάο, λικέρ.

Τὸ ἀπὸ 12ετίας, εὐφήμως λειτουργοῦν ἀνωτέρω κατάστημα φέρει εἰς γνῶσιν τῆς πολυαρίθμου αὐτοῦ πελατείας καὶ τοῦ σεβαστοῦ κοινοῦ ὅτι ὅλα τὰ πωλούμενα εἴδη, προερχόμενα ἐκ τῶν καλλιτέρων εὐρωπαϊκῶν ἐργοστασίων, εἶναι πάντοτε πρόσφατα ὡς ἐκ τῆς συνεχοῦς πωλήσεώς των.

Ἀποστολαὶ πανταχοῦ

Ἐκτὸς τῶν ἄλλων προσόντων τοῦ καταστήματος, καὶ αἱ τιμαί του εἶναι τοσοῦτω συγκαταβατικαί, ὥστε πᾶς ὁ προσερχόμενος εἰς αὐ ο δὲν θὰ ἐξελθῃ χωρὶς ν' ἀγοράσῃ ὅ,τι ἐπιθυμεῖ ἐκ τῶν ἀναφερομένων εἰδῶν.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Ἀδελφῶν Ι. καὶ Α. ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗ

Πέραν, Κουλὲ-Ντιμπὶ

Τὸ Ἐργαστήριον Ζωγραφικῆς τῶν *Ἀδελφῶν Ἀρβανιτάκη* ἀναλαμβάνει τὴν ἐκτέλεσιν παντὸς εἴδους ἐπιγραφῶν ἐλαιογραφημένων καὶ ἐπιχρυσωμένων, τὴν μεγέθυνσιν φωτογραφιῶν (Agrandissement), εἰκόνας Ἁγίων, ἐπιδιόρθωσιν παντὸς εἴδους εἰκόνος παλαιας καὶ ἰχνογράφησιν διαφόρων σχεδίων ποικιλτικῆς ἐπὶ ὑφασμάτων, τὴν ἐπιδιόρθωσιν καὶ ἐπιχρύσωσιν πλαισίων, καθρεπτῶν καὶ εἰκόνων, ὡς καὶ πάσης ἄλλης ἰχνογραφικῆς καὶ ζωγραφικῆς ἐργασίας.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟΝ

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ Λ. ΠΑΠΑΘΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

104—Ὁδὸς Σόλωνος—104

Ἐργασία καλλιτεχνική. Ὕλικὰ πρώτης τάξεως

Τιμαὶ συγκαταβατικαί

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Ἐνταῦθα. Ἡ Α. Μ. ὁ Πατριάρχης πρώην Ἱεροσολύμων κ. Νικόδημος 5, Ἀφροδίτη Δ. Σωφρονιάδου 20, Ἑλένη Ἀλκ. Μιχαηλίδου 10, Ἰωάννα Κ. Καραθεοδωρῆ, Σμαράγδα Ἀλ. Σινιόσογλου 5, Εὐθαλία Ἀδάμ., Ἑλένη Στρούβαλη, Βιργινία Ε. Σαπουντζάκη 2, Κα Σαγρέδου, Ἐριφύλη Ν. Ἀνδρειωμένου 6, Εὐτέρπη Μιχαλκίδου, Εἰρήνη Π'' Παναγιώτου, Μαρία Τεριακίδου, Γκ Μακρίδης Βέης, Κ Ρηγόπουλος, Ζ. Σουβατζόγλους, Α. Πράσινος, Πλ. Ἀγαπητίδης 2, Στ. Γιάννοβιτς, Ἰλ. Τσαλδάρης, Περ. Γεωργιάδης 4, Δ. Γαβριήλ, Ν. Καραμβέρης, Χριστ. Κουλούσης, Ἀρ. Βαβάκης ἰατρός 8, Γ. Οἰκονομίδης. Ν. Χ'' Γρηγόρης, Α. Καραπαναγιώτης, Alfr. Bouniolis, Ι. Λίτσικας, Θεόφ. Χρυσοστόμου, Ἀρ. Αἰνατζόγλους, Ξεν. Παπαδόπουλος, Πρ. Ἀβραμίδης, Νικόδ. Π'' Κωνσταντίνου, Ἀπ. Δεκόλης, Κωνστ. Κυριαζῆς 10, Ν. Εὐτυχίδης 4, Μ. Ξυδιᾶς 2, Θ. Ζωγράφος, Ν. Γιαννακόπουλος, Φ. Σάββα, Κ. Ἀϊβαζίδης, Ἰάκ. Ἀγγελίδης, Παν. Μαλλίδης, Β. Ε. Μωραΐτης, Δ. Κ. Σπανούλης, Ν. Παπαδόπουλος, Ἡ Α. Θ. ὁ ἁγ. Συνάδων κ. Εὐγένιος 2, Β. Μακούλιος.

Εὐγ. φρ. Καταρράκτου τοῦ Νιαγάρα *καὶ* Φλοίσβου τοῦ Βοσπόρου. Comtesse de Verone, Comtesse S. de Goussemcourt. Sir Percy Cash, Yvonne de la Brosse, P. Fotiady, Εὐδοξία Καμπαλούρη Ἐφέντη A. Papadopoulo, Ἑλένη Κασάπογλου, Ἑλένη Βελιτζανίδου, Anne Biledjikdji, Αιλὴ Φαλιέρου, Σεβαστὴ Ἰωαννίδου, Χαριτίνη Θωμαΐδου, Alice Walner, Emma Hulnig, Διαμαντίνα Ξένου, Marie Dupuis, Μαρίκα Δανδόλου, Elisabeth de Georgio, Rosa Svartz, Μαρίκα Φωτιάδου, Ἀριάδνη Ἰωαννίδου, Αιλὴ Παπαδοπούλου, Βιργινία Κέτκοβιτς, Εὐτέρπη Φωτιάδου, Νέλλη Τρανοῦ, Fortunée Hekimian, Marie Thérèse Boyer, Marie

© SISMANOGLIO

Louise Svartz, Lelia, Marguerite Chapidot, Ἄγνωστος Δίς, Jeanne Marie Desruol, Ἑλένη Παρίση, Κλειὼ Βαλαβάνη, Ι Καραμαούνας, Σ. Σεραφειμίδης, Κ. Δῶρος, Θ. Παπαδόπουλος, Δ Ἀνανιάδης ἰ., Ἐμμ. Γεωργιάδης, M. Minassian, A. Ὀμπράνοβιτς, A. Aslan, A. Ἀναστασιάδης, Γ. Συκιώτης, Γ. Μ. Ἐμμανουηλίδης ἀρχιτέκτων, Κ. Ποτοῦς, Ἀλ. Φωτιάδης, Α. Σέρεζλης, Ἰω. Ἀλευρόπουλος, Δ Σουβατζόγλους, Δ. Διαμάντογλους, Ι. Βογιατζόγλους, Θρ. Ἰωαννίδης, Δ Δαμιανός, Π Σταυρίδης, Ι. Σαρρόπουλος, Ι Κιφιώτης, Δ. Ἀποστολίδης, Κ. Μιχαηλίδης.

Εὐγ. φρ. Δος Εἰρήνης Γεωργιάδου. Ἀναστ. Χαλκιδοστεφανάκη, Ἀφροδ. Κωτσογιάννη, Ἀλεξάνδρα Μακρῆ, Εἰρήνη Γεωργιάδου, Σοφία Τσικοπούλου, Βιργινία Γεωργιάδου, Ἀλεξάνδρα Φραντζέσκου, Ι. Δ. Ἀνδρικόπουλος, Β. Ἰωβάννοβιτς, Alex. N. Théologos, Ν. Ρωσσέττος, Εὐστρ. Ἀντωνιάδης, Κ. Στεφανίδης, Β. Μαράσογλους, Αἰμ. Wvippeg, Ι. Ζ. Γκέϊβελης.

Εὐγ. φρ. κ. Χαρικλείας Κ. Ἀραβανοπούλου. Χαρίκλεια Κ. Ἀραβανοπούλου, Ἀμαλία Κ. Κωνσταντινίδου, Χαρίκλεια Τ. Ἀραβανοπούλου.

Εὐγ. φρ. Δος Καλυψοῦς Ἰωαννίδου. Καλυψὼ Δ. Ἰωαννίδου, Hélène Moussato, Σοφία Σταυρινοῦ.

Εὐγ. φρ. κ. Βασιλικῆς Ζηρίνη. Ἕλλη Θεοφιλοπούλου, Βασιλικὴ Ζηρίνη.

Εὐγ. φρ. κ. Εὐγενίας Θ. Κοτιώνη. Ἀγγελικὴ Βάκου, Εὐγενία Θ. Κοτιώνη, Φωτεινὴ Γαΐκα, Β. Γαΐκας, Γρ. Λεβέντης.

Εὐγ. φρ. κ. Αἰκατερίνης Χοϊδᾶ. Ἀλεξάνδρα Βιδιβίλλια, Κατίνα Ε. Χοϊδᾶ, Εὐρυδίκη Μοσχοπούλου, Ὑπατία Μοσχοπούλου, Φιλύρα Εὐτυχίδου, Θεανὼ Κοτσώνη, Ἀπ. Ξανθόπουλος, Χρ. Χαλβατζῆς.

Εὐγ. φρ. Δος Ἀμαλίας Διαμαντίδου. Ἀμαλία Διαμαντίδου, Ἑλ. Τρανοπούλου, Ἀντ. Βασιλειάδης, Ι. Καραδημήτρης.

Εὐγ. φρ. Δος Ἑλένης Ν. Εὐτυχίδου. Ἑλένη Α. Χατζοπούλου, Ἀγγελικὴ Μ. Παπαδοπούλου, Εὐγενία Κ. Ἀνανιάδου, Ἀγγελικὴ Ι. Κωνσταντινώφ, Ἑλένη Ν. Εὐτυχίδου.

Εὐγ. φρ. κ. Αἰκατερίνης Ν. Μέλα. Αἰκατερίνη Ν. Μέλα, Χρ. Ι. Ρίζος, Ἀλ. Μ. Ἀλεξανδρίδης.

Εὐγ. φρ. Δος Ἀγγελικῆς Παπαδοπούλου. Μαριόγκα Σιδηρίδου, Αιλὴ Μιορῆ, Εὐσεβία Γεωργιάδου, Ἀλ. Παπαδόπουλος, Κ. Χαρβαλιᾶς, Δ. Νικολαΐδης, Χαρ. Μπεκές, Φ.λ. Χρηστίδης.

Εὐγ. φρ. Αἰδ. κ. Κ. Καλλινίκου. Σωσάννα Σπυρίδωνος, Κ. Κωστόπουλος, Ἀν. Ἰωαννίδης, Β. Ἀτζέμογλους.

Εὐγ. φρ. ἀξιοτίμου Προεδρείου Συλλόγου «Ἑρμοῦ». Β. Ἀφεντούλης, Ι. Τζαύρας, Α. Χ. Στεφόπουλος, Δ. Συρόπουλος, Μ. Καραμάνος.

Εὐγ. φρ. Σάββα Ἀποστόλογλου δικηγόρου. Σ. Ν. Ἀποστόλογλους, Ε. Λ. Κολάσης, Εὐρ. Σταυρίδης, Χ. Παππᾶς, Ι. Κιουρκτζῆς, Δ Καρακουλάχογλου, Ἀβρ. Ἀβραμίδης.

Εὐγ. φρ. Θεολ. Διαμάντογλου. Θεολ. Διαμάντογλους 4, Ἀν. Τελλόγλους 2, Ν. Συμεώνογλου 4, Σ. Ἐθνόπουλος, Ἀλ. Κιουπετζόγλους 2, Φήρτμαν, Π. Παλαιολόγος, Ι. Διαμάντογλους 2.

Εὐγ. φρ. κ. Τιμ. Μαμελετζόγλου. Τ. Μαμελετζόγλους, Β. Κοσμόπουλος, Ι. Ἀμυγδαλάκης, Ι. Σερεμετάκης, Ι. Παπαδόπουλος.

Εὐγ. φρ. κ. Ἀντ. Ἀρβανιτάκη. Josephine Armaou, Ἀντ. Ἀρβανιτάκης, Ν. Σταΐκογλους. Θ. Μαστοράκης, Δ. Γκιουρτζόγλους, Κ. Τεκτονίδης, Ν. Βατσάλος, Ἡρ. Καστελλάνος, Θεμ. Φουρνάρος, Μ. Τραπούκης, Ι. Τούζογλους Κ.

'Απέργης, Σπ. 'Αρβανιτάκης, Α. Τζωρτζόπουλος, Σπ. Ζαχαριάδης, Γ. Μηκώνιος, 'Απ. Φενερλῆς, Γ. Τράντας, Β. Νικολάου, Δ. Τ. Βαρσάμης.

Εὐγ. φρ. κ. Σπυρίδωνος Θεοχάρη. Κ. Γάζης, Δ. Σαρρόπουλος, Δ. Σχοινᾶς, Ν. 'Αριστοτέλης, Κ. Θεοχάρης, Σπ. Θεοχάρης.

Εὐγ. φρ. κ. Σπ. Π. Θεοδωράτου. 'Ανδρ. Τζικόπουλος, Μ. Ραφτάκης, Ν. Βούλγαρης, Ἡρ. Μπάζιας, Ι. Καλογερόπουλος, Κ. 'Ανδρεάδης, 'Απ. Κοσμαπᾶτος, Ν. Π. Κωβαῖος, 'Ανδρ. Σασούκας, Κ. Ι. Γαβρίλη, 'Α. Θεοδωράκης, Σπ. Π. Θεοδωράτος.

Εὐγ. φρ. κ. Βασ. Π. Ταβανιώτου. Β. Π. Ταβανιώτης, Ν. Βασιλέλης, 'Ανώνυμος, Μαυρ. Ι. Μαυρουδῆ.

Εὐγ. φρ. κ. Παναγιώτου Μπεκέ. Π. Σωτηράκης, Π. Φεγγάρα, Γ. 'Ανανιάδης, Π. Μπεκές, Φ. Χατζόπουλος, Ι. Λαζαρίδης, Χ. Μπεκές.

Εὐγ. φρ. κ. 'Αλ. Θεολόγου. Argentine N. Theologou, Κλεοπάτρα 'Ηλιάδου, Σ. Βρυζάλα, 'Αλ. Ν. Θεολόγος, Π. Π. Παναγιωτίδης, Ι. Ζαχαριάδης, 'Αντ. Σιώτης, Ι. Παντα-ζόπουλος.

Εὐγ. φρ. κ. Μιλτ. Κροκοδείλου. Mme Catina Plant, Μελπομένη 'Εμμανουήλ, 'Αννα Μπάρλα, Αἰκατερίνη Παναγιωτίδου, 'Αρετὴ Στουπάκη, Σοφία Χατζοπούλου, Κ. 'Ανώνυμος.

Εὐγ. φρ. κ. Ἡρ. Φραντζῆ, ἐν τῷ Ἑλληνογαλλικῷ Λυκείῳ. Χρ. Περιβαλλιώτης, 'Ορ. Κωνσταντουλάκης, Γ. Στεφανίδης, Κ. 'Αντίππας, Ι. Βερβένης, Ν. Πινάτσης, Γ. Γιαβάσογλους.

Εὐγ. φρ. κ. Ν. 'Αναστασιάδου, φαρμακέως. Μαρίκα Χαρβαλιά, Ν. 'Αναστασιάδης, Féridoun Haïdar Bey, Μιχ. Θέμελις, Ι. Καλούδης ἱεροδιάκονος.

Εὐγ. φρ. κ. Νικολ. Χαρισιάδου 'Αρχιμανδρ. Μακάριος Σκλαβίδης, Οἰκονόμος Νικόλ. Χαρισιάδης, Χρ. Δραγώνης, Γ. Ζηρίνης, Φρ. Δελλατόλλα, Μ. Ζόκας, Π. Ζόκας, Π. Ζερβός, Θ. Λαμπρινίδης, Ι. 'Αγαδάκης, Β. Καλαϊτζόγλους, 'Αν. Θεοχάρου, Π. Μοσχίδης, Β. Ναδάλης, Π. Οἰκονομίδης, Ν. Χαρισιάδης.

Εὐγ. φρ. κ. Δ. Πατρινοῦ. Στέλλα Δόνη, 'Αμαλία 'Αλμπέρτου, Σ. Ὀγνιένοβιτς, Π. Νικολαΐδης, Κ. Ζερβόπουλος, Γερ. 'Αποστολίδης, Γ. Μαρουδῆς, 'Αθ. Δαφλιᾶς, 'Α. Παπάζογλους, Σ. Γουζόπουλος, Δ Μαρμαρηνός, Ι. Σιακούφης, Κυρ. Μοραλίδης, Γ. Νικολέτος, Β. Τσιλόγλου, Χ. Κληβέτσης, Γ. Μ. Γεωργιάδης, Joseph Hissar, Π Μιχαηλάρας, Ν. Κωστόπουλος, Β. Μαρμαρινός, Ι. 'Αγαδάκης, Δ. Σιράπης, Χρ. Καζάζης, Ν. Γαλανός, 'Αθ. Ταμπόζυγος, Σωτ. Μαυροκέφαλος, Ν. Γ. Γαλούσκας, Γ. Καλούμενος, Φρ. Τσαγκαράκης, Κυπρ. Μενεξόπουλος, Κωνστ. Μιχαηλίδης, Βασ. Χρυσόπουλος, Νικ. Μανόπουλος, Μάρκ. Περπινιάνης, 'Ιω. Μ. 'Ιωαννίδης, Γερ. Ματαράγκας.

Εὐγ. φρ. κ. Δ. Μαυράκη. Κλεοφίλη 'Αλτιντόπ, Καλλιόπη Π. Κύρου, Θ Δημητριάδης, Γ. Σεφέρογλους.

Εὐγ. φρ. κ. Θεοδώρου Ταχιντζῆ. Μαριγὼ 'Ισακίδου, Θεμ. Γεωργίου, 'Αλ. Στάλιου, Ἡρ. Μακεῆς, Κ. Τελωνίδης, Μέν. 'Ανδινος, Φ. Ταχιντζῆς, 'Αν. Παπάζογλους, Δ. Γ. Δροσοκόκκινος.

Εὐγ. φρ. κ. Σωκρ. Στεργιάδου. Ν. Παπαδόπουλος, Γεώργη Παπᾶς, Anast. Triphon, Μιλτ. Κωνσταντίνου, Β. Ι. Χριστοφορίδης.

Εὐγ. φρ. κ. Γεωργ. Ταβανιώτου. Γ. Ταβανιώτης, Ι. Βαχτσεβάνογλους, Π. Παπαδόπουλος, Κ. Καλυβόπουλος, Ν. Πασαλόγλους, 'Ελ. Κουτσόπουλος, Ν. Γηρουλέρος, Α. Λ. Σωτηριάδης, Θ. Οἰκονομίδης, Michel Sypsom.

Εὐγ. φρ. κ. 'Αχ. Σπόνεκ. 'Ιωάννης Χαντζάρας, Νικόλαος Μπετχαβᾶς, Σπῦρος Τσούμας, Θεόκλητος Γεωργιάδης

λογιστὴς 2, Στέφανος Ζέρβας, Δημήτριος Ἀθανασιάδης, Ἄγγελος Καλοβιδούρης, Παντελῆς Μιχαηλίδης, Περικλῆς Σαρρῆς, Ἰωάννης Καραμάρκου, Κωνστ. Τσαούσης, Παντελῆς Κουϊρίνης, Γεώργιος Ἀραζοῦς, Σταμάτιος Παπαδόπουλος, Δημ. Ἐμμανουηλίδης, Δημ. Τσούμας, Γεώργ. Τσαούσης, Δημήτριος Κατσέλος, Δημήτριος Τσιτσέρας, Πολύδωρος Χαντζάρας, Ἀχιλλεὺς Σ. Σπόνεκ.

Εὐγ. φρ. κ. Ν. Βολιέτη. Θ. Τσατσόπουλος, Ἀθ. Κοργιαννίδης, Ν. Βολιέτης.

Εὐγ. φρ. κ. Φ. Σπανοπούλου. Γ. Παλάσης, ἰ., Κ. Μιχαηλίδης, Ἐμμ. Λιβάνιος, Μ. Γιανίρης.

Εὐγ. φρ. κ. Παναγῆ Ξενάτου. Σ. Σφαιρόπουλος, Α. Κοντόφαρδος, Ι. Κούμας, Ἠλ. Ζήσης. Δ. Ἀρζόγλους, Π. Ἀλεκτορίδης, Στ. Βροντίσης, Σ. Καραμάνος, Σ. Καραπάνος, Γ. Ἀκίνδυνος, Γ. Γεωργιάδης, Φ. Σάββα, Ι. Δαπέρης, Χ. Ἀκτάρερ, Δ. Ἀντώνογλους, Ἠλιάσκος, Ι. Φιλιππίδης, Νικόλαος, Ἀλέξ. Βαλμᾶς, Ι. Δαρμῆς.

Εὐγ. φρ. κ. François Dandolo. Ἀλεξάνδρα Τσαλικάκη, François Dandolo, Κ. Μουτάφογλους, Α. Δημητρόπουλος, Μ. Παναγόπουλος, Ἐμμ. Παπαδίτσης.

Εὐγ. φρ. κ. Εὐαγγ. Βασιλειάδου. Μαριάνθη Ε. Βασιλειάδου 10, Εὐδοκία Βλαχοπούλου 10, Εὐ. Βασιλειάδης, Ἀλ. Βάρβας, Δ. Χρηστάκης.

Εὐγ. φρ. κ. Δημητρίου Λασκαρίδου. Δ. Λασκαρίδης, Δ. Συρόπουλος, Θ. Νικολαΐδης, Βλ. Μιρμίρογλους.

Εὐγ. φρ. κ. Νικολάου Σινανίδου. Ἀν. Περβανίδης, Κ. Σινανίδης, Γ. Κῶτος, Θ. Ἀνδρεάδης, Νικ. Σινανίδης.

Εὐγ. φρ. κ. Πολυδώρου Χαντζάρα. Γ. Βασιλειάδης, Κ. Θεοχαρίδης, Κ. Ασγαρίδης, Γ. Ασγαρίδης, Β Γιαλινᾶς, Πολύδ. Χαντζάρας.

Εὐγ. φρ. κ. Ἀλεξάνδρου Καραμαούνα. Α. Ζαφειρίς, Δ. Χατζηκωστῆς, Α. Καραμαούνας, Α. Τρωϊάνος, D. Camarados, Κλ. Κατρανίδης, Δ. Γαετάνος.

Εὐγ. φρ. κ. Γουλ. Καλλιάδου. Π. Γουναρόπουλος, Α. Μεταξᾶς, Α. Ραΐσης, Στ. Καλλιάδης, Στ. Κλήμης, Γ. Σκριώτης, Εὐθ. Ζήσης, Π. Τεργιαζός, Μ. Κρασσᾶς, Γουλ. Καλλιάδης.

Εὐγ. φρ. κ. Ἀγ. Δανδόλου. Π. Καραβοκυρός, Κ. Καρούτης, Α. Papadopoulos, Δ Καλβοκορέσης, Φρ. Σαράντης, Ἀγ. Δάνδολος.

Εὐγ. φρ. κ. Δ. Ἰγγλέση. Μαρία Ἰβανίδου, Ἀθηνᾶ Μπαρμπάκη, Ἄννα Κομποθέκρα, Βικτωρία Γ. Νικολαΐδου, Ἐλίζα Παναγιωτίδου, Οὐρανία Γιαννησοπούλου, Ἰφιγένεια Γ. Ἀκεστορίδου, Ἰουλία Αὐλωνίτου, Σαπφὼ Ναρλῆ, Χριστίνα Χαδούμογλου, Ἑλένη Δ. Εὐθυβούλη, Π. Σκυλίτσης, Ἐ. Φίλων γεν. Πρόξ. Ἑλλάδος, Α. Παντζίρης Βέης 4, Γ. Κάρταλης 2, Θ. Παράσχος 2, Κ. Περδικάρης 2, Γ. Ψάλτης, Πολύκαρπος Ἱεροδ. Α. Ζαννίδης, Φ. Κούρτελης, Γ. Φατσῆς, Ι. Κωζαδῖνος, Μ. Σαράφης, Π. Π. Βεγλερῆς, Ἀριστ. Κορπᾶς, Μ. Βερνῖκος. Ι. Στεφανίδης, Α. Μανιαδάκης, Ν. Νικολαΐδης, Δ. Ἀγγελίδης, Μ. Λαμπρινίδης, Γ. Ἐλευθεριάδης Βέης, Ι. Ἀδαμίδης ἰ., Α. Τουργούτης, Α. Ζωγράφος, Ν. Ἀλευρόπουλος, Ν. Ἰγγλέσης Κεφαλληναίος, Κύριλλος Ἐφέντης, Α. Γραμματόπουλος, Λ. Ἀρβανιτίδης, Ι. Δαρμῆς, Κ. Τζαφέρης, Α. Κύριλλος, Π. Κοσμίδης, Ἀδελφοὶ Κοτσώνη, Θ. Μαλιάκας, Α. Νόϊος. Π. Καλλίνικος. Εὐάγγ. Ζάρβανος, Ἀλ. Ἀκεστορίδης, Ἀλκ. Κηλτζανίδης, Κ. Νικηφοράκης, Ι. Καλλιβρούσης, Ἀδελφοὶ Κουρτέση, Π. Μεϊμαρίδης ἐφέντης, Μ. Κρικέλλης, Ἀχ. Δημητριάδης ἰ., Ν. Φωτιάδης, Κλ. Μαυρόπουλος, Μ. Ζαρόκωστας, Σ. Ραφτόπουλος, Ι. Βενιέρης, Κ. Θεοδωρίδης, Κ. Συγγρός. Ἀρ. Χριστοδούλου, Α. Συνιόσογλους, Σ. Χαραλαμπίδης, Α. Πηνιατῶρος, Α. Ρωσσόλυμος, Γ. Μαυρομμάτης, Α. Σπανδωνῆς, Γ. Λαγουδάκης, Ι. Φωτόπουλος, Α. Μολφέσης, Ἀνδρ. Μολφέσης, Ν. Τζουβάρας, Ι. Βασιλειάδης, Π. Ἰωαννίδης, Κ. Μήκας, Ἀδελφοὶ Ράκα, Μ. Μπόν, Ε. Καράβας, Στ. Ἀναστασιάδης, Δ. Μόσχος, Β. Ἀναστασιάδης, Ἀδελφοὶ Τριανταφυλλίδη, Ἀδελφοὶ Τριανταφυλλίδη, Ἀδελφοὶ Τριανταφυλλίδη

φυλλόπουλοι, Ι. Δεγαΐτας, Κ. Χιονάς, Ι. Καναγκίνης, Α. Ἀνυφαντής, Υἱοὶ Ναούμ Βαρζάκου, Γ. Σιάρπας, Μυρίδης, Ἀθ. Ζαχαριάδης.

Εὐγ. φρ. κ. Π. Καμίλη. Καλλιθέα Ι. Φωτοπούλου, Ἑλένη Ἐπαινετοῦ, Κ. Βιτάλης, Δ. Χατζοπούλου, Δ. Ναυτόπουλος, Ι. Δούκας, Γ. Σ. Καρούλης, Ν. Καριωτόπουλος, Ν. Καλογερόπουλος, Θ. Λεόντος, Δ. Χ'' Θάνου, Στ. Καρατζόπους, Κ. Κανάτσος, Δ. Ξανθὸς 2, Κ. Βολοβίνης, Κ. Βασιλειόντης, Ἀθ. Βαρσάμης.

Εὐγ. φρ. κ. Κωνστ. Σπανούδη. Σοφία Α. Ἀγγελίδου, Ἑλένη Παρίση, Δημ. Ἀλευρόπουλος, Νικ. Μ. Στυλιανίδης, Δημ. Τσάκος.

Εὐγ. φρ. κ. Δ. Ἰγγλέση. Στ. Βατιλάτος, Κ. Σαραφόπουλος, Δημ. Ζαχαριάδης, Θ. Σγούτας, Ζ. Φιτίλης, Γιάγκο Ἐφέντης Καμπαλούρης, Ἀδελφοὶ Εὐστρατιάδη, Ι. Παπαγραμ. τῆς Ἑλλ. Πρεσβείας, Ι. Δζεράχογλους ἰ., Ν. Κωνσταντινίδης φαρμ. Ἀδ. Παπαγιαννόπουλοι, Μ. Νέϊος, Ι. Καραγιαννόπουλος ἰ., Π. Τιβέριος, Ι. Λαβδόπουλος, Π. Γ. Πασχαλίδης, Ι. Θερμιώτης, Γ. Μουζενίδης, Α. Σούρλας, Ἀδ. Ἀδάμ, Μ. Μεζίκης, Θ. Λινός, Σ. Σερεμετάκης, Ἀδ. Στυλιανίδου, Α. Ἀκύλας, Σ. Ψωμιάδης, Μ. Χανούς, Μιλτ. Χρηστίδης, Κ. Φατσέας, Σ. Πεσματζόγλους 4, Γ. Βελούκας.

Ἐν Ἁγίῳ Στεφάνῳ. *Εὐγ. φρ. κ. Πετρίδου.* Σοφία Ἀντωνιάδου, Αἰκατερίνη Πολυζώη, Νυμφοδώρα ράπτρια, Κ. Κωνσταντινίδης, Ἀγγ. Νικόπουλος, Π. Δαλαβέρας, Στ. Φεκατσέλη, Γ. Βραχάκης, Δ. Θεοδοσίου, Κ. Λαμπῆ, Σ. Γιαννακόπουλος, Μ. Μεζίκης, Ν. Κιουρτζόγλους, Ἀθ. Γκόγκας, Ν. Μιχαηλίδης Δ. Κωνσταντινίδης, Ἀρ. Κοεντές, Θ. Φυστουρῆς, Ἀθ. Σιόβλας, Β. Ἀρβανιτίδης, Στ. Παντελίδης, Μ. Φυστουρῆς, Γ. Ραπτόπουλος.

Εὐγ. φρ. κ. Ἰω. Φυστουρῆ Ι. Μ. Φυστουρῆς, Στ. Κ. Φυστουρῆς, Ἱερολ. Β. Χονδράκης, Ι. Λαμπρινούδης, Κ. Ἰωαννίδου. Κ. Ε. Βιτάλης, Μ. Φωκαεύς, Ἑλ. Ν. Παντοπώλης, Ἀντ. Γκβαλλάς. Ε. Ν. Μαυρομμάτης, Ι. Α. Πεταλας.

Ἐν Βαλατᾷ. *Εὐγ. φρ.* Δος Ἑλένης Μανικοπούλου. Ἀσπασία Α. Ἐμμανουήλ, Ἑλένη Τριγωνίδου, Μαριγὼ Μανικοπούλου, Ζωὴ Μελανδινοῦ, Εὐρύκλεια Κωνσταντινίδου, Ι. Ἰωαννίδης.

Εὐγ. φρ. Δος Μαρίας Γεωργιάδου. Κόρινα Γεωργιάδου, Κλεοπάτρα Τσιμπουκτσόγλου, Δόμνα Καϊᾶ, Σεβαστὴ Μαλλιαρᾶ, Φεβρωνία Δημητριάδου, Σοφία Χατζάκη, Ἀργυρὼ Κομνηνοῦ.

Εὐγ. φρ. κ. Σπ. Οἰκονόμου. Σουλτάνα Μανικοπούλου, Ἐδ. Τρυφίδης, Θ. Δ. Θεολογῆς, Χρ. Στράτης, Γ. Ἀναστασιάδης. Θ. Γ. Θεολογῆς, Ἠ. Βουγίδης, Γρηγόριος Ἱερομόν., Προϊστ. Ἰω. Ρουσσίδης, Ἱερολ. Παΐσιος, Ἀγγ. Κυριαζῆς, Ἀσκλ. Δοβλετίδης.

Ἐν Βαφειοχωρίῳ. *Εὐγ. φρ.* κ. Αἰκατερίνης Τάγη. Δέσποινα Ι. Νικολαΐδου, Μερόπη Πετεινουδάκη, Κ. Σ. Κεχαγιᾶς.

Εὐγ. φρ. Δος Εὐφημίας Καραγκιόζη. Μαρία Β. Καρυστηνοῦ, Ἑλένη Καρακάση, Ἀκριβὴ Δηλιγιάννη, Εὐφημία Καραγκιόζη, Μ. Ταρλίδης, Κ. Τζανόπουλος.

Ἐν Βεβεκίῳ. *Εὐγ. φρ.* κ. Ζήση Κοτιώνη, ἐν τῷ Ροβερτείῳ Λυκείῳ Ζ. Μ. Κοτιώνης, Ι. Καμπίτσης, Α. Τικόπουλος, Β. Γκιαβουράκης, Α. Μιχαηλίδης, Ε. Joly, Χρ. Κιοσσές, Μ. Γ. Βλάχος, Ι. Δ. Τράκογλους, Γ. Νάσιουτζικ. Γ. Ἐξηνδάρης, Θ. Σαχίνης, Ἀν. Καλλίνικος, Ἀλ. Κέντρος, Α. Ἀδαμόπουλος.

Ἐν Διπλοκιονίῳ. *Εὐγ. φρ.* Δος Ἄννης Συνιόσογλου. Εὐλαμπία Συνιόσογλου 9, Θάλεια Χινδίρογλου 2, Ὀλυμπία Βασιλειάδου, Μαρία Σεβαστίκογλου.

Εὐγ. φρ. Δος Ἰφιγενείας Παναγιωτίδου. Ἑλένη Μαρ-

κοπούλου, Μαρία Βούλγαρη, Ἀλεξάνδρα Μεταξοπούλου, Εὐτυχία Στεργιοπούλου, Στυλιανὴ Σαντοριναίου, Μαρία Ἡλιάδου. Ἀθηνᾶ Ζερβουδάκη, Σουλτάνα Δημητρίου.

Εὐγ. φρ. Δος Μαρίας Κρεμμύδα. Μαρία Κρεμμύδα, Ἐριφύλη Εὐαγγέλου, Αἰκατερίνη Ὀργαντζόγλου, Μαρία Χριστορόρου, Φωτεινὴ Τσαγκαρίδου, Ἑλένη Χρυσοπούλου, Χαρίκλεια Κοτάκη, Σοφία Κοζαείδου, Εὐφροσύνη Ἰορδανίδου, Μαρία Τσιτσοπούλου, Ι. Δ. Βολοβίνης, Ζ. Ζητρουλόπουλος.

Εὐγ. φρ. Δος Αἰκατερίνης Βαφειάδου. Λυσίππη Θεοχάρους, Ἀλεξάνδρα Ἐγγλεζάκη, Αἰκατερίνη Βαφειάδου, Π. Γουναρόπουλος, Μιλτ. Ἰατρόπουλος.

Εὐγ φρ. Δος Κρατείρας Βογιᾶ. Χαρίκλεια Κορακίδου, Εὐδοξία Σερβανίδου, Σμαρὼ Ζωηροπούλου, Ἀριάδνη Νικολαίδου, Ἐλπινίκη Κάμπερ, Κυριακὴ Πετρίτση, Τζ Μιχαλίτσης, Ὀδ. Δημητριάδης.

Εὐγ. φρ. Δος Ἐλευθερίας Ζεκιοπούλου. Πολυξένη Λ. Θάνου, Χριστίνα Κωνσταντινίδου, Χαρ. Κωνσταντινίδης, Δ. Χ. Κωνσταντινίδης, Κ Ζ. Κωνσταντινίδης, Ι Κωνσταντινίδης, Δ. Καραμπατάκος, Ι. Καραμουσλῆς, Χρ. Γ. Ἀνδρεάδης, Χαρ. Π'' Σακελλαρίου.

Εὐγ. φρ. Δος Αἰκατερίνης Ε. Χρηστίδου. Καλυψὼ Χόρμελ, Ι. Σπυρόπουλος, Στ. Χρηστίδης,

Εὐγ. φρ. κ. Σαράντη Νεωκορίδου. Κ. Πάϊκος, Θ. Εὐαγγέλου, Α. Μαυρίδης, Φ. Μοσχίδης, Κ. Κυριαζίδης, Β. Λίκας, Γ. Μαντζαρίδης, Ι. Α. Νεωκορίδης, Γ. Δίτσος, Δ. Ι. Κρασσᾶς, Georges Batti, Κ. Δημόπουλος, Μ. Δούκας, Georges Nandorfy, Σ. Α. Νεωκορίδης.

Ἐν Κοντοσκαλίῳ. *Εὐγ. φρ.* κ. Ἐμμ. Φιλιππίδου. Κ. Σαββίδης, Ἀνώνυμος, Φωκ. Φιλιππίδης, Ἠλ. Λάββας, Ἀπ. Χουρμουζιάδης.

Ἐν Μεγ. Ρεύματι. *Εὐγ. φρ.* Δος Ἀγγελικῆς Ι. Μόσχου. Ἀγγελικὴ Ι. Μόσχου, Βικτωρία Λογίου, Καλλιόπη Σοφοῦ Κ. Ι. Μόσχος, Ἐμμ. Μόσχος, Ν. Μαυρῆς, Α. Γεωργιάδης, Γ. Μαυρολέων.

Εὐγ. φρ. Δος Ἄννης Καλλινίκου. Χριστίνα Σ. Ἀντωνιάδου, Ἀναστασία Καλλινίκου, Ἐλπινίκη Φυμερέλλη.

Εὐγ. φρ. κ. Θεοδώρου Νάτσινα. Μελπομένη Θ. Νάτσινα, Μαρία Κουκουλέ, Ν. Πουσσουρῆς, Π. Χαραλάμπους, Δ. Μαυρομμάτης, Π. Σ. Κουβέλης.

Ἐν Νεοχωρίῳ. *Εὐγ. φρ.* κ. Ἐλισάβετ Νικολαΐδου. Ἐλισάβετ Νικολαΐδου, Μαρίκα Πουλλορρίζου, Εἰρήνη Δενδρινοῦ, Εὐφροσύνη Μπίμπη, Ἑλένη Ναούμ.

Ἐν Πριγκήπῳ. *Εὐγ. φρ.* Δος Κλεονίκης Κώτου. Σοφία Ἀνδρομέδα, Ἀρτεμισία Βιδάλη, Ἑλένη Κορακίδου, Ἑλένη Δήμπογλου, Ἑλίνη Ρηγοπούλου, Κλεονίκη Κώτου.

Εὐγ. φρ. κ. Χρ. Κοντογιάννη. Ἱερολ. Χρύσανθος Κωνσταντίνου, Χαρ. Βασιλειάδης, Χαρ. Λιαφόπουλος, Ἀθ. Κυρούδης, Κ. Δημητριάδης, Ἐμμ. Λάζογλου, Ν. Ἰωαννίδης, Χρ. Κοντογιάννης.

Ἐν Ταξαούλοις. *Εὐγ. φρ.* Δος Σοφίας Κωνσταντινίδου. Σοφία Κωνσταντινίδου, Χαρίκλεια Φωτίου, Ἀργυρὼ Στυλιανοῦ, Σεβαστὴ Σπονδύλη, Μαρία Λουκατράδη, Εὐαγγελία Βαρούχα, Πελαγία Ἐλευθεροπούλου, Ζηνοβία Γιολτζίδου.

Εὐγ φρ. Δος Εὐαγγελίας Μισίσογλου. Εὐαγγελία Μισίσογλου, Ἑλένη Γ. Καρυττινοῦ, Surpik Missisian, Κ. Ἄκατος, Α. Ἄκατος, Δ. Λέφκαρος, Α. Λέφκαρος, Μ. Ἀναστασιάδης, Κ. Ἀποτέπαρος, Π. Καλλιγᾶς, Ν. Καλλιγᾶς, Ἀντώνιος, Π. Δουλετήτζς, Π. Μαφίδης.

Εὐγ. φρ. κ. Χαρικλείας Π. Στογιαννοπούλου. Ἀριάδνη Σουβατζίδου, Χαρίκλεια Π. Στογιαννοπούλου.

Ἐν Τζιβαλῇ. *Εὐγ. φρ.* κ. Εὐφροσύνης Ξανθοπούλου. Γ. Ξανθόπουλος, Ἐλ. Μαυρογένης, Γ. Ἐγγονόπουλος, Κλ. Χ'' Οἰκονομίδης.

Ἐν Φαναρίῳ. *Εὐγ. φρ.* Δος Εὐδοξίας Τζαφέρη. Ἑλένη Α. Κύρου, Σοφία Δημητριάδου, Σοφία Μαντζουρίδου, Εὐδοξία Π. Τζαφέρη, Ε. Ἰωακειμίδης, Π. Φερκίος, Ἀθ. Δρεστιξλιάρης, Ν. Παπᾶ Θεοδώρου, Α. Σμαρίπας, Π. Δημόπουλος, Π. Πολίτης, Κ. Ἰωαννίδης, Ἱππ. Κάλφας, Σ. Κοτζαμπόπουνες, Χρ. Καραμάνωφ.

Εὐγ. φρ. Δος Ἀσπασίας Μανδηλόγλου. Γ. Παπαδόπουλος, Casimir Navoni, Ν. Δανιηλίδης, Σπ. Δρακούλης, Κ. Δημητριάδης, Κ. Γεωργίου, Στ. Σταυρίδης, Στ. Μελαγχροινός, Ἀνώνυμος, Διον. Σπαθάρης.

Εὐγ. φρ. Δος Μαριάνθης Βυζαντίου. Μαριάνθη Τ. Βυζαντίου, Κ. Μηλιώτης, Καρδία ὑπὸ πέτραν.

Εὐγ φρ. Δος Καλυψοῦς Ἀμπελᾶ. Καλυψὼ Ἀμπελᾶ, Ἀναστασία Καπονίδου, Εὐδοξία Ἠλ. Βουτσᾶ, Θεοδώρα Γ. Λαμπίκη, Ἀθηνᾶ Τσούκα.

Εὐγ. φρ. Δος Ζέμπως Καραγκιόζη. Μαρίκα Βέϊκου, Γαρουφαλιὰ Τσαμπαζίδου, Γ. Φώσκολος, Γ. Τετέκος.

Εὐγ. φρ. Ἱερολ. κ. Ἱεροθέου Ἀνθουλίδου. Ἀλ. Ξανθόπουλος, Ἱερόθ. Ἀνθουλίδης 2.

Εὐγ. φρ. κ. Γ. Σαββοπούλου. Β. Παλαμήδης, Γ. Πετρόπουλος, Κ. Χ'' Καρακάσης, Γ. Λεμονίδης, Δ. Φαρμακόπουλος.

Εὐγ. φρ. κ. Νεοπτ Καρατζᾶ. Ὁ Δευτερεύων Βεν. Κυριακοῦ, Θ. Χ. Κωνσταντινίδης, Μ. Γεδεών, Ἀρμ. Χαμουδόπουλος, Σ. Φουρτουνιάδης, Μ. Βασιλείου, Γ. Λεμονίδης, Ν. Καρατζᾶς, Γ. Βαρούτης.

Εὐγ. φρ. κ. Γ. Χρυσογόνη. Ὁμ. Γκιουλλόγλους, Ξ. Κυριακοῦ, Μ. Καραβίας, Δ. Γαβριήλ, Δ. Παπᾶ Βασιλείου, Ἀλ. Μαυραλέξης, Σ. Μαυρίδης, Κ. Γαϊτανίδης, Μ. Σεβαστιάδης, Ἀν. Κωνσταντινίδης, Σπ. Σπυρίδης, Ξ. Γάμβας, Φ. Ἀναστασίου, Σ. Σταμπολίδης.

Εὐγ. φρ. κ. Ἐμμ. Ἡλιάδου. Πλ. Μπονίνη, Ν. Βασιλόπουλος, Ἐμμ. Ἡλιάδης.

Ἐν Φερίκιοϊ. *Εὐγ. φρ.* Δος Οὐρανίας Μιχαηλίδου. Οὐρανία Μιχαηλίδου, Ἀφροδίτη Τζιρᾶ, Θεσσ. Σαρκαλῆ, Ὄλγα Νικολαΐδου, Ἑλένη Ζαχαριάδου.

Ἐν Χάλκῃ. *Εὐγ. φρ.* κ. Νέστ. Α. Παπαδάκη, ἐν τῇ Ἐμπορικῇ Σχολῇ. Ι. Β. Τιρτικτσόγλους, Γρ. Γρηγορόπουλος, Ἀρ. Ζ. Σιφναῖος, Ι. Γιαννόπουλος, Θ. Φωτιάδης, Ε. Μιχαηλίδης, Β. Ἰωνᾶς, Ι. Καλογιάννης, Ε. Μιχαηλίδης, Α. Δ. Κώστας, Δ. Α. Χέλμης.

Εὐγ. φρ. κ. Κωνστ. Φριλίγγου. Ἄννα Θ. Κωνσταντινίδου, Κ. Φριλίγγος.

Εὐγ. φρ. κ. Ι. Πανσελαηνιάδου. Βασιλικὴ Σμαραλῆ, Ἀμαλία Παπᾶ Μιχαήλ, Μαρία Εὐστρατίου, Ἀπ. Καραπαναγιώτης, Χρ. Φαντίδης, Ζ. Μακρόπουλος, Ἀντ. Μικιάλης, Δ. Παϊδόπουλος, Δ. Παπᾶ Κωνσταντίνου, Γ. Παπᾶ Δημητρίου.

Ἐν Χαρταλιμῇ. *Εὐγ. φρ.* κ. Ἀλεξ. Μελετίου. Ἀλ. Μελέτιος, Ἀνδρ. Πληθωνίδης, Ἀπ. Σταμάτογλους, Κ. Βακασόπουλος, Ἀγαμ. Νικολαΐδης, Ι. Γ. Κωνσταντινίδης, Κ. Νικολαΐδης, Παπᾶ Θεόφιλος, Γρ. Ἀθυρίδης, Φαρμακευμένο φεῖδι, Ὁ ἱερ. προϊστ. Οἰκονόμος Δ. Ἀθανασίου, Πρωθιερεὺς Κωνστ. Ἀρσενιάδης, Καραθανάσης.

Ἐν Χάσκιοϊ. *Εὐγ. φρ.* κ. Κ. Φωτιάδου. Ἀνδρ. Γαλακτίδης, Στ. Σ. Φωτιάδης, Ι. Συμεωνίδης, Κ. Γεωργιάδης, Ἀθ. Κωνσταντινίδης, Κωνστ. Ἡγούμενος, Ἀρχιμ. Μακάριος Σκλαβίδης, Κ. Ἀλεξιάδης, Β. Λιλιόπουλος, Ἀχ. Ζησιάδης, Ἀθ. Ζαπάντης, Δ. Δημητριάδης, Τρ. Μαλιανόπουλος.

Ἐν Ἁγίῳ Νικολάῳ. *Εὐγ. φρ.* κ. Μιχ. Ι. Ζωγράφου. Τάρης Δραμητινός, Π. Συμινελάκης, Γ. Μακράκης, Ι. Κοκολάκης, Β. Χουρδά, Λ. Κινδούρης, Γ. Χατζιδάκης, Γ. Μουρε-

λάκης, Ἐμμ. Χατζιδάκης, Μιχ. Καρυδάκης, Ἐμμ. Ξανθάκης, Ι. Μ. Σύγκελλος, Ἐμμ. Λυδάκης, Ἰω. Σέργης, Ν. Βογιατζῆς, Γ. Σαρλᾶς, Α. Δαφνομήλης, Γ. Δουρακίνα, Ἐμμ. Πρεσβύτερος Οἰκονόμος, Μιχ. Τζανόπουλος, Μιχ. Σφακιανάκης, Ι. Ζωγραφάκης, Μ. Σκυβαλάκης, Ν. Ταβλᾶς, Στ. Συγγελάκης, Γ. Παπαγιαννάκη, Β. Τσαμπαρλάκης, Σ. Μουρελάκης, Δ. Ἱερωνυμίδης, Ἐμμ. Μοδάτσος, Μιχ. Ι. Ζωγράφου.

Ἐν Ἀγκύρᾳ. *Εὐγ. φρ.* Δος Ζησιάδου. Θεοδοσία Κωνσταντινίδου, Ἐλισάβετ Ι. Ἀλτιντόπ, Αἰκατερίνη Σ. Ἀλτιντόπ, Χαρίκλεια Ι. Νατάρογλου, Εὐμορφία Σαρόγλου, Μιμίκα Ἀθανάσογλου, Πηνελ. Τζιζμέντζογλου, Μαρία Χ'' Ἀναστάσογλου, Κ. Στεφάνου, Ζ. Ἰωαννίδου, Δ. Β. Ι. Τιφτικτσόγλου, Α. Δ. Κ., Εὐ. Γεωργιάδης, Ι. Πετρίδης, Ι. Σισμάνογλους.

Εὐγ. φρ. κ. Α. Πεστιμαλτζόγλου. Κ. Π. Ξενίδης ἰ., Π. Προυσαλέγλους, Π. Πρίντζης, Β. Τζίκας, Ι. Γιαγμούρογλους, Ι. Κοτζαμάνογλους, Γεώργιος Κ.,Η. Θαστζόγλους, Ἀν. Ἰσαακίδης, Λ. Μωύσογλους, Πρωτοπρεσβύτερος Ἰωάννης, Ι. Ἐσεπαλόγλους, Ἡρ. Πασχαλίδης, Ἀχ. Χ'' Παύλου, Ι. Ραφτόπουλος, Ν. Β. Ταστζόγλους.

Εὐγ. φρ. κ. Ν. Ἀποστολίδου. Κ. Καλτσουνίδης, Ν. Ἀποστολίδης, Γ. Καλαφάτης, Κλ. Εὐτυχίδης, Δ. Μαργαρίτης, Ἱππ. Σπανόπουλος.

Ἐν Ἀγχιάλῳ. *Εὐγ. φρ.* κ. Βρισηίδος Ἀναστασοπούλου. Βρισηὶς Κ. Ἀναστασοπούλου, Ἀθηνᾶ Α. Ἀναστασοπούλου, Ἀγλαΐα Τζουμέρτου, Ἀσπασία Παπαναστάση, Σοφία Σ. Λεπλεμπιτζῆ, Θεοδώρα Π. Μαρκίδου.

Ἐν Ἀδάνοις. *Εὐγ. φρ.* κ. Ι. Γεωργιάδου, δικηγόρου. Ι. Γεωργιάδης, Ι. Α. Ὡραιόπουλος.

Ἐν Ἀδαπαζάρ. *Εὐγ. φρ.* Δος Ἑλένης Πετρίδου. Ἑλένη Πετρίδου, Δέσποινα Προδρομίδου, Κλεονίκη Ἱπποκράτους, Ἄννα Κιλίτσογλου, Ἐλπινίκη Κόρτσεβιτς, Μαρία Ἠλιάδου, Ἀν. Ἰσοκράτους, Ν. Α. Βασιλειάδης.

Εὐγ. φρ. κ. Π. Κραμβῆ. Ὄλγα Πρίγκου, Εὐσεβία Μαρδιτζοπούλου, Σουλτάνα Συμελίδου, Ὄλγα Τιγκουσίδου, Μαργίτσα Σκουταροπούλου, Εὐπραξία Π. Κραμβῆ, Αἰμυλία Π. Κραμβῆ, Αἰκατερίνη Π. Κραμβῆ, Π. Ἀβραμίδης, Φίλημα τοῦ κύματος, Ζ. Ζαχαριάδης, Ibrahime Effendi Dr, Γ. Χαραλαμπίδης, Δ. Βυζάντιος, Ἀθ. Σπύρου, Π. Οἰκονόμου, Th. Savopoulos.

Ἐν Ἀδραμυττίῳ. *Εὐγ. φρ.* κ. Γ. Χαβιαρίδου. Ν. Κατσάκης, Γ. Κωστίδης, Ἰγν. Καπιωτέλης, Ι. Σιμιτσέλης, Στ. Αὐγερινοῦ, Γ. Σεβαστός, Μ. Ἐμμανουήλ, Στ. Αὐγουστίδης, Ἀθ. Κουλφέτης, Στ. Χρήστου, Κ. Ζαφειρόγλους, Ι. Ἀθανασίου, Ζ. Καρακατσάνης, Σ. Μηχανικός, Δ. Τιλκίνης, Στ. Εὐ. Γιουσουφέλης, Κ. Ποϋκλος, Εὐ. Δ. Ξενοδόχος, Στ. Κυριάκογλους, Γ. Χαβιαρίδης.

Ἐν Ἀδριανουπόλει. *Εὐγ. φρ.* κ. Ἑλένης Ι. Σφήκα. Ἑλένη Ι. Σφήκα, Εὐτέρπη Ἀλτιναλμάζη, Φλωρεντία Μελετίου, Ἑλένη Χ. Δουλᾶ, Ἑλένη Καγκάδη, Αἰμυλία Χαραλάμπους, Μαρία Παναγιωτοπούλου, Αἰκατερίνη Ι. Βλαΐδη, Ἀθηνᾶ Βεργίδου, Ἀναστασία Μήτσανα, Ἰουλία Ε. Δουλᾶ, Βασιλ. Καραπαναγιώτου.

Εὐγ. φρ. κ. Ν. Πολυζωΐδου. Κ. Χρηστίδης, Ἐμμ. Δουλᾶς, Κ. Γιμουρτατζῆς, Στ. Νικολάου, Δ. Κλαψίδης Ν. Καρπούζας, Κ. Ἀντωνιάδης, Μ. Παππᾶς, Κ. Μελισσᾶς, Ἀπ. Ἀποστολίδης, Δ. Μουρᾶβας, Δ. Εὐσταθίου, Χρ. Στεφάνου, Δ. Γεωργιάδης.

Ἐν Ἀθήναις. *Εὐγ φρ.* κ. Δημ. Ἀθ. Παπᾶ Οἰκονόμου. Δημοσθ. Παπᾶ Οἰκονόμου, Δ. Μ. Λάμπρος, Ἀ. Δαρμάρος, Πρ. Ἀποστολίδης, Ἀ. Κωνσταντινίδης, Γ. Φ. Σιδηρᾶς, Ἰ Λιώκης Κ. Παπαγιαννάκης, Γ. Ἀπέργης, Γ. Παπάζογλους, Βαγγ. Παπαϊωάννου, Δρ. Μάτος, Θ. Χαραλαμπίδης, Δ. Συμεωνίδης, Ἰ. Ἰατρόπουλος, Δ. Βασιλικός.

Ἐν Αἰκατερίνῃ *Εὐγ. φρ.* κ. Μαρίας Κ. Χαλκιᾶ. Μα-

ρία Χαλκιᾶ, Αἰκατερίνη Φλόκα, Ξανθὴ Ζουζακίδου, Εὐανθία Κυργιάννη, Εὐθαλία Πιτσιάβα, Ἰφιγένεια Καλαμβαλίκη, Εὐρυδίκη Τσιάμη, Θεανὼ Λέρα, Ἐλίζα Δίκα, Ἀφροδίτη Οἰκονόμου, Γλυκερία Παπᾶ Κωνσταντίνου, Ἑλένη Καλαμβαλίκη Ἰουλία Βαβατσιούλα, Οὐρανία Παπᾶ Γιάννη, Μαρίκα Ἰωάννου, Εὐγενία Οὔζα, Φανὴ Παπᾶ Γεωργίου.

Εὐγ. ῥῳ. κ. Κλεομένους Ἀ. Χαρισιάδου. Κλεομ. Χαρισιάδης, Ἰ. Τσιάμης Ἀδ. Παπᾶ Γεωργίου, Γ. Πετρίδης, Ν. Δούκα, Ἰ. Βασιλείου, Ἀν. Τσερκεζόπουλος.

Ἐν Αἴνῳ. *Εὐγ. ῥῳ.* κ. Ἐλεονώρας Ἀ. Σιταρᾶ. Σοφία Ἀ. Σιταρᾶ, Ξανθίππη Χ. Κανέτσου, Παρασκευὴ Ν. Παχύ, Ζωὴ Γ. Πετίνα, Κ. Κόννος ἰ., Γ. Κλικίδης.

Ἐν Ἀλάτζαμ. *Εὐγ. ῥῳ.* κ. κ. Ἀδελφῶν Κουλάπογλου. Π. Χ΄ Σαββόγλους, Ἀλ. Ἀλεξιάδης, Κ. Παυλίδης, Ν. Ἀνανιάδης, Ἰορδ. Ἡλιάδης, Ἰωσ. Ἀβραμίδης, Γ. Κιουλάπογλους, Ἀ. Ἰντζεπέϊογλου, Κ. Ἀλεξιάδης, Δ. Σιμωνίδης, Ἀδ. Ἰ. Κιουλάπογλου 2, Κ. Γ. Ζακὴρ Παπάογλου.

Ἐν Ἀμισῷ. *Εὐγ. ῥῳ.* Δος Δεσποίνης Σιδερίδου. Δέσπ. Σιδερίδου, Ἐλισάβετ Σμίλτου, Σοφία Ἐλευθεριάδου, Ἑλένη Ζησιάδου, Ἑλένη Παπαδοπούλου, Ἐλευθερία Μιχαλοπούλου, Ἀθηνᾶ Παπάζογλου, Σοφία Ἀσλόγλου, Κλεονίκη Κλεοβούλου, Σεβαστὴ Σουκιούρογλου, Γεωργία Θ. Εὐφραιμίδου, Μαργαρίτα Κολόγλου, Σοφία Ἀντωνιάδου, Ἑλένη Ἰωαννίδου, Δόμνα Τζιγκριτζῆ, Βιργινία Οἰκονομίδου, Ἐλισάβετ Πολυχρονιάδου, Γρ. Καραμάνογλου, Ζ. Ἐξερτζόγλους.

Εὐγ. ῥῳ. κ. Ἑλένης Σουνλόγλου. Σουλτάνα Ἀντώνογλου, Δόμνα Ἰωσηφίδου, Χαρίκλεια Ρωσσίδου, Μαρία Ἀντᾶβαλόγλου, Ἑλένη Β. Σουνλόγλου.

Εὐγ. ῥῳ. κ. Κ. Κυριακοπούλου. Κατίνα Χαδούλη, Εὔχαρις Χ΄΄ Σάββογλου, Μαρία Δουρμούσογλου, Ὑπατία Παξιμάδη, Μαρία Μακρῆ, Κατίνα Χατζοπούλου, Corinne

SISMANOGLIO